

Sipos Béla: A Sipos (kézdimárkosfalvi) család története és családfája.

„Örök büszkeségem/Az én székelységem.”¹

A Sipos családfa rövidített változatai a szerző által publikálva voltak:

Wikipédia:

[Sipos család \(kézdimárkosfalvi\)](#)

MATRIKULA:

Dr. Sipos Béla: A Sipos (kézdimárkosfalvi) és rokon Barabás (kézdimárkosfalvi), Jakó (lisznyói), Keresztes (nagybaconi) és Bodola (zágoni) családfák I. rész. MATRIKULA 2020. 1. szám.

[MATRIKULA 2020. 1. szám.](#)

Dr. Sipos Béla: A Sipos (kézdimárkosfalvi) és rokon Barabás (kézdimárkosfalvi), Jakó (lisznyói), Keresztes (nagybaconi) és Bodola (zágoni) családfák II. rész. MATRIKULA 2020. 3. szám.

[MATRIKULA 2020. 3. szám.](#)

A márkosfalvi székelly Siposok

„Székely volt az, aki a székelly székel egyikében élt, és a három fő katonai rend, a nemes, a lófi vagy a gyalogos puskás között teljesített hadi szolgálatot, esetleg solymár vagy darabant volt”² A síposok a hadban szolgáltak, sípot fújtak, (fistulátor=sípos), nevüket innen nyerték, valamint muzikusok, zenészek is voltak a síposok, sípot fújó vagy valamilyen sípon, fúvóhangszeren játszó, játszani tudó személy volt a sípos.³ A Sipos vezetéknev - katonáskodásra utaló foglalkozási név - a XIII.-ik század elején alakult ki. Pl. „1222-1277: Sypus,...1409: Sypos,...1439: Sipos,...1522: Zypws, 1553: Sýpos,...stb.⁴ Nagyobb erdélyi Sipos családok közül megemlítek néhányat: [vállaji](#),⁵ [nyárádgálfalvi](#),⁶ [maroskeresztúri](#), [rigmányi](#), [vadasdi](#), [somosdi](#), [lécfalvi](#), [martonosi](#),⁷ [domahidi](#)⁸, stb. Sipos családok.

A márkosfalvi Siposokat 1614 előtt különböző módon írták: Sijpws, Sijpos, Sypos, Sýpos. 1614 után egységesen a Sipos nevet használták, de előfordult a Siposs is. Családunk rövid i-vel írja a nevét.

Apai őseim, a kézdimárkosfalvi Siposok a XV. század eleje óta, biztosan Kézdimárkosfalván éltek. Az utolsó egyeneságú ősem Sipos György (*1841.-†1928.) dédapám volt az, aki még Márkosfalván maradt és ott élt haláláig, Sipos Béla I. nagypám már elköltözött Márkosfalváról.

Kutatási források⁹

1. *Anyakönyvek.* Az 1939. és 1944. közötti időszakban a zsidótörvények¹⁰ miatt, a kötelező származásigazolás idejéből sok anyakönyvi irat maradt fenn az őseimről, mind apai mind anyai ágon. Ezen igen fontos iratok alapján a Sipos és rokon családok eredetét több esetben az 1800-as évek elejéig illetve közepéig minden esetben egyértelműen le tudtam vezetni. A beszercei, a kolozsvári, a marosvásárhelyi és a sepsiszentgyörgyi levéltárakban való kutatást, anyakönyvek fotózását 2003. és 2013. között csináltam meg. Először 2003-ban

¹ Atyai barátom, Fülel Szántó Endre, ifj. egyetemi tanár (*1924.-†1995.) nagypjának Fülel Szántó Lajos (író, költő, publicista; 1882-ig római katolikus pap) (*1851-†1910.) [Sírfelelirata](#). Farkasréti temető. 6/6. parcella, 1-14.

² Tüdős S. Kinga. Erdélyi hétköznapiak. I. Rákóczi György hadiszemléje a Székelyföldön. 1635. Osiris. Budapest. 2001. 18.

³ Jakab Elek – Szádeczky Lajos: Udvarhely vármegye története a legrégibb időkől 1849-ig. Pallas – Akadémia. Csíkszereda. 1994. (Reprint kiadás Budapest 1901.) c. műükben a következőket írták: „A főkapitány a gyalog közé ... sipost is rendeljen, mert a sereg azzal szép.” Bocskai István fejedelem levele. Kassa. 1606. július 20.

⁴ Kázmér Miklós. Régi magyar családnevek szótára, XIV-XVII. század. Magyar Nyelvtudományi Társaság. Budapest. 1993. 937-938.

⁵ Sipos Ferenc. A vállaji Sipos család genealógiája. Turul. 1995. 3-4. füzet. 1. Értekezések, önálló cikkek. 84-92.

⁶ Pálmay József. Marostorda Vármegye nemes családjai. Maros-Vásárhely. 1904. Hasonmás kiadás. Charta Kiadó. Sepsiszentgyörgy. 2000. Sipos (nyárádgálfalvi), Sipos (maroskeresztúri), Sipos (rigmányi), Sipos (vadasdi), Sipos (somosdi). 120.

⁷ Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Sepsiszentgyörgy. 1901. Hasonmás kiadás. Charta Kiadó. Sepsiszentgyörgy. 2000. Sipos (martonosi) 1607-ben nyerték el a nemességet. 393. Sipos (lécfalvi) 391-393.

⁸ 1608. május 20. Gyulafehérvár. Nemességet nyert Báthory Gábor erdélyi fejedelemtől Domahidi Sipos János és fiai. Áldásy Antal. A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának címjegyzéke. II. Címeres levelek. 3. kötet. 1601-1657. Budapest. 1937. 36.

⁹ A teljes kutatási anyag, digitalizált iratok letölthetők a www.terray.hu családtörténet oldalról.

Az eredeti iratokat, kinyomtatott kéziratokat folyamatosan adom le a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárnak, a továbbiakban MNL OL.-nek. A kéziratokat Kurecskó Mihály levéltáros gondozza. Jelzet P2342. „[Dr. Sipos Béla családtörténeti gyűjteménye, köztük a kutatás során készített digitális anyakönyvi és szakirodalmi képállomány.](#) Bp. 2013. április 12. ad. OL.03/63/2013 ajándékozási nyilatkozat.” Ld. még: [Sipos család története III. rész.](#) (S. B.)

¹⁰ Az első zsidótörvény (1938. XV. tc.), a második zsidótörvény (1939. IV. tc.), a harmadik zsidótörvény (1941. XV. tc.).

jutottam el a Sepsiszentgyörgyi Levéltárba, ahol kutathattam a kézdimárkosfalvi református anyakönyveket (1759.-1895.). Itt ismerkedtem meg Kocs Jánossal, aki megtanított az anyakönyvek fotózására. Kocs János (Sepsiszentgyörgy, Erdélyi Genealógiai Társaság elnöke) 2003. óta segíti munkámat, akitől több a Sepsiszentgyörgyi Levéltárban általa digitalizált község illetve város anyakönyvét kaptam meg.

2. *Gyászjelentések.* A XIX. század közepétől megmaradtak a Sipos és rokon családokra vonatkozó gyászjelentések. Ezekben a legközelebbi egyenes ági hozzátartozókon (gyerekek, unokák, házas társ, szülők, nagyszülők) kívül legtöbbször megemlítik a távolabbi és oldalági (ún. sógorsági) rokonságot is.

3. *A családi hagyatékok feldolgozása.* Segítségemre voltak a családjainknál őrzött régi bibliákba bejegyzett családi események (születések, keresztelek, házasságok, halálozások stb.) feldolgozása. Hasonló módon használni tudtam az egyes őseim által vezetett naplókat, a megmaradt leveleket, a családfák megrajzolása ügyében lefolytatott levelezésemet és a családtörténetünkkel kapcsolatosan az idősebb rokonaimmal folytatott beszélgetéseimet. A hagyatékokban maradt családi levelezéseket is megőriztem és feldolgoztam. Megmaradt Sipos Sámuel (*Márkosfalva, 1806.-†Márkosfalva, 1841.) ügyvéd úkapám naplójának mintegy egyharmada az 1836.-1841. közötti időszak, ami igen sok családi adatot közölt. A családi fényképek hátlapjára írt bejegyzések is sok esetben hasznos információkat tartalmaztak. A megőrzött önéletrajzok, iskolai és egyetemi bizonyítványok, végrendeletek adatait is feldolgoztam. Megkerestem a közeli és távoli - korábban nem ismert de megtalált - rokonokat, így a Sipos, a Bodola, a Jakó, a Fekete, a Gazda, a Terray, a Reuss családok rokonságát és így is sok adathoz jutottam.¹¹

4. Írott családtörténetek. A márkosfalvi Sipos családról (1590-től) fennmaradtak kéziratban Sipos Béla (*1875.-†1967.) és fia Sipos Géza (*1905.-†1993.) családtörténetei. Birtokomban van két megrajzolt családfa a Sipos családról ugyancsak 1590-től. Az egyik családfa rajzot Sipos János (akit beazonosítani nem tudtam, lehet, hogy Sipos István ágán Sipos János (az 1800-as évek első felében élt leszármazottja) írta alá, a másikat Sipos Béla nagyapámtól kaptam, amit a kézirat alapján fia Sipos Géza rajzolt meg. A két családfa azonos adatokat tartalmaz. Sipos Béla anyósának Dr. Fodor Béláné sz. Reuss Malvinnak (*1862.-†1941.) családtörténete és naplója is megmaradt. Olosz Katalin megküldte Sipos Ferenc (*1836.-†1927.) teljes családfáját.¹²

5. Sírok adatai. Sok adatot gyűjtöttem a temetőben járva, lefényképezve és feldolgozva a temetői sírkövek adatait.^{13 14}

¹¹ Segítségemre voltak: Jakó László (*1908.-†2001.) édesapám unokatestvére és leánya Jakó Edit (*1951.-), akikkel gyermekkoromban kapcsolatban voltunk, de ez a kapcsolat az 1970-es években, amikor Pécsre költöztünk megszakadt, majd az 1990-es évek közepén találkoztunk újra. Jakó Edit unokatestvére Bogdán Éva (1941.-) Kézdivásárhelyen lakik, miután 1997-ban megismerkedtünk, számos fontos adatot közölt a Sipos és rokon Jakó családról. 1996 nyarán ugyanis egy buszkirándulás kapcsán eljutottam először Márkosfalvára, találtam rokonokat, Konyáékat, akik Sipos Zsigmond, - úkapám, Sipos Sámuel testvérenek Zsigmondnak (*1800.) - leszármazottjai. Ők értesítették Bogdán Évát, majd levélváltásunk után megkaptam Jakó László és leánya Edit budapesti lakáscímeit, akiket újra megtaláltam. 1997 nyarán Jakó Edittel valamint férjével Paál Sándorral és feleségemmel Rédey Katalinnal erdélyi körutat tettünk és a rokonok többségét meglátogattuk. A sírokat lefényképeztem. Sok új adatot sikerült összegyűjteni. 1997. óta szinte minden évben elmegyünk Erdélybe forrásanyagot gyűjteni. Legutóbb 2016 júniusában Lisznyón jártunk, ahol sikerült a Református lelkesí hivatalban a családi könyvet és a temető sírjait lefotózni.

2004-ben Nedeczky László dr. (*1913.-†2008.) és leánya Ildikó, Zádor Józsefné, a Sipos családdal és Sipos Gyulával, nagyapám Sipos Béla testvérevel kapcsolatos családi iratokat, anyakönyveket adtak át nekem. Nedeczky László dr. anyósa ugyanis Sipos Gyula második felesége Bathó Kálmánné, született szentgyörgyi bogdi Papp Irén volt. Tanulságos a megismerkedésünk, amihez „isten” szerencsére volt szükségem. 2004. március 30.-án Anyósom, Murár Valéria és Apósom Rédey Sándor sírjától indultam el a Farkasréti temető felső részéből és bejártam a temetőt, hogy megtaláljam Sipos Gyula sírját és így leltem meg a sírt, a temető 22/1-1-39 parcellájában. A sírt lefényképeztem. A következő felirat van a fehér márvány síron: Sipos Gyula (*1872.-†1959.) Dr. Bathó Kálmán (*1884.-†1957.), Dr. Bathó Kálmán (*1921.-†1980.). Az irodán csak a halál és a temetés időpontját tudták megmondani. Sipos Gyula: Elhalálozás: 1959. október 10. Temetés: 1959. november 18. Bathó Kálmán id. meghalt 1957. július 27. és temetés 1957. július 31. Bathó Kálmán ifj. meghalt 1980. július 23. és temetés 1980. augusztus 2. A sír megújítása 2005-ben esedékes. A budapesti telefonkönyvben két Bathó nevet találtam: Bathó Kálmánné dr. 1121 Hajnalka u. 16.a és Bathó Kálmán 1021 Bp. Hűvösvölgyi út. 38. b. Sipos Gyula második feleségének nevét nem tudtam, arra emlékeztem, hogy első házasságából született fia jogász volt. Levelet írtam Bathó Kálmánnak és Bathó Kálmánnénak. Bathó Kálmánné értesítette Dr. Nedeczky Lászlót, aki 2004. április 28.-án telefonált a Pécsi lakásunkra és megadta címét. Sikerült még másnap 2004. április 29.-én találkozunk Budapesten Logodi utcai lakásán. Többször találkoztunk és igen fontos családi iratokat kaptam meg, amikre a feldolgozás során utalok. Nedeczky László felesége Bathó Márta 2006. november 7.-én halt meg.

¹² 2006 februárjában elküldtem Olosz Katalinnak (*1940.-) a Sipos család története rövidített változatát. Olosz Katalin dédapja Sipos Ferenc (*1836.-†1927.) és az Én dédapám Sipos György (*1841.-†1928.) testvérek voltak. Olosz Katalin 2006 augusztus 2.-án megküldte Sipos Ferenc teljes családfáját, amiről korábban csak részleges adatokkal rendelkeztem. Ugyancsak sok adatot, fotókat kaptam Sipos Ferenc úkunokájától Szöcsné Gazda Enikőtől (*Kovácsna, 1968.-) aki a Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban dolgozik.

¹³ Pl. a csikdelnei, a csikszentmártoni, a farkasréti, a fellaki, a kézdivásárhelyi, a kerepesi, a kolozsvári (házsongárdi), a márkosfalvi, a mezőcsávási, a miskolci, a pécsi, a sajóudvarhelyi, a székelyudvarhelyi, a szenterzsébeti temetőket bejárva sok családi adathoz jutottam.

¹⁴ Gaal György: Házsongárdi panteon. 247-286. In.: Korunk évkönyv. 1980. Ember, város, környezet. Kolozsvár-Napoca. 1980. 287. áttekintést ad a Házsongárdi temető neves halottairól.

6. Vizitációs és presbiteri jegyzőkönyvek. Különösen fontosak az anyakönyvezés előtti vizitációs jegyzőkönyvek. A márkosfalvi vizitációs jegyzőkönyvek¹⁵ az 1735-1767 közötti időszakra, a presbiteri jegyzőkönyvek¹⁶ 1795-től, az anyakönyvek¹⁷ pedig 1759-1895 közötti időszakra álltak rendelkezésemre.

7. Szakirodalom. A nevesebb ősökre,¹⁸ közelebbi rokonokra vonatkozó irodalmat és a nemesi családokat ismertető fontosabb forrásokat is feldolgoztam. Ezek általában a XIX. sz. végéig mutatták be a nemesi családfákat, de a rendelkezésre álló anyakönyvek alapján sikerült legtöbbször a családfát folytatni. (pl. a márkosfalvi Barabás, a zágoni Bodola, a lisznyói Jakó, és más családok esetében)

8. Birtokpererek iratai. A szakirodalom feldolgozása során a birtokpererek latin nyelven tartalmaztak igen hasznos információkat. A XVII - XIX. század folyamán - néha még korábban is - a nemesek a családfákkal tartották nyilván és tudták bizonyítani, kinek milyen jogai voltak a nemesi birtokhoz. E jogok bizonyításából azután sok birtokper (produkcionális¹⁹) kerekedett. A birtokpererek pedig tele vannak genealógiai adatokkal. Pl. ennek alapján tudom bizonyítani, hogy a Siposok az 1400-es évek elejétől, közepétől kezdve Kézdimárkosfalván éltek és birtokokkal rendelkeztek.²⁰

9. Internet. Az internet használatával is számos családtörténeti adathoz jutottam. Pl.: az [Arcanum adatbázis](#), a [Magyar Elektronikus Könyvtár](#), a [Hungaricana Közgyűjteményi portál](#), a [Magyar Wikipedia](#), az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) Plakát- és Kisnyomtatvány tárában található egy hatalmas gyűjtemény 1840-től 1990-ig terjedő időszakra.²¹ a [MACSE](#) (Magyar Családtörténet-Kutató Egyesület) Adatbank. [Erdélyi magyar elektronikus könyvtár](#) adatbázisa, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára ([MNL OL](#)) stb.

Márkosfalvi anyakönyvek. (1759-1895)

1488-ban a falu plébánosa Baranyai Mihály, aki mint gyakorló pap kérte felszentelésének engedélyezését Ince pápától. Az egyházközség legrégebbi feljegyzése alapján a falu lelkipásztora 1584-1624 között Hodor Kelemen volt. A XVI. században a szintiszta katolikus falu áttért a református vallásra. Temploma kőből épült a XV. században, három karzata volt, valamint kőből faragott szószéke és keresztelő medencéje. A különálló harangtoronyban három harang foglalt helyet. A haranglábtól kiindulva a templomot s a mellette elterülő kis zöld övezetet képező teret kőfal vette körül. Ezt a templomot az 1802-es földrengés teljesen tönkretette.²²

A márkosfalvi lelkészek névsora 1759. és 1895. között, akik a vizsgált időszakban az anyakönyveket írták²³: Szabó (dálnoki) István, 1754.-1764. február 18. Benkö Ferenc, 1764. április 24.-1772. május 16. Wass (albisi) Gábor, 1772. június 8.-1778. május, kézdi esperes 1772-től., Székel Ferenc, 1778. május- 1779. április 24. Kováts (kézdívásárhelyi) Sámuel, 1779. április 26.-1808. október 2.-ig. 1795.-1808. esperes. Bodola (feldobolyi vagy zágoni) Ferenc (egyenéságú ős) 1809. április – 1851. Mint esperes halt meg 1858-ban. Bodola Samu (Sámuel) előbbi fia, 1851. április 22. – 1892. Kelemen Győző (*Márkosfalva, 1851. szeptember 2.-) θ Debreczi Vilma (*Zabola, 1856. november 20.-) Márkosfalva, 1879. szeptember 2. 6 gyermekük született 1880. és 1894. között.²⁴ Kelemen Győző mátisfalváról jött, kézdi esperes, 1892. október 30.-1907. áprilisig. 1892-ben Mátisfalva és Márkosfalva politikailag és egyházilag egyesült, a korábban mátisfalvi lelkészt Kelemen Győzőt választotta meg az egyesült egyház és Ő költözött a márkosi parochiába²⁵. Kelemen Győző 1907. áprilisában Torockószentgyörgyre²⁶ távozott. 1907. után Demes Ferenc²⁷ [(*1879. október 7.) θ Balogh Zsuzsanna. (*Zabola, 1896. október 22.-) Zabola, 1920. június 10.] 40 évig szolgált.

A születési anyakönyvekben 1759-1833 között csak a keresztelés időpontját közölték, 1834-től már a születés időpontját és a keresztszülők neveit, továbbá a baba nevét is rögzítették. A keresztelés a születés napján vagy azt követően 1-3 napon belül általában megtörtént.

¹⁵ Lefotóztam 2011-ben az Erdélyi református egyházkerület Gyűjtőlevéltárában, Kolozsvárott. Vezető Sipos Gábor történész. Megtalálható a Farkas utcai templomban.

¹⁶ Kocs Jánossal lefotóztam 2011-ben a Márkosfalvi lelkészi hivatalban.

¹⁷ Kocs Jánossal lefotóztam 2011-ben a Sepsiszentgyörgyi állami levéltárban.

¹⁸ Pl. írók, költők, lelkészek illetve püspökök, tanárok, katonák.

¹⁹ Ld.: [Erdély bírósági szervezete 1526 és 1848 között](#).

²⁰ Szabó Károly szerk. Székely oklevéltár. Kiadta a Székely történelmi pályadíj - alapra felügyelő bizottság. Kolozsvár. 1890. III. kötet. 272-286. 291-293. 296.

²¹ Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza (a Mormon Egyház) családkutatók honlapja (FAMILY SEARCH) 537104 [gyászjelentést](#) tartalmaz kép (jpg) formátumban.

²² KÉZDIMÁRKOSFALVA. OSzK Kézirattára, F1/3814/A. 24. mft. (Fol. Hung. 1114/18.) [157r]

²³ A márkosfalvi lelkészi hivatalban megtalált gépelt szöveget lefotóztam 2006-ban.

²⁴ Márkosfalvi családi könyv. I. kötet. 529.-530.

²⁵ Parókia, paplak, lelkészi hivatal.

²⁶ Torda-Aranyos vármegye, Torockói járás.

²⁷ Tódor-Berszán István presbiter közlése. Kisgyörgy Zoltán. Háromszék. [Keresztül-kasul a Mezőföldön](#). Erdély.ma. 2014. 12. 04.

A házassági anyakönyvekben a tanúk saját aláírásukkal igazolták, hogy a házasságra lépni szándékló jegyespárokat meghallgatták. Nyilatkoztak arról a házasulók, hogy a házasságkötésük szabad szándékukból történt és esetenként a szülői beleegyezést is megemlítik. A nyilatkozat szövege ez volt: „önként és szeretetből és minden kényszer nélkül veszem el tisztelt személyt”. A Sipos család tagjai általában más községekből választottak házasársat, kivétel volt a márkosfalvi Barabás család.

1759 és 1835 között a halotti anyakönyveknél csak a temetés időpontját írták be, 1836-tól viszont már a bekövetkezett halál időpontját is rögzítették. A halál és a temetés közötti idő általában 1-2 nap volt. 1836-ban kolera járvány volt. A himlő elleni beoltás először 1812-ben fordult elő. Ha a csecsemő nem volt megkezesztelve, akkor a pap nem temette el, a temető árka volt a temetés helye. Ez volt az oka, hogy a születést követően 1-3 napon belül meg volt a keresztelő, mert magas volt a csecsemő halandóság és a szülők nem szerették volna, hogy gyermekük „pogány” legyen. Anyakönyvi adatok esetén a város, község neve mellett az év, hónap és nap is szerepel. A szakirodalmi forrásból származó anyakönyvi adatoknál csak az év van feltüntetve.

1812-től jegyezték fel a konfirmáltak neveit.

Márkosfalvi családi könyv

A kézdimárkosfalvi református egyházközség család könyve. I. kötet.²⁸ A-K. A II. kötet hiányzik, így a Siposokra vonatkozó családi adatokat nem találtam meg. Sipos Sámuel özvegy felesége 1851. április 12-én férjhez ment Barabás Dánielhez, így Botár Inesz adatait megtaláltam. Botár Inesznek 4 gyermeke született Sipos Sámueltól és 5 gyermeke született Barabás Dánieltől. Azt, hogy Botár Inesz hol született és ki volt az édesanyja nem sikerült kideríteni. Azt tudjuk, hogy apja csíktapolcai Botár József volt. Mindkét férje agyvérzésben fiatalon halt meg és Botár Inesz magas kort ért meg, 82 éves korában halt meg. A Kolozsvári katolikus halotti anyakönyvekben találtam meg Botár Inesz szüleinek halotti anyakönyveit. Botár József, meghalt 1846. október 12-én, Kolozsváron, 76 éves volt, vallása római katolikus, nyugdíjas katonatiszt, régies megnevezéssel főstrázsamester, mai nevén őrnagy. Ez annak idején olyan magas rendfokozatnak számított, hogy Széchenyi István nem tudta elérni, ezért is hagyta ott a katonaságot. Ezek szerint 1770-ben született, valószínűleg Csíktapolcán. A halál oka aggkori gyengeség, sorvadás. Temette Kedves István apát. Botár József felesége Cancici Katalin (Catharina) meghalt 1860. július 2-án, 80 éves korában, váratlanul, Kolozsváron, vallása római katolikus, született Udinében (Olaszországban) 1780-ban. Lakott Kolozsvárott a Kül közép utca 412.-ben. Özvegy, férje volt Botár József, C. R. főstrázsamester. Temette Ágoston Károly. [A Mormon egyház honlapja alapján](#) Udinében 1806-1815 és 1871-1911 között Cancici nevű gyermek nem született, Canciani viszont igen, számszerint 1719. Valószínű, hogy a Cancici Katalin név helyesen Canciani Katalin.

Márkosfalva vizitációs jegyzőkönyvei. (Részletek)

Kézdivásárhelyi református egyházmegye visitationalis (vizitációs)²⁹ jegyzőkönyvei az 1735.-1767. közötti időszakra álltak rendelkezésemre.

A Canonica visitatio-t, az egyházlátogatást az esperes rendelte el.³⁰ Az egyházmegye, így a kézdivásárhelyi egyházmegye élén is az esperes állt. A püspök nagy jelentőséggel bírt az esperes megválasztásában. Az esperesi székbe általában a képzetesebb, külföldi egyetemeken tanult papokat választották. Egyeneságú őseim közül esperes³¹ volt 1843. és 1858. között Márkosfalván Bodola Ferenc (*1783.-†1858.), akinek felesége (ő Kézdivásárhely, 1809.) Keresztes Zsófia (*1785.-†1845.). Keresztes Zsófia édesapja Keresztes Máté (*1727.-†1795.) püspök (1793.-1795.) volt. Bodola Ferenc pap volt Márkosfalván 1809.-1851. között. Az évenkénti vizitáció során a lelkészek és a rektorok (iskola igazgatók) munkáját, továbbá az egyházközségek anyagi ügyeit is vizsgálták. Tárgyalták továbbá, ha előfordult a nők paráznságát, az iskolák-, az erdők állapotát, az eklézsia pénzügyi helyzetét, stb. A vizitációt az esperes vezette, az ellenőrzésben részt vett, a juratus notarius (a főjegyző), a juratus assessor (a székező bírák egyike) Az adatszolgáltatók (nomina conjuga-

²⁸ A márkosfalvi lelkészi hivatalban őrzik. A II. kötet elveszett.

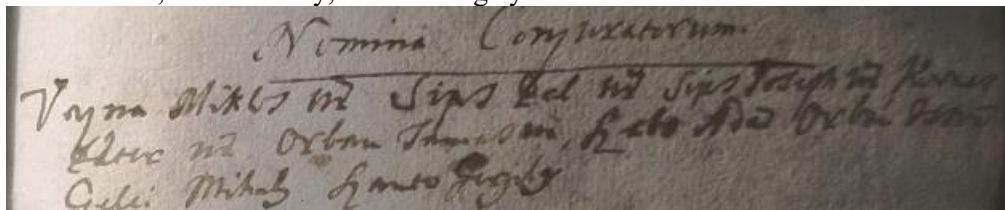
²⁹ A vizitációs jegyzőkönyvek feldolgozása intenzíven folyik, az Arcanum adatbázisban 2511 publikációt lehetett találni e témakörben. Megjegyzem, hogy tapasztalataim szerint Erdélyben a presbiteri jegyzőkönyvek feldolgozása még nem történt meg, ezeket a jegyzőkönyveket a lelkészi hivatalokban őrzik, tehát egyenként kéne lefotózni azokat. A vizitációs jegyzőkönyvek Erdélyben a református levéltárakban megtalálhatóak.

<https://adtplus.arcanum.hu/hu/search/results/?list=eyJxdWVyeSI6ICJ2aXppdFxiMDBiMWNpXHUwMGYzIn0>

³⁰ A vizitációs bizottság rendszerint Szent Márton napján, azaz november 11-én kelt útra és általában a következő év februárjában fejezte be a munkáját. A falvakat egymás után látogatták, így Mártonfalva, Márkosfalva, Lécfalva, Maksa, Dálnok, Alsócsernáton, Ika-falva stb. volt az útvonal.

³¹ Az esperesi megbízást a lelkészek életük végéig betöltötték, ha súlyosabb kihágást nem követtek el.

torum), az összekötők, adatszolgáltató egyházi személyek, általában presbiterek voltak. A vizitációs jegyzőkönyvet a consistorialis (egyháztanácsi) személyek írták alá. A családfa kutatás szempontjából az anyakönyvezés előtti időszakban fontos források a vizitációs jegyzőkönyvek, mert a jegyzőkönyvekben községenként szereplő személyek, ha más források is rendelkezésre állnak beazonosíthatóak. Az eddigi források alapján tudjuk, hogy Sipos Pál II. 1680. körül született, az 1713-ban és az 1722-ben a lustrákban vannak adatok Sipos Pál II. vagyoni helyzetéről. Sipos Pál II. fia Sipos Pál III. 1720. körül született, a halotti anyakönyve meg van, Márkosfalván 1781. január 24-én hunyt el. Megyebíró volt. Két felesége volt, Szentkirályi Ilona és Barta Kata (1770-ben már biztosan). A vizitációs anyakönyvek alapján a következőket lehetett megállapítani. 1735. november. Márkosfalva. Nomina Conjugatorum: Sipos Pál, Sipos József. A vizitációs jegyzőkönyvet a consistorialis személyek (egyháztanácsi) írták alá, köztük Sipos József. Sipos Józsefet a családfán elhelyezni nem tudtam. Sipos Pál Sipos Pál II.-vel lehet azonos. Vizitáció Márkosfalván 1735. december 1. Nomina Conjugatorum: Vajna Miklós úr, Sipos Pál úr, Sipos József úr, Kovács Ádám úr, Orbán Tamás úr, Szabó Ádám, Orbán István, Gelei Mihály, Szántó Gergely.

1735. december 1. Vizitáció Márkosfalván. Adatszolgáltatók: Sipos Pál, Sipos József.

A következő két vizitációban Márkosfalván (1739. február 18. és 1741. november 17.) Sipos Pál neve nincs említve, valószínű, hogy 1735. után de még 1739. előtt elhunyt, vagy beteg volt. A következő rendelkezésre álló vizitációban, 1759. március 14.-én részt vett, mint consistorialis személy Sipos Pál uram, aki Sipos Pál III.-val azonos. 1762. január 18.-án a vizitáció során consistorialis személyek Vajna Miklós, Barabás Mihály, Vajna Ádám, Sipos Pál, Török András. Sipos Pál és Vajna Miklós számolt be az egyház pénzügyi helyzetéről.

1767.-ben a vizitációnál említve vannak: Vajna Miklós, Barabás Mihály, Pávai Kovács Ábrahám, de Sipos Pál III. nem szerepel, akiről tudjuk, hogy 1781-ben halt meg.

Márkosfalva presbitériumának jegyzőkönyvei. 1794-1803. (Részletek)

Presbitériumi jegyzőkönyv Protocollum. A jegyzőkönyveket a márkosfalvi református egyház felsőbb utasításra 1794. szeptember. 3.-tól vezette. A bevezetés szövege: „ezen protocollumban a Márkosfalvi Református Szent Ecelesia (eklézsia, egyházközség) minden törvényes dolgainak és előforduló bajainak protocollatioja abban a nevezetes időben melyben amaz emlékezete fenn maradno Frantzia háború naponként a Márs³² mezején véres tsatározásokkal foljdogálna és a Lengyel Országi fellázadás is uralkodnék melj két véres tsata Piatzán Hazánknak és Eclézsiánknak is jeles ifjai életüket kotzkáztattyák.”

A Sipos család tagjai, - mint nemesek és földbirtokosok - aktív szerepet játszottak a helyi egyházi életben. Sipos Gábor (*Márkosfalva, 1766. július 9.-†Márkosfalva, 1832. március 20.) strázsamester 1794-ben 28 éves volt és tagja volt a márkosfalvi református egyház presbitériumának, 1806. és 1809. között pedig megyebírónak választották. Sipos Gábor apja, Sipos Pál III. és nagyapja Sipos Pál II. szintén presbiterek és megyebírók vagyis gondnokok voltak. Sipos Gábor fia Sipos Sámuel és unokája Sipos György szintén betöltötték ezeket az egyházi hivatalokat a Márkosfalvi Eklézsiában. A presbitérium ülésein a leggyakrabban tárgyalt témakörök a következők voltak: kepe³³ (egyházi adó egy fajtája, melyet terményben fizettek, kivétele ház illetve vagyon alapján történt.) befizetések, a befizetők nevei, a befizetés alóli felmentést kérők elbírálása, legtöbbször az ok a rossz termés volt. A templomot nem látogatók megdorgálása, a templomi ülésrend betartásának ellenőrzése. Néhányszor előfordult a templomi ülésrend be nem tartása miatti vita rendezése, ez általában pénzbüntetéssel zárult. A nők esetében, ha volt rá több tanú, a paráznság kivizsgálása, a cselédek ha teherbe estek, annak tisztázása ki volt az apa. Válóperes ügyek, békítési kísérletek. Ha pl. a feleség közölte, hogy el kíván válni, ezt tudomásul vette a presbitérium. A válás indoklása, ha megfelelő volt akkor a presbitérium javasolta a válóper elindítását a törvény útján. Ha reményt láttak a kibékülésre, akkor három napos határidőt adtak. A válások tipikus okai voltak: a férj elköltözött egy másik nőhöz, a férj részeges volt, bántalmazta a feleségét, külön éltek már legalább egy éve stb. A válóperek száma 1849. után növekedett. Vagyoni viták, verekedések, erőszakos cselekedetek tárgyalása, lopások pl. sírkő elvitelének kivizsgálása,

³² Arész a római Mars a görög és római mitológiában a háború istene, Zeusz és Héra gyermeke.

³³ Ld. Kepe rendszer. https://hu.wikipedia.org/wiki/Kepe_rendszer

ezekben többnyire felperesek és alperesek is szerepeltek, mint a bírósági perekben. A papi épületek, a templom és az iskola felújítása, gyűjtés elrendelése. Karbantartási munkák előírása, pl. temető, papi lak, a falú őrzése. A megvitatott ügyekben deliberatum (határozás) született, amit a jegyzőkönyv tartalmazott. Az ülések helyszíne általában a rectori (rektori, iskola igazgatói) háznál volt. A presbiterek csak férfiak voltak.³⁴

A lelkészekre, megyebírókra, iskolai tanítókra, a Sipos és rokon Barabás családra vonatkozó néhány adat a jegyzőkönyvekből.

Megebírók: 1794.-1795. Baksi József, 1795-1801. Kotsis Ádám, 1801-1803. Barabás Elek, 1804-1806. Barabás Izsák, 1806-1809. Sipos Gábor, 1809-1816. 1817-1819. Barabás Dénes, 1819-1822. Mihály István, 1822-1824. Barabás Antal, 1824-1825. Valonts Ferenc, 1825. Barabás Antal, 1825-1829. Gelei Pál, 1829-1833. Barabás Sámuel, 1833-1837. Bakti Miklós, 1838-1841. Sipos Sámuel, Barta (Bartha) József, 1842-1846. Székely Antal, 1846-1849. Forró János és Valanes István, 1849-1853. Kotsis (Kocsis) Károly, 1853-1858. Bitai Sámuel, 1858-1861. Kos János, 1862-1883. Kos András, 1884.-1893. Korda Mihály, 1893-1896. Becző Dénes, 1896-1903. Sipos György.

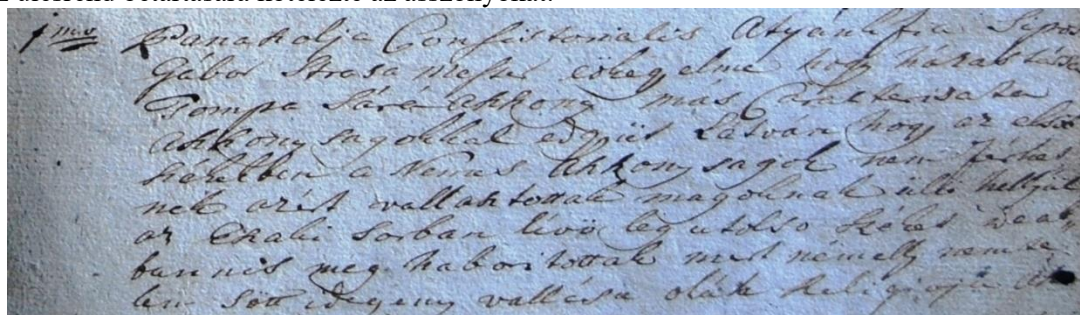
1794. Pap kézdívásárhelyi Kováts Sámuel (1779. április 26.-1808. október 2.-ig. 1795.-1808. esperes.). Megyebíró Baksi József, consistorialis (egyháztanácsi, presbitériumi) urak: Barabás Péter, Barabás János, Barabás Mihály, Barabás Sándor, nemes Sipos Gábor, Barta József. Sipos Gábor 1827-ig a presbitérium tagja volt. (Megjegyzés: a Barabás család nagyobb és kiterjedtebb volt, mint a Sipos család. 1759 és 1895 között, az anyakönyvek alapján egy időben általában csak 1-2 Sipos családfő élt családjával Márkosfalván, a Barabás családnál viszont lényegesen több, általában 7-9. A Sipos családnál Márkosfalváról az elvándorlás már az 1600-as évek első felében elkezdődött, csak Sipos Pál I. (*1655. k.) leszármazottai maradtak Márkosfalván. A vasútközlekedés elterjedése a XIX. század végén azt eredményezte, hogy a Sipos család több tagja elköltözött Márkosfalváról, egy részük a mai Magyarország területén települt le. 1945 után a Barabás család utolsó tagjai is elköltöztek Márkosfalváról. 2006-ban Sipos Zsigmond egyik leszármazottjának a felesége még élt Márkosfalván. (S. B.)

1795. Rector Barabás György, aki 1801-ig volt iskola igazgató.

1795. október 10. Esperes Kováts Sámuel (1809-ig volt pap Márkosfalván), megyebíró Kotsis Ádám, presbiterek:... Sipos Gábor.

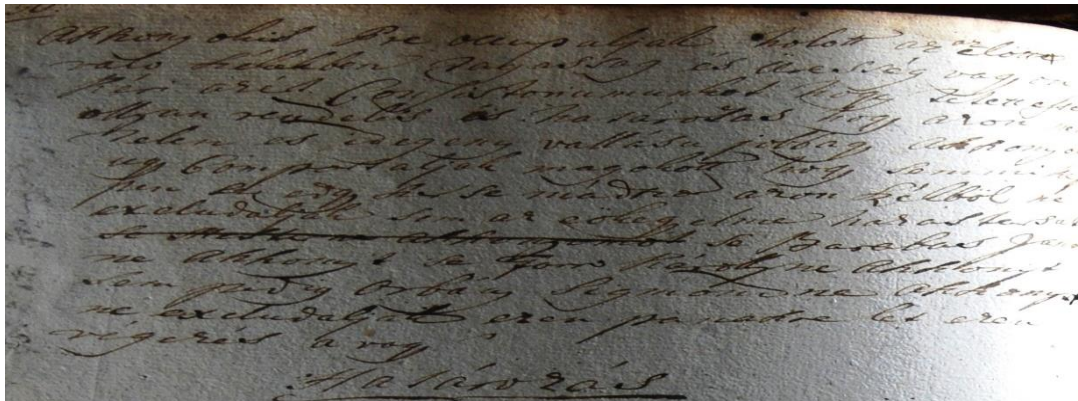
1801. március 8. 1798.-tól Kepe befizető: Sipos József.

1801. április 12. „Panaszolja consistorialis atyánkfia, Sipos Gábor strázsa mester ökegyelme, hogy házastársa Tompa Sára asszony és asszonytársai nem tartották be a templomi ülésrendet. Látván ugyanis, hogy az első székekben a nemes asszonyságok nem férnek el, ezért választottak maguknak ülő helyeket az északi sorban lévő legutolsó székeken. A felháborodás oka az, hogy ezek a székek idegen vallású oláhok részére voltak fenntartva. Az asszonyok pre okkupálták (előre elfoglalták) a székeket, holott az előtte való székek üresek voltak. Sipos Gábor kéri a konzisztóriumot (az egyház helyi kormányzó szervét), hogy tetessen olyan rendelést és határozást, hogy az idegen vallású jobbágy asszonyok úgy helyezkedjenek el, hogy ne excludálják (ne zárják ki) az ülőhelyeikről, se az Ő felesége, Tompa Sára asszony, se Barabás Jánosné asszony, se Forró Károlyné asszony, sem pedig Orbán Zsigmondné asszony.” A határozat Sipos Gábor panaszát jogosnak tartotta és az ülésrend betartására kötelezte az asszonyokat.

The image shows a fragment of a handwritten document in cursive script. The text is written in a dark ink on aged paper. It appears to be a church record or a petition, as it mentions names like 'Sipos Gábor' and 'Tompa Sára' and discusses church seating arrangements. The handwriting is dense and characteristic of the late 18th or early 19th century.

³⁴ 1991-ben amikor a Pécs-Kertvárosi Református Egyházközség presbitere voltam és a vitatéma az volt, hogy válasszunk-e női presbitereket, ezt 10 igen és 2 nem szavazati aránnyal szavaztuk meg, nagy vita után. Szénási János lelkész is azt támogatta, hogy legyenek női presbiterek. Az ellenzők érvelése az volt, hogy Jézus Krisztus 12 tanítványa/apostola mind férfi volt. (S. B.)

Sipoș Gábor panasza Tompa Sára feleségével kapcsolatban. 1801. április 12.

1801.-1803. Említve van Barabás György és fia Mózes, veje Kovács Sámuel. Megyebíró Barabás Elek. Néhai Barabás Sándor özvegye Nagy Anna, apja Nagy György. Iskolamester, rector Incze László, aki 1847-ig volt Márkosfalván tanító.

1804.-1806. megyebíró Barabás Izsák.

1806. március 8.-1809. március 22. Sipoș Gábor megye bíró.

1806. március 29-én hazaérkeztek a katonák.

1806. Húsvéti befizetések Sipoș Gábor 14, Betzö Gábor junior 12. Kovács Sámuel 4. Barabás Mózes 4. Barabás Elek 12. A pünkösdi Deák számára a befizetések Barabás Elek, Barabás Jánosné, Barabás Istvánné, Betzö Gábor junior, Sipoș Gábor 18. Pénznem a magyar forint és garas.

1808. november 18. Keresztes Máté (Bodola Ferenc márkosfalvi pap felesége Keresztes Zsófia, akinek apja Keresztes Máté.) püspök levele nagyobb harangok öntését rendelte el Kovászana községeiben.

1809. április 1. Bodola Ferencet papnak hívja meg a presbitérium. Barta (Bartha) Józsefet megyebírónak választják, aki 1816-ig volt megyebíró.

1809. március 22. Sipoș Gábor megyebíróságot befejezte. Sipoș Gábor a presbitérium tagja marad.

1809. május 14. megválasztják Bodola Ferencet lelkésznek. Sipoș Anna neve szerepel a jegyzőkönyvben. Valószínűleg Sipoș József I. (*Márkosfalva, 1763. k.-†Márkosfalva, 1808. január 5.) és Gajdo Borbála leányáról van szó. Sipoș Anna (*Márkosfalva. 1784. január 6.-)

1814. december 9. A templom építéséről döntenek. 1815. és 1817. között 360 rénes forintot gyűjtöttek a templomépítésre.

1818. február 12. Megyebíró Barabás Dénes, aki 1817-1819. között töltötte be ezt a választott tisztséget. 50 ezer téglát vettek a templomépítéshez. Bodola Ferenc részt vesz az üléseken, Ő vezeti az üléseket. Korábban a lelkész nem vett részt a presbitérium ülésein, csak ha meghívták.

1819. április 19. Consistorium ülése, Bodola Ferenc lelkész hívja össze. Új megyebíró Mihály István, aki 1822-ig volt választott megyebíró.

1822. december 1. Megyebírónak választották Barabás Antalt, aki 1824-ig volt megyebíró.

1824. november 17. Valonts Ferenc megyebírónak választották, egy évig volt megyebíró.

1825. Barabás Antal curator.³⁵

1825. november 9. Új megyebírót választottak, aki Gelei Pál, 1829-ig volt megyebíró.

1827. január 24. Sipoș Gábor, utoljára vesz részt a presbitérium gyűlésén. Az orgona javításának az ügyét tárgyalják.

1829. május 10. Curátor és megyebíró Barabás Sámuel (1833-ig volt megyebíró). Téma a pénzügyi elszámolások és mérlegek elkészítése.

1829. május 17. Sipoș Zsigmond először van említve, aki részt vett az ülésen.

1830. Új pénz a pengő.

1833. január 18. Megyebírónak, aztán curátornak választják Baktsi Miklóst, aki 1837-ig volt megyebíró.

1833. augusztus 27. Sipoș Zsigmondot presbiternek választják.

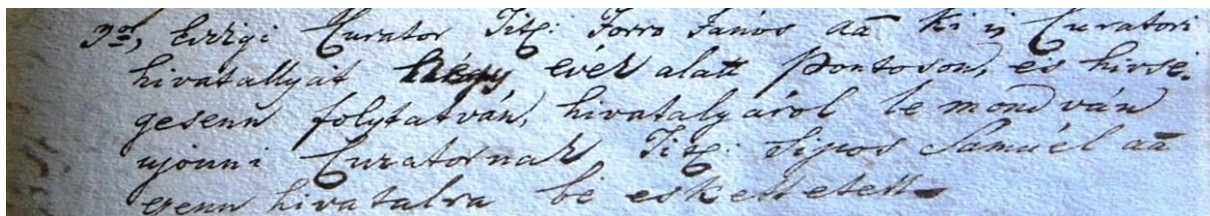
1834. augusztus 3. Presbitérium ülése. Bodola Ferenc lelkész, presbiterek: Sipoș Zsigmond, Sipoș Sámuel, Baktsi Miklós, Barabás Izsák, Barabás Antal, Mihály István, Bitai Tamás.

1837. július 9. Sipoș Sámuel a presbitérium kinevezte a consistorialis (egyháztanácsosi) feladatok ellátására.

1837. december 12. Curátor Forró János, 1834-1838. között. Jegyző Sipoș Sámuel.

1838. január 27. Forró János 4 évig volt curator, lemondott és Sipoș Sámuel a választott meg curátornak és megyebírónak, aki haláláig (1841. október 16-ig) ellátta ezt a két feladatot.

³⁵ Kurátor a református egyházközösség anyagi ügyeit felügyelő világi vezető.

1838. január 27. Sipos Sámuel kurátornak választják.

1841. április 14. Eklézsiái közönséges gyűlés Kováts András iskolamester házában, téma a temető környékén lévő földek bérbe adása. A névsor: Barabás Izsák, Barabás Farkas, Barabás Antalné, Barabás István, Barabás Sándor, Sipos Zsigmond, Sipos Sámuel, Barabás Antal, Barabás Sámuel, Barabás József....

1841. május 2. Presbitérium ülése. Ekkor volt utoljára az ülésen Sipos Sámuel curator.

1841. október 31-én már nem volt ott, meghalt október 16-án. (október 13-án akut agyi érkatasztrófa, a köznyelvben gutaütés, szélütés érte és három nap múlva meghalt.) Bodola Ferenc pap bejelenti, hogy Sipos Sámuel meghalt, feladatait szétosztották a presbiterek között.

1845. április 6. A torony meghasadozott, a javítását határozták el, kőműves pallér Láng András urat kéri a javításra.

1846. november 17. Presbiter lett Bodola Lajos (*1825-†1897. Márkosfalván született és ott is halt meg. Az 1848-49-es szabadságharc leverése után Oloszországba menekült és csak 1879-ben tért haza.). Sipos Zsigmond és felesége az Eklézsiának ajándékozott egy koronát.³⁶ Egy 1863-ban készített vagyoni leltár: Vallásos buzgóságukról Egyházunk előtt ismeretes Sipos Zsigmond és nője Barabás Rozália ajándékozott 1846-ban egy szép koronát, melyet Kézdivásárhelyi művésznő Jantso Mária asszony készített. Kelt. Márkosfalva, 1863. február 24. Barabás Dániel aláírása.

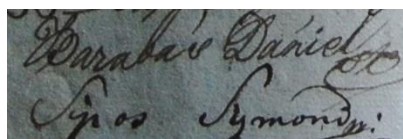

Sipos Zsigmond és felesége által ajándékozott szószéki korona a márkosfalvi templomban 2006-ban.

1847. Rector Incze László, nyugdíjba ment.

1848. augusztus 20. Barabás Dánielt (özvegy Sipos Sámuelné, szül. Botár Inesz második férjét) presbiternek választották.

1849. április 22. Harangozó hivatala megüresedett, 17 igen 8 nem szavazattal Mántó Miklós lett a harangozó.

1850. november 1. Barabás Dániel és Sipos Zsigmond aláírása.

1851. László Mózes lett az új rector, 1870-ig dolgozott ebben a beosztásban. Özvegy Junglingné asszony van említve.

1851. április 22. Papnak jelöli a presbitérium Bodola Ferenc fiát Bodola Sámuel.

1852. január 24. már Bodola Sámuel megválasztott pap elnök a presbitérium ülésén.

1853. január 25. Nagyborosnyói Bartha Elek miután feleségét Barabás Máriát elhagyta, Barabás Mária úgy nyilatkozott, hogy Bartha Elek úrhoz mint feleség soha vissza menni nem fog. Bíró Kocsis Károly. Jegyző Barabás Dániel.

1853. szeptember 18. Barabás Dánielt gondnoknak választják.

1857. március 23. Nyugalmazott rector Incze László, aki földjeit adományozta az iskolának. 3 köből szántóföldről volt szó a szegényebb tanulók támogatása. Amíg él fizet 4 pengő forintot évente, mert a haszonélvezeti jogot megtartotta.

1858. február 19. Az iskolának több helyen pénze van kamat alatt. Bodola Sámuel pap ezen pénzek számba vételére kinevezi Barabás Dánielt, Barabás Eleket, Sipos Zsigmondot, László Mózes, Valanes Istvánt.

³⁶ 2017-ben is megvan, 2006 nyarán lefotóztam. (S. B.)

1860. február 29. Incze László adományozó nyugdíjas rector elhalálozott. Az általa 1857. március 23-án adományozott földet az egyház megkapta.

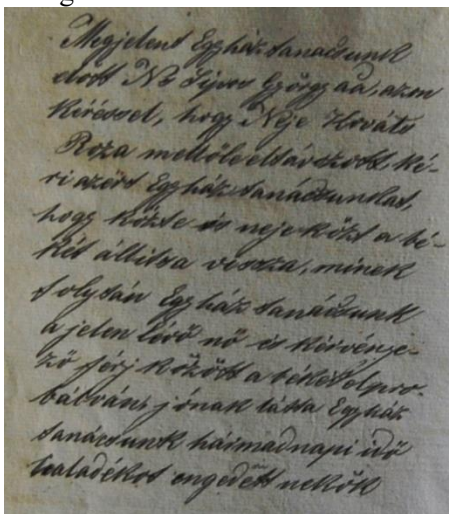
1862. január 22. Megye bírónak választották Kos Andrást, presbiternek illetve egyházi tanácsosnak Barabás Dánielt, Barabás Sámuel, Barabás Károlyt.

1863. augusztus 9. Ekkor van említve először Sipos György mint árva, a kepe befizetéssel kapcsolatban, fizessen 10 kupa őszi és 6 kupa tavaszi gabonát, míg a többiek 2 kéve gabonát fizessenek. 1864. január 15. Barabás Albert volt a jegyző, mandátuma lejárt, az új jegyző Szonda Lajos 11 szavazatot kapott Barabás Dániel pedig csak 1 szavazatot.

1865. január 3. Bizományi tag lett Barabás Dániel.

1866. október 31. Válóperes ügyek. Orbán Amália nem kíván férjével együtt élni. Férje Barabás pap József. Barabás István valóni akar Farkas Zsuzsától. Határozat Barabás István „lépjen tovább a törvény útján.”

1867. április 13. „Megjelent Egyház tanácsunk előtt nemes Sipos György azon kéréssel, hogy Neje Kováts Róza mellőle eltávozott, kéri ezért Egyháztanácsunkat, hogy közte és a neje közt a békét állítsa vissza, minek folytán Egyház tanácsunk a jelen levő nő és kérvényező férj között a békét elpróbalván jónak látta Egyház tanácsunk három napi időhaladékot engedett nekök.”³⁷

1867. április 13. Sipos György kérése, ki akar békülni feleségével Kovács Rózával, aki elhagyta.

1867. október 22. Barabás Miklóst egyházi jegyzőnek választották.

1869. február 7. Egyházgyűlés a községházánál. Barabás Dánielt világi képviselőnek választották, Sipos Zsigmondot (69 éves volt) egyházi tanácsosnak választották, de Ő bizonyos körülmények miatt nem vállalta el, ezért Barabás Józsefet választották meg.

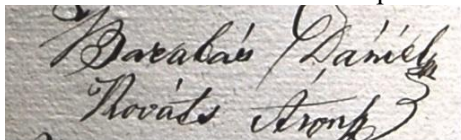
1869. július 23. egyházgyűlés, jelen voltak: ...Barabás Dániel, Kepézők: Barabás Károly, Barabás Miklós, Sipos György, ifj. Sipos Ferenc, Barabás Dávid, Barabás Pál, Barabás Dániel, Barabás István, Barabás Péter, Barabás Elek, Barabás Sámuel, Barabás József, Barabás Jánosnő, idősebb Sipos Ferenc, Sipos Zsigmond, Fél kepesek: Barabás pap Zsigmond,...

1870. február 2. László Mózes tanító a fiú iskolában lemondott, Barabás Dánielnek nem sikerült meggyőznie arról, hogy maradjon. A leányiskola tanítója Orbán Mihály is lemondott.

1870. augusztus 7. Egyházgyűlés. Ott volt Barabás Dániel, Sipos György, Sipos Lajos, megyebíró Koss András. László Mózes mégis marad az egyház szolgálatában. Határozat: az Egyház megnyugszik oskola tanító László Mózes ezen nyilatkozatán.

1870. október 24. Egyházgyűlés, részt vett: Barabás Dániel, Sipos György. Tanító Kovács József.

1871. február 10. Presbiternek választották Barabás Albertet. Esperes Szini János. Megye bírói elszámolás.

1871. február 10. A presbiter alírók között Barabás Dániel és Kovács Áron.

1871. augusztus 19. Egyháztanácsi gyűlésen utoljára vett részt Barabás Dániel, 1871. november 24.-én agyvérzésben meghalt.

³⁷ Dédszülok Sipos György és Kovács Róza (*1843.-†1889.) 1865. szeptember 26-án házasodtak, első gyermekük Sipos Johanna 1866. június 6-án született és 10 nap múlva meghalt. A békítő tárgyalásról nem volt információ. A békítés sikeres volt, még hat gyermekük született, közülök kető meghalt, négy életben maradt és magas kort élt meg, köztük Sipos Béla I. (*1875.-†1967.) nagypapa és Sipos Etelka (*1881-†1950.), Jakó Pál (*1879-†1965.) felesége. (S. B.)

A márkosfalvi egyház képviselőinek a névsora 1871-ben. Egész kepek: Barabás Albert, Barabás Károly, Barabás Dániel, Barabás Jánosné, Barabás Dávid, Barabás Pál, Barabás Sándor hagyatéka, Sipos György, Sipos Ferenc, Sipos Zsigmond, Sipos Ferenc,... Egyéb kepek Barabás István, Barabás Péter, Barabás Elek, Barabás Gyula, Barabás Elek hagyatéka, Barabás József, Sipos Lajos,... Fél kepek Barabás Zsigmondné,...

1871. november 8. Presbiteri ülés. Énekvezér Kerestély Lázár.

1876. március 24. Egyházi gyűlés. Sipos Lajost egyházi tanácsosnak választották meg.

1876. évi egész kepe fizetők Sipos György, ifj. Sipos Ferenc, Barabás Dánielné, Botár Inesz, Sipos Lajos, Sipos Zsigmond,...

1877. január 17. Bodola Rozália, Bodola János és Bodola Sámuel testvérek a szülők emlékét és az egyházunk iránti tiszteletét úgy fejezték ki, hogy saját költségükön csináltattak egy díszes úr asztalt és az egyháznak ajándékozták. Indoklás, itt ezen egyházban születtek, itt kezdték tanulásukat, itt növekedtek, gyermeki ifjú emlékek kötik Őket az egyházhoz, szüleik itt nyugszanak.

Forro Albert a templomtorony építésére vállalkozott és a presbitérium megbízta ezzel a feladattal.

1877. március 31. Az újonnan felépült templomban Bodola Sámuel elnökletével egyházgyűlést tartottak, utoljára ott volt Sipos Zsigmond, (1878-as halotti anyakönyvben nincs adat, tehát 1878 után halt meg, az 1879-1885 közötti márkosfalvi anyakönyvek viszont nincsenek meg a Sepsiszentgyörgyi Levéltárban. Sipos Zsigmond 1881-ben még fizetett, 1882-ben viszont már nem fizetett kepét, így 1881-ben halhatott meg 81 éves korában.)

1878. Kepe fizetők Sipos György, ifj. Sipos Ferenc, id. Sipos Ferenc, Barabás Dánielné, szül. Botár Inesz, Sipos Lajos, Sipos Zsigmond, Csia Lázár,...

1879. március 19. Egyházi tanácsos Sipos Lajos mandátuma lejárt.

1879. május 4. Barabás Albertet az egyházmegyei tanács világi képviselőjének választották.

1882. Kepefizetők, egész kepét fizetnek id. Sipos Ferenc, ifj. Sipos Ferenc, Barabás Dánielné, szül. Botár Inesz, Sipos Lajos, Csia Lázár, Sipos György,... Sipos Zsigmond nincs feltüntetve.

1883. február 24. Helybeli megyebíró Kos András 24 évi szolgálat után lemondott.

1883. március 11. Bodola Sámuel pap értékeli Kos András munkásságát az új templom és torony építése körüli fáradozását. Új megyebírót választanak, a legtöbb szavazatot (7 szavazat) Korda Mihály kapta.

1883. április 7. április 8. Esperes által kijelöltek közül: Korda Mihálynak 7 szavazata volt, Hatházi Ádámnak 6 szavazata volt és Barabás Eleknek 6 szavazata volt. A megyebírót egy évre választják, fizetése évenként 10 forint. Bodola Sámuel javaslatát a presbitérium elfogadta, a három legtöbb szavazatot elért prebiter neve került a szavazó lapra. A szavazás eredménye Korda Mihály 17 szavazat, Barabás Elek, 4 szavazat, Hatházi Ádám 1 szavazat. Korda Mihályt 1884. Szent György napjától (április 24. a tavasz kezdete, az állatok első kihajtásának a napja.) kinevezték.

A márkosfalvi szent eklézsiának interest hozó capitalisairól és minden névvel nevezhető jövedelmeiről szolló protocollon 1816-ban kezdődik és 1874-ben végződik. Bartha Josef megye bíróságában. Székely Dénes volt a notarius.

1822. december 4. Barabás Antal a márkosfalvi református egyház curatora: „Vetem 24 szál faragot léczet a Sipos Gábor úr jelen létibe öt krajcáron és fizettem”...„Vettem Kézdi Vásár helyt 3500 zsendelyt ... Sipos Zsigmond jelen létiben” Vett Kézdivásárhelyt Sipos Gábor úr jelenlétiben 40 ezer zsendely szeget. Ezért 1 rénes forintot és 15 garast fizetett. A paplak, az istálló és a csűr építése. a tanító házának építése volt folyamatban, részletes pénzügyi kimutatást közölt, a vásárlásokon mindig volt tanú..

1840. január 20. Bevételek Dénes Balázs úr segedelmező ajándéka 4 magyar forint, föld arendája 1840-re 12 magyar forint, 1841. december 13. Sipos Sámuel halála miatt neje adta le az Eklézsia jövedelmeiről készített kimutatást. Bevétel 212 forint és 49 garas. Kiadás 149 forint 74 garas. A számoló tiszt. özvegyet a számadás minden terhe alól felmentik.

1841. december 13. és 1842. február 14. között Sipos Sámuel curator halála miatt Forro János készítette el a számadást és vette át ideiglenesen a curator hivatalt. Sipos Sámuel 1841. október 13-án dolgozott utoljára a számadáson, 3 nap múlva agyvérzésben meghalt.

1844. március 13. Sipos Zsigmond interfésze (kamat) 35 forint a kiadási oldalon.

1845. február 19. Bevételek Dénes Balázs urtól való föld három évi arendája 36 forint.

1846. évről számadás, 1847. január 30. Készítette megyebíró Székely Antal, Bevételek: Dénes Balázstól a föld arendája 12 forint, Sipos Zsigmondtól 2 forint, Sipos Sámuelnéől interesz 12, tőkepénz 200 forint,

1850. március 4. Bevételek, özvegy Dénes Baláznő, arenda, 12 forint. Sipos Zsigmond interes 2 forint 14.

1853. február 9. Az 1852-es számadás, szerepel benne a bevétel oldalon ikafalvi nemes Dénes Balázs féle alapítvány 200 forint. Sipos Zsigmondtól 35 magyar forint után kamat 2 magyar forint 10 dénár.

1860. február 29. Szini János esperes rendelete az, hogy mindent számba vegyenek az egyháznál, a leveleket, okiratokat, alapítványokat. Leltár: van egy orgona, amit 1746-ban ajándékozott Barabás István és Gidófalvi

Judit. 1786. Ajándék kanná Barabás István és neje Veres Ilona. Van egy keresztelési kanná mely lyukas me-lyen az 1770.-es év látható és curator Sipos Pál és neje Bartha Katharina nevei van felírva. (Sipos Pál egye-neságú ős második felesége volt Barta Kata, ezek szerint 1770. előtt házasodtak.)

1884. augusztus 1. 1884. képek listája. Barabás Károly, Barabás István, Barabás Péter, Barabás Elek, Ba-
rabás János, Barabás Pál, Barabás Gergely, Barabás Albert, Sipos Ferenc, özvegy Barabás Dánielnő, szül.
Botár Inesz. Sipos Lajos, Csia Lázár, Sipos György, ifj. Sipos Ferenc, ... Félképek: özvegy Barabás Zsig-
mondné,...

1884. szeptember 21.-1893. Karda Mihály a megyebíró.

1886. február 19. Sipos György egyházi tanácsosnak lett megválasztva.

1886. augusztus 6. Karda Mihály megyebíró hívta össze az egyháztanács ülését. Téma: kepe összeírás. Egész
képek: Barabás Károly, Barabás István, Barabás Péter, Barabás Elek, id. Sipos Ferenc, özvegy Barabás
Dánielné, szül. Botár Inesz. Barabás Pál, Barabás Dávid, Sipos Lajos, Csia Lázár, Barabás Gergely, Barabás
Albert, Barabás Gyula, Sipos György, Forró Imre, ifj. Sipos Ferenc, nem fizet kepe özvegy Barabás Zsig-
mondné, A kepe beszédésére megbízottak: 1. napra Sipos György 2. napra Barabás Gyula.

1887. január 18. Bodola Sámuel pap által vezetett egyház község gyűlés, Sipos Györgyöt, a maximális 14
szavazattal presbiternek választották meg.

1887. december 19. Zoltán Elek esperes javaslata. Kelemen Gyöző, mátsfalvi pap legyen a lelkész Márkos-
falván Bodola Sámuel nyugdíjba vonulása után.

1888. február 3. Makó Ferencné szül. Barta Julianna férje kegyetlen bánásmódja miatt válni akar, a presbité-
rium döntése „utasítanak a törvény rendes útjára” Bodola Sámuel hazatért a leltárt elkészítette.

1888. augusztus 5. Kepe ügyek. Egész képek ifj. Sipos Ferenc, Sipos Lajos, Sipos György, Csia Lázár,
Forró Imre, id. Sipos Ferenc, nem fizetett özv. Barabás Zsigmondné, Kepe beszédők Sipos György, Sipos
Lajos egyházi tanácsosok, 1-1 napra.

1889. augusztus 9. Megyebíró Korda Mihály elnöklete alatt egyháztanácsi gyűlés, téma a kepe. 1889. egész
kepe fizetők: Forró Imre, Barabás Albert, Sipos György, Csia Lázár, ifj. Sipos Ferenc, id. Sipos Ferenc, Ke-
pe válságot fizetett özvegy Barabás Zsigmondné.

1889. december 3. Teljes egyházügyi közgyűlés, vezette Bodola Sámuel. Bodola Sámuel előadja, hogy Bo-
dola Lajos állami főmérnök testvérel néhai édesatyjok emlékére ezen felirattal „Zágoni Bodola Ferenc re-
formátus esperes emlékére fiai Sámuel és Lajos 1889. egy ezüst, belül aranyozott keresztelő pohárt adomá-
nyoznak egyházközösségünknek, mely szép poharat e gyűlés színeén bemutatja és átadja egyházi közössi-
günknek” Egyházközösség köszöni az ajándékot és a jegyzőkönyvet hálájuk jeléül Bodola Lajos főmérnök-
nek megküldi.

Jegyzőkönyv azon adakozok neveiről akik 1888. évben a harang megvásárlásához adományt adtak, a haran-
got 1888. november 28-án tették a toronyba a helyére. Adományozók: Sipos György 5, Sipos Lajos 2, ifj. Si-
pos Ferenc 1, Csia Lázár 5, Barabás Dánielné, szül. Botár Inesz 1. Becző györgyné, Sipos Rákhel 1. forint A
legnagyobb összeget Becző Zoltán fizette 10 forintot. A harang teljes ára, üzembe helyezéssel együtt 365 fo-
rint 46 krajczár.

1890. július 27. Korda Mihály elnökletével egyház tanácsi ülés. Téma: 1890. évi kepe, egész kepe fizetnek
Sipos Ferenc, Sipos György, özvegy Barabás Dánielné, sz. Botár Inesz. Özvegy Sipos Lajosné, Csia Láz-
ár,...

1891. november 25. Egyházközösségi gyűlés, vezette Bodola Sámuel ott volt ifj. Sipos Ferenc,
Bodola Sámuel 40 éve volt lelkész, beteges, kéri hogy nyugalomba menjen 1891. október 24-én kelt levele.
Kéri nyugdíjasként az őszi és tavaszi kepe felét.

1891. november 28. Bodola Sámuel nyugalomba menését a presbitérium jóváhagyta, Kelemen Gyözőt lel-
késznek elfogadja, fél kepe fizet Bodola Sámuel haláláig, utána egész kepe fizet az új lelkésznek. Az espe-
res a nyugdíjazási feltételeket elutasította ez ellen fellebezték.

1892. június 25. Bodor Géza kézi esperes helyettes bejelentése. Kelemen Gyöző lelkész lett Márkosfalván
és maradt Mátsfalván is lelkész, a két egyházközösség egyesült. Jelen voltak Csia Lázár, Sipos György, id. Si-
pos Ferenc,...

1892. október 30. Beiktatták Kelemen Gyöző papot, Bodola Sámuelnek lakást biztosítottak.

1893. március 1. Kelemen Gyöző vezette a márkosfalvi és mátsfalvi egyesült egyházközösség gyűlését. Ott
volt Sipos Ferenc és Sipos György. Becző Dénest az egyházközösség számadó gondnokának választják.
Egyháztanácsnoknak választották Sipos Györgyöt, 21 szavazattal, Hatházi Ádám kapott 22 szavazatot. Me-
gyebíró Becző Dénes.

1893. április 23. Tanító Vancsa István.

1894. február 18. Templom felújítási költségterv készítése. Kézdivásárhelyi asztalos mester ifj. Czibalmas
Ferenc által elkészített költségtervet a presbitérium túlságosnak találta és nem fogadta el, viszont a királyi
nyugalmazott mérnök tekintetes Bodola Lajos által elkészített költségtervet elfogadta.

1894. május. Egyháztanács ülése. Vadházasságban élők száma: 6 pár.

1895. február 6. Egyházi földek haszonbérletbe adása licitálás alapján: Haszonbérlok nevei: Sipos György 8.5 forint.

1896. február 22. Gondnoki állás betöltése. Jelöltek voltak Világos Sándor, Becző Dénes és Sipos György. Közfelkiáltással Becző Dénest választották meg.

1896. április 26. Püspöki rendeletének felolvasása, millenniumi ünnepségek elrendelése. Előadó Kelemen Győző pap.

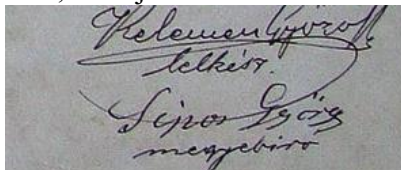
1896. május 10. A millenniumi ünnepségek megszervezése 1896. május 2.-október 31. között. Fákat ültettek a templom körül.

1896. május 22. Becző Dénes a gondoki hivatalról lemondott.

1896. május 30. Sipos Györgyöt 13 jelölt közül nyílt szavazással számadó gondnoknak választották. Először a 13 jelölt közül kiválasztották Sipos Györgyöt, Koos Andrást és Bakk Zsigmondot, majd a 3 jelölt közül Sipos Györgyöt választották meg. Sipos György egyház tanácsosi helyére Nagy Sándort választották. A presbitéri jegyzőkönyvek 1903-ig vannak meg, Sipos György még 1903-ban is gondnok (korábbi megnevezéssel megye bíró) volt.

1896. augusztus 16. A templom faipari felújítását, a munkáinak elvégzését Alsócsernátonon élő Gál Sándor asztalosra bízták a munkabér ára 699 forint 50 krajcár. határidő 1897. május 1. Munkabéri szerződés. Ikalfalván élő Deák István végezte a kőműves munkákat, 260 forintért.

Sipos György megyebíró illetve egyházgondnok feladata a világítás, a templom körüli takarítás megszervezése, a képét nem fizetők bejelentése, a felújítási munkák ellenőrzése.

A photograph of a document showing two handwritten signatures in cursive. The top signature reads 'Kelemen Győző' and the bottom one reads 'Sipos György'. Below the names, there are smaller words, possibly 'lelkész' and 'megyebíró'.

1896. augusztus 16. Kelemen Győző lelkész és Sipos György megyebíró aláírása.

1898. december 21. Kerestély Lázár énekvezér 26 évig 1871. januártól szolgált, megbetegedett nyugdíjba ment. Elmebeteg lett 1898 május havában munkáját nem tudta ellátni. 268 forint volt az éves fizetése 68 forint kegydíjat kapott, az új énekvezér fizetése évi 200 forint. Tanító Vánca István. Az új énekvezéri állás meghirdetésénél a fizetésből a kegydíjat levonták, így a kisebb fizetés ismeretében senki nem jelentkezett az állás betöltésére.

1899. február 1. Tekintetes Sipos Irma kisasszony az olvasó könyvárat 25 darab érdeemes könyvekkel ajándékozta meg. Az Egyháztanács köszönetét nyilvánítja ki, amit személyesen Sipos György és Vilályos Sándor adott át.

1899. április 30. Egyház Község gyűlése, Sipos György egyházgondnok szolgálati ideje lejárt, de mivel kivalló szorgalmat fejtett ki, a gyűlés egyhangúan újra megválasztotta.

1900. május 27. Egyházközség gyűlés részt vett Forró Imre, Barabás Imre, Barabás Zsigmond, ifj. Sipos Ferenc,...

1900. október 30. Vánca István tanítót énekvezérnek választották meg.

1901. március 13. Egyháztanácsosnak választották meg Forró Imrét. Vánca István igazgató tanár énektanári kinevezését a vallás és közoktatásügyi miniszter 1901. január 31-én 2963. számon kelt rendeletében jóváhagyta.

1902. február 2. Presbitérium gyűlése. Kelemen Győző pap, elnök. Előterjeszti, hogy a számadó gondnokuk hivatalos ideje letelt, ezért az esperes úr 130-1900 számú intézkedése alapján kijelölt Sipos György, Forró Ignác és Koos András egyháztagok közül választhatnak az egyházközség tagjai. A választás eredménye Sipos Györgyöt közfelkiáltással választották meg.

1902. április 30. Presbitérium gyűlése. Kelemen Győző pap bejelenti, hogy 1902. április 29-én Bodola Sámuel egyházközségünk nyugalmazott lelkésze Retteg községben meghalt. Megbízják Sipos György számadó gondnokot, hogy a temetésen részt vegyen, ha Bodola Sámuel Rettegen temetik el és a gondnok utazzon el a temetésre és az egyház nevében helyezzen koszorút az elhunyt ravatalára. A rettegi református egyház halotti anyakönyve szerint Bodola Sámuel nyugdíjas református lelkész meghalt 1902. április 30-án, 80 éves volt, a halál oka tüdőlob, Márkosfalván született, eltemették Rettegen 1902. május 2-án. Temető lelkész Kiss Sándor.

1902. december 21. Köblös Albertné, Bodola Janka apjának, az elhunyt Bodola Sámuel nyugdíjának fennmaradt hagyatékát kéri, ami állítása szerint 111 korona és 64 fillér. A presbitérium állásfoglalása: Bodola Sámuel nyugdíja évi 252 korona 80 fillér, ennek fele illeti az örökösöket, amely 226 korona és 40 fillér. Ebből megkaptak 224 koronát, tehát 2 korona és 40 fillér követelésük lehet, mely összegnek kifizetése elhatároztatik.

1903. március 15. Kelemen Győző bejelenti, az elmúlt héten Sipos György Budapesten járt és Bodola Lajos márkosfalvi illetékességű egyetemi tanár jelenlétében Sternberg Ármin budapesti hangszer gyárosnál közösekünk részére szemeltek ki egy harmóniumot, aminek az ár 490 korona.

A szükséges pénz kifizetését a presbitérium jóváhagyta. A harmonium beszerzését Bodola Lajos egyetemi tanárra bízták.

Márkosfalvi iskolabefizetések. 1856-1886.

4 elemi osztály működött Márkosfalván 1856-1886 között. 1901-től pedig 6 elemi osztály volt. Az 1886-1900 közötti időszakra vonatkozóan iratokkal nem rendelkezett a márkosfalvi református egyház. Tantárgyak: vallás, természettan, magyarok története, magyar nyelvtan, számtan, erkölcsi szabályok, szavalás, olvasás, imák, írás és ének. A történelem tárgyat Rajcsányi János Magyarország története³⁸ c. könyvből tanították. Minden évben elkészítették a számadási könyvet, s azt megvitatták, jóváhagyták. Az iskola irányító testülete az „oskola ügy igazgató bizotmány”, vezetője a mindenkori lelkész volt. Bevételek: Tőkék és kamatok, földek haszonbérbe adása. Kiadások: fűtés, takarítás, vízfordás, könyvek tanodai szerek és naplók beszerzése, stb. A tanulók neveit, néha a szülők neveit is felsorolták.

Az iskola tanulói voltak (Barabás, Bodola, Forró, Sipos család gyermekei közül):

1856/57. Barabás János, Barabás Gergely.

1857/58. Forró Zsuzsanna, Barabás Lóri, Sipos Julianna, Sipos Zsuzsanna, Forró Berta, Sipos Rákhel. Tanító Kovács József.

1858/59. Sipos Zsuzsanna, Sipos Rákhel. Tanító László Mózes.

1859/60. Dénes Rákhel, fia Miklós, Sipos Zsigmond és Barabás Rozália leánya Rákhel, Forró János és Becző Borbála leánya Berta, és másik leánya Czéczi, Cecília, Barabás Péter és Rákosi Kata fia Leonárd, Barabás István és Farkas Zsuzsa fia Móricz, Csomos József és Dénes Trézsi fia István, Bodola Sámuel és Jüngling Lotti leánya Mária, Barabás Károly és Szabó Róza leánya Mária.

1860/61. Forró Czéczi, Bodola Mária, Barabás Mária.

1861. november 20. Iskolai tanács ülése, tagok: Bodola Sámuel lelkész, elnök, Barabás Sámuel, Barabás Dániel, ifj. Barabás Elek, Barabás Albert.

1861/62. Barabás Móricz, Barabás Lénárd, Becző Imre, Barabás Zsigmond, Bodola Gyula, Forró Berta, Forró Cecília, Bodola Mária, Becző Mária, Barabás Mária.

1862/63. Barabás Móricz, Barabás Lénárd, Barabás Zsigmond, Barabás Béla, Bodola Gyula, Becző Imre, Forró Cecília, Bodola Mária, Barabás Mária, Barabás Róza, Barabás Cecília.

1863/64. Barabás Móricz, Koss András, Barabás Lénárd, Bodola Gyula, Barabás Béla, Barabás Zsigmond, Barabás Mihály, Forró Cecília, Barabás Mária, Barabás Rozália, Barabás Berta, Barabás Lotti, Konfirmációs kátét kapott Bodola Gyula, Barabás Béla, Barabás Zsigmond, énekes könyvet kaptak Barabás Lénárd, Barabás Móricz, író kötetét nyert Barabás Mária.

1864/65. Bodola Gyula, Barabás Zsigmond, Becző Imre, Barabás Mihály, Barabás Róza, Barabás Mária, Barabás Lotti, Barabás Cecília, Barabás Berta.

1865/66. Barabás Mihály, Barabás Antal, Barabás Mária, Barabás Rozália, Barabás Lotti, Barabás Berta, Bodola Janka, Barabás Cecília.

1866/67. Barabás Mihály, Barabás Antal, Barabás Sándor, Barabás Rozália, Bodola Johanka, Barabás Berta, Barabás Lotti, Barabás Etelka, Barabás Cecília.

1867/68. tanulók Barabás Antal, Barabás Imre, Sipos László, Barabás Sándor, Barabás Mária, Barabás Rozália, Barabás Lotti, Barabás Berta, Barabás Cecília, Barabás Etelka, Barabás Vilma.

1869. február 17. iskolaügyi igazgató bizotmány gyűlése, vezeti a lelkész Bodola Sámuel, ott volt Sipos Zsigmond, Barabás Dániel, Barabás Elek,

1868/69 iskolába járók Sipos László, Barabás Antal, Barabás Sándor, Barabás Imre, Bodola Johanna, Barabás Cecília, Barabás Etelka, Barabás Vilma, Barabás Berta.

1870. március 9. Oskola ügyiigazgató bizotmány gyűlés volt a községházán, ott volt Kovács Áron, Barabás Miklós.

1871. február 18. Barabás Dániel utoljára vett részt az iskolatanács ülésén.

1871/72. Sipos László, Sipos Irma, Barabás Sándor, Barabás Lőrinc, Barabás Imre, Barabás Berta, Barabás Amál.

1872/73. Korábban összevont oktatás volt, 1872-től négy osztályban folyt az oktatás.

1886. Számadási könyv. Aláírta Kelemen Győző lelkész, Sipos György, ifj. Sipos Ferenc, Barabás János.

³⁸ Rajcsányi János. Magyarország története. Az ifjúságnak írta. 2-ik kiadás. Hartleben Konrád. Pest. 1852.

[Rajcsányi János. Magyarország története. A népiskolák számára.](#) Budapest. Franklin-társulat. 1873.

Iskolakötelesek névsora: 1853. Barabás István leánya Mária. 1854. Barabás Károly leánya Mária. Bodola Sámuel leánya Mária. 1855. Barabás József fia Béla. Kovács Áron leánya Terézia. 1856. Barabás István leánya Mária. Bodola Sámuel fia Gyula, 1857. Barabás Elek gyermekei Mihály és Cecília. Barabás Dániel leánya Róza. 1859. Barbás Dávid fia Antal, Barabás Károly leánya Berta, Barabás Péter leánya Etelka, 1860. ifj. Barabás Elek fia Sándor, ifj. Sipos Ferenc fia László, Bodola Sámuel leánya Johanna, Barabás József fia Irma. 1861. Barabás Dávid fia Imre, 1862. Barabás Elek leánya Berta, 1863. Barabás József leánya Amália, Sipos Ferenc leánya Irma, 1864. Barabás Elek fia Lőrinc, 1866. Barabás Dávid fia András, 1867. Barabás Dávid fia Fábián, Barabás Zsigmond leánya Polixenia. 1868. Barabás Gyula fia László, 1869. Barabás Dávid fia István, Barabás Albert fia Jenő, Sipos György fia Gábor szül. 1869. június 5.

Iskolakötelesek 1901-től 2003-ig.

Sipos László. (*1892. december 9. Keresztelték december 18.) Apja Sipos György földbirtokos. 1903-ban VI. osztályos. Felsőbb intézetbe tanul. A Sipos család férfi tagjai között Sipos László volt az utolsó, aki Márkosfalván kezdte el tanulmányait.

Jakó Emilia. (*Székelytamásfalva, 1912. június 15.) Szülei Jakó Pál és Sipos Etelka. 1919-ben II.-os. Elköltözött, református gimnáziumban tanult tovább.

Jakó László. (*Székelytamásfalva, 1908. június 18.) Szülei Jakó Pál és Sipos Etelka. 1921-ben I. osztályos. Gimnazista.

Jakó Etus. (*Székelytamásfalva, 1915. december 16.-) Szülei Jakó Pál és Sipos Etelka. 1921-ben I. osztályos. 1926-ban V. osztályos. Kézdivásárhelyre költözött.

Jakó Róza (*Székelytamásfalva, 1917. május 1.-) Szülei Jakó Pál földműves és Sipos Etelka. 1923-ban I. 1926-ban IV. osztályos. 1927-ben Kézdivásárhelyre költözött.

Jakó Erzsébet (*Székelytamásfalva, 1920. január 2. Keresztelték május 26.-) Szülei Jakó Pál református volt tanító, és Sipos Etelka. 1927-ben Kézdivásárhelyre költözött.

A Székely Oklevéltárakban megtalálható forrásanyag

A legrégebbi (1497.-1548.) latin nyelvű periratok, amelyekben adatok vannak a Sipos család tagjairól. Részletek Dr. Szabó Károly tanulmányából³⁹: „A székely primőr Domokos-család a Nyujtódi-családból ágazott ki, melynek első ismert őse Nagy Lajos korában élt. A Mátyás király idejében Kézdi széken főhadnagyságot viselt Nyujtódi Domokosnak, ki már 1497-ben nem élt, három fia volt: Mihály, kinek maradékairól a családi levéltárban nincs emlékezet, Pál, ki atyja nevére a Domokos nevet vette föl s az oklevelekben mint dictus Domokos van jelölve, a most virágzó Domokos család törzsatyja, és Tamás, kinek fia Imre a Becz nevet vette föl s a Domokosokkal testvér Becz-családot alapította. A Domokos-család a Jenő nem Besenyő ága jogán bírt ősi örökségét a Kézdi széki Al-Csernátonban, Ikafalván, Futásfalván és Márkosfalván századokon át gondosan megtartotta s mind azt ma is bírja, a mit elődei, a Nyujtódiak, Nagy Lajos és Mátyás király korában bírtak vagy szereztek. Minthogy azonban a székely örökségekre, melyeket a székelyek verség jogán bírtak és osztottak magok közt, királyi adománylevelek, igtató parancsok, káptalani vagy konventi hiteles jelentések s általában kiváltságlevelek nem kelhettek, a Domokos-család birtokaira vonatkozó levelek közzül a legrégebbi csak 1497-ből való, de ez sem az ősi Nyujtódi-féle jószággra, hanem Márkosfalvi Jakab fia Szép Péter márkosfalvi székely örökségére vonatkozik, melynek birtokába Nyujtódi Domokos, a Szép Péter vérrokona Angyalosi László hütlensége címén, Mátyás király korában jutott. Az 1497-ben kelt oklevélben bélteki Drágfi Bertalan erdélyi vajda és székely ispán bizonyítja, hogy a Szép Péter márkosfalvi öröksége iránt annak két leánytestvérétől származott örökösei néhai Nyujtódi Domokos fia Domokos Pál ellen pert folytatván, ezen perben a felek által választott bírák, maksai Kún Antal és oltszemi Mikó Péter, úgy Ítélték, hogy a peres márkosfalvi örökség minden tartozandóságaival maradjon az alperes Domokos Pál és utódai örökös birtokában, ki viszont a felpereseknek, néhai Szép Péter megnevezetlen leánytestvére fiának, Felső-Csernátoni Jánosnak, és Veronika nevű másik leánytestvére fiainak, angyalosi Sebestyén Jánosnak és Albertnek⁴⁰, tartozzék 50 arany forintot fizetni. Ebből az oklevélből értesülünk, hogy a felperesek keresőtöket arra alapították, hogy a néhai Szép Péter márkosfalvi örökségét, mely annak halálával néhai Angyalosi Lászlóra szállt, annak kimultával pedig őket mint vérrokonokat illeti, néhai Nyujtódi Domokos törvénytelenül s hatalmasul foglal-

³⁹ Dr. Szabó Károly. A zöld ág mint a székely főtisztek jelvénye. Századok. 1889. Értekezések. 195-199.

https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Szazadok_1889/?query=m%C3%A1rkossalvi%20Sz%C3%A9p%20P%C3%A9ter&pg=254&layou=s (Letöltés dátuma 2016. november 25.)

⁴⁰ Ld. Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. Id. mű. 381. Sebestyén (angyalosi) Sebestyén János de Csernáton. 1523. Sebestyén János apjának a fiú testvére Zeep (Szép) Péter, Márkosfalván székely öröksége volt, maradék nélkül 1497. előtt halt el. Sebestyén János apjának a leánytestvére Sebestyén Veronika, férje angyalosi Sebestyén Mózes (†1529. augusztus 10. előtt). Sebestyén János nagyapja, akitől meg van a családfa Márkos Jakab de Márkosfalva.

ta, el, fia Domokos Pál is jogtalanul tartja elfoglalva, mi által nekik 1000 arany forint kárt okozott; ez állítás ellen pedig Domokos Pál azzal védekezett, hogy a kérdéses örökséget sem atyja nem erőszakkal foglalta el, sem ő nem hatalmasul bírja, mert azt néhai Mátyás király adományozta az ő atyjának Nyujtódi Domokosnak, azért, mert annak házat néhai Angyalosi László hatalmaskodva megrohanta és két szolgáját megölte. Az 1497-diki választott bírósági ítélet, illetőleg egyesség, szerint Domokos Pál birtokában maradt a Szép Péter örökségének, de halála után fiát Domokos Mihályt s ennek osztályos vérokonát Becz Pált, néhai Becz Imre fiát, a Szép Péter rokonai, Felső-Csernátoni János, angyalosi Sebestyén János és Albert, 1522-ben perbe fogták; de még évekkel azelőtt Angyalosi Mózes, az 1497-ben már nem élt angyalosi Sebestyén Lukács fia, is pert indított ellenük az őt mint vérokont illető márkosfalvi székely örökségért. Ezen utóbbi per, melyben 1523-ban Szapolyai János erdélyi vajda és székely ispán az alperesekre, ellenben Báthori István nádor, mint a király távollétében annak helytartója, a felperes Angyalosi Mózesre nézve hozott kedvező ítéletet, II. Lajos király perújító engedélyénél fogva Domokos Mihály és Becz Pál által megújítva, előbb Angyalosi Mózes, majd annak özvegye, utóbb fia ugyancsak Angyalosi Mózes ellen, kinek elhaltával a per testvére Angyalosi Katalinra, igaz nevén Margitra, dálnoki Török Mátyás nejeire szállt, egész 1548-ig folyt; mikor az említett felperes nő az általa ítélettel megnyert, márkosfalvi lófőséghez tartozónak vitatott tisztség iránt is pert indított Domokos Mihály ellen; keresetét azonban mind a főperre mind a mellékperre nézve még azon évben letette, minthogy az előbb kelt ítéletben és peres levelekben neve hibásan Katalinnak volt írva valódi neve Margit helyett. ....Az ötven esztendőnél tovább húzódott pernek, mint említém, 1548-ban szakadt vége amikor... a márkosfalvi peres örökség Domokos Mihály és utódai birtokában maradt.”

A perekben szereplő Nyujtódi Domokos a családfán a következőképpen helyezkedik el.^{41 42 43 44 45}

A családfa: Nyujtódi Simon (1370. k.) fia Nyujtódi Péter (1426. Kézdiszék követe Zsigmond királyhoz) fia Nyujtódi János (1459. a vajda személyese) két fia 1. Nyujtódi Pál (tőle kihalt a Nyujtódi család. 1490. Udvarhelyszék bírása, 1497-ben mint alperes pert nyer a Márkosfalvi Szép Péter örökségéért folytatott perben.) 2. Nyujtódi Domokos Tamás (†1497. előtt), akinek két fia testvérek, de a nevük különbözik. 1. Becz Imre (1506. †1522. előtt.) [4 gyermeke, köztük Becz Pál θ Daczó Krisztina. 6 leánya volt. 1522-től Márkosfalvi Szép Péter örökségéért perel, alperes.] 2. Domokos Pál, az első Domokos (*1471.) θ Bogáthy Ilona, tőle jön le az alsó-csernátonyi Domokos család. Domokos Pál fia Domokos Mihály (-†1600. Basta Márkosfalva közelében megölette.) 1523-tól Márkosfalvi Szép Péter örökségéért perel, unokatestvérevel Becz Pállal alperes. A per tehát Domokos Pál (*1471.) ellen indult, s ez azért volt érdekes, mert szerepelt benne néhai márkosfalvi Sipos Benedek és fia néhai Sipos Miklós. A Siposok az 1400-as évek elejétől, közepétől, biztosan Márkosfalván éltek, így Sipos Miklós (Nicolaus, Sijpos, Sijpws, Sypos) örökségéért, a néhai márkosfalvi Szép Péter Kézdi széki márkosfalvi örökségéért folyó per részeként 1497. és 1548. között hosszú per folyt.⁴⁶ Sipos Miklós mivel a per 1497-ben kezdődött, feltételezhető, hogy 1497. előtt már meghalt.⁴⁷ A periratok eredetije a Domokos család levéltárában volt fellelhető. Az 507. irat magyar nyelvű összefoglalója⁴⁸: „Drágfi Bertalan erdélyi vajda⁴⁹ és székely ispán bizonyítja, hogy Angyalosi Sebestyén János és Albert s Felsőcsernátoni János, a néhai Márkosfalvi Szép Péter Kézdi széki márkosfalvi örökségéért néhai Nyujtódi Domokos fia Pál ellen folytatott perökben, a felek által választott közbírák Maksai Kún Antal és Oltszemi Mikó Péter ítélete szerint Maksán úgy egyeztek ki, hogy azon örökséget 50 arany forintért az alperesnek engedték át.” Kelt Prásmáron 1497. nov. 2.-án. A következő az 567. irat,⁵⁰ amely a néhai Szép Péter féle örökségi peréről tudósít. Idézem: „Szapolyai János erd. vajda⁵¹ és székely ispán a Sebestyén Mózes által Domokos Mihály⁵² és Becz Pál⁵³ ellen a néhai Szép Péter márkosfalvi székely örökségéért folytatott perben hozott ítéletét, mely

⁴¹ Doby Antal. [Az Andrásy-, Becz-, Domokos-, Kemény-, Rákóczi-rokonság.](#) (Alsó-csernátonyi Domokos László királyi táblabíró úr szívességéből.) Adalékok Zemplénnvármegye történetéhez. 1898. október. (4. évfolyam, 10. szám.) 332.

⁴² Ld. Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. Id. mű. Domokos (alsó-csernátoni) család. 133-137.

⁴³ Kővári László: Erdély nevezetesebb családai. Kolozsvár. 1854. [Nyujtódi Domokos.](#) 76-77.

⁴⁴ [Báró Apor Péter Lusus Mundija.](#) Fordította Szász Ferencz. Genealógiai Füzetek. 1911. 53-59.

⁴⁵ Deák Farkas: [Az alcsernátoni Domokos család nemzedékrendje.](#) Turul. 1888. 96-102.

⁴⁶ Szabó Károly szerk. [Székely oklevéltár.](#) Kiadta a Székely történelmi pályadíj - alapra felügyelő bizottság. Kolozsvár. 1890. III. kötet, (1270-1571) 131-133. 145-149. 274-276. 278-281. 284-286. 291-293. 296.

⁴⁷ Nem tudni, hogy Sipos Miklós mikor halt meg és hány éves korában. Feltételezhető, hogy 1450. körül született.

⁴⁸ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 131.

⁴⁹ [Bélteki Drágffy Bertalan](#) (*1447.-†1501. október 26.) erdélyi vajda. Erdélyi vajdaként 1493-tól 1498-ig Báthori István utóda volt. Kegyetlenül elnyomta a székelyek lázongását.

⁵⁰ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 216-221.

⁵¹ [Szapolyai I. János magyar király.](#) (*Szepesvár, 1487. február 2.-†Szászsebes, 1540. július 17-21.) erdélyi vajda, 1526. és 1540. között Magyarország királya, a befolyásos Szapolyai-család sarja. I. Jánost az 1526. évi székesfehérvári országgyűlés választotta magyar királlyá a Habsburg-házból származó osztrák főherceg, I. Ferdinánd ellenében.

⁵² Domokos Mihály 1522. és 1549. között szerepelt a periratokban.

⁵³ Bethlen Farkas: Erdély története. II. (1538-1571) Nagyszében 1782. Enciklopédia Kiadó Bp. 2002. azt írta a kiegészítő jegyzetben (Kruppa Tamás írta a jegyzeteket) a 284. oldalon Becz Pálról, hogy 1576-ban már nem élt, csak özvegye. Becz Pál 1523. és 1548. 15

szerint ezen örökség három negyed részét az alperesnek, egy negyedét pedig a felperes Sebestyén Mózesnek ítélte, a király törvényszéke elébe fölterjeszti” Kelt Medgyesen. 1523. febr. 12-én. A latin szöveg végén: Báthori István nádor⁵⁴ 1523. márt. 19-én kelt ítéletleveléből.⁵⁵ Az 569. irat összefoglalója: „Báthori István nádor s királyi helytartó Angyalosi Mózesnek Domokos Mihály és Becz Pál ellen folytatott perében ítéletet hozván, a néhai Szép Péter márkosfalvi székely örökségét egészen a felperes részére ítéli. Kelt Budán 1523. márcz. 19-én.”⁵⁶ Az 598. irat összefoglalója: „Majlád István erd. vajda és székely⁵⁷ ispán a Domokos Mihály és Becz Pál által Angyalosi Mózes ellen a márkosfalvi Szép Péter-féle székely örökségért folytatott perben hozott ítéletét, - mely szerint a János király által kiadott perújítási engedélyt, minthogy a pert a felperesek 60 nap alatt meg nem újították, erejét vesztettnek nyilatkoztatta, - a felperesek kívánsága s a király parancsa szerint János király elébe fölterjeszti. Kelt Kolozsvárt 1537. május 4-én.”⁵⁸ A 600. irat lényege: „Altorjai Apor László, Oltzemei Mikó János, Köröspataki Kálnoki Péter, Altorjai Apor Balázs, Mátisfalvi Csató György Kézdi széki kapitány és Albisi Both Bertalan Kézdi széki bíró jelentik Majlád István erd. vajdának, hogy parancsa szerint Domokos Mihályt és Becz Pált a néhai Szép Péter márkosfalvi örökségébe beigtatták. Kelt Márkosfalván 1537. dec. 15-én.”⁵⁹ A 607. irat latin szövegében említés történik először néhai Nicolai Sijposról, Sipos Miklósról. „Juxta adiacentes, videlicet hereditatem olim Nicolai Sijpos, cum suis pertinencijs.” A 607. irat lényege a következő:⁶⁰ Martinuzzi György kir. helytartó⁶¹ 1544. szept. 25. kelt levele (a Domokos család levéltárában) alapján: „Szamosfalvi Mikola László erdélyi királyi alhelytartó megparancsolja több Kézdi széki előkelő székelynek, hogy Márkosfalván a hely színén tartsanak vizsgálatot az iránt, hogy Márkosfalvi Török Mátyás, midőn a néhai Szép Péter-féle székely örökséget ítélettel megnyerte és birtokába vette (1537. december 15.), nem foglalt-e el némely oly örökségeket⁶² is, melyek a perrel megnyert örökséghez nem tartoztak, s melyeket Domokos Mihály és Becz Pál⁶³ régtől fogva békésen bírtak.” A latin nyelvű szövegben: „Idem in causam attractus eandem hereditatem consecutus fuisset, et cum Idem in causam attractus Justiciam execucioni demandare habuisset, certas suas hereditates Juxta adiacentes, videlicet hereditatem olim Nicolai Sijpos, cum suis pertinencijs, ac quedam; feneta komlosrheth vocata,..” Kelt Szamosfalván 1544. július 5-én. A 608-as irat lényege⁶⁴ a következő: „Fráter György váradi püspök és királyi helytartó megparancsolja több Kézdi széki előkelő székelynek, hogy Kézdi-Vásárhelyen hallgassák ki Mátisfalvi Csató Györgyöt és Jánost az iránt, hogy Domokos Mihály a maga tanúit nem ígéretekkel vesztegette-e meg arra, hogy a per alatt álló örökséget a néhai Sipos Miklós örökségének vallják. Kelt Enyeden 1544. sept. 25-én.” 1544. szept. 25-én. Az ügy 1547-ben folytatódott Domokos Mihály és Becz Pál részére további tanúk meghallgatásával. A 611. ügyirat⁶⁵ Martinuzzi György 1547. május 18.-i ítéletleveléből való. „Tanúvallatás Domokos Mihály és Becz Pál részére a Márkosfalván lévő Sipos Miklós-féle peres székely örökség ügyében”. Kelt 1547. febr. 3-án. Ekkor említés történik Sipos Benedekről (Benedictus Sijposról) Sipos Miklós ugyancsak elhunyt apjáról.⁶⁶ „Nicolai Sijpos, in Markosffalwa habite, modo et ordine subsequenti..... Insuper certo scit, quod Nicolaus Sijpos possedit hanc hereditatem ad racionem propriam, et non ad alienam, huic contradicitur....Item Paulus Waska de Dalnok citatus et Juratus fassus est ferme centenarius se certo scire, quod Nicolaus Sijpos hanc hereditatem semper ad racionem propriam possedit, et non ad alienam, vtrum la tamen ab auo suo ipsi Nicolao descenderit, ignorat Similiter et Benedictus Sijpos, pater Nicolai, hanc eandem hereditatem ad racionem propriam possedit, de terris arabilibus et fenetis nichil scit, huic contradicitur....Emericum Becz tres e medio eorum, quorum vnus erat Joannes Dombij, alter vero Petrus olti, qui vivo vocis oraculo sic eum alloculi sunt, dominacio (inquit) vestra hic domum erigere ne velit, sed potius super auticam hereditatem Nicolai Sijpos, quam cum ab eisdem sciscitatus fuisset vbi locorum esset, ostenderunt

---

között szerepel a periratokban.

⁵⁴ [Ecsedi Báthori \(III.\) István](#) (*1480-as évek közepe-†Dévény, 1530. május 8.) 1519-től 1523. májusáig nádor.

⁵⁵ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű 221.

⁵⁶ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű 222-227.

⁵⁷ [Majláth István](#) (alakváltozatai: Maylád, Májlát, Majlát, Mailáth, Majlád és Majáth), (-†Konstantinápoly, 1550.) 1534.-1541. között erdélyi vajda.

⁵⁸ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű 261-263.

⁵⁹ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű 265-266.

⁶⁰ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű 272-274.

⁶¹ [Martinuzzi György, Fráter György](#) vagy György barát. (*1482. június 18.-†Alvinc, 1551. december 17.)

⁶² Pl. Nicolaus Sijpos, [Sijpws], Sipos Miklós örökségét is, amint ez a latin nyelvű iratból kiderült. Fontos megállapítás az, hogy a Sipos Miklós örökség az amely a perrel megnyert örökséghez nem tartozott, s melyeket Domokos Mihály és Becz Pál régtől fogva békésen bírtak. Tehát Sipos Miklós valószínűleg 1497. előtt élt.

⁶³ Az alcsernátoni Domokos család nemzedékrendje. Turul 1888. III. 97-99. részletesen ismerteti a Domokos (Domokos) és a Becz család nemzedékrendjét. Domokos Mihály 1523.-ban született, Becz Pál (neje Daczó Katalin 7 gyermekük volt) apja Becz Imre 1506.-ban született. Régi neves székely család.

⁶⁴ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 274-276.

⁶⁵ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 278-281.

⁶⁶ Sipos Benedek 1440-1470 körül születhetett.

hanc hereditatem litigiosam fuisse aui ipsius Nicolai Sijpos, et sic domum istic erexit, huic contradicitur....Item Joannes Egijed de fewlchernathon Juratus fassus est, se certo scire hanc hereditatem auiticam fuisse Nicolao Sijpos,... Item Andreas Dombij⁶⁷ de Jkaffalwa Juratus fassus est, se certo scire Quod Nicolaus Sijpos hanc hereditatem possedit ad racionem ville, Item franciscus forijka de fewlchernathon Juratus fassus est, se certo scire quod ista hereditas fuit auitica Nicolao Sijpos, ad eandemque pertinere duas partes terrarum arabilium, in Reethfark particulam feneti, atque komloszeg, huic contradicitur,..” A 612. ügyirat⁶⁸ lényege: „Fráter György váradi püspök és királyi helytartó Domokos Mihálynak és Becz Pálnak Márkosfalvi Török Mátyás neje Margit ellen a márkosfalvi Sipos Miklós féle székely örökségért folytatott perében, melyet a felek által választott bírák eldönteni nem akartak, a Török Mátyás által felajánlott párbajt visszautasítva, a peres örökséget a nevezett felperesnek ítéli, s több előkelő székelynek megparancsolja, hogy a felpereseket⁶⁹ ezen örökségbe iktassák be.” Kelt. Gyulafehérvárt. 1547. máj. 18. A 613. ügyirat⁷⁰ alapján megállapítható, hogy „Nagymihályi Ödönfi László görgényi várnagy és székely alispán Szentléleki Gondos Mihálynak Domokos Mihály és Becz Pál ellen a márkosfalvi Sipos Miklós féle örökségért folytatott, s hozzá felbezett perében a felperest mint patvarkodót (pereskedőt) 24 márkában elmarasztalja, a peres örökséget pedig az alperesek birtokában hagyja, s megparancsolja több előkelő székelynek, hogy a 24 márka bírságot a felperes ingóságaiból, s ha azokból nem telnék, a székely örökségeiből is hajtsák fel., Kelt. Görgény várában 1548. febr. 28. Az 1548. jún. beérkezett tárgyalássorozat⁷¹ következtetései: A kihallgatások során Domokos Mihály és Becz Pál a hatóságot különböző határozatokra és kiváltságlevelekre hivatkozva állandóan akadályozni igyekeztek abban, hogy a tanúkat megkeressék és vallomásaikat elfogadják, az említett okmányokat pedig nem voltak hajlandók a hatóság rendelkezésére bocsátani, valamint arra sem, hogy saját tanúik vallomásait írásba foglalva adják. Ezért a bizottság csak az általa kihallgatott tanúk vallomásait tudta aláírásukkal hitelesítve írásba foglalni és a felettes szervhez eljuttatni. A 614. irat lényege: „Nagymihályi Ödönfi László görgényi várnagy és székely alispán Török Mátyás neje Margitnak Domokos Mihály és Becz Pál ellen folytatott s hozzá felbezett perében ítéletet hozván, megparancsolja több előkelő székelynek, hogy a peres márkosfalvi örökség színhelyén hallgassák ki a felperes nő tanúit az iránt, hogy az alperesek az általok nyert ítéletlevélben megnevezett örökségeken kívül a Szép Péter-féle márkosfalvi örökséget nem foglalták-e el törvénytelenül? Kelt Görgény várában 1548. febr. 28-án.”⁷² Zabolai Bassa Mihály⁷³ 1548. febr. 28-án Török Mátyásnének Domokos Mihály és Becz Pál ellen folytatott perében, mint közbíró említették. Szörcei István és más társaival tesz ez ügyben Ödönfi László görgényi várnagyhoz 1548. máj. 1-én jelentést. A vizsgálatok eredményeit a 616. irat⁷⁴ tartalmazza. A 616. irat: „Szörcei István és társai jelentése Nagymihályi Ödönfi László görgényi várnagyhoz és székely alispánhoz, a márkosfalvi Sipos Miklós-féle peres székely örökség ügyében.” Kelt Márkosfalván 1548. május 1-én. A latin nyelvű szöveg végén: Ödönfi László székely alispán 1548. jún. 21. kelt hiteles átiratából. Szerepel a latin nyelvű iratban Dionisius Sipos, Sipos Dénes, mint tizenharmadik tanú. „Item Decimus tercius testis Dionisius Sijpos de eadem Juratus fassus est Quod ipse nesciret hereditates terras videlicet arabiles et feneta Nicolai Sijpos nisi sint Petri Zep, et cum Michael Damokos statui faceret,...” A 618. irat: „Nagymihályi Ödönfi László görgényi várnagy és székely alispán Domokos Mihály és Becz Pál részére átírja és kiadja a maga 1548. május 1-én kelt vallató parancsát.” Kelt Gerlán (=Szamos-Ujvárt) 1548. jún. 21-én. A 616. irat.: „Nagymihályi Ödönfi László görgényi várnagy és székely alispán megparancsolja több előkelő székelynek, hogy Torja-Vásárhelyen tartsanak tanúvallatást az iránt, hogy a Jenő nem Besenyő ágát illető lófőségi tisztség a néhai Szép Péter márkosfalvi örökségéhez tartozik-e, melyet Dálnoki Török Mátyás neje Katalin perrel megnyert, s magának követel, vagy a Domokos Mihály csernátoni jószágához, s a Domokos család 32 esztendőnél tovább volt-e ezen tisztség birtokában? Kelt Görgény várában 1548. márt. 1-én.”⁷⁵ A 619. irat: „Nagymihályi Ödönfi László görgényi várnagy és székely alispán megparancsolja több előkelő székelynek, hogy Domokos Mihály és Becz Pál részére Márkosfalván tartsanak tanúvallatást a Sipos Miklós örökségéhez tartozó bizonyos föld iránt. Részlet: ”Dicitur Nobis in personis Egregiorum et Agilium Michaelis Damokos de chernaton ac Pauli Becz de Kozmas Qualiter Idem Exponentes per incolas et inhabitatores possessionis Markosfalva pro parte cuiusdam terre ad here-

⁶⁷ Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. Id. mű 145. Dombi (ikafalvi) Dombi András 1587. január 3-án Báthori Zsigmond adománylevelében Dombi András van említve. Dombi András testvére Dombi Tamás, akinek a fia Dombi János 1614-ben lustrál.

⁶⁸ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 281-284.

⁶⁹ Domokos Mihályt és Becz Pált.

⁷⁰ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 284-286.

⁷¹ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 618. irat 295. és 619. irat 296.

⁷² Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 286-288.

⁷³ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 286. 291.

⁷⁴ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 291-293.

⁷⁵ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 288-291.

ditatem sipos myklos eoreke pertinentis,...Kelt Prásmáron 1548. okt. 17.-én.”⁷⁶ Végül a 621. irat⁷⁷: „Nagy-mihályi Ödönfi László görgényi várnagy és székely alispán bizonyítja, hogy Márkosfalvi Török Mátyás neje Margit azt a pert, melyet a Szép Péter székely örökségéért folytatott, a szokásos három forint teher lefizetésével letette. „Kelt Prásmáron. 1548. oct. 18-án.

Szabó Károly kutatásai alapján tehát azt tudjuk, hogy Sipos Miklós (†1497. előtt.) édesapja Sipos Benedek volt.⁷⁸ Sipos Benedek, így az 1400-as évek elején vagy közepén születhetett, mivel a per már 1497-ben biztosan elkezdődött. A perben 1548-ban 13. tanúként Sipos Dénes (1548-ban felnőtt ember, *1510. k.) is szerepel, de nem tudjuk azt, hogy milyen rokoni kapcsolatban volt Sipos Miklóssal, valószínű, hogy unokája volt, és az Ő unokája lehetett a nemességszerző Sipos Bálint.⁷⁹ Figyelembe véve, hogy általában az elsőszülöttek maradtak Márkosfalván, a másodszülött fiú gyermekek elmentek tanulni (gyakran katonák, lelkészek, jogászok stb. lettek) feltételezhető, hogy a felsorolt Siposok egyenes ágú őseink voltak. A rendelkezésre álló föld ugyanis kevés volt kb. 70-80 hold⁸⁰, így azt nem lehetett megosztani. (S. B.)

Székely Oklevéltárak, lustrák

1602. aug. 1. III./1. A Giorgio Basta által császári hűségre esketett Kézdi-, Orbai-, Sepsi-, és kászonszéki nemesek, lófők és szabad székelyek katonai összeírása. Márkosfalva (Markosfalva)⁸¹ Teljes névsor, Z. Sipos Péter⁸² és Z. Sipos Miklós (Z.=szabad székelyek). Barabás Gergely, lovas katona. (Sipos Pétert és Sipos Miklóst a családfán elhelyezni nem tudtam, egy időben éltek a nemességszerző Sipos Bálinttal. S. B.)

1604. márc. 15. Marcos falua. (Márkosfalva)⁸³: Teljes névsor: ....Sypos Petter. Barabás Bálint, Török Máté. (Sipos Pétert a családfán elhelyezni nem tudtam, 1560-1570. körül születhetett, azonos az 1602-es lustrában lévő Sipos Péterrel. Ugyanakkor Sipos Miklós már nem szerepel a lustrában, valószínű, hogy 1602. augusztus 1. után, de 1604. március 15. előtt elhunyt. S. B.)

1614. febr. 17-23. 345. CON. Markos falua. (Márkosfalva.)⁸⁴: Teljes névsor. Primipili⁸⁵: ...Sipos Peter regi Dr.⁸⁶ és Sipos Bálint regi Dr. (Sipos Péter szerepel a lustrában, de a következőben 1619. július 13-án már csak a feleségét említik, tehát korábban meghalt. Sipos Bálint királyi gyalogos puskás a nemességet szerző Sipos Bálint lehetett, 1614-ben még élt. S. B.) Barabás Mihály. Gyalog lófők: Borsai István és Pál Péter Barabás Mihály zsellerei. Barabás Gergely (1602-ben még élt, lustrált.) meghalt, özvegye 1619-ben még élt, leánya van.

1619. július 13.⁸⁷ Markosfalua (Márkosfalva)⁸⁸ Primipili Barabás Mihály, Török Miklós, Török György, özvegy Barabás Gergelyné, Pixidarii (gyalogosok, puskások): ... Sipos Péterné. Török István.,

1635. október 19.⁸⁹ Sepsi-, Kézdi-, és Orbaiszék katonai összeírása. Regestum generale.⁹⁰
d. A kézdiszéki hadköteles székelyek jegyzéke. (246.) Markosfalva (Márkosfalva)⁹¹: Pedites Pixidary (darabant, gyalogos puskás): Sipos Mihali betegh, Fia Péter. Sipos István lon mustral (lón mustrál) ketten m. h. (meghalt) urunktól mondhatja levelet lenni. (Urunktól levelet lenni, a fejedelemtől kaptak kiváltságlevelet, aki már meghalt. Levél = fejedelem által adományozott címeres, lófőnemességi egyéni vagy közösségi kiváltságlevél) Szabó Georgy def. (def. = defunktus elhalálozott) az jószágot Sipos Mihali (Sipos Mihály) bírja. Viduae (özvegy): Szabó Jánosné ob. (obiit, meghalt) Sipos Mihali bírja Felesége után örökséget. Recentes (megszámláltak): Sipos István: fia Sipos Bálint. Sipos János fia Sipos Geogey (Sipos György). (1635. október 19. lustrában több márkosfalvi Sipos szerepel. A családfa rajzon is látható Sipos Mihály, aki beteg 1635-

⁷⁶ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 296.

⁷⁷ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 298.

⁷⁸ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 279.

⁷⁹ Szabó Károly (1890) III. köt. Id. mű. 292. Sipos Bálint 1560. körül születhetett, Sipos Dénes 1548-ban felnőtt ember, tanúként szerepel, tehát 1510. körül születhetett.

⁸⁰ Sipos Béla I. családtörténeti leírása alapján. 1959. július.

⁸¹ Demény Lajos. [Székely oklevéltár. Új sorozat. IV.](#) Székely népesség-összeírások. 1575-1627. Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadása. Kolozsvár. 1998. 55.

⁸² Szabó Károly: Székely Oklevéltár. V. kötet. i. m. 189-190. p.

⁸³ Demény Lajos. Székely oklevéltár. Új sorozat. IV. Székely népesség-összeírások. 1575-1627. Id. mű. 185.

⁸⁴ Demény Lajos IV. köt. Id. mű. 459-460.

⁸⁵ Primipili: lóháton hadakozó lófők.

⁸⁶ Dr. = darabant, gyalogos puskás, regi = királyi.

⁸⁷ Demény Lajos IV. köt. Id. mű. 586. - 631.

⁸⁸ Demény Lajos IV. köt. Id. mű. 628.

⁸⁹ Demény Lajos. [Székely oklevéltár. Új sorozat. V.](#) Székely népesség-összeírások. 1635. Erdélyi Múzeum – Egyesület Kiadása. Kolozsvár. Felelős kiadó: Sipos Gábor. 1999. 510.

⁹⁰ Demény Lajos. V. köt. Id. mű. 13-197.

⁹¹ Demény Lajos. V. köt. Id. mű. 146.-148.

ben (1621.-1658.) akinek a fia Sipos Péter, akinek nemesi levele van (1635.). Sipos István lón mustrál, nemesi levele van, a családfa rajzon Sipos István (1621.-1635.) (apja Sipos Bálint), fia Sipos Bálint II. református pap Bonyhán. (1635.-1682.). Szabó György és özvegy Szabó Jánosné halála után a birtokot Sipos Mihály örökölte, valószínűleg valamilyen rokoni kapcsolat, pl. feleség jogán. Sipos János és fia Sipos György nem szerepel a családfán. „Demeter leszármazását nem ösmerjük, de valószínű, hogy a márkosfalvi székelyek lustralis könyvében 1635-ben és 1680-ban előforduló Sipos János és György, a kiket a táblázaton nem tudunk elhelyezni, az ő maradékai voltak.”⁹² S. B.)

1670. körül. A háromszéki nemesek, lófők és gyalogpuskások összeírása. Kézdiszék.⁹³ Márkosfalva. Sipos János senior. Sipos János junior. Sipos Péter. Török János senior. Török János junior. Török István junior.

Kis Borosnyó.⁹⁴ Nobiles: Tompa János, Tompa Kelemen, Bodola János primipilus.

Nagy Borosnyó.⁹⁵ Barta András, Barta István, Barta János, Barta Péter. Primipily: Barta György, Barta Imre, Barta Miklós, Barta István, Barta Péter. (A Bartákat Bartháknak is írták.)

(Sipos János I. és fia Sipos János II. nem szerepel a családfán. Valószínű, hogy Sipos Demeter leszármazottai. A forrásanyag alapján Sipos Demeter fia lehetett Sipos János, akinek 2 fia Sipos György és Sipos János. Sipos Péter, aki szerepelt az 1635. lustrában 1670-ben már nem szerepelhetett a nyilvántartásban, mert vagy nem élt, vagy öreg volt. Ez a Sipos Péter lehetett az előbbi fia, de erre adattal nem rendelkezünk. S. B.)

1676. április 20. Kézdiszéki adóösszeírás. Possessio. (Birtok, részirtok) Markosfalua.⁹⁶ Primipili et pixidary. Sipos Istvánné. Sipos János. Nobiles: Barabás István és Barabás János uram. Török János Senior, Török andrás, Török Mihály.

(Ifj. Sipos János apja, id. Sipos János már nem szerepel, valószínűleg 1671. és 1676. között elhunyt. Sipos István sem élt, csak a feleségét említik. Egy Sipos István 1635-ben szerepelt a lustrában.)

Újszékely. 1679. július 10. A hadköteles udvarhelyszéki székelyek katonai összeírása. Nagy Baczon.⁹⁷ Keresztes Máté. Nagybölön. 1680. április 20. Háromszéki katonai összeírások. Kézdi lovasok. Gyárfás István uram száza.⁹⁸ Markosfalva (Márkosfalva) Sipos junior Mihály szolga, Gyárfás István szolgája. Sipos Mihály Senior, Mikes uram szolgája. Sipos János. Sipos István. Lisznyo.⁹⁹ Jakó Pál junior, Jakó Balázs, Jakó Pál senior, Henter Mihály uram szolgája, Jakó György, Jakó András. (A Jakókat rövid óval írták 1680-ban.)

Fel-Doboly.¹⁰⁰ Bodola János.

Kis-Borosnyó. Bodola János.¹⁰¹

Gyárfás István uram száza.¹⁰² Gyárfás Istvánhoz tartozó kézdi lovasokat a következő falvakból verbuválták: Lécfalva, Márkosfalva, Martonfalva, Hatolyka, Maksa, Bita.

(A családfa rajzon Sipos Mihály II. junior (1677.), apja Sipos Mihály I. senior (1621.-1658.) 1635. október 19. lustrában viszont Sipos Mihály I. mint beteg szerepel, ezért valószínűleg 1680-ban már nem élt, ezért a Sipos Mihály I. senior valójában, Sipos Mihály II.-vel azonos, akinek lehetett egy Sipos Mihály III. fia, akiről nincs adatunk. Ifj. Sipos Jánost és Sipos Istvánt nem tudtam a családfán elhelyezni, lehetséges, hogy Sipos Demeter leszármazottai voltak. S. B.)

1682. augusztus 27. Kissolyos. A hadjáratból távolmaradt udvarhelyszéki székelyek százankénti és települések szerinti jegyzéke. Nagybacon.¹⁰³ Keresztes Máté, Dániel Ferenc uram szolgája.

1683. évi bécsi hadjárat után. 6. Kézdi lovasok.¹⁰⁴ Gyárfás István uram száza.¹⁰⁵ Markosfalva. (Kézdimárkosfalva). Sipos Mihály Junior, Gyárfás István uram szolgája. Öcsei (át van húzva, hogy bátyjai) Sipos Pál és Sipos Gábor. Sipos János fia 2 lóval lustrált, Sipos István fia 1 lóval lustrált, egyszer hadnagya mentette. R. Sipos Simon fia 1 lóval lustrált.

⁹² 38. [Márkosfalvi Sipos család](#). Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) Nagy Iván Családtörténeti Értesítő 1. (1899.) Értekezések és önálló cikkek. Dr. Komáromy András (r. r.) 288-290.

⁹³ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. [2004.] Erdélyi Múzeum - Egyesület Kiadása. Kolozsvár. 192-216. 205.

⁹⁴ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. [2004.] Erdélyi Múzeum - Egyesület Kiadása. Kolozsvár. 192-216.198.

⁹⁵ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. [2004.] Erdélyi Múzeum - Egyesület Kiadása. Kolozsvár. 192-216.198.

⁹⁶ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. Id. mű. 253.

⁹⁷ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. Id. mű. 280.

⁹⁸ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. Id. mű. 319-320.

⁹⁹ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. Id. mű. 311.

¹⁰⁰ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. Id. mű. 311.

¹⁰¹ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. Id. mű. 311.

¹⁰² Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VII. 1680-1680. Id. mű. 319-320.

¹⁰³ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VIII. 1680-1692. Id. mű. 72.

¹⁰⁴ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VIII. 1680-1692. [2006.] Marosvásárhely. Mentor. 167-191.

¹⁰⁵ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VIII. 1680-1692. Id. mű. 187-190.

(Az előző indoklás és bizonyítékok alapján Sipos Mihály II. (1677.) fiai lehettek: Sipos Mihály III., Sipos Pál és Sipos Gábor. Sipos Jánosról és fiáról, Sipos Istvánról és Sipos Simonról valamint fiaikról nincs adatunk. S. B.)

Lécfalva. Gyárfás István uram száza.¹⁰⁶ Sipos Gergely, Gyárfás István uram szolgája.

Lisznyó.¹⁰⁷ Jakó György, Daczó Pál uram mentette, unokája egy, Jakó Pál junior, mind a háromszor kapitány uram felmentette a hadi szolgálat alól, két útra egy paripát adott, öccse Jakó István. Jakó András polgár. Jakó Pál senior. Jakó Balázs fia 1 lóval lustrált.

Kisborosnyó.¹⁰⁸ Bodola János. Az utolsó táborban meghalt, fia egy van, 8 esztendeig ne szolgáljon.

Feldoboly.¹⁰⁹ Bodola János fia 2 lóval lustrált, bátyja Bodola János Mikes Pál uram szolgája. 1691. május 17. Háromszéki lustra.¹¹⁰ Kézdi nemesség,...Barabás György.. Sipos Sámuel, ...Tusa Ferencz. Eresztvényi uram száza. Márkosfalva. Török. Sipos Mihály, Sipos Pál, szolga Apor, ... Sipos Mihály senior, sz. egyház fia....Sipos János, őszig hon lehet,.....Sipos István, polgár. (Itt a családfa rajzon véleményem szerint hiányzik két generáció, a nevek után a családfa rajzon feltüntetett évszámokat írtam. 1683. után és 1691-ben Sipos Mihály Sipos Mihály III.-mal, (Mihály II. fia, 1677., nem szerepel a családfán, de a lustrában igen) Sipos Mihály senior Sipos Mihály II.-vel (Mihály II. 1677.) lehet azonos. Feltételezésem szerint a családfa így folytatódik: Sipos Mihály II. (1677.) fiai: Sipos Mihály III., Sipos Pál I. (1661.-1677.) és Sipos Gábor I. (1661.-1677.) Sipos Pál I. (1661.-1677.) fia Sipos Pál II. (a családfa rajzon nem szerepel, az 1691-es lustrában viszont igen, később is 1713-ban és 1722-ben is) akinek a fia Sipos Pál III. (Pál II. 1753.) Sipos János és Sipos István nem szerepelnek a családfán. S. B.) 1713. január 17. Háromszék lakosai hűségesküje III. Károly királynak 1713. január havában. IV. Kézdi szék. Anno 1713 die 17 Januarii in possessione Alsó-Torja. Pagus Márkosfalva.¹¹¹ ¹¹² Nobiles. ...Sipos Pál. Sipos Sámuel. 1713. január 14. Altorja. A kézdiszéki nemesek, lófő és gyalog puskás székelyek hűségeskü-lajstroma. Markosfalva. Nobiles (nemesek) Sipos Páll (Sipos Pál) és Sipos Sámuel. (Sipos Sámuel).¹¹³

(1713-ban Sipos Pál Sipos Pál I. fia Sipos Pál II. lehetett. (a családfa rajzon Pál II. 1753-ban van említve, apja pedig Pál I. 1661-1677. látható, hogy hiányzik egy generáció.) Sipos Sámuel I. (1750. Nagyenyeden élt) szerepel a családfán, Sipos Gábor I. fia volt, de nem erről a Sipos Sámuelről van szó, mert még 1713-ban elhunyt.)

1713. október 1. Kézdiszék összeírásának falvankénti összesítője. Pagus Markos falva.¹¹⁴ Armalisae nro. 5: ... Paulus Sipos (Sipos Pál).

„SIPOS Pál az 1713-as homagiális lajstrom szerint márkosfalvi nemes volt. (Szádeczky Lajos. Br. Apor Péter verses művei és levelei. Budapest. 1903. II. 623.) Az 1683-as összeírásban a márkosfalvi lovasok közt találjuk Sipos Mihály Juniort, Gyárfás István ur[am] szolgáját, két öccsével, SIPOS Pállal és SIPOS Gáborral. (Székely Oklevéltár VIII. Id. mű. 188.)”¹¹⁵

A kilentz falu erdejire bé birhatosok deliberatumai. Anno 1713. 12. Junij. Bodok. „(36, 37) D[eli]b[eratu]m. Márkosfalvi Sipos Pál nem demonstrálhatta ‘s nemis verificáltatta juxta exmissionem hogy ugy Gidofalván ugy Bodokon benn valo fundussa volna, per hoc excludáltatik az Kilentz Falu erdeib[en] valo erdőlésből.”¹¹⁶ (Sipos Sámuel már nem szerepelt az 1713. október 1.-i és későbbi lustrákban, valószínű, hogy 1713. január

¹⁰⁶ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VIII. 1680-1692. Id. mű. 187.

¹⁰⁷ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VIII. 1680-1692. Id. mű. 153.

¹⁰⁸ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VIII. 1680-1692. Id. mű. 157-158.

¹⁰⁹ Demény Lajos. Székely népesség-összeírások VIII. 1680-1692. Id. mű. 157-158.

¹¹⁰ [Sándor Imre: Háromszéki lustra 1691-ből](#). Első közlemény. Genealógiai Füzetek. Kolozsvár IX. 1911. 73-77.

¹¹¹ Szádeczky Lajos (szerk.): [Monumenta Hungariae Historica](#) 2. Scriptorum 37. MTA. Br. Apor Péter verses művei és levelei, 1676—1752 (2., Bp., 1903) FÜGGELÉK XII. HÁROMSZÉK LAKOSAI HŰSÉGESKÜJE III. KÁROLYNAK S A NEMESÉK, LÓFŐK ÉS PUSKÁSOK NÉVSORA 1713-BÓL. 623.

¹¹² „Formula iuramenti. Én N. N. esküszöm az élő, igaz és örök Istenre, és ígérem s kötelezem arra magamat, hogy a felséges, hatalmas és győzhetetlen hatodik Carolushoz, római választott császárhoz, Német, Spanyol, Magyar, Cseh országok királyához és erdélyi fejedelméhez, az én kegyelmes, legitímus és haereditarius uramhoz s fejedelméhez és ő felsége legitímus haeressihez s successorhoz egész életemben hű, engedelmes, igaz és tökéletes subditus, barátinak baráttya. ellenségének ellensége lések. Az ő felsége szentes személye, állapottya, méltósága, tisztessége és birodalmi ellen sem titkon, sem nyilván nem machinállok, sem másokat akármilyen szín alatt, arra nem tanácslok, segíték és arra indító ok nem lések, sőt inkább, ha valakiket, ez ellen munkálkodni, vagy peniglen ő felsége successori és birodalmi ellen valamely károkat hallok, vagy eszemben veszek, azokat vagy magam, vagy mások által, immediate vagy mediate jó idein megjelentem és edszer s mind az efféle malitiokat és mind egyéb károkat tehetségem szerint megakadályoztatom és elhárítom. Ellenben pedig az ő felsége és successori jóvát s hasznokat, a mint tőlem lehet, előmozdítom. Isten engem úgy segéljen s úgy adgya lelkem üdösségét.” Szádeczky Lajos (szerk.): [Monumenta Hungariae Historica](#) 2. Scriptorum 37. MTA. Id. mű. 571-572.

¹¹³ Pál-Antal Sándor: Székely székek a 18. században. IV. Háromszék 1701-1722 között. Mentor Kiadó. Marosvásárhely. 2011. 97. Az eskü szövege 62.

¹¹⁴ Pál-Antal Sándor: Székely székek a 18. században. IV. Háromszék 1701-1722 között. Id. mű. 152.

¹¹⁵ [Coroi Artur. A háromszéki kilenc falu közös erdejének törvénye](#), 1713. II. rész. Acta Siculica. 2010. 259.

¹¹⁶ Coroi Artur. A háromszéki kilenc falu közös erdejének törvénye. Id. mű. 248.

17. után elhunyt. Sipos Sámuel nem szerepel a családfán, rokoni kapcsolata Sipos Pállal (a bizonyítékok alapján Sipos Pál I. fia) már az adatok hiánya miatt nem deríthető ki. S. B.)

1721-1722. Szolgáló emberrel rendelkező háromszéki armalisták és lófők kimutatása. Markosfalva. armalista: Sipos Pál.¹¹⁷

1721-1722. A Kézdiszéki armalisták, lófők, gyalogpuskások, jobbágyok és zsellérek és egyéb adófizetők családonkénti összeírása. Márkosfalva. Armalisták: Sipos Pál.¹¹⁸

(1721-1722-ben Sipos Pál Sipos Pál I. fia Sipos Pál II. lehetett, aki hiányzik a családfa rajzon)

Erdélyi testamentumok¹¹⁹ feldolgozásával nyert családi információk.

A végrendeletek (1548. és 1711. között) kevés kivétellel a hadviselő székelyek soraiból kerültek ki. A végrendeletek közül sokan 30-40 évesek voltak. Sokan a táborba szállás előtt fogalmazták meg végrendeletüket. A végrendeletekben a betegségek közül a pestist emlegetik legtöbbször. Pestis volt 1631-ben és az azt követő években 1646-ig, majd 1677-ben. A végrendeleteket papok és írástudók, deákok készítették.

23. Felsőcsernáton, 1599. április 4. – 1608. február 16. „Felsőcsernátoni Rákosi Gergely csonka végrendeletében felsorolja zálogos és vásárolt jószágait, jobbágyait és malmát, melyet pénzkölcsönző tevékenysége során szerzett Felső – és Alsócsernáton - ban, Markosfalván¹²⁰ és Illyefalván.”^{121 122} Márkosfalva Zálog kötelezettséggel (általában széna) terheltek és a szomszédok nevei Márkosfalván: Kanisztos János, Ágoston Márton, Veress Miklós, Orbán Jakab, Barrabás Gergely, Hatházi György, Fábián Bálintné, Butyka Miklós és János, (Butyka János apja Butyka György) Gál István, Olozj Gergely és István, Oloszi Mihályné és András, Péter Mátyás, Szabó György, Kelemen Jánosné, Farkas István, Oloszi István, Ugron Pál, márkosfalvi Szabó Jakab deák, Jakóczy János, Szabó Mihály, dálnoki László Imre, Bod András, Gál György és János, Deák Balázs, Péter Gergely, Szabó Márton és leánya Szabó Erzsébet, Orbán Jakab, Tusa Máté¹²³ mártonfalui, [Tusa Máté leánya lehetett Tusa Jusztinia aki Sipos Pál I. *1620 k. felesége volt) Török Máté, dálnoki Székely László, Donát István, Donát István, György Pál, Imre. Sipos Péter szena fwue az az Saygora meneobe nalam zalogon pro. flor. 10. Olozi mihaly vicinus, (Olozi Mihály szomszédja) melliet most en birok. *Sipos Péter* adot kez rez szena fwuet az Kalnaban zalogon pro. flor. 12, mind ketteonek Gal Istuan vicinusa.

(Sipos Péter tehát a nemesség szerző Sipos Bálint I. és Demeter rokona volt, a családfán elhelyezni nem tudtam. Lehetett a testvérük is, de adattal nem rendelkezem. Említve van az 1602. és 1604. lustrákban is. S. B.)

62. Kézdimárkosfalva. 1650. szeptember 28.¹²⁴ Barabás Mihály II. (világtalan, beteg, aki márkosfalvi nemes, 1636. március 2., albisi nemesként osztozkodik Barabás Tamás testvérel¹²⁵, apja Barabás I. Mihály, aki 1617-ben Bethlen Gábertól nemesi címet nyert, testvérei János, Tamás, György, István. Első felesége Szabó Erzsébet, a második kézdimárkosfalvi Sipos Kata. Leánya Barabás Erzsébet, valószínűleg Sipos Katától. Leánya Erzsébet, férje Török Máté, fia Török Mihály. Háza Márkosfalván. Öröksége: Csernáton, Dálnok, Lécfalva, Márkosfalva határában. Álló és ülőhelyek a márkosfalvi templomban) márkosfalvi nemes Kézdimárkosfalva, Csernáton, Dálnok és Lécfalva határában levő szántó földjeit, kézdimárkosfalvi házat gazdasági épületekkel és házi szerszámokkal, valamint a templombéli asszony és férfi állóhelyekkel együtt leányára, Erzsébetre, vejére, Török Mátéra és unokájára, Török Mihályra testálja. Barabás II. Mihály második felesége márkosfalvi Sipos Kata, leánya Barabás Erzsébet, akinek férje Török Máté, gyermekük Török Mihály. ...”hetedik hold feöld vagion az kwlseö halom utban az felliel, vicinussa (szomszédja) felseö Sipos Istuan feölde. ...”Ittem: Az meli feöldeket es zena fwueket magam leltem es kerestem az en vtolzori felesegemmel Sipos Kathaul (*Sipos Kata*¹²⁶, márkosfalvi) es leaniommal Teöreök Matene Erzsebettel eggiwt.”

¹¹⁷ Pál-Antal Sándor: Székely székek a 18. században. IV. Háromszék 1701-1722 között. Id. mű. Sedes Kezdi. Markosfalva. 446. Armalista Sipos Pál vagyoni helyzete: 1 jobbágytelek (sessio), 2 jobbágy (sessio popu-losa), 4 marha, 3 tehén, 4 ló, 17 juh és kecske, 1 méhkaptár, 66 köböl (köböl=egy magyar katasztrális hold) őszi vetésű föld, 19 köböl tavaszi vetésű föld, 4 köböl borsó, 5 kalandya (Erdély egy részén kerek alapú, 5–10 szekér szénából rakott boglya) kender, 50 libra (libra=kb. fél kiló) dohány, hadisarc 31 aranyforint (1 aranyforint=100 dénár) és 5 dénár, adóság 183 aranyforint.

¹¹⁸ Pál-Antal Sándor: Székely székek a 18. században. IV. Háromszék 1701-1722 között. Id. mű. 274.

¹¹⁹ Tüdös S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Hadviselő székelyek végrendeletei. Háromszék. Mentor Kiadó, Marosvásárhely. 2003. 617.

¹²⁰ Tüdös S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Id. mű. 85-88.

¹²¹ Tüdös S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Id. mű. 85 – 103. Eredeti: MOL. P. 1610. Lázár cs. Lvt. 5. cs. 63. tétel.

¹²² A neveket, ahol egyértelmű volt, a jelenlegi helyesírási szabályok szerint írtam.

¹²³ Pálmay József: Háromszék vm. II. rész. Id. mű. 442. p. alapján Thusa (mártonfalvi) közül 1614-ben Máté, János, Lőrincz, Gergely, Bálint, Demeter és György fordulnak elő.

¹²⁴ Tüdös S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Id. mű. 175-179. Eredeti MOL. P. 907. 4. cs. 1. tétel, Asboth cs. lvt.

¹²⁵ MOL: P. 614, 4 tétel Bod család levéltára.

¹²⁶ Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Sepsiszentgyörgy. 1901. 43. Barabás (márkosfalvi) Márkosfalvi Barabás I. Mihály fia Barabás II. Mihály 1645-1650 tájt, világtalan, első felesége Szabó Erzsébet, második márkosfalvi Sipos Kata, leányuk Erzsébet, Török Máténé. (Sipos Kata 1620. körül született, így elképzelhető, hogy Sipos I. Mihály és gidófalvi Csiszér Kata leánya volt.)

(Említve van márkosfalvi *Sipos István*, aki 1650-ben még élt. A családfa rajz alapján a nemességszerző Sipos Bálint fia Sipos István (1621.-1635.) lehetett.)

Az Enyedi kollégium tanárai és tanulói¹²⁷ (Részletek)

1775. Paulus Sipos. Rector et prof. Patakini. (Sipos Pál rektor és egyetemi tanár)
1807. Paulus Sipos, (Sipos Pál) ex Márkusfalva, discessit propter mortem domini Erdélyi.
A Székely Mikó Kollégium Emlékkönyve. 1859-1994. Szerkesztette Kelemen József. Sepsiszentgyörgy. 1996.
Tantestület. Szakács Mózes 1860-1863. Gyárfás Sámuel. 1861-1872. Szakács Károly 1863-1865. Sipos László. 1919-1923.
Tanulók névjegyzéke. I osztály. Sipos Sándor. 1865-1866. 1872-1873. Bodola Antal. 1879-1880. Jakó Károly. 1885-1886. Szaniszló Kálmán. VIII. osztályt végzettek névjegyzéke. 1894-1895. Barabás Béla, Barabás Ferenc, Sipos Béla I. 1909.-1910. Jakó Albert. 1911-1912. Sipos László. Sipos Miklós. 1916. Katonai szolgálat miatt magántanulók. Bodola Antal.

A márkosfalvi nemes Sipos család eredete

Kézdi széken az egymáshoz közel lévő két faluban Lécfalván és Márkosfalván is volt nemes Sipos család, a két család közötti kapcsolat nem deríthető ki. Pálmay József szerint a márkosfalvi Sipos ág a lécfalviból vált ki.¹²⁸

Sipos (lécfalvi).¹²⁹ Székely család. A címeres levelet Bethlen Gábertól 1625. márcz. 13. Sipos Simon nyerte. (Gyfv. LR. XIII-19.; ered. Sipos Samu tulajdonában Sepsiszentgyörgyön.) Kihirdettetett Gyulafehérvár 1625. máj. 23. – Czímer: kék paizsban könyöklő pánczélos kar kardot tart, zárt sisak. A család F. Fehérmegyétől 1799. nyert nemesi bizonyítványt.

Sipos (márkosfalvi)¹³⁰. Sipos de Markosfalva Bálint, Demeter.¹³¹ Kiadó Báthori Zsigmond - Gyulafehérvár, 1590. 10. 04. Honos Marosszék – 1593. Háromszék Küküllő Alsó-Fehér Levéltári jelzet F 139 - Cista iplomatica - I jelzetű productionalisok - 7. H - N. 82. F 139 - Cista diplomatica - I jelzetű productionalisok - 7. C - N°. 161. Sorszám 1s659.

Adatbázisok: A 57, K 19 Libri Regii · Királyi Könyvek 1527-1918. Típus: K. Név: Sipos de Márkosfalva Gábor.¹³² Kiadó: II. József magyar király. Bécs 1784.11.29 nemességigazolás. Jelzet: A 57-Magyar Kancelláriai Levéltár - Libri regii - 53. kötet - 103. oldal. A 39 - Magyar Kancelláriai Levéltár - Acta generalia - 1784 - N. 13894. Honos: Küküllő. Birtok: Küküllő. Koródszentmárton. Sorszám: 53.74. Megjegyzés: Erdélyi Gubernium.

A Márkosfalvi Sipos családfa¹³³

„Törzsökös székely család, melynek két tagját: márkosfalvi Sipos Bálintot és Demetert Báthory Zsigmond erdélyi vajda Gyulafehérvárott 1590. október hó 4-én kelt levelével a kézdiszéki primipilusok (lófők) rendjéből országos nemességre emelte és címerül háromszegletű kék paizsban görbe kardot tartó kart adományozott nekik. A paizs feletti zárt sisak dísz nélkül való, a sisaktakarók pedig nincsenek leírva az armálisban, melynek eredetijét Sipos Sámuel 1766-ban a marosvásárhelyi királyi táblán fölmutatta és átíratta. Az adományozott címer később annyi változáson ment keresztül, hogy a kard hegyére levágott fő tűzetett. (Sipos Gábor 1821. évi pecsét lenyomata. Országos Levéltár. Erdélyi osztály.) Demeter leszármazását nem ösmerjük, de valószínű, hogy a márkosfalvi székelyek lustrális könyvében 1635-ben és 1680-ban előfordult Sipos János és György, akiket a táblázaton nem tudunk elhelyezni, az ő ivadékaik voltak.”

A nemességet szerző márkosfalvi Sipos Bálint leszármazottai¹³⁴

¹²⁷ [Jakó Zsigmond: Nagyenyei diákok. 1662-1848.](#) Diáknévsorok. Enyedi kollégium. Függlék. 1662-1848. 208.

¹²⁸ Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. Sipos (márkosfalvi). 393.

¹²⁹ Kempelen Béla. Magyar nemes családok. [elektronikus dokumentum] Budapest. Arcanum Adatbázis, 2001. Megjegyzések: A nyomtatott 11 kötetes mű CD változata. 9. kötet. 378. Sipos (lécfalvi).

¹³⁰ [Márkosfalvi Sipos család.](#) Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) Id. mű. 288-290.

¹³¹ Illéssy János (1861-1905) gyűjtemény, elektronikus dokumentum: A Magyar Országos Levéltár családtörténeti cédula gyűjteménye. Budapest: Arcanum Adatbázis Kft. Magyar Országos Levéltár, 2001. Sipos de Markosfalva.

¹³² A nemességszerző Sipos Bálint fiának, Sipos Istvánnak az unokája Sipos Gábor.

¹³³ [Márkosfalvi Sipos család.](#) Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) Id. mű. 288-290.

¹³⁴ [Márkosfalvi Sipos család.](#) Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) Id. mű. 290.

A márkosfalvi Sipos család 1590-1892 között.

Megjegyzés. A családfa levezetés alapján Sipos Gábor 1766-ban született, úkapja Sipos Bálint pedig 1560 körül születethetett, mert 1590-ben nemességet kapott. Ennek alapján az apák átlagos életkora ($1766 - 1560 = 206/4 = 51,5$ év.) Ez nehezen hihető, még akkor is, ha a férfiak a katonáskodás után házasodtak általában. Hiányzik véleményem szerint egy vagy két generáció és a lustrák adatai alapján igyekszem ezt bizonyítani és a családfát módosítani.

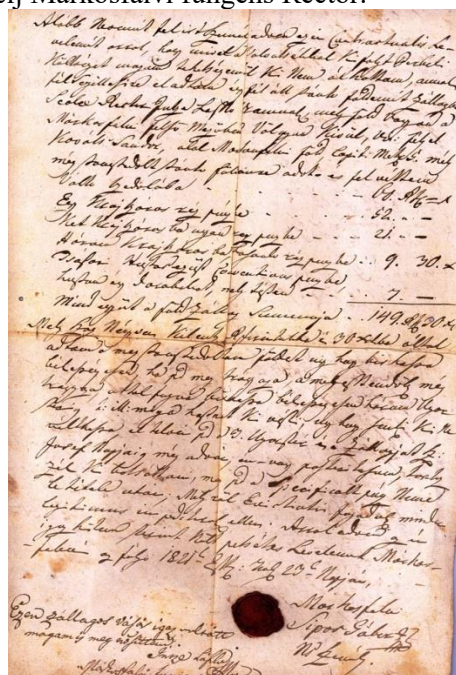
A Sipos (márkosfalvi) címer

A címer háromszegletű kék pajzsban görbe kardot tartó kar. A pajzs fölötti zárt sisak dísz nélkül való. Sipos Demeter és testvére Sipos Bálint a nemesi okiratot Somlyói Báthory Zsigmondtól, Erdély fejedelmétől Gyulafehérvárott 1590. október 4.-én kapta, amit Kovacsoczy Farkas kancellár is aláírt. Továbbá címerül háromszegletű kék pajzsban görbe kardot tartó kart adományozott nekik. A címerben lévő kard hegyére később (az időpontot nem ismerjük, de valószínűleg 1595. után) egy török fej lett tűzve. Egy békésebb időszak után (1568.-1594.) a törökök ellen a jelentősebb hadműveletek 1595-ben kezdődtek. Sipos Demeter leszármazottait nem ismerjük. Sipos Béla I. (Tatus) eredeti feljegyzésében 1940-ben a márkosfalvi Sipos család nemeslevele az alábbiak szerint lett megfogalmazva: "Mi Somlyói Báthory Zsigmond Erdély fejedelme és a székelyek grófja jelen soraink által adjuk emlékezetül mindazoknak, a Kiket illet, hogy mi midőn egynéhány tanácsos urainknak az okból való alázatos közbenjárására igazságosan megvizsgálván és megfontolván Márkosfalvi Sipos Demeter és Sipos Bálint agilis (agilis, anyja vagy felesége jogán nemesi birtokkal rendelkező nem nemes ember) nemeseknek hűségét és hív szolgálatait, melyet minden időben és helyen hozzanak és ezen országhoz tartoztak és ragaszkodnak és a jövőben is tartozni és ragaszkodni szándékoznak. Ugyanezen Sipos Demetert és Bálintot Kézdi széknek hátramaradt Primi- pilusainak (lófő, székely huszár) állományából és rendjéből kitörülttük és ezen Erdély országnak valódi nemeseinek sorába és számába írtattuk, és ehhez képest oda számítjuk, sorozzuk és írjuk, határozottan elrendelvén, hogy ennél fogva ezentúl ugyanazon Sipos Demeter és Bálint és mindkét nemű leszármazottai valódi és kétségtelen nemesembereknek tartassanak és tekintessenek. Ennél fogva igaz és bizonyos nemességük jelvényébe égszínű kép, katonai pajzzsal betakart emberi kar kezében a pajzs felső széle felé egyenes kardot emelve annak végén levágott török fejjel, felette zárt sisak legyen helyezve, melynek csúcsából tincsek vagy különböző színű és szétfutó szalagok vagy levelek a pajzs minden részét szépen körülfutják és kerítik. Megfontolt elhatározással elrendeltetik, hogy levelelünk utasításai festőnek keze és művészete által világosabban kifejeztessenek és lefestessenek, és ezt tudomásul Nekik, valamint mindkét nembeli örökösöknek és utódaiknak adtuk és azokra ráruháztuk, helyeselvén és megengedvén, hogy ők és utódaik más valódi és jeles fegyverviselő nemesek szokása szerint mindenütt: csatákban, fegyver játékokban, tornákban, párviadatok és magán harcaik, valamint bármi más nemesi gyakorlatukon, nemkülönben udvaraik, házaik, pajzsai, sátraik, pecsétjük, edényeik, zászlóik, sírboltjaik, lándzsáik, általában pedig bármely ügyük, tárgyalásaik és eljárásuk alkalmával tiszta és becsületes nemességük címén, mellyel őket úgy mindenkitől, mint az egyesektől - bármely állapotú, állású, méltóságú és kitűnőségű emberekként élnek címeztetni, tartatni, neveztetni és tiszteltetni akarjuk. Viseljék és hordják mindazon összes és egyes tiszteletet, kegyet és előjogokat, kedvezményes szabadságokat, sérthetlenséget és elsőbbségeket, melyeket a fent említett Erdély országunk többi valódi és született nemesi és katonai emberei bár-

mely jog és szokás alapján használnak, élveznek és magukénak tartanak, azokat örökké használhassák, élvezhessék és azoknak örvendezhessenek. Melyeknek emlékezetül és örök erősségül jelen függő és hiteles pecsétünk által megerősített levelünket nevezett Sipos Bálintnak és Demeternek és az Ők mind két nemű valamennyi örökösöknek és utódaiknak kibocsátani és kézbesíteni rendeltünk. Kelt Gyulafehérvár városunkban október hó 4-ik napján az Úr 1590-ik esztendejében”.

Sipos Gábor által használt pecsét 1821-ben egy zálogos levélben

Alább Nevemét fel irt Személy adom az én Contractualis (hivatalos) Levelemét arról, hogy mivel a Volontsékkel (Vollonts-márkosfalvi családnév) ki folyt Perbeli Költséget magam tehetségemből ki nem állhattam, annak fél Segéllesire at adtam egy fél áll Szánto földemét zálogba Scolae Rector Intze Laszlo Uramnak, melj föld vagyon a Márkosfalvi felső Mezőben Völgyön kívül, vic(inusa) féljel Kováts Sándor, alol Martonfalvi föld, capit. metr. 5. mélj meg szomszedolt szánto földemre adot és fel véttem válto tzedolába. 60 Rft. Egy krajtzáros réz pénzbe. 52. Ket krajtzárosba hasonlo rez penzbe.21. Három krajtzárosba hasonlo réz penzbe.9. 30 x. Tsászári Huszar ezüst Conventions penzbe huszon egy darabokat, mely téssen..7. Mind együt a föld Zállog Summaja.149 Rf. (rénes forint) 30 xr. Mely Száz Négyven kilentz Rforintokba és 30 xrokba által adtam a meg szomszedoltam földet ugy hogy birhassa békességesen, ha pd. meg trágyáza atol fogva birhassa békességesen három Ugar szerig t. ill. mig a hasznát ki vészi, ugy hogy senki ki ne vált-hassa, eltelvén pd. a 3 Ugarszer és a Zállogját Sz. Josef Napjáig még adván én vagy posteritásim tartozzék ki botsáttani, meg pd. a Specificalt pénz Neme le tétele után, Meljről Evictiotis fogadok minden legitimus im-peditorok ellen. Arrol adom az én igaz hitem szerint költ petsétes Levelemet Márkosfalu az foljo 1821-ik Eszt. 7ber. 23k Napján. Ezen zállagos vásár igaz voltát magam is meg erosittem. Márkosfalvi Sipos Gábor Intze Laszlo Ns. Személj Márkosfalvi fungens Rector.

Sipos Gábor hivatalos adóságlevele 1821-ből és a pecsétcímer kinagyítva.

Sipos család címere 1595.¹³⁵ Tűzzománc címer¹³⁶ Címer a fadobozon.¹³⁷

¹³⁵ Az első címert nagyapámtól Sipos Bélától kaptam.

¹³⁶ Unokatestvérem Jakó Edit férje Paál Sándor készítette el a tűzzománc címert 2011-ben.

¹³⁷ A díszes fadobozt, aminek tetején a Sipos címet formálták ki nagyapámtól Sipos Béla I.-től 1960-ban kaptam. (S. B.)

Kézdivásárhely temetőben Márkosfalvi Sipos Karolina 1896. és Márkosfalvi Sipos Etelka és Jakó Pál sírja. 1950. 1965. Mind két síron a Sipos család címere. Jakó Pálnál a Jakó család címere.

A Sipos család armális (nemesi) levele

Válasz Sipos Gyula kérelmére: „A márkosfalvi Sipos családnak 1590-ben Báthory Zsigmond erdélyi fejedelemtől nyert armális levele illetőleg czimere az Orsz. Levéltárban nem volt feltalálható, azonban találtatott egy 1804-ben kelt királyi leírat, mely szerint Sipos József és Gábor armális nemeseknek elismertettek, továbbá egy Sipos Gábor részére 1755-ben hozott erdélyi táblai ítélet, melyben egyebek között a szóban forgó armálisra is történik hivatkozás, s ezek kívánságára hiteles másolatban ki fognak adatni, ha a szabályszerű költségekre előlegül esetleg fedezetül szolgáló 16 koronát az Országos Levéltárnak beküld.” Sipos Gábor kérelme is megmaradt, ami a következő: „Alulírott mély alázattal azon kérelemmel fordulok Nagy méltóságodhoz, hogy Sipos Gyula és Béla testvéreimnek nemességük és márkosfalvi előnevük használatát az ugyanazon atyától és anyától származott alulírtra is kiterjeszteni méltóztassék. Kérelmem indoklásául mellékelem születési és anyakönyvi kivonatokat, valamint a kézdimárkosfalvi református pap 135/1912. sz. értesítését, melyek Sipos György és Kovács Rózától, Gyula és Béla testvéreimmel egy azon apánktól és anyánktól való származásomat igazolják, továbbá igazolják azt is, hogy az 117122/1901 számú belügyminisztériumi ügyszám alatt kelt átiratban említett Sipos Gábornak egyenes leszármazottja vagyok, mely említett 117122/1901 számú belügyminisztériumi átiratot magában felemlítő 9272/1901 sz. magyar királyi honvédelmi miniszteri rendelet másolatát is mellékelem, ebben Gyula és Béla testvéreim nemességének és márkosfalvi előnévnek jogosultsága ismertetik el.”

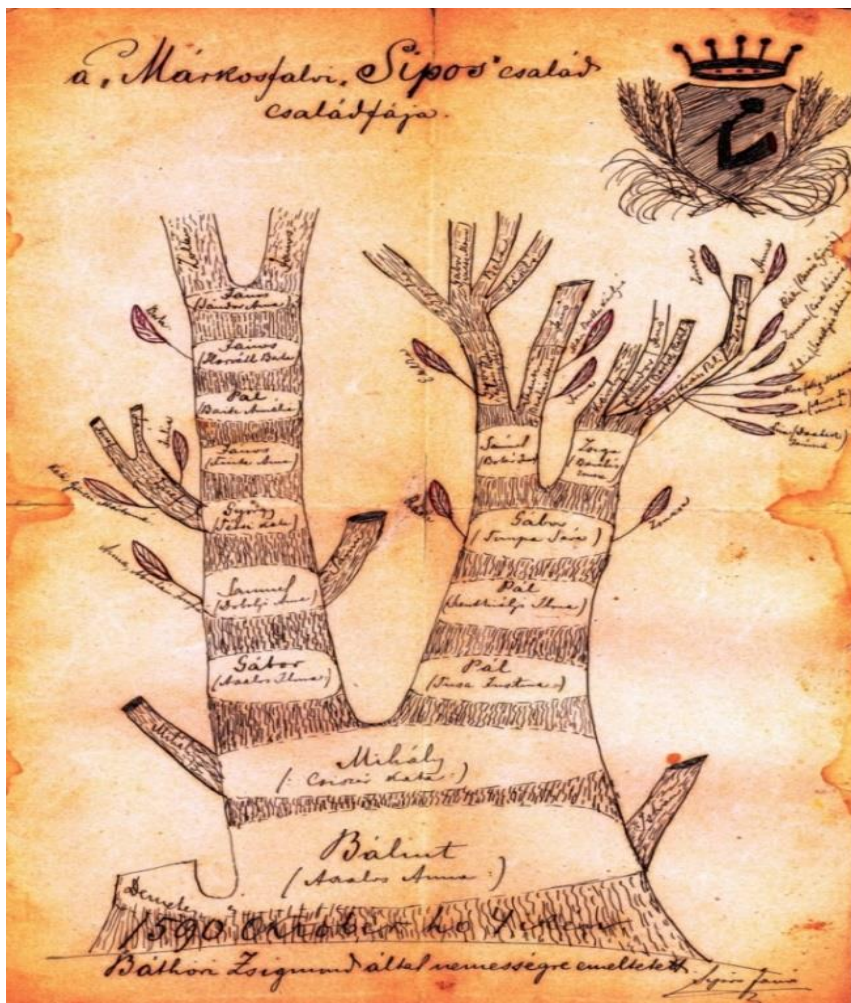
Igazolt nemesek névsora. 1899. SIPOS Márkosfalvi Gyula m. kir. honv. százados, *1872. Apja Sipos György a Sipos Sámuel fia. n. e. 117122/1899.¹³⁸

„A m. kir. belügyminiszter Sipos Gyula magyar királyi honvédszázados és Sipos Béla testvérek régi nemességét, valamint a „márkosfalvi” előnév használatához való jogát f. évi 117122/1899. szám alatt igazolta.”¹³⁹

A Sipos családfa rajz

¹³⁸ Gerő József: [A M. Kir. Belügyminiszter által igazolt nemesek](#). 1867-1937. Budapest. 1938. 322.

¹³⁹ Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) [Nagy Iván Családtörténeti Értesítő 1.](#) (1899.) II. Kisebb rovatok. Hivatalos értesítő. A 7719/1899. sz. B. M. rendelet alapján. 301.

A Sipos (márkosfalvi) családról megmaradt családfa rajz, amit Sipos János 1930-ban készített.¹⁴⁰

A családfa ennek alapján¹⁴¹: Sipos Demeter és Bálint testvérek. Bálint θ Aszalos Anna. 2 fiúk: István és Mihály θ Csiszér Kata. 3 fiúk: Mihály, Gábor és Pál. Mihály két fiánál Gábornál és Pálnál szétválík a családfe. Gábor θ Aszalos Ilona, fiuk Sámuel θ Dobolyi Anna, 3 gyermek: Anna, Ábrahám Józsefné, Samu és György θ Tétsi Kata 2 fiú: József (4 gyermek: Kata, Gönczi Mártonné, Júlia, József és János) János θ Finta Anna, fiuk: Pál θ Baritz Amália, fiuk János θ Horváth Berta, 2 gyermek: Berta és János θ Sándor Anna, 2 fiú János és Zoltán. Mihály másik ága: Pál I. θ Tusa Jusztina, fik Pál II. θ Szentkirályi Ilona, fiuk Gábor θ Tompa Sára, 4 gyermek: Rozália, Zsuzsa, Sámuel (θ Botár Inesz. 2 fiú György és Ferenc), Zsiga (θ Barabás Zsuzsa, 10 gyermekük született).

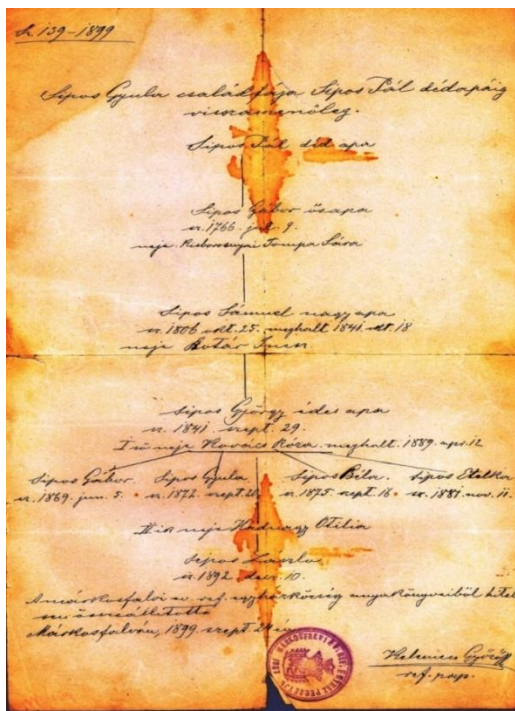
(A családfa rajzon véleményem szerint 2 generáció hiányzik. S. B.)

Sipos Gyula kérelmére adott családfa levezetés. Készítette a márkosfalvi anyakönyvek alapján Kelemen Győző református pap 1899. szeptember 24-én.¹⁴²

¹⁴⁰ 2004. május 21-én Nedeczky Lászlótól megkaptam Sipos Gyula hagyatékából a Sipos János által 1930-ban megrajzolt családfát. A Sipos Géza által megrajzolt családfa azonos adatokat közölt.

¹⁴¹ Jelölések: *=a születés vagy kereszteselés időpontja, θ=a házastárs (férj vagy a feleség) neve, a házasságkötés helye és ideje, †=a halál vagy a temetés időpontja, helye, k.= körülbelül, nincs pontos adat, de becslést lehetett végezni, N. a vezeték vagy kereszti név ismeretlen. Vastag betű=egyenéságú ós. 1759. és 1832. között a születésnél csak a kereszteselés időpontját jegyezték fel, 1833-tól már a születés időpontját is közölték. A halotti anyakönyveknél 1759. és 1835. között a temetés, 1836-tól már a halálozás és a temetés időpontját is megadták. A keresztsneveket a ma használatos formában írtuk: pl. Borbála, (Borbára), Imre, (Imreh), Ferenc, (Ferencz), Zsigmond, (Sigmond) stb. Ettől akkor térünk el, amikor anyakönyvi vagy irodalmi forrást idéztünk.

¹⁴² Nedeczky Lászlótól és leányától Nedeczky Ildikótól 2004. május 21.-én megkapott eredeti, hiteles anyakönyvi irat.

Sipos családfa, Sipos Páltól Sipos György gyermekeiig.

A Sipos család háza Márkosfalván, a temető közelében volt, az 1960-as években bontották le.

A Sipos család háza Márkosfalván 1930 körül¹⁴³.

A Sipos (márkosfalvi) részletes családfa ¹⁴⁴ ¹⁴⁵

A1. Bálint (*Márkosfalva, 1560. k.-†Márkosfalva, 1614. után és 1619. előtt.) ⊕ Aszalos Anna. Sipos Bálint testvére Demeter, akivel 1590. október 4-én nemességet szerez. Demeter leszármazottait nem ismerjük. Az 1614-es lustrában Sipos Péter és Sipos Bálint, mint királyi darabantok, gyalogos puskások szerepeltek. Sipos Pétert a családfán nem tudtam elhelyezni. 1619. július 13. Márkosfalva, gyalogosok, puskások: Sipos Péterné. Sipos Péter és Sipos Bálint 1619-ben már valószínűleg meghaltak, mert csak Sipos Péterné van említve. „Sipos Bálintnak két fia maradt: Mihály és István, akiket Fábrián Péter márkosfalvi prédikátor, Dávid Demeter és Gáli János, mint fogott bírák 1621. május 13-án Buthka Tamással bizonyos márkosfalvi pörös jószágra nézve barátságosan kiegyeztettek. A testvérek, nevezetesen Sipos Mihály I. Sipos Péter fiával és Sipos István Sipos Bálint fiával 1635-ben a márkosfalvi puskás gyalogok

¹⁴³ Jakó Lászlótól kaptam 2000-ben. (S. B.)

¹⁴⁴ Jelölések: *=a születés vagy keresztelés időpontja, ⊕=a házastárs (főér vagy a feleség) neve, a házasságkötés helye és ideje, †=a halál vagy a temetés időpontja, helye, k.= körülbelül, nincs pontos adat, de becslést lehetett végezni, N. a vezeték- vagy kereszt- név ismeretlen. Vastag betű=egyeneságú ős. A keresztneveket a ma használatos formában írtuk, pl. Borbála, (Borbára), Imre, (Imreh), Ferenc, (Ferencz), Zsigmond, (Sigmond) stb. Ettől akkor térünk el, amikor anyakönyvi vagy irodalmi forrást idéztünk.

¹⁴⁵ Részletesebben a Sipos családdal kapcsolatos dokumentumok, digitalizált iratok megtalálhatók: www.terray.hu családtörténet oldalon.

A márkosfalvi Sipos család iratai kutathatók az MNL OL-ben. [P 836 - 2. - S - No. 157. Sipos \(márkosfalvi\) \(Egyes irat\)](#)

között említetnek, de megjegyeztetik, hogy mind a ketten lóval mustráltak és hogy „meghalt uraméktól mongyak levelét lenni.”¹⁴⁶ Bennök a család két ágra szakadt.”¹⁴⁷

B1. Mihály I. (*Márkosfalva, 1590. k.-†Márkosfalva, 1658. k.) ♂ Csiszér (gidófalvi) Kata. Apja valószínűleg Csiszér Miklós.¹⁴⁸ A nemességszerző márkosfalvi Sipos Bálint idősebb fia, Sipos Mihály. 1635. Lustra. Márkosfalva, gyalog puskás: Sipos Mihály beteg, Péter fiával lustrál. Az elhunyt Szabó György és özvegy Szabó Jánosné jószágát Sipos Mihály I. bírja. A nemességszerző markosfalvi Sipos Bálint idősebb fia Sipos Mihály I. utolszor 1658-ban említetik, mely esztendőben a márkosfalvi határban fekvő bizonyos földjét Török Jánosnak¹⁴⁹ ¹⁵⁰ adta cserébe.

C1. Péter (*Márkosfalva, 1615. k.-†Márkosfalva, 1658.-1661.) Sipos Péter, akinek nemesi levele van (1635.). Sipos Péter először 1635. évi lustrális könyvben említették. Úgy látszik, mag nélkül halt el, mert a testvéreinek 1661-i március 5-én kelt osztálylevelében sem ő, sem maradékai nem fordulnak elő.

C2. Mihály II. (*Márkosfalva, 1622. k.-†Márkosfalva, 1680.-1683.) A családfa rajzon nem szerepel, a lustrában viszont igen. Nagybőlön. 1680. április 20. Háromszéki katonai összeírások. Kézdi lovasok. Gyárfás István uram száza. Márkosfalva: Sipos junior Mihály (Sipos Mihály III.) szolgál, Gyárfás István szolgája. Sipos Mihály senior, (Sipos Mihály II.) Mikes uram szolgája. Az 1683 utáni lustra alapján Sipos Mihály II. fiai: Sipos Mihály III. Sipos Pál I. és Sipos Gábor.

D1. Mihály III. (*Márkosfalva, 1650. k.-) Sipos Pál I. Sipos Mihály III. és Sipos Gábor testvérek 1677. július 25-én Sidó Istvánnal és feleségével Sára asszonnyal a márkosfalvi határban Dálnok felől való mezőben levő szántóföldön egyezkedik¹⁵¹. Az 1680. április 20. és az 1683 utáni lustrákban szerepel. 1683. után. Kézdi lovasok Sipos Mihály Junior, Gyárfás István uram szolgája. Öccsei Sipos Pál és Sipos Gábor.

D2. Pál I. (*Márkosfalva, 1655. k.-) Említve 1683. évi bécsi hadjárat után. ♂ Tusa Jusztinia.

E1. Pál II. (*Márkosfalva, 1680. k.-†Márkosfalva, 1735.-1739.) A családfa rajzon nem szerepel, az 1713-ban és az 1722 -es lustrában vannak adatok Sipos Pál II. vagyoni helyzetéről. 1735. novemberi vizitációban, mint presbiter részt vesz, az 1739-es vizitációban nem említik.

F1. Pál III. (*Márkosfalva, 1720. k.-†Márkosfalva, 1781. január 24.) Megyebíró említve 1753, 1766. 1. ♂ Szentkirályi Ilona (*1730. k.-†1767. k.) 1755. 2. ♂ Bartha Kata (*1740. k.-†1787. augusztus 15. után.) 1768. k. Sipos Pál felesége 1770-ben már Bartha Kata volt. A házassági anyakönyvek Márkosfalván 1759. óta vannak meg, de Sipos Pál házasságáról nincs bejegyzés. Bartha Katáról Márkosfalván a halotti anyakönyvekben nincs bejegyzés, valószínű, hogy férje halála után elköltözött. A Barthák Dálnokiak vagy Nagyborosnyóiak voltak. Az 1700-as években a nagyborosnyói Bartha családnak több tagja volt, mint a dálnokinak. 1713. január 9. Angyalos. A sepsiszéki nemesek, lófők és gyalog puskás székelyek hűségeskü-lajstroma. Nagyborosnyó. Nobiles: 14 Bartha, Primipili: 4 Bartha neve van felsorolva¹⁵² Dálnokban (Kézdiszék) viszont Nobiles: 2 Barthát, Primipili: 2 Barthát találunk.¹⁵³ A nagyborosnyói református egyház halotti anyakönyvei megvannak 1766-tól, de Bartha Katát nem találtam meg, tehát másutt halt meg. A házassági anyakönyvek 1767-től vannak meg, nem találtam bejegyzést Sipos Pál és Bartha Kata házasságáról. Sipos Pál III. gyermekei közül csak a legidősebb, Sipos Gábor született 1766-ban Márkosfalván. 3 gyermek nem Márkosfalván szüle-

¹⁴⁶ A fejedelemtől kaptak nemesi kiváltságlevelet, aki már meghalt.

¹⁴⁷ 38. [Márkosfalvi Sipos család](#). Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) Nagy Iván Családtörténeti Értesítő 1. (1899.) 288-290.

¹⁴⁸ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. Sepsiszentgyörgy. 1901. I. kötet. 115-117. Csiszér (gidófalvi) Csiszér Máté 1602-ben esküszik fel a császár és király hűségére, fia Miklós, nemes, az 1614-es és 1635-ös lustrákban szerepel.

¹⁴⁹ Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. 440-442. [A márkosfalvi Török család](#) tagjai között említi az 1658.-ban földcsere ügyében hivatkozott Török Jánost, aki 1635-ben lustrál, 1639. márc. 7.-én nemes levelet nyer I. Rákóczy Györgytől. 1668-ban már nem él. Török János apja Török György 1602-ben Rudolf király hűségére esküszik fel.

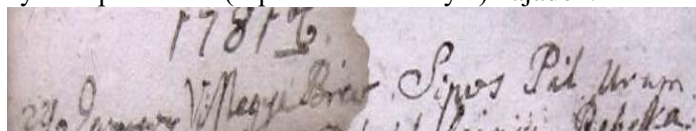
¹⁵⁰ Demény Lajos. [Székely oklevéltár. Új sorozat. V.](#) Székely népesség-összeírások. 1635. Id. mű. 146-147. Markosfalván említi: Nobiles (nemesek): Török Mathe (Török Máté) 1 lóval lustrál, Primipili Veterani (régii lófők) Török Georgi, fia János (Török György fia Török János), 1 lóval lustrál, Török Miklós.

¹⁵¹ [Márkosfalvi Sipos család](#). Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) Nagy Iván Családtörténeti Értesítő 1. (1899.) Id. mű. 289.

¹⁵² Pál-Antal Sándor: Székely székek a 18. században. IV. Háromszék 1701-1722 között. Nagy Borosnyó. Id. mű. 70-71.

¹⁵³ Pál-Antal Sándor: Székely székek a 18. században. IV. Háromszék 1701-1722 között. Pagus Dálnok. Id. mű. 96-97.

tett, de Márkosfalván haltak meg 1765. után. A dálnoki házassági anyakönyvek 1772-től meg vannak, de Sipos Pál és Bartha Kata esküvője 1770. előtt, 1768 körül volt. A dálnoki születési anyakönyvek csak 1854-től, a halotti anyakönyvek pedig csak 1855-től álltak a rendelkezésemre. Dálnok közelebb van Márkosfalvához, mint Nagyborosnyó. „Sipos Pál III. az ősi fészekben Márkosfalván lakott és minekutána az 1590-ben címeres levelet szerző Sipos Bálinttal való egyenes lezármazását őseink folytonos nemesi szabadságban való élését okmányokkal és tanúvallomásokkal igazolta, 1753-ban a marosvásárhelyi királyi tábla által kétségtelen nemesnek ítéltetett. (Országos Levéltár)”¹⁵⁴ 1759. március 14.-én részt vett, mint consistorialis személy Sipos Pál uram, aki Sipos Pál III.-val azonos. 1762. január 18.-án a vizitáció során consistorialis személyek között is ott volt Sipos Pál, továbbá Sipos Pál és Vajna Miklós számolt be az egyház pénzügyi helyzetéről. Sipos Pál III. megye bíró is volt. Presbitérium jegyzőkönyve. 1863. január 30. A vagyontárgyak számbavétele. Van egy keresztelési kanna mely lyukas melyen az 1770.-es év látható és curator Sipos Pál és neje Bartha Katharina (Kata) nevei van felírva. Márkosfalvi anyakönyv. Pro Memoria. 1781. június 14. és július 18. között a templom tornyát javították, ehhez szükséges pénzt a márkosfalvi hívek adták össze, köztük: Sipos József (Sipos Pál III. fia.), Sipos Pálné özvegyasszony és Sipos Mária (Sipos Pál III. leánya.) hajadon.

Sipos Pál halotti anyakönyve, Márkosfalva, 1781.

- G1. József. (*Márkosfalva, 1760. k.-†Márkosfalva, 1808. január 5.) θ Gajdo Borbála. Márkosfalva. 1784. január 6.
H1. Anna. (*Márkosfalva, 1784. november 28.-) Említve 1809. május 14.
H2. Bálint I. (*Márkosfalva, 1786. november 20.-†Márkosfalva, 1803. december 22.)
H3. N. (1790. k.-†Márkosfalva, 1790. szeptember 30.)
H4. István I. (*Márkosfalva, 1794. június 5.-†Márkosfalva, 1796. november 28.) Ikertestvére András.
H5. András. (*Márkosfalva, 1794. június 5.-†Márkosfalva, 1795. június 20.) Ikertestvére István I.
H6. Mária. (*Márkosfalva, 1797. november 26.-† Márkosfalva, 1800. január 26.)
H7. István II. (*Márkosfalva, 1800. július 19.-)
H8. Bálint II. (*Márkosfalva, 1802. november 24.-†1803. december 22.)
H9. Tamás. (*Márkosfalva, 1804. december 27.-)
- G2. Mária. (*Márkosfalva, 1762. k.-) θ Demeter Sámuel. Márkosfalva, 1787. augusztus 15. Sipos Mária, Sipos Pálné (Sipos Pál már nem élt, felesége viszont igen) leánya és fogarasi Schola rector, (iskolaigazgató) Demeter Sámuel consesusokat (megegyezésüket házasságkötésre) adják.
- G3. N. (*Márkosfalva, 1765. k.-†Márkosfalva, 1766. október 27.) 1766. október 27-én Sipos Pál úr leánykáját temettem.
- G4. Gábor (*Márkosfalva, 1766. július 9.-†Márkosfalva, 1832. március 20.) Strázsamester (örmester). Sipos Gábor Sipos József testvérel együtt 1804. január 26-án legfelsőbb helyről kétségtelen nemesnek ismertetett el. Sipos Gábor 1794-től presbiter, 1806. március 8.-1809. március 22. pedig megye bíró. Első három gyermeke Bartha Sárától, a többi öt gyermeke Tompa Sárától született.
1. θ Bartha (nagyborosnyói) Sára. (*1770. k.-†Márkosfalva, 1831. január 10.) Márkosfalva, 1792. március 5.
2. θ Tompa (kisborosnyói) Sára. Márkosfalva, 1797. k. A házasság nem Márkosfalván történt, de a borosnyói anyakönyvekben sem található anya-

¹⁵⁴ [Márkosfalvi Sipos család](#). Dr. Komáromy András és Pettkó Béla (szerk.) Nagy Iván Családtörténeti Értesítő 1. (1899.) Id. mű. 289-290.

könyvi bejegyzés. A márkosfalvi egyházi könyvben¹⁵⁵ van egy feljegyzés 1801. április 12-én. Sipos Gábor panasolja, hogy házastársa Tompa Sára asszony és asszonytársai nem tartották be a templomi ülésrendet.

H1. Júlia (*Márkosfalva, 1792. december 26.-†Márkosfalva, 1795. október 12.) 1795. december 12-én temettem Sipos Gábor strázsamester úr véletlenül megholt 6 esztendőös leánykáját Sipos Júliát, aki a fuszulykát (babot) ette, az a torkán elakadt és hirtelen megfulladt.

H2. Anna (*Márkosfalva, 1795. július 11.-†Márkosfalva, 1797. március 8.)

H3. Lajos I. (*Márkosfalva, 1796.-†1797. július 9.)

H3. Zsuzsanna (*Márkosfalva, 1797. október 8.-†Ikafalva, 1878. október 13.)

Sipos Lajos II. ikertestvére. Konfirmált 1812. május 10. Θ Dienes (Dénes) (ikafalvi) Balázs (*Ikafalva, 1780.-†Ikafalva, 1850. január 27.). Márkosfalva, 1838. július 30. Dienes Balázs 1. Θ László Betulia (*1775.-†1866. augusztus 23.) Elváltak.

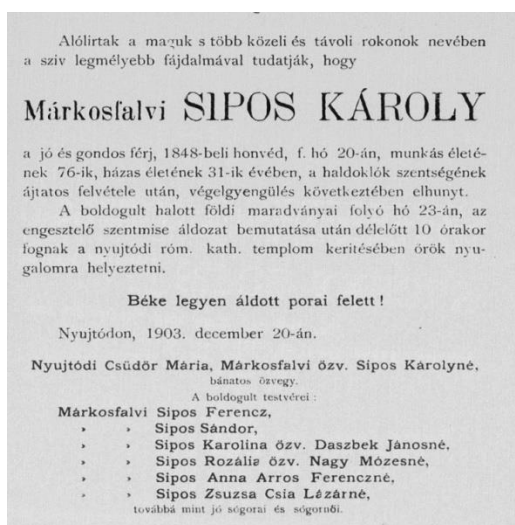
I1. Dienes Kornélia. (*Ikafalva, 1841. január 16.-)

I2. Dienes Karolina. (*Ikafalva, 1843. január 9.-) Θ Fetés Gábor (*1837. augusztus 26.-) 1864. május 2. [Fetés Gábor szülei: Fetés Mózes és Fetés Judit.]

H4. Lajos II. (*1797. október 8.-) Sipos Zsuzsanna ikertestvére.

H5. Zsigmond. (*Márkosfalva, 1800. május 9.-†Márkosfalva, 1881.) katonatiszt. Θ Barabás (márkosfalvi) Rozália. (*Márkosfalva, 1804. január 4.-†Márkosfalva, 1873. június 16. Meghalt hosszas betegség után. Temette Bodola Sámuel.) Márkosfalva, 1827. április 17. 1827. április 17-én nemes Sipos Zsigmond ifjú legény és Barabás Antal úr hajadon leánya Barabás Rozália házasságot kötöttek. Esperesi úr dispensatio-ja¹⁵⁶ (felmentése) mellett. A márkosfalvi ref. templom szószéki koronáját adományozta és felirat is megmaradt: T. Sipos Zsigmond és nője Barabás Rozália asszony 1843-ban. Barabás Rozália sírja a Márkosfalvi temetőben van, a felirat: Itt nyugszik Sipos Zsigmondné Barabás Rozália szül. 1804. jan. 4-én, és meghalt 1873. június 16.-án. Párosult 1827. április 4-én. Dédunokái Kónya Anna (1903.-1992.) és Kónya Emília (1912.-) [Barabás (márkosfalvi) Rózália apja Barabás Antal. Folytatás: Barabás (márkosfalvi) családja.]

II. Károly. (*Márkosfalva, 1828. január 12.-†Nyújtód¹⁵⁷, 1903. december 20.) Θ Csüdör (nyújtódi) Mária (*1830.-†Nyújtód, 1904. március 2.) 1873.

¹⁵⁵ A márkosfalvi ref. eklézsia protocoluma 1794. szept. 3. napjától van vezetve.

¹⁵⁶ A felmentés a tisztán egyházi törvény kötelező erejének részleges, esetre való felfüggesztése. A kézdi esperes Bodola Ferenc márkosfalvi pap volt.

¹⁵⁷ Nyújtód: Kézdivásárhelytől 5 km-re északkeletre az Ojtozi-szoroshoz vezető út mentén a Feketeügy jobb partján fekszik. Nagy-és Kisnyújtódból áll, utóbbit csak az Esztelnek-pataka választja el Kézdiszászfalutól.

Márkosfalvi Sipos Károly gyászértésítője. 1903.

„Alólirtak a maguk s több közeli és távoli rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy Márkosfalvi Sipos Károly a jó és gondos férj, 1848-beli honvéd, f. hó 20-án, munkás életének 76-ik, házas életének 31-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, végelgyengülés következtében elhunyt. A boldogult halott földi maradványai folyó hó 23-án, az engesztelő szentmise áldozat bemutatása után délelőtt 10 órakor fognak a nyújtódi róm. kath. templom kerítésében örök nyugalomra helyeztetni. Béke legyen áldott porai felett! Nyújtódon, 1903. december 20-án. Nyújtódi Csüdör Mária, Márkosfalvi özv. Sipos Károlyné, bánatos özvegy. A boldogult testvérei: Márkosfalvi Sipos Ferencz, Sándor, Sipos Karolina, özv. Daszbek Jánosné, Sipos Rozália, özv. Nagy Mózesné, Sipos Anna, Arros Ferenczné, Sipos Zsuzsa, Csia Lázárné, továbbá mint jó sógorai és sógornői. Ny. Ifj. Jancsó M. a Székelyföld első gőzerőre berendezett új könyvnyomdájában. Kézdivásárhely. 1903. Séra Imre első temetkezési vállalata.”

Márkosfalvi özv. Sipos Károlyné született Csüdör Mária gyászértésítője. 1904.

„Alólirtak a maguk s több közeli és távoli rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy márkosfalvi özv. Sipos Károlyné született Csüdör Mária életének 74-ik, özvegységének 3-ik havában, folyó évi március hó 2-án délelőtt 7 órakor, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Az üdvözültnek porrészei folyó év és hó 5-én délelőtt 10 órakor a róm. kath. szertartás szerint fog a templomkerítésben örök nyugalomra helyeztetni. Béke legyen áldott porai felett! Nyújtódon, 1904. március 2-án. Gyászolják: Csüdör Mária férj. Fazekas Dénes, Csüdör Irma férj. Német István és gyermekeik. Bögözi Mihály és neje sógor és sógornő. Csüdör Ilona férjzett Simon Balázné és Csüdör Béla hátramaradt gyermekei. Simon József, Csüdör Róza, Berta, Etelka és Mariska. Kovács Teréz férj. Kádár János és gyermekei. Bodó Endre és Ignác, Kovács Amália férj. Kádár János, Kovács Miklós és Ferencz, mint unokák. Ny. Ifj. Jancsó M.-nél. Kézdivásárhely. 121-1904. 836. Séra Imre első temetkezési vállalata.”

- I2. Ferenc I. (*Márkosfalva, 1829. december 29.-†Márkosfalva, 1891.)
Keresztszülők: Becző András, Sipos Zsuzsanna, Salamon Mózes és felesége. Bába: Hegyeliné. ⚭ Bartok Rákhel. (-†Nyújtódon, 1903. december 20. után) Márkosfalva, 1875. k.
- J1. Jenő. (*Márkosfalva, 1877.-†Márkosfalva, 1886. november 21.)
Meghalt Sipos Jenő 9 éves, apja ifj. Sipos Ferenc. Bodola Sámuel temette a köztemetőben.
- J2. Ferenc II. (*Márkosfalva, 1879. k.-†Márkosfalva, 1893. után)
- I3. Karolina. (*Márkosfalva, 1832. május 12.-†Kézdivásárhely, 1910.május.). Keresztszülő Sipos Zsuzsanna. Bába Mántó Andrásné. Konfirmált 1845. 1. ⚭ Daszbek János, 1857. 2. ⚭ Rác Bálint (*1830. január 17.-†1889. május 29.)
- J1. Daszbek Mária. (*1862. augusztus 1.-). ⚭ Szász Dániel I. (*1862. január 4.-) Kézdivásárhely, 1887. május 30.
K1. Szász Mária. (*Kézdivásárhely, 1883. október 25.)
A házasságkötés után törvényesnek elismerve.
K2. Szász Dániel II. (*Kézdivásárhely, 1889. május 6.-
†Kézdivásárhely, 1894. augusztus 19.)
K3. Szász Lajos. (*Kézdivásárhely, 1896. február 27.-)
- J2. Daszbek Laura, (Lóri). (*1865. január 23.-). ⚭ Jancsó István I. (*1862. január 4.-). 1883. november 11.
K1. Jancsó István II. (*1884. szeptember 22.-)
K2. Jancsó Lajos. (*1886. szeptember 12.-)

- K3. Jancsó Gizella. (*1888. augusztus 23.-). ☉ Kézsmárky.
 K4. Jancsó Béla. (*1890. október 20.-)
 K5. Jancsó Anna. (*1892. augusztus 23.-) ☉ Györfi.
 K6. Jancsó Ilona. (*1896. december 31.-†1898. november 12.)
 I4. Rozália I. (*Márkosfalva, 1834. augusztus 5.-†Márkosfalva, 1836.
 október 26. A halál oka kolera) Keresztszülők: Barabás Sándor és Sipos
 Zsuzsanna. Bába Hegeliné.
 I5. Lajos. (* Márkosfalva,1836. november 21.-†Márkosfalva, 1890. május
 27.

Meghalt erőszakos halállal. Felboncolás után D. Antal főorvos átiratára
 temették el. Lakott Márkosfalva 93. Temette Bodola Sámuel.) Kereszt-
 szülő Sipos Zsuzsanna. Bába: Mántóné. ☉ Kovács Poli (*1842.-†1928.).

J1. Zsuzsa. (*1872. k.-)

J2. Anna. (*Márkosfalva, 1875. szeptember 29.-†Márkosfalva, 1944.)

1875. szeptember 29-én született Sipos Anna, szülei Sipos Lajos és
 Kovács Poli. Keresztszülők lisznyói Fekete György és neje Kovács
 Ágnes. ☉ Konya Gábor.

K1. Kónya Zsuzsa.

K2. Kónya Anna. (*1903.-†Márkosfalva, 1992.)

K3. Kónya Emília (*1912.-†Márkosfalva, 1995.)

K4. Kónya Júlia.

K5. Kónya Róza.

K6. Kónya Gábor.

J3. Zsigmond I. (*Márkosfalva, 1877. szeptember 26.-) 1877. szeptember
 26-án született Sipos Zsigmond, szülei Sipos Lajos és Kovács Poli, ke-
 resztszülők Sipos Ferenc és Bartok Ráchel. Pap Bodola Sámuel, bába
 Dombo Jánosné, Bakk Mari.

K1. Zsigmond II. (*1900. k.) ☉ Lack Mária. Budapest. Postai főtaná-
 csos.¹⁵⁸

Sipos Zsigmond. 1930. k.

- I6. Rozália II. (*Márkosfalva, 1839. január 28.-†Nyújtod, 1903. december
 20. után). Keresztszülők: Donát József és Donát Lajos. Barabás Anna, Becző
 Józsefné, Barabás Sándor. Bába: Mántóné. Konfirmált 1852. ☉ Nagy (feldo-
 bolyi) Mózes, özvegy. (*1817. †Nyújtod, 1903. december 20. előtt) Márkos-
 falva, 1861. január 8. Esketési tanúk: feldobolyi Damó Ferenc, Damó Sán-
 dor, márkosfalvi Volanus István, Mihály Elek. Pap Bodola Sámuel.
 I7. Anna. (*Márkosfalva, 1841. március 14.-†Nyújtod, 1903. december
 20. után) ☉ Aros Ferenc. (*1838. k.-†Nyújtod, 1903. december 20. után)
 Keresztszülők Barabás József és felesége. Bába Mántóné. Konfirmált
 1852.
 I8. Sándor. (*Márkosfalva, 1843. április 28.-†Nyújtod, 1903. december 20.
 után) Keresztszülők Barabás József és felesége. Bába Mántóné. Konfir-
 mált 1857.
 J1. Jenő.
 I9. Julianna. (*Márkosfalva, 1845. május 5.-) Keresztszülő: Barabás József
 és hitvese. ☉ Szilveszter István. (*1817.) 1871. szeptember 2. Házasságot
 kötöttek Szilveszter István alsócsrnátoni, 54 éves, özvegy és márkosfalvi

¹⁵⁸ Unokája Csomós Vilmos (*1949.) levélbeli közlése.

Sipos Julianna 26 éves, hajadon. Tanúk Sipos Ferenc, Kovács József, Barabás Elek. Eskető pap Bodola Sámuel.

I10. Zsuzsanna. (*Márkosfalva, 1847. február 10.-†1923. március 26.)

Keresztszülő Dénes Balás és felesége Sipos Zsuzsanna. Bába Csomosnő. Konfirmált 1859. ☉ Csia (czofalvi) Lázár. (*1842. december 12.-†1919. december 27.) Márkosfalva, 1873. szeptember 18-án házasságot kötöttek Csia Lázár, (*1842.) Czofalvi, Orbai széki 31 éves és Sipos Zsuzsanna (*1847.) 26 éves. Tanúk Csia Sándor, Nagy Mózes, Barabás Péter, Bitai József. Eskető pap Bodola Sámuel.

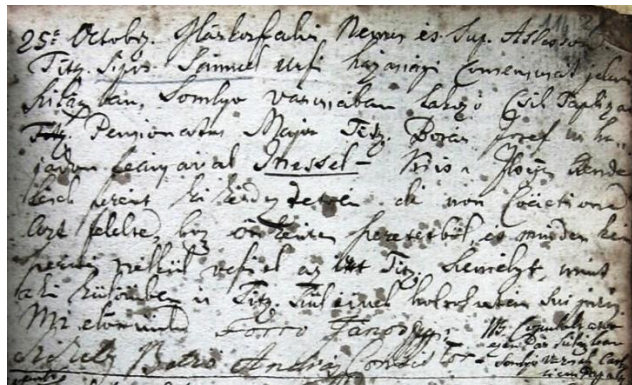
I11. Rákhel (Ráki). (*Márkosfalva, 1849. március 29.-†Márkosfalva, 1887.

október 19.). Keresztszülők: özvegy Donát Józsefnő és Dénes Balásné, Barabás Péter ifjú. Bába Rác Andrásné. Konfirmált 1861. ☉ Becző György, unitárius (*1841. szeptember 19.-†1919.).☉ Márkosfalva, 1873. január 15-én házasságot kötöttek Becző György (*1842.) 31 éves és Sipos Ráchel (*1849.) 24 éves. Tanúk Sipos Ferenc, Sipos Lujza, Becző István, Garai István, Sánta István, Kovács József, Kovács András.

J1. Becző Kálmán. (*Márkosfalva, 1873. október 24.-†Márkosfalva, 1874. május 22.).

H6. Rákhel. (*Márkosfalva, 1803. március 27.-) Beoltottak: 1812. május. Tiszt. Sipos Gábor leánya Ráchel (9 éves volt) Konfirmáltak: 1816. november Sipos Gábor úr leánya Ráchel. ☉ Lantos Salamon (lécfalvi gyalog katona, Brassói iskolamester) 1827. augusztus 3.

H7. Sámuel. (*Márkosfalva, 1806. október 25.-†Márkosfalva, 1841. október 16. A halál oka agyvérzés.) „1841. október 16-án meghalt, október 18-án temették nemes Sipos Sámuel curator urat, a halál oka gutaütés, meghalt hosszas betegség után.” Himlő ellen beoltottak 1812. májusában. Sipos Sámuel és Sipos Rákhel. Ügyvéd, földbirtokos volt. ☉ Botár Inesz (*1813. december 8.-†Márkosfalva, 1895. október 27.) Márkosfalva, 1833. október 25. A rendelkezésre álló irat alapján megállapítható, hogy Sipos Sámuel született 1806. esztendőben Márkosfalván. Keresztelő 1806 okt. 25. volt. Szülei: Sipos Gábor és Kis-Borosnyói Tompa Sára.¹⁵⁹ Az eredeti okirat a legrégebbi rendelkezésemre álló anyakönyvi kivonat, melynek pontos szövege: "Egyházi hivatalos Bizonyítás Arrol, hogy Márkosfalvi Tekint(etes) Sipos Sámuel Úr, mostan Regio Tablary Cancellista (ügyvéd gyakornok) ugyan Márkosfalván élő és resideáló (jelenleg is élő) Szüleitől, Tekintetes Nemes Sipos Gábor úrtól és Tekintetes K. (kis) Borosnyói Tompa Sára Afonytól, született az ezer nyolcszáz hatodik, 1806. esztendőben, és kereszteltetett ugyanazon esztendő október hónapjának 25.-k napján. Mely dolognak hiteles voltát a Márkosfalvi Szent Eclésia Matriculájának 39.l és 200.l lapjáról ezekben hivatalosan ki irtam, s adtam. Márkosfalván 28. Júl. 1830. Bodola Ferenc református pap.

Sipos Sámuel és Botár Inesz házasságkötési anyakönyve.

„1833. október 25. Márkosfalvi nemes és Sup.(erior, tehát felső) Aslason Tiszt. Sipos Sámuel úrfi házassági cerenomiát jelenti Szilágyban,

¹⁵⁹ Az egyházi hivatalos bizonyítást 1830. júl. 28.-án Bodola Ferenc ref. pap jegyzetelte ki Márkosfalván. Lepecsételve, elmosódott pecsét. Sipos Sámuel ügyvéd gyakornok (Regio Tablary Cancellista) volt 1830.-ban 24 éves korában és 35 éves korában 1841. okt. 18.-án halt meg.

Somlyó városában (ma Szilágysomlyó, Zilahtól 25 km-re fekszik) lakó Csik Tapolcai Peregrinus (Bevándorló, idegen földön tartózkodó) Major Tiszt (Katona, őrnagy.) Botár József hajdon leányával Inessel (Ineszszel), akit kikérdezték azt felelte, hogy önként és szeretetből és minden kényszer nélkül veszi el tisztelt személyt. Mi előttünk: Forro János, székely Betző András. Szilágy, Somlyó vára. Katolikus pap.” Botár Inesz¹⁶⁰ emigráns tiszt leánya, Sipos Sámuel és Botár Inesz Kolozsvárt ismerkedtek meg. (Sipos Sámuel naplójából tudjuk, hogy 1839-ben Botár Inesz szülei Kolozsvárt éltek) Botár Inesz testvére Botár Eugén (Jenő) katonatiszt. Botár József generálist a dálnoki tetőn fogadták, mikor jött katonai felülvizsgálatra. Ez valószínűleg a Napoleoni harcok idején történhetett, az 1800-as évek elején.¹⁶¹ Botár József (Josephus Botár) (*1770.-†Kolozsvár, 1846. október 12. 76 éves volt. A halál oka marasmus, öregkori sorvadtság, kóros soványság. A halál bekövetkezte: Improvisus, váratlanul, hirtelen történt. Temette Kedves István Steph. Kedves Abb. (*1782-†1864) kolozsvári apát-plébános. Lakott Claudiopolis városában, tehát Kolozsvárt), a kolozsvári katolikus halotti könyvek alapján, aki Csiktapolczai származású volt¹⁶². Botár József Conditio (státusz): Pensionatus Supremus Vigiliarum Magister, régies megnevezéssel főstrázsamester, mai nevén őrnagy. Ez annak idején olyan magas rendfokozatnak számított, hogy Széchenyi István nem tudta elérni, ezért is hagyta ott a katonaságot. Felesége olasz származású volt. A kolozsvári katolikus halotti anyakönyvek alapján: Botár József felesége Cancici (vagy Canciani) Katalin (Catharina) meghalt 1860. július 2-án, 80 éves korában, váratlanul, Kolozsváron, vallása római katolikus, született Udinében (Olaszországban) 1780-ban. Lakott Kolozsvárott a Kül közép utca 412.-ben. Özvegy, férje volt Botár József, C. R. főstrázsamester. Temette Ágoston Károly. Sipos Sámuel naplóját (naplójának kb. egyharmada maradt meg.) 1841. október 13-ig írta és három nap múlva meghalt. Márkosfalvi halotti anyakönyv: 1841. október 18. nemes Sipos Sámuel Curator urat, guta ütés követően, hosszú betegség után, meghalt október 16-án. A márkosfalvi egyházban az 1841. november 1. ülésen Sipos Sámuel halálozása után, az általa az egyházban végzett munkát a presbitérium szétosztotta.

Botár Inesz 2. ☉ Barabás Dániel. (*Márkosfalva, 1820. április 11-†Márkosfalva, 1871. november 24. A halál oka agyvérzés). Márkosfalva, 1852. április 12. (Folytatás, Barabás (márkosfalvi) családfa.) Sipos Béla I., 1959. július havában 84. éves korában többek között ezt írta családtörténetében: „A nagy zökkenő a családban 1842-ben¹⁶³ következett be, mikor nagyapánk, Sipos Sámuel szorgalmas és törekvő ügyvéd fiatalon 36 éves korában elhalt, hátra hagyva 6 éves Ferencz és 1 éves György gyermekeit. Özvegye Botár Inez, egy csaszaki (Botár Inesz édesanyja lehetett olasz vagy spanyol származású, az édesapa Botár József csiktapolcai, katolikus vallású volt. S. B.) kis huszárcapitány lánya, férjhez ment Barabás Dániel úrhoz, ki is mostoha gyermekeit mestersegre adja, Ferencz asztalos, György szabó lesz, de csak nagykorúságuk eléréséig. Mihelyt gyámság alul felszabadulnak, mindketten hazatérnek, átveszik megdézsmált örökségüket és a 70-80 hold földbirtokból megmaradt 40-45 holdon gazdálkodni kezdenek.” Olosz Katalin a következőkben foglalta össze a dédapja Sipos Ferenc szüleiről megmaradt csa-

¹⁶⁰ Bogdán Éva adatai.

¹⁶¹ Sipos Etelka levele alapján. Arra utal, hogy a Sipos Sámuel naplójában írt erről. Sajnos ez a lap elveszett.

¹⁶² Az 1683 utáni lustrában szereplő Botár lovasok: Botár János, Botár Bálint fia 2. Kapitány uram kőművese, aki menti, Botár Mihály fia 4. Botár János junior, fia 1. 22 fagyút ad a kapitánynak a hadból való mentességért. Demény Lajos: Székely Oklevéltár. 1680-1692. Új sorozat. VIII. Id. mű. 83. 90. 92. 1683. évi bécsi hadjárat után. Csíki nemesség. Bodo Mihály uram száza. Tapolcza. (Csiktapolca)

¹⁶³ Pontosán: Sipos Sámuel 35 éves korában: 1841. október. 18.-án halt meg agyvérzésben. Sipos György fia 1 hónapos, Ferenc fia 5 éves volt halálakor. (S. B.)

ládi emlékeket.¹⁶⁴ Botár József ügyvéd-örnagya volt. Spanyol feleségét katonáskodása idején szerezte. Az asszony vele ment a háborúskodások idején is. Egyik gyermeküket Fiumében hagyták, a másikat egy másik helyen. A háború után összeszedték őket, s hazatértek Márkosfalvára. Sipos Sámuel korán meghalt, két kiskorú árvát (Ferencet és Györgyöt) hagyva maga után. Feleségének hátrahagyta, hogy taníttassa a két fiát abból a 40 hold földből, amit tőle örökölték. Az asszony hamarosan férjhez ment egy Barabás Dániel nevű márkosfalvi emberhez, s nem teljesítette Sipos Sámuel végakarátát. A két fiút nem küldte iskolába, hanem iparosnak adta: Ferencet asztalosnak, Györgyöt pedig szabónak. Egyik sem folytatta a mesterségét, gazdálkodtak az apjuktól örökölt birtokon.

Sipos Sámuel naplójából, pénzügyi elszámolásából (összesen 153 lap) megmaradt 45 lap. Az 1836.-os évből 45.-60. lapok (1836. május 5. – 1836. november 14.) Az 1838.-as és 1839.-es évekből 97.-108. lapok (1838. augusztus 21. - 1839. január 1.) Az 1839.-es évből 109.-124. lapok, (1839. január 1.-1839. szeptember 17.) végül az 1841.-es évből 151.-153. lapok, (1841. augusztus 30. - 1841. október 13.). 1841. október 13. után nincs bejegyzés, nincs utalás betegségre, de a halotti anyakönyvből kiderült, hogy agyvérzésben 1841. október 16-án, tehát 3 napi szenvedés után hunyt el. Nincs adat arra vonatkozóan, hogy Sipos Sámuel mikor kezdte írni a naplóját, feltételezhetjük, hogy 1834. január hónapban kezdte Sipos Sámuel a naplója írását, miután megnősült.¹⁶⁵ Sipos Sámuel tömören, tárgyyszerűen jegyezte fel az eseményeket. Ferenc és Adolf fiairól keveset írt, többnyire azt, hogy Ferencet, ahogy becézte Ferust elvitte Nővére, Zsuzsanna és sógora, Dénes Balázs Ikafalvára. Dénes Balázssal rendszeresen találkozott, láthatóan jó viszonyban voltak. A jogi munka mellett a fő tevékenysége a mezőgazdasági munka és annak megszervezése volt. Termesztettek: búzát, zabot, kukoricát, burgonyát, káposztát, tököt, veteményeket, mákot, kendert, lent, dohányt. A földet rendszeresen trágyáztatta. A felesleges terményeket Ő, vagy a felesége Botár Inesz a környező településeken eladta. Néha a szolgák is elmentek árusítani. A tartott állatok közt említi a lovakat, teheneket, ökröket, disznókat, juhokat. Közlekedési eszközök: lószék télen lószán. Pálinkát a városban Kézdivásárhelyen vásárolt és nagyrészt a szolgáknak adta. Templomba Szentkatolnára is jártak. Sipos Sámuel igen szorgalmas ember volt, állandóan vagy úton volt, vagy otthon a mezőgazdasági munkát szervezte. Elsősorban a Háromszéket járta be ügyei miatt, de Kolozsvárra és környékére is eljutott. Halála előtt egy új ház építésébe kezdett. A pénzügyi elszámolásai pontosak voltak. A szolgák szerződésében pontosan leírta a fizetési feltételeket, amiben a ruházkodás is benne volt foglalva. Fával fűtöttek, a fát az erdőből hordatta. 1839. aug. 10.-én beszámol arról, hogy apósa és anyósa Kolozsvárról egy szekeressel Márkosfalvára érkeztek látogatóba és augusztus 18-án utaztak haza. 1839. augusztus 14.-én a pedig két szekéren elmentek Ozsdolára sógorához Eugénhez (Botár Ödönhöz). Az utolsó bejegyzés 1841. október 13.-án: „Kolozsvárra írunk meg írva hogy a Josa (Józsa) pénzét 73 rft.-t 27 krajcárt méltóztatnék fizetni, hogy avval a pénzzel az elkezdett építést folytathassuk, ezt a levelet feltettem a postára.”

II. Ferenc. (*Márkosfalva, 1836. április 10.-†Márkosfalva, 1927. október. 21.) 1836. ápr. 24. Sipos Sámuel és Botár Inesz törvényes házasságából Ferentz nevű fiát kereszteltem, aki született 1836. ápr. 10. K(ereszt) K(oma) Generális Villata úr ő nagysága kinek is fő kereszt

¹⁶⁴ Olosz Katalin: Sipos Ferenc (1836-1927) leszármazottai. Kiegészítések Dr. Sipos Béla családtörténetéhez. (Adatok, narratívák) 2006. Részlet.

¹⁶⁵ Sipos Sámuel naplója digitalizálva és feldolgozva megtalálható a Sipos Béla: a márkosfalvi SiposcsaládtörténetI.rész.doc-ban. www.terray.hu családtörténet oldalon.

atyai helyettese volt Botár L. alhadnagy úr, K(ereszt)anyja Tekintetes Cseh József királybíró úr kisasszonya Tekintetes Cseh Susanna es több jelen levők előtt. Baba: Hegyeline. Konfirmált 1850. ☉ Barabás Mária (*Márkosfalva, 1836.-†Páva, 1938. január 6.). Márkosfalva, 1859. október 27. Sipos Ferenc fél szemét és fél füle hallását kilenc éves korában skarlátban elvesztette. Mint iparos legény bejárta Németországot, megtanult németül. Öreg korára teljesen megvakult és megsüketült. (1916-ban még hallott, ha hangosan beszéltek a fülébe.) Márkosfalván temették el. A család úgy tudja, hogy meghagyta: a sírját csúcsosan hantolják fel, hogy "a marha ne legelhesen rajta". [Barabás Mária Barabás Antal (*1809.-) barátosi jegyző és zágoni Bodola Róza (*1811. február 1.-) leánya. Folytatás márkosfalvi Barabás és zágoni Bodola család] A márkosfalvi kepe főkönyv, egyházfenntartói járulék fizetése. Részletek: 1922.-1926 évek: Sipos Ferenc, Sipos György, Jakó Pál, Sipos Lajosné. 1927. év: Sipos Ferenc, ősszel fizetett, 1927. október 21-én meghalt és Márkosfalván temették el. Sipos György, fizetett, meghalt 1928. január 13-án. Jakó Pál, Sipos Lajosné (özvegy). 1928.-1929. évek: Sipos Ferencné, Sipos Zsuzsa. 1930. év: Sipos Ferencné, a következő évben nem fizetett, Pávára költözött, ott halt meg 102 éves korában 1938. január 6-án. Páván temették el. Sipos Zsuzsa. 1931. év: Sipos Zsuzsa.

Sipos Ferencné, Barabás Mária fotója 1930. k.

Alólirottak a szív legmélyebb fájdalomával tudafjuk, a minket forrón szerető és a mindnyájunk által igazán szeretett legjobb édes anyának, nagyanyának, dédanyának, anyósának és szerető rokonnak

ÖZV. Sipos Ferencné
született Barabás Máriának

munkás élete 102-ik, gyászos özvegségének 11-ik évében, folyó hó 6-án reggel 8 órakor végelgyengülésben történt gyászos elhunylát.
Temetése folyó 8-án délután 2 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint a pávai temetőbe.

Nyugodjék csendesen! Emléke örökké élni fog szívében!
Páva, 1938. január 6.

Sipos Irma Sipos Mária gyermekel	Bartha Jenő ifj. Bartha Károly neje Rozenthál Rózsi	Olósz Ella dédunoka
Bartha Károly veje	Bartha Ella Bartha Irma férje Olosz Ferenc unokái	

Sipos Ferencné, Barabás Mária gyászértesítője. 1938.

Özvegy Sipos Ferencné, szül. Barabás Mária munkás élete 102-ik, gyászos özvegségének 11-ik évében 1938. január 6-án reggel 8 órakor végelgyengülésben Páván elhunyt. A pávai temetőben nyugszik. Gyászolják: Sipos Irma és Sipos Mária gyermekei, Bartha Károly veje, Bartha Jenő, ifj. Bartha Károly, neje Rozenthál Rózsi, Bartha Ella, Bartha Irma, férje Olosz Ferenc unokái, Olosz Ella dédunoka.

J1. László. (*Márkosfalva 1860. november 17.-†Vercs 1886. július 30.) Anyakönyv. 1860. november 17-én született 24-én keresztelték Sipos Lászlót, szülei Sipos Ferenc és Barabás Mária nemesek. Keresztszülők Forró János és Beczö Borbála nemesek. Keresztelte Bodola Sámuel. Bába Kádárnő. Nagyenyeden tanult, tanító volt, de benn maradt a katonaságnál. Sipos Lászlót Magyar királyi honvédelmi miniszteri rendelettel 1884. augusztus 23-án a

krassó-temesi 17-ik zászlóaljhoz helyezték¹⁶⁶, majd 1885. november 1-ével a tetteges állományban a gyalogságnál a 17-ik zászlóaljnál tiszthelyettesnek nevezték ki.¹⁶⁷ Ezt követően 1885. november 18-án a torontál-temesi 16-ik zászlóaljhoz vezényelték.¹⁶⁸ Így került személyes tragédiájának városába a Temes megyében lévő Versecre, a Verseci járás székhelyére. 1886. július 30-án Herceg Ferencel párbajozott Versecen. A párbajban halálos sebet kapott, a helyszínen elvérzett,¹⁶⁹ Versecen temették el. Végtisztességéről Deák Alajos ottani adóhivatali tisztviselő, távoli rokon gondoskodott. Ő értesítette a szülőket is, ifj. Barabás Antal borosnyói postamester útján, aki testvére volt Sipos László édesanyjának, Barabás Máriának. Sipos Ferenc ágán így a fiúág kihalt.¹⁷¹ Barabás Mária élete végéig gyászruhát hordott, a párbaj idején 50 éves volt, 102 évet élt. Eszes Máté ezredes, a Zrínyi kiadó igazgatója 1997-ben nagyszerű könyvet írt „Híres bajvívások, hírhedt párbajok” címen. Ebben a Herczeg-Sipos párbajt is részletesen leírta: részlet a könyvből: „Mindjárt az első összecsapásnál Sipos jobb hóna alatt kapott, ahonnan valósággal ömlött a vér. A szerencsétlen ember megtántorodott, az orvosok és a segédek siettek a segítségére. A két orvos hiába követett el mindent, az elmetszett ütőeret nem tudták lekötni. Az erősen vérző fiatalember néhány perc után a karjaiban meghalt. Délután lett volna a második párbaj, de a barátját ért szerencsétlenség hatása alatt Fodor hadnagy visszalépett. Kijelentette, hogy lemond tiszti rangjáról, amit valóban meg is tett.”¹⁷² Gazda Árpád: Herzogból Herczeg. Párbajhistória¹⁷³ „Halálos kimenetelű, Versecen zajlott kardpárbajról számoltak be 1886. augusztus elsején a pesti és vidéki lapok. Az újsághírekben jobbára iniciáléval jelölt Sipos László honvéd tiszthelyettes és Herzog Ferenc jogászhallgató négy nappal korábban a Magyar Nyelvtérjesztő Liga mulatságán egy kisasszony miatt szólalkozott össze, s kölcsönös sértegetések vezettek a Sipos számára végzetes párbajhoz. A fiatal tiszthelyettest évtizedeken át gyászolta a háromszéki család. A győztes "párbajvétség" miatt három hónapig vezekelt a váci államfogházban. Unalmában írni kezdett, s Herczeg Ferenc néven a század első felének legünnepeltebb magyar írója lett. A párbajhistóriát eddig kizárólag az ő leírása alapján ismerte az irodalomtörténet. Egy családi levelesládából azonban nemrég olyan levelek kerültek elő, melyek a történetet a másik fél szemszögéből tállalják”¹⁷⁴. ....Olosz Katalin (Sipos Ferenc és Barabás Mária dédunokája) kutatásai alapján a következő megállapítást lehetett tenni: „A levelek szerint Herczeget megbotránkozató viselkedése miatt kiutasították a társaságból, Herczeg viszont úgy írja le, hogy ő

¹⁶⁶ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. 1884. 11. évfolyam.](#) 08-27/28. szám. 197.

¹⁶⁷ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. 1885. 12. évfolyam.](#) 10-27/36 szám. 279.

¹⁶⁸ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. 1885. 12. évfolyam.](#) 11-26/39. szám. 301.

¹⁶⁹ A párbaj története le van írva: Magyar párbaj. Osiris 2002. Clair Vilmos: Magyar párbajok. I-II. Bp. 1930. Reprint. 299-301. Herczeg Ferenc és Sipos honvéd tiszthelyettes. 1886. VII. 31. Sipos III. Béla kiegészítése: Clair Vilmos 1930-ban adta ki munkáját, amikor Herczeg Ferenc valóban kora ünnepelt írója volt, de a párbaj idején még író sem volt, a váci börtönben a párbaj után írta első könyvét, a „Fenn és lent” c. munkája 1890-ben jelent meg és elnyerte az Egyetemes Regénytár pályadíját. Tehát Herczeg Ferenc a párbaj után, annak hatására lett író. Clair Vilmos (*1858.-†1951.) elfogult Herczeg Ferenc javára és még Herczeg visszaemlékezéséhez képest is rosszabb színben tüntette fel Sipos Lászlót.

¹⁷⁰ Herczeg Ferenc: Emlékezési. A várhegy. Szépirodalmi. Kiadó. 1985. 192-199. Herczeg Ferenc részletesen leírta Sipos Lászlóval történt párbaj történetét. A Várhegy 1933-ban jelent meg, tehát 47 évvel a párbaj után, így nem biztos, hogy Herczeg Ferenc pontosan emlékezett az eseményekre, akkor amikor már ünnepelt író volt.

¹⁷¹ A Sipos ág fiú ága Sipos Ferenc testvérénél, Sipos Györgynél, annál is csak Sipos Béla I. fiánál folytatódott.

¹⁷² Eszes Máté: Híres bajvívások, hírhedt párbajok. Budapest. Móra, 1997. 85-88.

¹⁷³ Gazda Árpád: Herzogból Herczeg. [Párbajhistória](#). 171-186. Megjelent: Erdélyi Napló, 1999. július 29. 8-10.

¹⁷⁴ Sipos László nagybátyjának Barabás Antal magyar királyi postamester levele Deák Alajoshoz. Nagy- borosnyó, 1886. szeptember

maga látta jobbnak elmenni. ...Gettmann Anna kisasszonyt Sipos bajtársa, Fodor Ferenc hadnagy kitáncoltatta a cselédek közé” A párbaj emiatt történt, nem is Sipos Lászlónak kellett volna párbajoznia.¹⁷⁵ A Fővárosi Lapok 1888. novemberében megemlékeztek a párbajról, teljesen elfogultan Herczeg Ferencet védve. „Ítélet párbajért. Nyáron múlt két éve nagy híre volt egy párbajnak, melyben Sipos László áldozatul esett...Sipos László jó vívó hírében állt, de ellene fordult a nemezis,...Tegyük hozzá, hogy ebben az egész ügyben Herczog Ferenc volt a lovagias.”¹⁷⁶

A Fővárosi Lapok. (1886. augusztus 213. szám. 1552. o.) tárgy-szerűen ismertette a párbaj történetét, ahogy Sipos Béla I. nagyapám 1960-ban elmondta: „A verseci párbaj oka egy kisasszony báli szeszélye volt. Sipos honvédtiszt-helyettes fölkérte táncra, de a kisasszony azt felelte: »Nem táncolok, mert gyászom van«. De mikor Herczog, a volt polgármester fia kérte föl, akkor fölfüggesztette a gyászt és táncolt. Fodor hadnagy látta ezt s ő is táncra kérte. S ment vele. A hadnagy pedig kitáncoltatta az ajtón s künn hagyta. Ez megtorlás, de egyszersmind sértés is volt. Herczog vett érte elégtételt s a tiszthelyettest is, a hadnagyot is, kihívta. Ez a párbaj, mint tudva van, a fiatal Sipos életébe került, kit közrészvétellel temettek el. A másik párbaj elmaradt.” Sipos László gyászértesítőjét és fényképét Gazda Enikőtől kaptam meg. A gyászértesítő szövege: A Verseczen állomásozó m. királyi honvédtisztikar mély fájdalommal jelenti felejtethetlen bajtársa Sipos László m. kir. honvéd hadapród-tiszthelyettesnek 1886. évi július hó 30-án délelőtt 8 órakor életének 26-ik évében hirtelen történt gyászos kimúltát. Versecz. Verseczen temették el az ágostai hitvallásúak sírkertjében. A férfiág Sipos Ferencnél ezért kihalt.

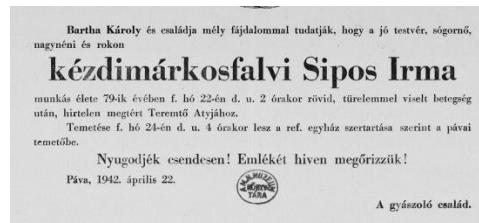
Sipos László 2 fényképe 1886-ból.¹⁷⁷

- J2. Irma. (*Márkosfalva, 1863. október 1.-†Páva, 1942. április 22.) Anyakönyv. 1863. október 10-én született és október 11-én keresztelték Sipos Irmát, szülei ifj. Sipos Ferenc és Barabás Mária. Keresztszülők Vékás Lajos barátosi lelkész és Barabás Lujza. Bába Rácznő. Pap Bodola Sámuel. Konfirmált 1878. Varrónőnek tanult, nem ment férjhez. Apja, Sipos Ferenc haláláig Márkosfalván élt, az 1930-as években édesanyjával együtt Pávára költözött Mária húgához (Bartha Károlynéhoz). Páván van eltemetve. Családja nem lévén, minden idejét a kézimunkázásra fordította.

¹⁷⁵ Sipos I. Béla nagyapám 1960. körül hasonló módon emlékezett meg a párbajról. Fodor Ferenc helyett azért párbajozott először Sipos László, mert jobb vívó volt. (S. B.)

¹⁷⁶ Fővárosi Lapok. 1888. november. 318. szám. 2337.

¹⁷⁷ Sipos László fotóit Olosz Katalintól kaptam meg 2006-ban.

Sipos Irma gyászjelentése. Páva. 1942. április 22.

J3. Mária. (*Márkosfalva, 1873. október 21.-†Páva, 1947. augusztus) Anyakönyv. 1873. október 21-én született és november 2-án keresztelték Sipos Máriát, szülei ifj. Sipos Ferenc és Barabás Mária. Keresztszülők nemes Sipos Ferencznő, Bartok Rákhel. Bába Tompa Andrásné. Pap Bodola Sámuel. ☉ Bartha Károly I. (*Páva, 1867.-†Páva, 1943. március 12.) pávai tanító. Páva. 1897. június 19. Bartha Károly I. az 1800-as évek végén Gyulafalván (Háromszék vm.) kezdte tanítói pályafutását, majd szülőfalujába Pávára került haza. Szőcsné. Gazda Enikő tanulója: „20. század eleji értelmiségi életmód Páván egy családi levelezés tükrében”¹⁷⁸ c. tanulmánya a Bartha család sorsának alakulására vonatkozó igen fontos forrás. A terjedelmes publikáció az interneten letölthető csak néhány megállapítását idézem. „Az aktuális tanulmány tárgyát képező levelezés 1924 ősze és 1942 ősze közt keletkezett, alkotói nem a klasszikus értelemben vett „parasztság” képviselői: a pávai tanító családjának a tagjai írták azokat.”¹⁷⁹ A levelek létrejöttének közvetett indító oka a Trianoni békeszerződés, és ezáltal Erdély Romániához való csatolása. Ez a történelmi esemény a levelezést folytató pávai Bartha család életét is felborította. A budapesti közgazdasági egyetemen tanulmányait folytató Bartha Jenő (a címzett) 1920-ban, alig 22 esztendősen olyan új társadalmi kontextusba került, amelyre sem anyagi, sem szellemileg nem lehetett felkészülve. A biztos anyagi támogatást jelentő szülők (Bartha Károly tanító és felesége Sipos Mária) a székelyföldi Páván maradtak, maga Jenő pedig egzisztenciális nehézségeivel, munkahely nélkül, egy elkezdett egyetemen Magyarországon rekedt.” ...”A nagyborosnyói előnevű, lovaskatonai múltú Bartha család egyik ága a 18. század közepén került Pávára, egy másik ágát pedig a 19. században kezdik e kis településen említeni a levéltári forrásaink. ..Bartha Károly apja Bartha István (-†1909. július 21.) közel fél évszázadig Páván kántor volt. Bartha Károly halotti értesítője: özvegy Bartha Károly nyugdíjas igazgató tanító, református presbyter életének 76-ik, boldog házasságának 45-ik évében Páván 1943. március 12-én hajnalban váratlanul visszaadta lelkét Teremtőjének. [Bartha Károly I. szülei Bartha István iskola mester ☉ Tnita Rózália]

Sipos Mária. Kézdivásárhely. 1897.

¹⁷⁸ Szőcsné. Gazda Enikő: 20. század eleji [értelmiségi életmód Páván](#) egy családi levelezés tükrében Páva. 119-158. Tanulmányok egy orbaiszéki faluról. In.: A Zabolai Csángó Néprajzi Múzeum Kiadványai. II. 2011.

¹⁷⁹ A levelekre Olosz Ferencné Bartha Irma kovásznai lakásának csűrjében, egy olyan hozományos ládában bukkantunk rá, amelyet feltételezhetően a pávai ház eladásakor, az 1980-as években hoztak át Kovásznára. A levelek fennmaradásáról a család egyetlen tagja sem tudott.

A Bartha család. Bartha Károly II. Bartha Gabriella, Bartha Jenő, Bartha Irma. 1930. k.

A pávai otthon lakói, Bartha Károlyné, Sipos Mária, Bartha Irma, Bartha Károly, Bartha Ella, Bartha Jenő. 1928. k

Bartha Károly és Sipos Mária sírja a Pávai temetőben. Bartha Károly igazgató tanító (1867-1942) és neje Sipos Mária (1867-1943), Sipos Irma (1863-1942), Bartha Jenő.

K1. Bartha Jenő. (*Páva, 1898. április 15.-†Páva, 1969.)

A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban érettségizett kitűnő diákként, Budapestre ment egyetemre (közgazdász akart lenni), ott érte a közhatalom változás. Szüleitől, szülőföldjétől elszakadva újságíróként tartotta fenn magát, rövid ideig Pomázon volt nevelő, aztán 1942-ben hazatért, Zabolán volt jegyző a két világháború közötti években, 1945. után onnan kikopott. Családot nem alapított, édesanyjával élt Páván. Anyja halála után is Páván maradt.

K2. Bartha Károly II. (*Páva, 1900. január 22.-†Dachau, 1945.)

Ugyancsak Sepsiszentgyörgyön érettségizett. A Trianoni döntés után kint rekedt Magyarországon, később sem tért vissza Erdélybe. Rétközön volt tisztviselő. 1945-ben a nyilasok elhurcolták. Minden valószínűség szerint Dachauban halt meg tifuszban. Gyermeke nem volt. Felesége, Rosenthal Róza első házasságából két fiúgyermeket hozott magával. Az egyik fiatalon meghalt, a másik, Kelemen György Budapesten élt. Leánya, Kelemen Éva Lipovecz Ivánhoz (a Heti Világgazdaság 1988-2005. között volt főszerkesztőjéhez) ment férjhez, két leányuk van.

- K3. Bartha Gabriella (Ella). (*Páva, 1902. február 10.-†Kovászna, 1986. április 13.) Kézdivásárhelyen végezte a polgári leányiskola négy osztályát. A negyvenes évekig Páván élt a szüleivel, a világháború után néptanácsi tisztviselő volt Kovásznán. Nem ment férjhez, testvére, Olosz Ferencné Bartha Irma családjával együtt lakott Kovásznán. A pávai temetőben, szülei mellett nyugszik.
- K4. Bartha Irma. (*Páva, 1904. március 30.-†Kovászna, 1997. május 10.) Kézdivásárhelyen végezte a polgári leányiskola négy osztályát. Férjhez menetelég Páván élt a szüleivel. Rendkívüli kezűgyessége és szépérzéke minden fajta kézimunkában (hímzés, horgolás, szövés, varrás), de különösen a csipkeverésben mutatkozott meg; kézimunkáival kiállításokon vett részt, s díjat is nyert több alkalommal. Ⓣ Olosz (kovásznai) Ferenc I. (*Kovászna, 1899 október 10.-†Kovászna, 1976. április 7.) kántortanító, aki akkor a Brassó megyei Keresztváron volt református felekezeti tanító. A bécsi döntés hírére, 1940 szeptemberében hazaköltöztek Kovásznára, mert Keresztvár Dél-Erdélyben, román kézen maradt. Végérvényesen Kovásznán telepedtek le, Olosz Ferenc I. a kovásznai általános iskolában tanított az V-VII. osztályban matematikát.
- L1. Olosz Ella. (*Keresztvár, Brassó megye, 1937. január 3.-†Kovászna, 1993. február 7.)¹⁸⁰ ¹⁸¹ Textilművészként önálló kiállításai mellett számos csoportos kiállításon vett részt. Életművéről férje Gazda József írt monográfiát. (Gazda József: Gazdáné Olosz Ella. Kriterion – Püski Kiadó. 1994.) 2004-ben, a sepsiszentgyörgyi retrospektív kiállítás alkalmából ugyancsak Gazda József készített albumszerű, igényes katalógust műveiből. (Gazdáné Olosz Ella. Medium Kiadó. Sepsiszentgyörgy, 2004.) Életművéről újabb album: Gazdáné Olosz Ella. Kovászna, 2014.) Olosz Elláról a Wikipédiában ez olvasható: „Vonzalmát a szövéshez édesanyjától, Bertha Irmától örökölte, aki a háromszéki hagyományoknak megfelelően a családi otthon minden textilszükségletét maga szötte. Középiskoláit Kovásznán, majd a sepsiszentgyörgyi Leány középiskolában végezte (1954), Kolozsvárt a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán szerzett diplomát a textil szakon (1961), ahol a nyugati gobelinművészetre Ciupe Mária, az erdélyi népi szövészet hagyományaira Szentimrei Judit irányította rá a figyelmét. 1961-64 között Nagyenyeden, majd 1990-ig Kovásznán rajz- és kézimunkatanár volt. Tíz éven át, 1975-től 1985-ig, szervezte a Kovásznai Nyári Tárlat című kiállítás sorozatot. Már egyetemista korában falusi gyűjtőutakon vett részt, majd élményeit külföldi tanulmányutakon egészítette ki. Spanyolországban, Olaszországban, Franciaországban, Angliában, Németországban, Ausztriában és Görögországban ismerkedett a régi és mai Európa textilművészeti értékeivel, de a helyszínen tanulmányozta Egyiptom, Törökország, Szíria, Irak, Irán, Pakisztán, Afganisztán és Türkmenisztán népi textilkultúráját is. Az így szerzett nyugati és keleti ta-

¹⁸⁰ [Olosz Ella életrajza](#) az artpoortal lexikonban. 1969-2010 között 23 kiállítását sorolja fel.

¹⁸¹ [Gazdáné, Olosz Ella textilművész honlapja](#).

paszttalatok szintéziseként vállalkozott Erdélyben arra, hogy a hagyományos és a modern egymásra hatását a textil nyelvén megfogalmazza. „Az egyszerűség döbbenetét szeretném az emberekből kiváltani!” – ez volt ars poeticája, s alkotásai valóban egy minden lényegest magukban hordó leegyszerűsödés mélységével ragadnak meg. Esztétikai tanulmányait, jegyzeteit közzölték a Kriterion kiadásában megjelent Népismereti Dolgozatokban, a Megyei Tükör, A Hét, Korunk és Az Ige hasábjain. Szerkesztette és bevezette Csulak Magda 125 árapataki szálán varrott hímzés minta (Sepsiszentgyörgy 1972) című albumát. Önálló munkája a Kézimunkázók könyve (Kriterion. Bukarest, 1986). Megalakulása óta tagja volt a Kriza János Néprajzi Társaságnak. Kárpitjai gyűjteményével 1991-ben a budapesti Műcsarnokban jelentkezett; halála után került sor kolozsvári kiállítására (1994).” Munkáiról 2015-ig 86 méltatás jelent meg. © Gazda József II. (Kézdivásárhely, 1936. április 8.-) magyar nyelv- és irodalom szakos tanár, aki művészet- történettel és dokumentum irodalommal is foglalkozik. [Gazda József II. szülei: Gazda József I. és Benedek Klára. ©] 1961.

Olosz Ella munka közben.

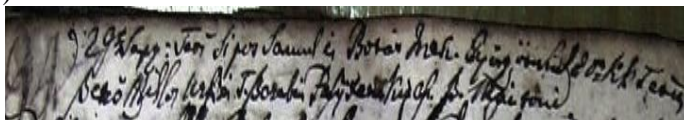
- M1. Gazda Zoltán. (*Nagyenyed, 1962. március 9.-) Színművész Sepsiszentgyörgyön. © Szász Szende, sűgő a sepsiszentgyörgyi színháznál.
 N1. Gazda Emese. (*Sepsiszentgyörgy, 1992. október 6.-)
 N2. Gazda Előd. (Sepsiszentgyörgy, 1994. november 21.-)
- M2. Gazda István. (*Kovászna, 1963. július 18.) Református lelkész Temesváron. © Mátyus Melinda, református lelkész egy Temesvár melletti faluban.
 N1. Gazda István Tamás (*Kovászna, 1995. július 29.)
- M3. Gazda Árpád. (*Kovászna, 1966. január 28.-) Fizika szakot végzett 1991-ben a temesvári egyetemen. Temesvári diákoskodása idején kapcsolatba került Tőkés Lászlóval. Amikor 1989-ben Tőkés Lászlót a temesvári református templomból Menyőbe hurcolták, a lelkész legközelebbi híveivel együtt Gazda Árpádot is letartóztatták és súlyosan bántalmazták. Fizikusként soha nem tevékenykedett, a kilencvenes években újságíró volt különböző romániai lapoknál. 1999-ben elvégezte a budapesti ELTE-n az újságíró szakot. 1999-től a Kolozsváron megjelenő országos napilap, a Krónika vezető szerkesztője. © Schultes

- Noémi, ugyancsak fizika szakot végzett Temesváron 1994-ben.
- N1. Gazda Botond Kende. (Temesvár, 1994. október 2.-)
- N2. Gazda Imola, Flora.
- M4. Gazda Enikő. (*Kovászna, 1968. október 27.-)
Magyar-német-néprajz szakot végzett a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen, a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban dolgozik muzeológusként. ☉ Szócs Imre, végzettségét tekintve francia szakos tanár, de könyvtárosként dolgozik Sepsiszentgyörgyön a Megyei Könyvtárban.
- N1. Szócs Eszter. (*Sepsiszentgyörgy, 1996. február 12.-)
- N2. Szócs Gergely. (*Sepsiszentgyörgy, 2002. december 31.-)
- L2. Olosz Éva. (*Keresztvár, 1938.-†három napos korában)
- L3. Olosz Katalin. (*Kovászna, 1940. december 29.-)
¹⁸²Magyar nyelv-és irodalom szakot végzett a Babes-Bolyai Tudományegyetemen Kolozsváron. Az állami vizsga után, 1963-ban kinevezést kapott a marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskola magyar tanszékére. Három évi gyakornokoskodás után versenyvizsgával átmegint a Román Akadémia marosvásárhelyi kutatóintézetébe. Onnan ment nyugdíjba főkutatóként 1999-ben. ☉ 1970 Kicsi Antal I. (*Torja, 1936 augusztus 24 – †Székelyudvarhely, 1980. november 27.) irodalomtörténész.
- M1. Kicsi Antal II. (*Marosvásárhely, 1971. december 9.) A kolozsvári Műszaki Egyetemen villamosmérnöki diplomát szerzett. Marosvásárhelyen dolgozik egy magáncégnél, mint számítógép-hardver-es szakember. ☉ Pop Noémi (*Marosvásárhely, 1972. március 14.-) református kántor-tanító.
- N1. Kicsi Anna-Réka. (*Marosvásárhely, 1998.zeptember 6.-)
- N2. Kicsi András Antal III. (*Marosvásárhely, 2007. november 10.)
- L4. Olosz Ferenc II. (*Kovászna, 1944. február 2.-)
A kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem matematika karán szerzett diplomát 1966-ban. Előbb Gyergyóremetén, majd Erdődön volt tanár, aztán Szatmárnémetiben egy gépipari szakközépiskolában oktatott matematikát. 1990 óta a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Elméleti Líceum tanára, a matematika katedra vezetője. Előad a Babes-Bolyai Tudományegyetem Szatmárnémetibe kihelyezett főiskolai tagozatán is. Szerzője egy középiskolásoknak szánt matematikai példatárnak, feleségével együtt elkészítette a matematikatanítás módszertanát tanítóképzősök és tanítók számára. ☉ Árokháti Etelka (*Debrecen, 1944. január 1-) szintén matematikatanár (1966).

---

¹⁸² [Olosz Katalin életrajza.](#)

- M1. Olosz Ferenc III. (*Szatmárnémeti, 1968. május 19.-) Biokémikus. A bukaresti egyetemen tanult, Miami-ban doktorált. Szatmárnémetiben él. © Ványi Emese matematikatanár.
- M2. Olosz Emese. (*Szatmárnémeti, 1971. szeptember 22.-) A kolozsvári Műszaki Egyetemen szerzett építészmérnöki diplomát. Jelenleg Budapesten dolgozik. © Péczy László. 2011. augusztus 13.
- N1. Péczy Boroka. (*Budapest, 2012. április 28.-)
- N2. Péczy Domokos. (*Budapest, 2013. szeptember 19.)
- M3. Olosz Ildikó. (*Szatmárnémeti, 1971. szeptember 22.-) A kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem matematika karán szerzett diplomát. © Nádori Gergely biológiatanár. Budapesten élnek. Klubvezető.
- N1. Nádori Jakab. (*Budapest, 2001. december 6.)
- N2. Nádori Gáspár. (*Budapest, 2005. február 21.)
- I2. Adolf. (*Márkosfalva, 1838. február 23.-†Márkosfalva, 1840. július 28.) Keresztelés 1838 március 7. Keresztszülők: Kézdivásárhelyi Kováts Dániel és felesége Geréb Karolina, Barabás Sámuel és hitvese, Botár Károly¹⁸³, Mátyás Zsigmondné és Bodola Anna. Bába: Hegyeliné. 1840. július 28-án meghalt, temették július 30-án T. Sipos Sámuel úr fiát Sipos Adolfot, himlőbe és torokfájásban halt meg.
- I3. Dénes. (*Márkosfalva, 1840. január 4.-†Márkosfalva, 1841. augusztus 12.) 1840. január 4-én született és 1840. február 13-án keresztelték Sipos Dénest. Keresztszülők: Bak József, Szörtsei Veronika, bába Hegyeliné. Halotti anyakönyv. 1841. augusztus 12-én Sipos Sámuel Curator Dienes (Dénes) két éves fia torokfájásban meghalt.
- I4. György. (Márkosfalva, 1841. szeptember 20¹⁸⁴.-†Márkosfalva, 1928. január 13.)

Sipos György eredeti születési anyakönyve, Márkosfalva, 1841.

Székely Közélet. 1928. január 15. „Halálozás. Márkosfalvi Sipos György földbirtokos meghalt 86 éves korában Márkosfalván. (Háromszékm.) Az elhunytban Sipos Béla főmérnök édesatyját gyászolja.”¹⁸⁵ © Kovács (kézdivásárhelyi) Róza. (*1843. február 9.-†Márkosfalva, 1889. április 12. A halál oka méhsorvadás. Lakott Márkosfalva 26. Temették Székely János és Kovács István kézdivásárhelyi papok.). Kézdivásárhely, 1865. szeptember. 26. Esketési ta-

¹⁸³ Botár Károly Botár Inesz rokona lehetett. Botár Inesz apja Botár József, testvére Eugén (Ödön) volt.

¹⁸⁴ Sipos György szül. 1841. szept. 20. születési kivonata. Keresztelő 1841. szept. 29.-n. Szülei Sipos Sámuel és Botár Inesz református nemese. Szülők lakhelye: Márkosfalva. Keresztelő pap Bodola Ferenc. Keresztszülők, Barabás Polixena kisasszony és Beczö (Betző) Miklós úrfi. Szülésznő Mántóné. Kiállítva Kézdimárkosfalva Sz.: 88-1925. 1925. jún. 29. Sz.: 46-1938. 1938. április 28.- és Sz.: 6-1942. 1942. jan. 5. Aláírta: 1925.-ben és 1938.-ban Demes Ferenc kézdimárkosfalvi ref. lelkész, 1942.-ben Dr. Czirják János kézdimárkosfalvi ref. lelkész. Három különböző időpontban kiállítva, azonos adatok, egyeznek az eredeti anyakönyvi adatokkal. Kivonat a Kézdimárkosfalvai református nemes és szent ekklesia szülöttek és keresztelték Anyakönyvéből. I. kötet. 94. lap. Sipos Sámuel naplójában 1836. szept.30-án írt arról, „hogyan szept. 20-án megszületett György fia. A keresztelő szept. 29-én du. 3-kor volt. Jelen volt hetedik Após Betzö Miklós úrfi, hetedik Anyós Barabás Poliszena, Barabás Sámuel feleségével. Meghívtam Szörcei Jánost is.”

¹⁸⁵ [Székely Közélet. 1928. január 15.](#) 3.

núk: Kovács Áron, Csiszár Dániel, Szőcs Dániel, Barabás Dániel.¹⁸⁶ Eskető pap: Székely János.¹⁸⁷ 2. ♂ Hadnagy Ottilia. (*Dálnok, 1849. szeptember 4.-†Márkosfalva 1907. október 17.) Dálnok, 1890. január 12. A vőlegény Sipos György földbirtokos, 49 éves, Márkosfalván él, szülei Sipos Sámuel és Botár Inesz földbirtokos. A menyasszony Hadnagy Ottilia földbirtokos, 40 éves, Dálnokon 147. él, szülei Hadnagy Albert és Miklós Klára földbirtokos. Esketési tanúk: Gidófalvi Bálint és Vitályos Sándor birtokosok. Eskető lelkész Vriss József. [Folytatás Bodola, Keresztes, Szőts és Kovács családfák.] [Dálnok. Családi könyv. Anyakönyv. Hadnagy Ottilia szülei Hadnagy Albert, nemes (*1822. május 27.-†Dálnok, 1899. január 26.) ♂ Miklós Klára. (*1826. január 29.-†Dálnok, 1902. január 16.) Dálnok, 1848. szeptember 23. Esketési tanúk: Abai Mózes és Bod Tamás. Hadnagy Ottilia volt a legidősebb gyermekük, ezen kívül még 9 gyermekük született 1850. és 1868. között. Miklós Kára Dálnokon 1838-ban konfirmált. Hadnagy Ottilia Dálnokon 1862-ben konfirmált.] Sipos Györgyről megmaradt 3 fotó, ezek 1927. őszén készültek Márkosfalván a háza udvarán. A halálának okát nem ismerjük, de váratlanul halt meg. Sipos György és felesége Kovács Róza sírját 1996-ban találtam meg, amikor először eljutottam Márkosfalvára, a síron lévő feliratot Sipos György unokatestvéremmel 2008-ban felújítottam. A családi hagyomány szerint Sipos György 1929-ben halt meg, élete utolsó éveiben Márkosfalván méhészkedett. A Székely Közélet. 1928. január 15-én megjelent híradását Sipos György haláláról Gazda Enikőtől 2016. októberében kaptam meg, aki ekkor találta meg a hivatkozott lapot.

Sipos György. Márkosfalva, méhes. 1927. október k.

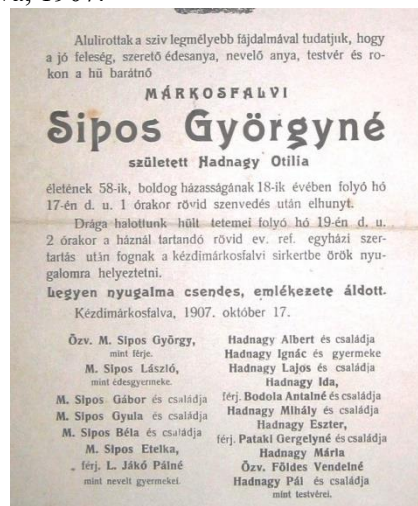
Sipos György és Kovács Róza sírja a márkosfalvi temető-

¹⁸⁶ Barabás Dániel Sipos György mostoha apja.

¹⁸⁷ Kézdivásárhelyi református nemes és szent ekklesia házassági Anyakönyve. I. 4. kötet. 2. lap. 21. szám. 1865. szeptember 26. Sipos György 26 (pontosabban 24) éves, Kovács Rózália (pontosabban 22) 20 éves.

ben 1996. és 2008.¹⁸⁸

Sipos Györgyné, szül. Hadnagy Ottilia halotti értesítője.
Márkosfalva, 1907.

Sipos Györgyné, Hadnagy Ottilia halotti értesítője.
Márkosfalvi Sipos Györgyné, szül. Hadnagy Ottilia életének 58-ik, boldog házasságának 18-ik évében 1907. október 17-én d. u. 1 órakor rövid szenvedés után Kézdimárkosfalván elhunyt. Gyászolják: özvegy M. Sipos György mint férje, M. Sipos László, mint édesgyermek, M. Sipos Gábor és családja, M. Sipos Gyula és családja, M. Sipos Béla és családja, M. Sipos Etelka, férj Lisznyói Jakó Pálné, mint nevelt gyermekei, Hadnagy Albert (*1850. október 23.-) és családja, Hadnagy Ignác (1852. július 30.-) és gyermeke, Hadnagy Lajos és családja, Hadnagy Ida (*1856. április 11.-), férj. Bodola Antalné és családja, Hadnagy Eszter (*1858. április 22.-), férj. Pataki Gergelyné és családja, Hadnagy Mária (*1860. május 5.-), özvegy Földes Vendelné, Hadnagy Pál (*1868. szeptember 22.-) és családja, mint testvérei.¹⁸⁹

J1. Sipos Johanna (*Márkosfalva, 1866. június 6.-†Márkosfalva, 1866. június 16.) 1866. június 6-án született és június 10-én keresztelték Sipos Johannát, szülei Sipos György és Kovács Róza nemesek, reformátusok. Márkosfalva 24. ház. Keresztszülők Bodola Sámuel márkosfalvi lelkész és neje Jüngling Lotti. Bába martonfalvi Bende Józsefnő, Kovács Róza. Keresztelte és eltemette Bodola Sámuel.

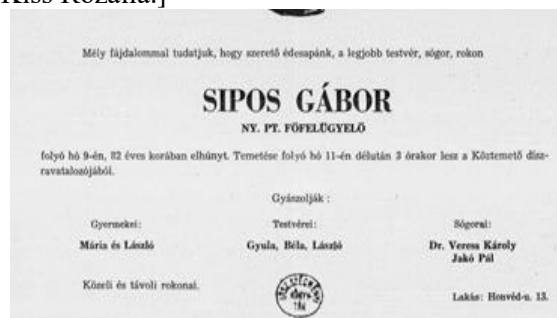
J2. Sipos Emma. (*Márkosfalva, 1868. február 15.-†Márkosfalva, 1868. június 30. A halál oka vérhas.) 1868. február 15-én született, február 25-én keresztelték Sipos Emmát, szülei Sipos György és Kovács Róza nemesek, reformátusok. Márkosfalva Keresztszülők Becző Zoltán és Becző Ilka. Keresztelte és eltemette Bodola Sámuel. Bába martonfalvi Bende Józsefnő

J3. Gábor. (*Márkosfalva, 1869. május 5.-†Debrecen, 1950. október 9.) Anyakönyv. 1869. július 21-én született és július 28-án keresztelték Sipos Gábort, szülei Sipos György és Kovács Róza nemesek, reformátu-

¹⁸⁸ A sírt felújította márkosfalvi Tódor-Berszán István 2006-ban.

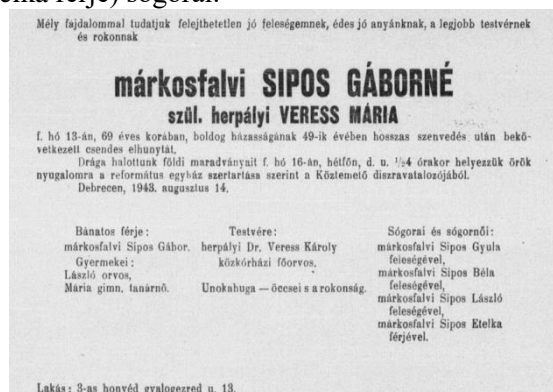
¹⁸⁹ Lábjegyzetbe írtam Hadnagy Ottilia testvéreinek születési adatait, amiket a Dálnoki családi Könyvből írtam ki. A családi könyvet Kocs Jánostól kaptam meg 1906-ban.

sok. Keresztszülők Györbiró Lázár és Keresztes Sára. Keresztelte Bodola Sámuel. Bába martonfalvi Bende Józsefnő. ☉ Veress (herpályi) Mária. (*Kisújszállás, 1874. május 29.-Debrecen, 1943. augusztus 13.) 1896. május. 26. [Veress Mária szülei: Dr. Veress Károly és Kiss Rozália.]

Sipos Gábor gyászértesítője. Debrecen, 1950.

Sipos Gábor nyugdíjas postai főfelügyelő 1950. október 9-én 82 éves korában Debrecenben elhunyt. A Debreceni köztemetőben temették el. Gyászolják Sipos Mária és László gyermekei, Sipos Gyula, Sipos Béla, Sipos László testvérei, Dr. Veress Károly (elhunyt feleségének, Veress Máriaéknak a testvére) és Jakó Pál (elhunyt testvére Sipos Etelka férje) sógorai.

Sipos Gáborné gyászértesítője. Debrecen, 1943.

Márkosfalvi Sipos Gáborné, sz. herpályi Veress Mária, 1943. augusztus 13-án Debrecenben 69 éves korában, boldog házasságának 49-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A Debreceni köztemetőben temették el. gyászolják: bánatos férje, márkosfalvi Sipos Gábor, gyermekei: Sipos László orvos és Sipos Mária, gimnáziumi tanárnő, testvére herpályi Dr. Veress Károly, közkórházi főorvos, sógorai: márkosfalvi Sipos Gyula feleségével, márkosfalvi Sipos Béla feleségével, márkosfalvi Sipos László feleségével, márkosfalvi Sipos Etelka férjével.

Sipos Gábor 1896-ban és feleségével Veress Máriaival és Mária leányukkal. 1904.

K1. Mária. (*1898. november 13.-†1967. k.) Tanárnő

Debrecenben.

K2. László Dr. orvos. (*1906.-†1951. szeptember 22.) Sipos László gyászértésítője: Dr. Sipos László MTRI főorvos 1951. szeptember 22-én, 45 éves korában, hivatás teljesítés közben szerzett gyógyíthatatlan betegségben Debrecenben elhunyt. A Debreceni köztemetőben nyugszik. Lakás: Debrecen, Honvéd utca 13. Gyászolják: Sipos Mária, testvére, Vágó Andrásné, hűséges munkatársa, Dr. Veress Károly, Sipos Gyula, Sipos Béla, Sipos László nagybátyjai, közeli és távoli rokonai, jóbarátai és mindenki, akit visszaadott az életnek.

J4. Gyula. (*Márkosfalva, 1872. szeptember 20.-†Budapest, 1959. október 9. 1958-ban prosztata műtete volt. Az Alkotás utcai Honvéd kórházban halt meg.) 1872. szeptember 20-án született és szeptember 22-én keresztelték Sipos Gyulát, szülei Sipos György és Kovács Róza nemesek, reformátusok. Márkosfalva Keresztstülők Győrbíró Lázár és Keresztes Sára. Keresztelte Bodola Sámuel. Bába martonfalvi Bende Józsefnő. Budapesten a sírja a Nemzeti Sírkert része¹⁹⁰, Farkasréti temető, 22/1-1-39 parcellájában van eltemetve második felesége Papp Irén első férjével id. dr. Bathó Kálmánnal (1884-1957) (1933-ban elváltak) és fiával ifj. dr. Bathó Kálmánnal (1921-1980)

1. ☉ Mazaly Etelka. (*Szlatina, 1881.- Pécs, 1938. március 26.¹⁹¹) Pécs, 1903. január 15. Eskette Károly Ignác plébános. 2. ☉ Papp (szentgyörgyi bogdi) Irén [Ica]¹⁹². (1898. október 29.-1979. április 24.¹⁹³) Budapest 1942. május 2. Sipos Gyula a Ludovika Akadémiát Budapesten, a hadiskolát Bécsben végezte. Kinevezéséről a Pesti Hírlapban 1891. augusztus 18-án jelent meg tudósítás¹⁹⁴: „Új egyenruhák. A m. kir. honvédség e hó 17-én megjelent rendeleti közlönye nagy örömet szerzett a Ludovika Akadémia 4-ik osztálybeli növendékeinek. Új rangot, új csillagot és új egyenru-

¹⁹⁰ A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság 97/2013. számú határozatával úgy döntött, hogy „A” kategóriában a nemzeti sírkertbe sorolja Sipos Gyula altábornagy sírját. Aláírta Radnainé, dr. Fogarasi Katalin elnök. Budapest, 2014. január 3. Előterjesztő Sipos III. Béla kezdeményezésére Görög István ezredes, Székesfehérvár. Farkasréti temető, 22/1-1-39 parcellájában van eltemetve második felesége Papp Irén férjével id. dr. Bathó Kálmánnal (1884-1957) (1933-ban elváltak) és fiával ifj. dr. Bathó Kálmánnal (1921-1980)

¹⁹¹ Mazaly Etelka gyászértésítője. Márkosfalvi Sipos Gyuláné sz. Mazaly Etelka 1938 márc. 26.-án reggel 6 órakor súlyos szenvedés után, életének 57.-ik, boldog házasságának 36.-ik évében nemes lelkét visszaadta az Úrnak. Mazaly Etelkát gyászolták, testvérei, Mazaly Helén, özv. Lösch Istvánné, Mazaly Paula, özv. békási Békessy Sándorné és Mazaly József. Pécsen van eltemetve. A márványsír a főbejáratnál balra található. Feliratok: Mazaly Józsefné, Adler Aloizia meghalt életének 52.-ik évében 1897.-ben, Mazaly Etelka férj.: márkosfalvi Sipos Gyuláné, 1881-1938. Mazaly József 1883-1952. Mazaly József meghalt életének 78.-ik évében 1917. A Mazaly József féle márvány sírboltot, K parcella (Pécsi Temetkezési Kft. sírboltkönyv 185.) 2014. január 21-én 60 évre kiváltottam. A 6 személyes sirt 2074-ben kell megváltani. (S. B.)

¹⁹² Papp Irén. 1. ☉ dr. Bathó Kálmán. 2. ☉ Sipos Gyula. Papp Irén (*Ecséd, 1898 október 29.-†Budapest, 1979 április 24. sírja Farkasréti új parcella 9/5 sor meghosszabbítva 2039-ig.) Papp Irén testvérei: 1. dr. Papp Ferenc. (*Ecséd, 1894 december 24.-†1945. március.) 1918-ban hazajött az orosz fogságból 1920 december 18-án orvosdoktorrá avatták 1937-ben a jászberényi Erzsébet köz-kórház belgyógyász osztályos főorvossá nevezték ki. 2. Papp Jolánta. (*1887. május 4.-†Jászberény, 1899. május 4. Vakbél műtétben halt meg.) 3. Papp Izabella. (*Budapest, 1904. június 20.-†Budapest, 1961. március 29.) Papp Irén és testvéreinek a szülei: Papp Ferenc (*1858. március 20.) ☉ Hamar (páni, futásfalvi és gyöngyöshalászi) Gizella (*Csány, 1863. július 17.-†Budapest, 1933. április 7. Sírja a Budapesti X. ker. Új köztemetőben van.) Heves megye, Csány. 1885. február 14. Papp Ferenc szülei: Papp József (*1791.-†1844. január 12.) szenátor. ☉ Parragh Eszter. Hamar (páni futásfalvi gyöngyöshalászi) Gizella szülei: Hamar (páni futásfalvi gyöngyöshalászi) Ottó (Csány, 1832. október 3.-) csányi birtokos. ☉ Demkó (bélai, belánszki) Izabella (*Csány, 1841. április 29.-†Csány 1863. november 12. Meghalt 23 éves korában, házassága 3-ik évében.) Csány, 1860. november 27. Hamar Otto szülei: Hamar (páni futásfalvi gyöngyöshalászi) Ferenc és Ambrozó Vilma. Demkó Izabella szülei: Demkó István és Majzik Zsuzsanna. Csányban.

¹⁹³ Papp Irén sírja a Farkasréti temetőben van fent a zsidó temetővel szemben a sarkon levő 3-4 sorban, új 9.-es parcella 5 sor, 67 sír.)

¹⁹⁴ [Pesti Hírlap. 1891.](#) (13. évfolyam) 226. szám. Augusztus 19. 4-5.

hát nyertek. Két növendék hadnaggyá neveztetett ki, 23 gyalog- és 10 lovas hadapród tiszthelyettessé, 16 gyalog- és 9 lovas hadapróddá léptettetett elő. Ezeket a fiatal növendékeket ma avatták föl a Ludovika Akadémia dísztermében, intelligens közönség jelenlétében. A mint bevonultak a vérmezőről, hol díszruhájukban, csákóikba tűzött gályákkal, igazán kedves látványt nyújtottak, az akadémia udvarán felolvasta előttük a kinevezési parancsot Szvetics tábornok segéd-tisztje, Smittko Ferenc főhadnagy és tudomásukra adta, hogy mely ezredekhez vannak beosztva. Ablakok, folyosók, telve voltak néző publikummal. A növendékek dobogó szívvel hallgatták a kedves parancsot s különösen két növendék: Borbús Károly és Sipos Gyula arcai ragyogtak az örömtől; ők már hadnagyi rangot nyertek. ... A honvédhuszár hadapródok forgós csákóin piros, zöld, kék, fehér és szürke alapon pompázott a sárga őrmesteri sáv, a szerint, a milyen ezredhez voltak beosztva. Büszkeséggel nézett végig rajtuk a professzoruk Nagy Győző százados, mikor jelentette Szvetics tábornok-parancsnoknak, hogy a növendékek mind itt vannak. A tábornok odafordult hozzájuk és egyszerre csend lett a teremben. ... Rövid, de tartalmas és erőteljes beszédet intézett hozzájuk a tábornok, figyelmeztetve, hogy bár kilépnek az ő kezei alul, tartásuk mindig szemük előtt a haza és trón iránti kötelességüket. Azon reményben bocsátom el önöket - monda - hogy a honvédség és állam véderejének hasznos tagjai lesznek. Isten áldása kísérje önöket. - Eskühez! ... Ezután a tábornok aláírta az okmányokat és kiutalványozta az útiköltségeket.” „Legfelsőbb elhatározás. Ó császári és apostoli királyi Felsege folyó évi (1891.) augusztus hó 12-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar királyi honvédségi Ludovika-Akadémia tisztképző tanfolyamának IV-ik évfolyamából kilépő Borbás Károly és Sipos Gyula növendékeket a folyó évi november havában netalán soron kívül előléptetendő hadapródok számára való rang- fenntartás mellett, folyó évi augusztus hó 18-ával és 1891. évi november hó 1-től számítandó ranggal, a m. kir. honvéd gyalogság tényleges állományában hadnagyokká legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. (Rendelet szám. 4175/eln. 1891. augusztus 15.) 1891. augusztus 15.-én Sipos Gyula hadnagyot a 13. honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljához nevezték ki, majd 1891. október 27-én 7. rangszámot nyert. ¹⁹⁵ 1894. november 1-én a pozsonyi 13. gyalogezrednél főhadnagyi kinevezést nyert. ¹⁹⁸ Sipos Gyula főhadnagyt, a pozsonyi 13. honvéd gyalog ezredtől, valamennyien ezredeiknél létszám felett vezetés mellett, a honvédelmi ministerium állományába, az I. ügyosztályba való beosztással 1897. július 27-én kinevezték. ¹⁹⁹ 1899. május 1-én II. osztályú századosá

¹⁹⁵ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. 1891.](#) (18. évfolyam) 46. szám. Augusztus 17. 285.

¹⁹⁶ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. 1891.](#) (18. évfolyam) 46. szám. Augusztus 17. 287.

¹⁹⁷ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. 1891.](#) (18. évfolyam) 61. szám. Október 27. 384.

¹⁹⁸ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára.](#) Személyes ügyek. 1894. (21. évfolyam) 43. szám. Október 28. 214.

¹⁹⁹ [Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára.](#) Személyes ügyek. Magyar királyi honvédelmi ministeri rendeletek.

nevezték ki.²⁰⁰ 1899. október 1-vel Sipos Gyulát, a pozsonyi 13. honvéd gyalog ezredbeli II. oszt. századosost a honvédelmi ministerium állományából, a debreczeni 3. honvéd gyalog ezredhez, ennek 3-ik zászlóaljához való beosztással nevezték ki.²⁰¹ Később mint tanár a pécsi hadapród iskolában működött, első feleségével Mazaly Etelkával itt ismerkedett meg, 1911-ben mint őrnagyot a kassai 9. honvéd gyalogezredhez és 1914. október 15-én mint alezredest a brassói 24. honvéd gyalogezredhez helyezték át. Mint utóbbi ezred I. zászlóaljának parancsnoka vonult az orosz harctérre, ahol mint ezredparancsnok súlyosan megsebesült kinevezése után egy nappal, 1914. október 16-án.²⁰² 1915-től a székesfehérvári 17. honvéd gyalogezred parancsnoka volt és az első Isonzó-csatától a háború befejezéséig az olasz fronton harcolt.²⁰³ „Sipos alezredes, majd ezredes egészen a háború végéig az ezred élén maradt, az összeomlást követő fölfordulásban pedig nem kis nehézségek árán rendben hazavezette ezredét az olasz frontról Székesfehérvárra, és ott szabályosan le is szerelte embereit. Abban az időben ez rendkívüli teljesítménynek számított, ami csak a parancsnok iránti bizalom és hűség alapján történhetett meg.²⁰⁴” Még a világháború alatt felállította az ország első háborús emlékművét. Egy fehérvári köleves főzet mának szóló üzenete. ...”2011. július 18-a a fehérvári 17-es ezred emléknappja... Márkosfalvi Sipos Gyula ezredes 1915. májusától 1918. végéig, a frontok felbomlásáig parancsnokolta a 17-eseket. Az ezred kevés katonai alakulatok egyike, akik a háborúskodás megszűntének hírére, zárt alakzatban, fegyverüket, katonai mivoltukat megtartva, sőt ahol kellett annak megtartásáért, esküjükhöz híven a hazautazás keservei közepette is tették a dolgukat. Igaz ugyan, hogy hazatérésükkor mindenre számítottak, csak arra nem, hogy a rövid éljenzésüket követően, néhány nap múlva szélnek eresztik őket az akkori hatalom képviselői. A több mint 4 év frontszolgálat alatt az ezred több ízben került feltöltésre, vesztette el - akkori nyelvezeten szólva - a puskáinak, zömét. A 17-es ezred állományából, akik túléltek a galíciai és az olasz frontok kínjait helytállásukkal méltán érdemelték volna ki a hazahálójának megnyilvánulásait. E helyett rájuk az újabb éhezés, munkanélküliség várt, sokukra betegeskedés, a rokkantság, a családjukról való gondoskodás terhei zúdultak....Kiadó: Krajczáros Alapítvány” 1911-ben jelent meg márkosfalvi Sipos Gyula őrnagy: Támadás vagy védelem?²⁰⁵ c. jutalmazott pályaműve. Sipos

---

1897. (24. évfolyam.) 31. szám. Július 30. 140.

²⁰⁰ Budapesti közlöny. 1899. (33. évfolyam) 99. szám. Április 29. 8.

²⁰¹ Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. Személyes ügyek. Magyar királyi honvédelmi ministeri rendeletek. 1899. (26. évfolyam) 45. szám. Szeptember 26. 196.

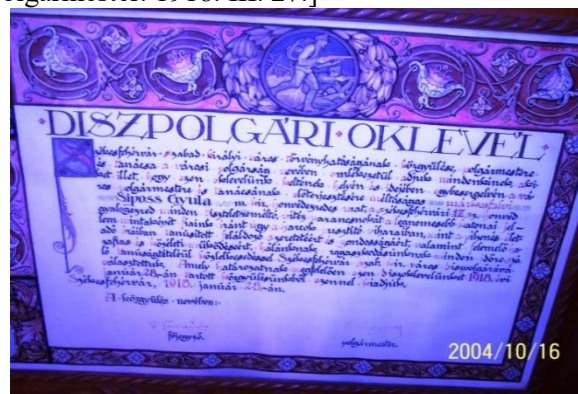
²⁰² Bíró Lajos-Antal Áron-Nemesdy Ernő. A volt m. kir. brassói 24. honvéd gyalogezred, népfőlkelő gyalogezred és pótzászlóalj története. Könyvnyomda. Székelyudvarhely. 1943. 96.

²⁰³ Székesfehérvári 17. honvéd gyalogezred. 128-141. 105. kép Sipos Gyula ezredes, ezredparancsnok. (HM HIM) In.: Pintér Tamás-Rózsafi János-Stencinger Norbert: Magyar ezredek a Doberdó-fennsík védelmében. Hibernia Nova Kiadó-Kiadó-Zrinyi Kiadó. 2009. 191.

²⁰⁴ Damó Elemér. Honvédtiszt az I. Világháborúban. A 17. Honvéd gyalogezred egy tisztjének jegyzetei. Székesfehérvár. 2011. 171.

²⁰⁵ Magyar Katonai Közlöny. Szerkeszti és kiadja a M. Kir. Honvédelmi Miniszter Kirendelte Bizottság. 1911. (4. évfolyam) 349-50

Gyula kitüntetései²⁰⁶: a Vaskorona-rend hadiérme és kard II. osztály [1917. XI. 7./60] és III. osztály [Sipos Gyula²⁰⁷ 24. h. gy. Ezredbeli alezredes a 17. h. gyalog ezred parancsnoka. M. kir. 81. h. gy. Dandár kitüntetési javaslata alapján. 1915. V. 12. 1915.75.] osztálya, a Lipót-rend lovagkeresztje²⁰⁸ [M. kir. 81. h. gy. Dandár ki-tüntetési javaslata alapján 1916 III. 27.74. az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményes magatartásának elismerésül. Sárkány Obst. M. p. német nyelven], tiszti arany vitézségi érem²⁰⁹ [1922. XII. 6.], Károly csapatkereszt, II oszt. német vaskereszt, Vörös kereszt, tiszti keresztje II. oszt. [1916. jún. 3. német nyelven], katonai érdemkereszt III. osztálya [1916 XII. 11. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül. Német nyelven.], hadirokkant érem, Királyi porosz vaskereszt 2. oszt. [1917. 145.] stb. Igazolványt kapott a „Hadirokkant jelvény (érem)” viselésének jogosultságára a sebesülési érem szalagján. Sipos Ezredes fotója szerepel a Magyar hősök. 1914-1916. A hősök képei kiadványban is.²¹⁰ Székesfehérvár szabad királyi város díszpolgára. [1918. évi jan. 28-án tartott közgyűlés alapján. A közgyűlés nevében Dr. Kerekes Lajos sk. főjegyző, Dr. Saára Gyula sk. polgármester. 1918. III. 27.]

Sipos Gyula díszpolgári oklevele, 1918.

„Díszpolgári oklevél. Székesfehérvár szabad királyi város törvényhatóságának közgyűlése, polgármestere és tanácsa a városi polgárság nevében emlékezetül adjuk mindenkinek, akiket illet, hogy ezen oklevelünk keltének helyén és idejében egybeseregelve a város polgármestere és tanácsának előterjesztésére méltóságos márkosfalvi Siposs Gyula m. kir. honvédezredes urat, a székesfehérvári 17. sz. honvéd gyalogezred minden tiszteletreméltó vitéz parancsnokát a legnemesebb katonai jellem mintaképét fiaink iránt úgy a harcok pusztító viharaiiban, mint a pihenés életadó óráiban tanúsított feláldozó szeretetért és gondosságáért, valamint felemelő hazafias és közéleti működéséért, hálánknak ragaszko-

365. Sipos Gyula tanulmányával kapcsolatos megjegyzés: A szerkesztőség a cikk fejtegetéseivel nem mindenben ért egyet.

²⁰⁶ Sipos Gyula kitüntetési iratainak másolatát Nedeczky Lászlótól kaptam meg 2004. május 21-én. A kitüntetéseket egy siófoki orvos, Sipos Gyula ismerőse el Nedeczky Lászlótól elkérte, így azok nem kerültek elő. (S. B.)

²⁰⁷ [Budapesti Hírlap. 1915.](#) (35. évfolyam) 215. szám. Augusztus 4. 10.

²⁰⁸ [Budapesti Hírlap. 1916.](#) (36. évfolyam) 162. szám. Június 11. 14.

²⁰⁹ Ld.: Sipos Gyula, fotóval. <http://www.hungarianarmedforces.com/album/OAT/>

²¹⁰ Szerkesztő: Tábori Kornél. Magyar hősök. 1914-1916. A Pesti Napló kiadása. [A hősök képei.](#) A Doberdó magyar hősei. Az aranyérmes vitézek. Márkosfalvi Sipos Gyula ezredes, a székesfehérvári 17-esek parancsnoka.

dásunknak minden időre szóló tanúságtételül közlekedéssel Székesfehérvár szabad királyi város díszpolgárává választottuk. Amely határozatnak megfelelően ezen díszoklevelünket 1918. évi január 28.-án tartott közgyűlésünkben ezennel kiadjuk. A közgyűlés nevében: Dr. Kerekes Lajos sk. főjegyző. Dr. Saára Gyula sk. polgármester., 1918. november 19. „Hazaértek a székesfehérvári honvédek. Székesfehérvárról jelentik: A székesfővárosi 17. honvédgyalozred teljes tábori felszereléssel Sipos Gyula ezredes ezredparancsnok vezetésével az olasz frontról vasárnap reggel hazaérkezett. Az ezred mintegy 150 kilométernyi gyaloglás után Villedban (Ausztria) szállt fel a vonatra és minden akadály nélkül jutott át a határon és a déli vasút vonalán, Csáktornyán keresztül érkezett haza Székesfehérvárra. Az állomáson a Nemzeti Tanács nevében Zavaros István és Velinszky László üdvözölték a derék ezredet, melynek nevében Sipos ezredes mondott köszönetet. Az állomáson a legénységet megvendégelték, majd ének szóval bevonult a laktanyába, ahol példás rendben megtörtént a leszerelés.”²¹¹ Budapesti Hírlap. 1918. „Köszönet és elismerés hazatérő katonáinknak. Hock János, a Nemzeti Tanács elnöke Dobár Géza ezredeshez, a 40. honvédgyalog-dandár. Reviczky László ezredes, az 1. honvédgyalozred és Sipos Gyula ezredes, a székesfehérvári 17. honvédgyalozred parancsnokához levelet intézett, amelyben a Nemzeti Tanács nevében meleg szavakkal hálás köszönetét és elismerését fejezi ki minden tisztnek és közvitéznek a háború során tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásért, a sok szenvedésért és véráldozatért.”²¹² Budapesti Hírlap. 1919. március 1. „Tábornokok és ezredesek nyugdíjazása. A hivatalos mai száma közli, hogy a hadügyminiszter ... Sipos Gyula ezredet nyugállományba helyezte.”²¹³ Sipos Gyula részt vett egy ideig Stromfeld Aurél vezérkari főnök irányítása alatt a Tanácsköztársaság harcaiban.²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶1920-ban internálták, de katonai kitüntetései miatt nem bántották, nyugdíjazták. „Sipos Gyula ezredes, mint a 17-es székesfehérvári gyalozred parancsnoka, a háborúban igen vitézül harcolt és számos kitüntetést szerzett. Székesfehérvár városa annak idején meg is válaszolta díszpolgárává. 1919 áprilisában nyugdíjazták, a kömmün alatt tehát csak egészen rövid ideig teljesített szolgálatot. A proletárdiktatúra megbukása után feljelentették (a feljelentő Sréter István, volt honvédelmi miniszter, akit Sipos Gyula rágalmozás címén feljelentett), Sipost, aki ellen meg is indult a tiszti becsületügyi eljárás. Az eljárás teljesen rehabilitálta és valamennyi

²¹¹ [Az Újság. 1918.](#) (16. évfolyam) 271. szám. November 19. 11.

²¹² [Budapesti Hírlap. 1918.](#) (38. évfolyam) 276. szám. November 24. 5.

²¹³ Budapesti Hírlap. 1919. (39. évfolyam) 52. szám. Március 1. 5.

²¹⁴ Vörös Újság 1919. május 29. száma szerint a Tanácskormány dicséretét és elismerését fejezte ki.

²¹⁵ Bánlaky József: A Magyar nemzet hadtörténelme. Bp. 1928. A Magyar nemzet hadtörténelme. 24. A magyarországi 1918/19. évi forradalmi mozgalmak és a vörös háború története. C) A románok előnyomulása a Tiszáig. XII. A románok támadása. Április 23.

²¹⁶ Sipos Gyula részvétele a Tanácsköztársaság harcaiban. 1919. április 21.-május 15. Ld.: Magyarország hadtörténete. Két kötetben. Hadtörténeti intézet és múzeum. Főszerkesztő: Liptai Ervin. Zrínyi Katonai Kiadó. 1985. (I. kötet 670. II. kötet. 658.) II. kötet 222.-225.

tiszti fórumon felmentették.”²¹⁷ ²¹⁸ A Sréter Istvánnal folyó per 1922-ben zárult le. Sipos Gyula nyilatkozatából részlet: „ki kell jelentenem, hogy Sréter vádjait akkor vonta vissza, amikor azokat három teljes éven át (1919-1922.) minden képzelhető fórum kivizsgálta azokat alaptalanoknak és valótlanoknak találta. Azok visszavonása tehát nem bírt jelentőséggel az ügy lényegére. Akkor már csak az ellene még folyamatban volt rágalmozás és becsületsértés halmaza címén emelt vádak visszavonásáról lehetett érdemileg szó: ez tisztán tölem függött, engem pedig főleg azon körülmény vezetett, hogy Sréter - kijelentése szerint - vádjainak alaptalanságáról meggyőződött: őt félrevezették.”²¹⁹ A Pesti Hírlap 1929. június 23. vasárnapi száma arról tudósított, hogy tiszti arany vitézségi érmet kaptak:...márkosfalvi Sipos Gyula ny. tábornok. „A Mária Terézia-rend arany vitézségi érmével kitüntetett tisztak. A hivatalos lap mai száma közli: A kormányzó 1929. május 25-én kelt elhatározása alapján megengedte, hogy az alább megnevezettek a katonai Mária Terézia Rendkáptalan által odaítélt tiszti arany vitézségi érmet viselhessék:... márkosfalvi (helyesen márkosfalvi S. B.) Sipos Gyula...”²²⁰ „A Budapesti Hírlap tudósítása, 1936. A volt Székesfehérvári 17-ik honvéd gyalog és népfelkelő ezredek) világháborús ezredtörténetét és ezredalbumát a 17-es honvéd gyalogezred volt parancsnoka, márkosfalvi Sipos Gyula ny. á. tábornok állítja össze. Az ezredtörténeti bizottság azzal a kérelemmel fordul úgy a tábori, mint a népfelkelő ezrednél szolgált bajtársakhoz, hogy az ezredre vonatkozó minden feljegyzéseiket, naplóikat, jegyzeteiket bocsássák sürgősen Sipos Gyula tábornok (Budapest, I., Váralja-utca 15.) rendelkezésére. A jegyzeteket és naplókat felhasználás után mindenki sértetlenül visszakapja.”²²¹

Sipos Gyula I. világháborús harcairól két könyv jelent meg:

1. [A tizenhetesek. 1914-1917.](#) Emlékkönyv a székesfehérvári honvédek harcaiból. A tizenhetesek közreműködésével szerkesztette Dr. Szabó István. Kiadja a Székesfehérvári Honvédezred. 1918. 171.
2. [17-esek a Világháborúban. 1914-1918.](#) Sipos Gyula. A m. kir. Székesfehérvári 17-ik honvéd gyalog- és népfelkelő ezredek története. Tizenhetesek közreműködésével szerkesztette: márkosfalvi Sipos Gyula ny. tábornok, a honvéd gyalogezred volt utolsó parancsnoka. Székesfehérvár, 1937. Csitáry G. Jenő könyvnyomda. 372. Előszót írta: Márkosfalvi Sipos Gyula, ny. á. tábornok.²²² [Reprint kiadás. 2014. Székesfehérvár.](#)

²¹⁷ [8 Órai Újság. 1921.](#) (7. évfolyam) 173. szám. Augusztus 6. 1. Parlament. Ma este döntenek az elnökkérdés fölött. Sréter István nemzetgyűlési képviselő interpellációt jegyzett be, amiatt, hogy bírói eljárás alatt áll, s meg kívánta világitani a maga szempontjából a Sipos Gyula ezredessel szemben felmerült ügyét.

²¹⁸ [Pesti Hírlap. 1921.](#) (43. évfolyam) 173. szám. Augusztus 6. 2.

²¹⁹ Ld. Sipos Gyula nyilatkozatát. [Pesti Hírlap. 1924.](#) (46. évfolyam) 163. szám. Augusztus 9. 5.

²²⁰ [Budapesti Hírlap. 1929.](#) (49. évfolyam) 187. szám. Augusztus 20. 11.

²²¹ [Budapesti Hírlap. 1936.](#) (56. évfolyam) 79. szám. Április 4. 7.

²²² [17-esek a világháborúban.](#) A m. kir. székesfehérvári 17-ik honvéd gyalog- és népfelkelő ezredek története. 17-esek. Kiadó: Városi Levéltár és Kutatóintézet. Szerkesztő: márkosfalvi Sipos Gyula ny. tábornok. Székesfehérvár, 2014. Digitális reprint kiadás. Megvásárolható: 1800 Ft. A Városi Levéltár és Kutatóintézet fontosnak tartja, hogy az I. világháború kitérésének 100. évfordulójáról tudományos rendezvényekkel és kiadványokkal emlékezzen meg. E program egyik fontos része a Székesfehérvárhoz kötődő katonai ala-

Lázár Miklós a Pesti Napló haditudósítója 1916. augusztus 7-én számolt be a 17-ik honvédgyalozezred történetéről és Sipos Gyula parancsnokról. Sipos Gyula ezredesről ezt írta: „a nyugodt, vasakarátú, a magyar katoná mintaképe; teli szeretettel és megértéssel a honvédek iránt A katonái rajonganak érte és vakon követik a parancsait. És ez nagyban hozzájárult, hogy a fehérvári honvédek egy talpalatnyi sziklát sem veszítettek azokból az állásokból, amelyek védelmével megbízottak.”²²³ „1935. Megalakult a Magyar Telek-és Villa-tulajdonos Egyesületek Országos Szövetsége, ahol társelnöknek választották meg Sipos Gyula nyugdíjas táborno­kot.”²²⁴ „A Budapesti Hírlap tudósítása, 1936. (Ezrednap). A volt székesfehérvári 17-es honvéd gyalog és népfelkelő ezredek július 19-én tartják ezrednapjukat Sipos Gyula ny. á. tábornok volt ezredparancsnok részvételével Székesfehérvárott. Az ünnepség kezdete d. e. 9 órakor a Magyar Király előtt...”²²⁵ Sipos Gyula honvéd vezérőrnagy előléptetése nyugállományú ezredessé. Ülés: 101. jkv. 1946. április 18. Nagy Ferenc kormánya.²²⁶ Sipos Gyulának 1946-ban felajánlották neki az újjáalakuló honvédség első miniszteri tárcáját, amit Ő, korára való tekintettel nem fogadott el.²²⁷ 1946. július 16-án Jászberényben kapta meg a Tombor Jenő vezérezredes, Honvédelmi miniszter levelét, amiben közli: „Értesítem Vezérőrnagy Urat, hogy előterjesztésemre a Miniszterelnök útján a Köztársasági Elnök Úr a honvédség nem tényleges állományába a I. Tábornoki karban 1946. április hó 1-ével, 1946. április 1-i ranggal nyugállományú altábornaggyá előléptette”²²⁸ Sipos Gyula emlékének ápolása Székesfehérváron: A Székesfehérvári Helyőrség történeti Emlék-gyűjtemény nagytermében (Székesfehérvár, Tiszti Klub)²²⁹ elhelyezésre került a Sipos Gyuláról készült festmény, amit a Budapesti Hadtörténeti Múzeum adott át, Sipos Gyula székesfehérvári díszpolgári oklevele²³⁰, amit Sipos Gyula rokona dr. Sipos III. Béla adott át. 2011. július 18-án (a Magyar Királyi 17. székesfehérvári honvéd gyalozezred emléknapja) került sor márkosfalvi Sipos Gyula magyar királyi ezredes (az ezred egykori parancsnoka) szobrának avatása. Alkotó: Horváth Lajos. Helye: Székesfehérvár, Tiszti Klub (az ezred egykori laktanyája) Malom u. 2. Székesfehérvár MJV Közgyűlése Sipos Gyula emlékére díjat alapított, melyet minden évben egy székesfehérvári katoná érdemeit elismerve adnak át. Az első átadás 2012. májusában történt, Hende Csaba honvédelmi mi-

---

kulatok történetét bemutató kötetek reprint kiadása. E kötetekből alig lehet fel egy-két példány, s állaguk, állapotuk az évtizedek során jelentősen romlott. Ezen okból és a kutatók munkájának megkönnyítése céljából jelentjük meg e sorozat első kiadványát, „A m. kir. székesfehérvári 17-ik honvéd gyalog- és népfelkelő ezredek története” című munkát.

²²³ [Pesti Napló. 1916.](#) (67. évfolyam) 217. szám. Augusztus 6. 7-9.

²²⁴ [Budapesti Hírlap. 1935.](#) (55. évfolyam) 141. szám. Június 23. 15.

²²⁵ [Budapesti Hírlap. 1936.](#) (56. évfolyam) 158. szám. Július 12. 13.

²²⁶ MNL OL. [Minisztertanácsi jegyzőkönyvek. 1946.](#)

²²⁷ Nedeczky László: „Hazánk egy életút tükrében. Az óra mutatta az utat.” Leírta Dávid Sándor. Budapest. 1992. 98.

²²⁸ Rózsafi János hadtörténész küldte el a kinevezés fotóját. Megtalálható a Hadtörténeti Levéltárban.

²²⁹ Székesfehérvár Malom utca. 2. Helytörténeti Emlékgyűjtemény Sipos Gyula szoba. A Zichy liget sarkánál kezdődik a Malom utca, ott van az egykori 17-es honvéd laktanya, amelyben a Tiszti Kaszinó is működik. A liget sarkánál pedig a 17-esek oroszlanos emlékműve található.

²³⁰ Sipos Gyula díszpolgári oklevelét Nedeczky Lászlótól kaptam meg 2004-ben. (S. B.)

niszter jelenlétében. Somogyi Győző festőművész, aki 100 magyar hős arcképét festette meg és kiadta. A Magyar hősök arcképcsarnokában Sipos Gyula festménye is található.²³¹ 100 esztendeje nevezték ki Sipos Gyula ezredest a Magyar Királyi 17 honvéd gyalogezred parancsnokának. A Honvédség és Társadalom Baráti Kör Székesfehérvári Szervezete erre emlékezve megemlékezést és koszorúzást szervezett 2015. január 26-án a Farkasréti temetőben Márkosfalvi Sipos Gyula altábornagy a Magyar Királyi 17. honvéd gyalogezred egykori parancsnokának, Székesfehérvár Város Díszpolgárának sírjánál. 2016. november 18-án Székesfehérváron mutatták be a „Csak még egyszer előre” c. Burján Zsigmond filmjét, ami emléket állított Sipos Gyulának is.²³²

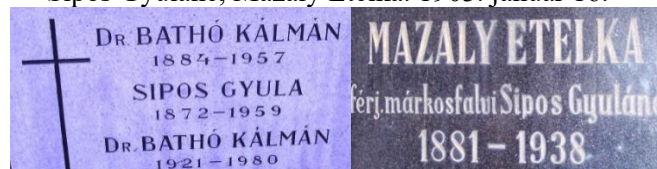
Sipos Gyula ezredes, 1896-ban és 1917-ben.

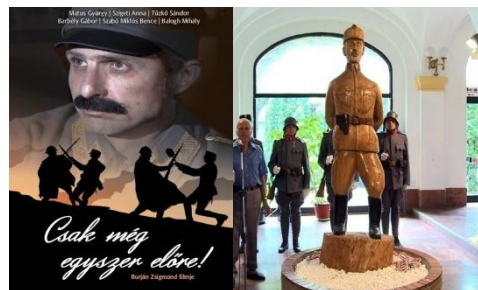
Sipos Gyuláról készült festmény.

Sipos Gyuláné, Mazaly Etelka. 1903. január 16.²³³

Sipos Gyulának és feleségének Mazaly Etelkának a sírja.

Sipos Gyuláról készített filmbemutató (2016.) és a szo-

²³¹ Hermann Róbert-Somogyi Győző: Magyar Hősök arcképcsarnoka. 2006. Kiadó: Anno BT. 38.

²³² A filmmel kapcsolatos néhány híradás, letöltve 2016. november 20.

<https://szikmblog.wordpress.com/2016/02/29/sipos-gyula-csak-meg-egyszer-elore-szekesfehervari-17-es-honvedek-a-doberdon/>

http://www.szekesfehervar.hu/index.php?pg=news_156259

http://www.szekesfehervar.hu/index.php?pg=news_182628

http://onkormanyzat.szekesfehervar.hu/index.php?pg=news_182704

²³³ Boronkai B. Béla, Ő Császári és Királyi Fensége József Főherceg udvari fényképésze. Pécssett. Széchenyi tér 2. (Leöwy palota)

boravátás (2011.)²³⁴ képe. Székesfehérvár.

Megemlékezés Sipos Gyula sírjánál. 2015. január 26. A sírnál a megjelent rokonok: Nedeczky Ildikó, Sipos Dóra, Jakó Edit, Sipos Béla, Jakó Edit két fia: Kóta Emőd és Paál Bese.

K1. Gabriella, (Babi) (*Pécs, 1904.-†Budapest, 1955. október. 31. A gyászterjesztő alapján hosszú és gyötrő szenvedés után halt meg. A halál oka, mint édesanyjánál is a rákos daganat volt. Budapesten a Farkasréti temetőben van a sírja.) ⚭ Fedák Béla. Budapest, 1927. december 14. Házasság. Márkosfalvi Sipos Baby és Fedák Béla f. hó 14-én 1/2 1 órakor tartják esküvőjüket a Krisztina-téri templomban. Tanúk; menyasszony részéről Oberhammer Antal orsz. gy képviselő, vőlegény részéről dr. Gárdonyi Albert egyetemi m. tanár, főlevéltáros.²³⁵ Sipos Gabriella sírja a Farkasréti temetőben van.²³⁶

K2. Mária (Mici) (*Pécs, 1905. augusztus. 4.-†Budapest, 1998.) 1. ⚭ Bocsor Géza II. (*1902. október 16.-†Budapest, 1973. január 28.) Budapest, 1938. július. 7. Elváltak 1947-ben. Bocsor Géza II. szülei: Bocsor Géza I. ⚭ Körösy Paula. (2. ⚭ Hanny Katalin.)

J5. Béla I. mérnök. (*Márkosfalva, 1875. szeptember 16. – †Székelyudvarhely, 1967. december 3.) 1875. szeptember 16-án született és szeptember 26-án keresztelték Sipos Bélát, szülei Sipos György és Kovács Róza. Keresztszülők kézdívasárhelyi Kovács Károly és neje Csiszár Anna. Pap Bodola Sámuel. Bába Bak Mari. ⚭ Fodor Malvin²³⁷. (*1884. szeptember, 16.-†Kolozsvár, 1962. november 20.) [Fodor Malvin szülei: Dr. Fodor Béla orvos (*1846. november, 25.-†1918. szeptember, 29.) ⚭ Reuss Malvin Lujza (*1862. december, 24.-†Kolozsvár, 1941. október 7. A házsongárdi temetőben van a sírja, leányával és vejével)] Sipos György: Részletek apai nagyapám Sipos Béla I. „valóság-meséjéből” (Székelyudvarhelyen – 90 évesen, bal ol-

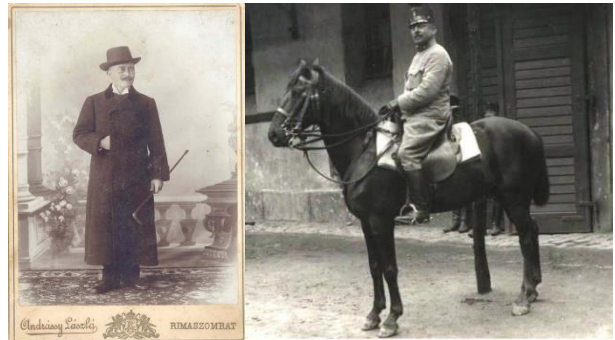
²³⁴ [Múlt kor](#). Szobrot állítottak Márkosfalvi [Sipos Gyula magyar királyi ezredesnek](#), az egykori Magyar Királyi 17. Székesfehérvári Honvéd Gyalogezred parancsnokának Székesfehérváron; a szobrot hétfőn az ezred egykori laktanyájában, a mai tiszti klubban leplezték le. 2011. július 19. 16:01 MTI.

²³⁵ [Pesti hírlap. 1927.](#) (49. évfolyam, 282. szám.) december 13. 15. (Letöltés dátuma 2015. november 28.)

²³⁶ Fedák Béláné Sipos Gabriella (temetés 1955. november 4.) sírját (28/2 parcella 1. sor sírhelyszám 55, lejárati éve 2009) megtaláltam a Farkasréti temetőben. A felirat a síron Fedák család. A temető irodájában a következő információkat kaptam: Fedák Béla megh. 1979. május 11. temetés 1979. május 29. Fedák Béláné, Fedák Béla második felesége, Milla, meghalt 1990. március 2. temetés 1990. március 26. Szijártó Dalma, megh. 1966. november 27. a Fedák család sírjába lett áthelyezve 1976. augusztus 28., valószínűleg Milla első házasságából származó leánya. (Fedák Bélával és Millával többször találkoztunk) (S. B.) Fedák Béla unokatevére volt Fedák Sára (Beregszász, 1879. október 16.-Bp. 1955. május 5.) színésznő. Egy 1961.-ből származó lakásigénylési lapból megállapítható, hogy 1961. április 24.-én Fedák Béla 65 éves, Fedák Béláné 62 éves volt. Fedák Béláné tehát 91 éves korában, Fedák Béla 83 éves korában hunyt el, született 1896-ban.

²³⁷ Fodor Malvin őseit ld.: Sipos III. Béla: A Terray, Reuss, Schulek stb. család története I.-II. rész. www.terray.hu családtörténet. A Terray, Reuss, Schulek stb. család történetét későbbben tervezem publikálni a MACSE-MATRIKULA szaklapban. (Letöltés dátuma 2015. november 28.)

dali bénulás után ágyhoz kötődve ²³⁸) ..Amit most elmondok, tudjátok meg, hogy mind igaz, úgy mondom el ahogy annak idején történtek a dolgok...1895 őszén mentem fel Budapestre, hogy beiratkozzak a Királyi József Műegyetem Mérnöki karára. Ott felkerestem rokonunkat Bodola Lajost, aki akkor fiatal tanár volt a Technikán. Mikor én felmentem, akkor Ő azt mondta, hogy majd ki fog járni egy stipendiumot részemre. Mert az érdekes volt, tudjátok, hogy én kb. 60 forinttal a zsebemben mentem fel Budapestre, hogy 4 évet végezzek...Ha a vonalzókat, ceruzákat, kirlit s' rőf papírokat számítom, hát kevés volt a „lénység” ! Hát az első esztendő nagyon keserves volt, mert a kérést beadtuk, de a stipendium késett, egyelőre nem volt - mondhatni egy krajcárom se... A stipendium állt évi 500 forintból, melyet havi részletekben adtak...képzeljétek a kirlit maga - nem is tudom mennyi, 30-40 forint volt... Hát aztán valahogy kihúztam.... Aztán volt Salamon Ferenc történetíró... Nahát ennek a Salamon Ferencnek a mostoha lányát vette el a rokonunk, ez a Bodola Lajos aki a geodézia tanára volt a Technikán mikor én Pestre kerültem.” Sipos Béla I. 1904-1912 között mérnök volt Rimaszombatban, és ott nősült. 1912-ben Dévára került, fiai ott jártak a reáliskolába. 1920-ban a román kormány Székelyudvarhelyre nevezte ki főmérnöknek a megyei és állami utak és hidak fenntartásához. 1929-ben nyugdíjba ment és 1930-ban Kolozsvárra költözött. Anyósa özvegy Fodor Béláné, sz. Reuss Malvin is velük élt 1941-ben bekövetkezett haláláig. 1965-ben Géza fiához Székelyudvarhelyre költözött egy nyhe agyvérzés után, ott halt meg, de Kolozsváron temették el.

Sipos Béla I. 1906. k. és az I. világháborúban.1915.²³⁹

240

²³⁸ Lejegyzetelte 2006. január 15.-én Sipos György.

²³⁹ A fotó hátoldalán Sipos Béla I. levele, amit 1915. április 19.-n felesége Fodor Malvin nagymamájának, özvegy Reusz Adolfnénak, Terray Mária Lujzának (*1839. december 28.-†1920. március 1.) írt, címe Miskolcz, Újvilág utca 4. sz. A levél: „Édes nagymama! Két napra haza néztem, jól vannak. Itt küldöm pesti lovas képemet, így szoktunk kilovagolni. Kezeit csókolja Sipi.” Rimaszombat, 1915. április 19. Alul a másik levél: Kedves Nagymama! Már Sipi el is utazott, mi jól vagyunk, Apó [Apó: Fodor Malvin édesapja, Dr. Fodor Béla orvos (*1846. november 25.-†1918. szeptember 29.) akinek felesége Reuss Malvin Lujza (*1862.-†1941.)] kint jár az udvaron, szép idő van, kezeit csókolom Manya (Sipos I. Béláné, Fodor Malvint szólították Manyának, mi Máminak, férjét pedig Tatusnak hívtuk)

²⁴⁰ 1912. évi április hó 1-ével: tartalékos hadnagy lett: Márkosfalvi Sipos Béla, (szül. év 1875, tart. hely: Rimaszombat, 52. népf. járás) brassói 24. honvéd gyalogezrednél.

[Honvédségi Közlöny](#). Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. Személyes ügyek. 1912. 39. évfolyam. Május. 16. szám. 173.

Sipos Béla, Fodor Malvin és Fodor Béliáné sírja a Házsongárdi temetőben.²⁴¹

K1. Béla II. Dr. (*Rimaszombat, 1904. augusztus 8.-†Budapest 1980. szeptember 17.) Jogász, államügyész. ⚭ Szakács Dóra (*Fellak, 1914. október 19.-†Budapest, 1998. május 28.) Sajóudvarhely 1944. május 25. Életrajza a megmaradt dokumentumok alapján. Iskoláit a Dévai Áll. Főrealiskolában (I-IV. o.-t), majd a Székelyudvarhelyi Református Főgimnáziumban (V-VIII-t) végezte el. 1923. július 10-én kelt Gimnáziumi érettségi bizonyítvány alapján jeles eredménnyel érettségizett. (Fizika és Rajz jó, a többi tárgyból jeles). Erkölcsei magaviselete jó. A következő nyelveket tanulta (román, magyar, latin, francia, német, angol, görög). A vizsgálóbizottság tagjai voltak: Szabó Árpád, a latin nyelv és irodalom tanára, Dr. Kósa János a román nyelv és történelem tanára, Finta Gergely a magyar nyelv és irodalom tanára és Csefő Sándor a matematika és fizika tanára. Igazgató: Szabó András, a vizsgáló bizottság elnöke az érettségien Dr. Gyárfás Pál. Sipos Béliát főiskolai tanulmányokra érettnak nyilvánították. Érdekesség, hogy alkotmánytanból és közgazdaságból volt akkor érettségi. 1918. május 9.-én konfirmált Déván. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Kir. Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karán végezte. (1924-27). Közben (1923-24) a grázi egyetemen és a miskolci jogakadémián is folytatott tanulmányokat. Ismertebb professzorai, akiknél tárgyakat felvett: Sztehló Zoltán (ismertem, a leány unokáját matematikára tanítottam 1969-ben.) (római jog), Balás Károly (közgazdaságtan), Kenéz Béla (statisztika), Navratil Ákos (pénzügytan) Szekfü Gyula (magyar. tört. 1526-1604). Sipos Béla 1935.-1939. között tisztségviselőként, 1935. július 16.-1939. június 1. között adóhivatali szakra beosztott havidíjas hivatalnokként a székesfőváros (Budapest) szolgálatában állott. Együtt dolgozott Ságvári Endrével. 1937. október 7.-én dr. Sipos Béla adóhivatali szakra beosztott havidíjas hivatalnokot a VIII/A adókerületi adószámviteli hivataltól a IX. kerületi elüljárósághoz helyezte át Budapest polgármestere, Szendy Károly.²⁴² Állásáról 1939. január 1. hatállyal lemondott. 1939. március 30-án a m. kir. legfelsőbb honvéd törvényszék tanúsítja, hogy Dr. Sipos Béla a m. kir. "Mária Terézia" I. honvéd gyalogezredbeli zászlós. hadbíró jelölt a hivatásszerű hadbíró jelöltek számára előírt honvéd hadbíró vizsgát megfelelő eredménnyel letette. 1939. május 15.- 1940. augusztus Kassára helyezték a VIII. hadtest bíróságára, hadbíró volt. Utána Nagycseden dolgozott XII. Hadosztály hadbírószágon. Magyar Távirati Iroda, 23. kiadás. 1941. szeptember 18. (Bírósági kinevezések)

²⁴¹ A sírt 2011-ben újítottam fel. (S. B.)

²⁴² [Fővárosi Közlöny. 1937-10-22/55. szám.](#) 1795.

dr. Sipos Béla hadbíró főhadnagyot a marosvásárhelyi királyi ügyészséghez ügyésszé az igazságügyi miniszter kinevezi. 1941. évi november hó 1-ével dr. Sipos Béla III. hadbíró-főhadnagyot saját kérelmére tartalék-állományba helyeztem, közvetlen állami szolgálatba történt átlépése folytán. Vitéz Bartha Károly, honvédelmi miniszter. s. k.²⁴³ Magyar Távirati Iroda, 31. kiadás. 1942. május 6. Az igazságügyi miniszter dr. Sipos Béla marosvásárhelyi királyi ügyészt a pestvidéki királyi ügyészséghez ügyésznek kinevezi.²⁴⁴ 1941. október 30. és 1942. május 2. között tehát Marosvásárhelyen dolgozott államügyészként,²⁴⁵ majd saját kérelmére a Pestvidéki kir. ügyészségre helyezték át, s állását 1942. május 3.-án foglalta el. [Magyarország tisztii cím- és névtára. 50. évfolyam. 1943.](#) Magyar királyi igazságügyiminisztérium. (630.) 7. Pestvidék. (Budapest, II. Fő utca 70. II. emelet) Ügyészek: Sipos Béla dr. A kinevezését 1944-ben megerősítették.²⁴⁶ 1947. január 1-től, mint pestvidéki ügyészt a VI. fizetési osztály 2. fokozatába léptették elő. 1944. december 14-től 1945. június 4-ig Sopronban lakott, mind állami ügyész és tartalékos hadbíró hadnagy. Nyilatkozat igazolja (aláírták Erdős Ferenc, Szalay Géza, Thirring Lajosné), hogy “ez idő alatt sem nyilasokkal, sem németekkel nem érintkezett, semmiféle politikai pártnak a tagja nem volt és úgy magatartásában, mint kijelentéseiben mindig németellenesnek és demokratának mutatkozott.” Nevezett az úgynevezett nyilas kormányzat idejében teljesen visszavonult életmódot folytatott és gyakran kijelentette, hogy ezt a bandát megveti és velük semmiféle közösséget nem vállal.” (Sopron, 1945. július 14.) 1944.-ben (július végén) nősült, felesége Szakács Dóra 1948. november 22-én kelt Rádió műsorvevő engedély bizonyítja, hogy már Budapesten lakott, II. kerület, Görgei Artúr (később Varsányi Irén utca) 17. II. e. 4. alatt, feleségével Szakács Dórával. Sopronban a Színház u. 19.-ben laktak 1945 július végéig. 1949. június 30-án felmentették állásából, saját kérelmére, hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolt tartós szolgálatképtelenség miatt. Beszámítható szolgálati ideje 13 év 11 hó 13 nap, plusz 5 év, így összesen 19 év. Fizetése 58 %-a 399.-Ft, 4 fillér) lett a nyugdíja, amiből megélni nem lehetett. Aláírta a felmondó levelet Menráth István miniszteri tanácsos. Ügyvédi kamarai bejegyzési kérelmét elutasították, mivel az 1949. augusztus 1-én kelt Hatósági erkölcsi bizonyítvány szerint “államvédelmi szempontból kifogás alá esik”. (2. Ker. Kapitányság indoklást nem adott). 1951. augusztus 1. és 1952. március 28. között segédmunkás, majd raktárkezelő (Műszaki Árut Értékesítő Vállalat, Bp. VI., Bajcsy-Zs. ut 53.), majd tisztviselő és kereskedelmi ügyintéző 1952. március 28. - 1953. június 25. (Föv. Bőrhulladék Feldolgozó Váll. Bp. VIII. Eszperantó u. 34.) 1953. október 1.- 1954. július 15. statisztikus, majd adminisztrátor (Minőségi Kelmefestő Vegyi- és Fehérnemű-tisztító Szövetkezet VII. Sági u. 10.) 1954. december 27-én a Budapesti Ügyvédi Kamara Tagfelvétel Tárgyában Eljáró Bizottsága felveszi az ügyvédek névjegyzékébe és Hatvanba helyezi. (Többszöri fellebbezés után, Nagy Imre 1954. jan. kormányprogramjának hatására történt a rehabilitáció.). Hatvanba helyezés azonban állandó ingázást jelentett, amit nehezen bírt. 1955. janu-

²⁴³ [Honvédségi Közlöny. Személyes Ügyek. 1941.-11-11/52 szám.](#) 1941. november 11. 684.

²⁴⁴ [Igazságügyi Közlöny. 1942-05-31/5. szám.](#) Személyi hírek. 189.

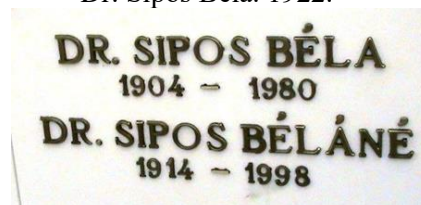
²⁴⁵ Dr. Sipos Béla II. Marosvásárhelyen hivatalból együttműködött az embermentő Bocskor Lóránt csendőr alezreddessel, akivel felesége Szakács Dóra révén rokonságban volt. Szakács Dóra nagyszülei: Szakács Károly (*1847-†1889) és Bocskor Nina (*1853-†1889). Ld.: <http://www.macse.hu/matrikula/Matrikula-2015-1.pdf>

²⁴⁶ Magyar kir. igazságügyiminisztérium. [Magyarország tisztii cím- és névtára. 51. évfolyam. 1944.](#) 647.

ár 14.-én foglalhatta el állását Hatvanban. Ezt nem tette meg, s csak 1956. február 9.-1957. február 8. között volt tagja a Hatvani Ügyvédi Munkaközösségnek. (1957. február 8.-án kizárták). 1958. augusztus 18. kelt határozat szerint az ügyvédi hivatás gyakorlására nem alkalmas. Indoklás nincs. 1959. január 29. -1961. március 20. között fiókraktáros (Műszaki Bőrárú Ponyva és Sportcikk Készítő K. Sz. Bp. VI. Hajós u. 21.) 1961. március 20. -1967. április 30. között leltározó (az "Elzett" Fémlemezipari Művek Irószerszám Gyár-egységénél Bp. X. Gyömöri út 61.). Ezt követően nyugdíjas. 1960 április 12-től Bp. VI. Szinyei M. u. 1-be költözött családjával. Sipos Mária (Manci) halála után debreceni házáat örökölte. Súlyos betegség után 1980. szeptember 17-én halt meg kórházban. 1990-ben Kulcsár Kálmán ig. min. rehabilitálta. Barátai voltak Horty László fogorvos, Dr. Aszalos Zoltán.

Dr. Sipos Béla. 1922.

Dr. Sipos Béla és Szakács Dóra sírja a Deákterti Evangélikus urnatemetőben.

- L1. Dr. Sipos Béla III. (*Sopron, 1945. április 7.-) ♂ dr. RédeyKatalin (*Balasagyarmat, 1947. január 14.-) Bp. 1970. szeptember 26. 1971 óta Pécssett élnek.
- M1. Dr. Sipos Béla IV. (*Budapest, 1971. szeptember 12.) 1. ♂ Dr. Herédi Erika (*Pápa, 1973. szeptember 29.-) 2000. július 8. Elváltak. 2012. 2. ♂ Göntz Krisztina. (*Zalaegerszeg, 1982. december 21.-) 2015. május 30.
- N1. Sipos Béla V. Máté. (*Győr, 2003. június 24.) Herédi Erikától.
- N2. Sipos Bertalan. (*Győr, 2009. október 31.) Herédi Erikától.
- N3. Sipos Dóra, Mária. *(Győr, 2016. február 8.) Göntz Krisztinától.
- M2. Dr. Sipos Balázs. (*Budapest, 1972. október 17.-) 1. ♂ Kész Livia, 2006. október 28. Elváltak 2009. január 2. 2. ♂ Hámori Tímea (*1972. március 21.-) N1. Fábíán Rebeka. (*Pécs, 2007. március 21.-) Apja Fábíán Márk. N2. Sipos Hédi. (*Pécs, 2010. október 27.-)
- L2. Sipos Dóra dr. (*Budapest, 1947. január 17.-) Közgazdász.
- L3. Sipos Judit. (*Budapest, 1951. szeptember 9.-) 1. ♂ Berczi Károly I. 2. ♂ Hrivnak Miklós (Budapest, 1957. május 23.-) M1. Berczi Károly II. (*Budapest, 1975. november 16.-)

⊖ Gere Szilvia (*1976. július 5.-) ⊖ 2001. július 30. Gere Szilvia szülei Gere Sándor I. (*1949. május 28.-) 1. ⊖ Pásztor Mária (*1952. február 10.-) 2. ⊖ Geréné Váncsa Erzsébet (*1959. december 28.-) Gyermekük Gere Sándor II. (*1988. április 20.-)

N1. Berczi Melinda. (*Dunaújváros, 2004. szeptember 27.)

M2. Berczi Judit. (Budapest, 1977. március 17.-) Kanada. ⊖ (élettárs, elváltak) Ty Hamilton. (*Kanada, London, Ontario, 2011. március 14.-)

N1. Hamilton Vanessa Rylee. (*Kanada, London, Ontario 2006. július 15.-)

N2. Hamilton Jaylin Remy. (*Kanada, London, 2011. március 14.-)

M3. Hrivnak Krisztián. (*Bécs, 1988. április 24.-) ⊖ Leah Pearce. (*1989. február 4.-)

N1. Hrivnak Henrix. (*Kanada, Vancouver, 2012. október 16.-)

N2. Hrivnak Alder. (*Kanada, Vancouver, 2015. július 12.-)

K2. Géza I.²⁴⁷ (*Rimaszombat, Gömör megye, 1905. november 8.-†Székelyudvarhely, 1993. április 16.)²⁴⁸ ⊖ Csató Irén (*Székelyudvarhely, 1911. július 14.-†Székelyudvarhely, 1992. január 4.) ⊖ Székelyudvarhely, 1934. szeptember 23. Református pap. (1932.) Sipos Géza I. Reáliskolai bizonyítványai megőrződtek, ennek alapján először Déván tanult, 1915. és 1919. között, eredményei általában jelesek. 1923.-ban Székelyudvarhelyen érettségizett szintén jeles eredménnyel. Két évig kőművesként dolgozott, majd két évig Bukarestben építész iskolán volt.²⁴⁹ 1928-ban kezdte meg tanulmányait a Református Theológiai Fakultáson Kolozsvárott. Leckekönyve alapján megállapítható, hogy pl. héber nyelvet Kecskeméthy Istvántól, filozófiai és teológiai ismereteket Tavaszgy Sándortól, a magyar ref. egyház történetét Nagy Gézától, egyházi éneket Nagy Gerőtől, görög nyelvet Maksay Alberttól, közegészségtant Török Imrétől tanult. Tanárai több tárgyat oktattak. Tanulmányait 1932.-ben fejezte be Kolozsvárott. Minősítési lapja megmaradt, ennek alapján lelkészképesítő vizsgát 1933.-ban, vallásánári vizsgát 1942.-ben szerzett. Szaktárgya: vallás-tan. Több tudományos dolgozata jelent meg.²⁵⁰ Lelkipásztori szolgálatra 1933. november 26.-án szentelték fel Kolozsvárott. 1932. szeptembertől tényleges hitoktatói szolgálatot végzett Kolozsvárott és Tordán. 1941 szeptemberétől hitoktató lelkész Székelyudvarhelyen. Hivatali esküt 1942. október 17-én tett Székelyudvarhelyen. 1933. és 1941. között segédlelkész, 1941. és 1945. között vallásánár, 1945.-ben a Székelyudvarhelyi Ref. Leánygimnáziumban igazga-

²⁴⁷ [Sipos Géza. Romániai Magyar Irodalmi Lexikon.](#)

²⁴⁸ [Wikipédia. Sipos Géza.](#)

²⁴⁹ Székelyudvarhely 1984. szept. 23. Sipos Géza: „ötven év a csodák földjén” c. önéletrajzi írása alapján.

²⁵⁰ Pl.: A spiritizmusról az ige fényében (Torda, 1937; bőv. kiad. Szilágysomlyó, 1940); Tűz és só. Egyházi beszédek (Kolozsvár, 1939); Az utolsó ítélet (Torda, 1937); Halál, hol a te fullánkod? (Torda, 1938); Feltámadás és spiritizmus (Kolozsvár, 1938); Bibliamelléklet (Kolozsvár, é. n.); Utaid, Uram, mutasd meg (Pápa, 1944). Tanulmányai jelentek meg a Lelkipásztor 1936. jan., júl., 1937., febr., 1939. okt., és 1940. dec. számaiban. Tűz és só. Egyházi beszédek. Kolozsvár. 1939. Ismerteti a Református Szemle 1940. máj. 10. 13. sz. 210.

tó, rektor professzor.²⁵¹ A minősítési lapja Sipos Gézának itt végződik, 1945. után családját nem tudta eltartani és ezért könyvelőként helyezkedett el. 1990. január 14-én a Szabadság című napilapban „Élő történelem” címen vezércikk jelent meg, Kik védték Tökés László igazságát, melyben az 1989. november 21-én kelt állásfoglalást aláírta id. Hegyi István nyug. ref. esperes, Sipos Géza nyugdíjas tisztviselő, presbiter is. Hobbyja a bélyegyűjtés volt.²⁵²

Sipos Béla és Sipos Géza. 1941. k.

Sipos Géza I. Csató Irén, Sipos Béla Sipos Géza II., Sipos György és Sipos Katalin.

1943.

Sipos Géza és felesége Csató Irén sírja a Székelyudvar-

helyi református temetőben. 2000.

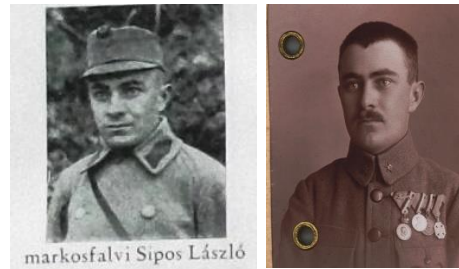
- L1. Géza II. (*Székelyudvarhely, 1935. november 6.-
†Székelyudvarhely, 1975. május 10.)
- L2. Katalin. (*Székelyudvarhely, 1938. február 7.-†
Székelyudvarhely, 2016. február 14.) Agrármérnök.
- L3. György. (*1942. augusztus 31.-) Bányamérnök, geológus. ⚭ Geng Gizella. (*Nagybánya, 1951. február 17.-)
⊙ 1973. április 21.
[Geng Gizella szülei: Geng János (*1920.-†1975) és Szabó Gizella.]
- M1. Sipos Gábor. (*Balánbánya, 1975. február 20.)

²⁵¹ Dr. vitéz Jodál Gábor koll. Gondnok 1945. jan. 28-án kelt kinevezési irata alapján. Megmaradt a Tisztogató Bizottság igazolványa 1945. márc. 8-án keltezve, mely szerint Sipos Géza iskola igazgató ellen politikailag semmi kifogás nincs. Aláírta Dobos az igazoló bizottság elnöke.

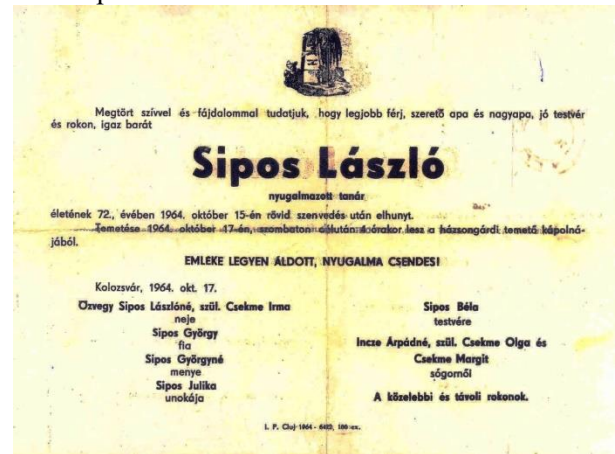
²⁵² Írásai jelentek meg a Filatéliai Szemle 1975. januári és 1976 októberi számaiban.

- M2. Sipos Réka. (*Csíkszereda, 1979. május 18.)
 M3. Sipos Hunor. (*Csíkszereda, 1989. május 14.)
 L4. Árpád I. (*Székelyudvarhely, 1944. június 8.-)
 Asztalos mester. ⚭ Benedek Mária (*1948. január 2.-)
 Gyermekük és unokáik is Székelyudvarhelyen élnek.
 M1. Katalin. (*1971. április 19.-) ⚭ Pap Levente. Székelyudvarhely.
 N1. Pap Tamás. (*1991. november 10.-)
 N2. Pap Hunor. (*1996. július 25.-)
 M2. Mária. (*1973. április 1.-) ⚭ Czerják Attila.
 N1. Czerják Attila. (*1993. április 2.-)
 N2. Czerják Izabella. (*1995. július 28.-)
 M3. Árpád II. (*1979. július 21.-). ⚭ Balázs Irén. (*1979.) Elváltak.
 N1. Zsolt. (*Székelyudvarhely, 2002. június 27.-)
 J6. Sipos Géza (*Márkosfalva, 1877. november 23.-† 1877. december 7.) 1877. november 23-án született és december 7-én keresztelték Sipos Gejzát, szülei Sipos György és Kovács Róza, Keresztszülők Bodola Janka, Kovács Károly, Csiszár Anna. Pap Bodola Sámuel. Bába Tompáné.
 J7. Etelka. (*Márkosfalva, 1881. október 11.-†Barot, 1950. március 7. A halál oka szívbénulás. Sírja Kézdivásárhelyen.) (anyja Kovács Róza) ⚭ Jakó Pál (1879. február 2.-†Kézdivásárhely, 1965). (Folytatás a lisznyói Jakó családfa) Márkosfalva, 1904. július 17.
 J8. László. (Márkosfalva, 1892. december 9.-†Kolozsvár, Házsongárdi temető, 1964. október 15.) 1892. december 9. született és december 18. keresztelték Sipos Lászlót, szülei Sipos György birtokos és Hadnagy Ottilia. Laknak a Márkosfalvi temető után, keresztszülők Hadnagy Pál ifjú leány és Hadnagy Mária hajadon. Bába Bakk Mária. Keresztelő pap Kelemen Győző. Matematika tanár. ⚭ Csekme Irma (*1894.-†Kolozsvár, Házsongárdi temető, 1980.) 1922. k. „Márkosfalvi Sipos László, Márkosfalva, t. főhadnagy, 1915 április 1-én vonult be a táb. [tábori] ezredhez, s részt vett annak súlyos küzdelmeiben a Kárpátokban, az olasz, orosz és újból olasz harctéren, rövid megszakításokkal a háború végéig. Kitüntetései: Br. kat. é. é. [bronz katonai érdemérem] II. o. e. v. é. [másod osztályú ezüst vitézségi érem], Br. v. é. [Bronz vitézségi érem] Károly csapat kereszt.)”²⁵³. A kötet végén Sipos László fényképe is megtalálható a 17-esek fényképei között. A másik fotó az egyetemi bizonyítványában volt 1919-ben. Kolozsvár, a Matematika és természettudományi Karnak 360-1918/19 sz. 1919. május 5-én kelt határozatával egy katonai félévet tanulmányi idejében beszámított. 1919. május 7. Tanulmányait 1912. szeptember 11-én kezdte meg a Kolozsvári Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetemen, de katonai szolgálata miatt csak 1919-ben végzett. Tanárai között volt többek között Riesz Frigyes, Haar Alfréd, Tangl Károly, Farkas Gyula.

²⁵³ Sipos Gyula szerkesztette: A magyar kir. székesfehérvári 17.-ik honvéd gyalog- és népfelkelő ezredek története. 1937. Id. mű. 350. Sipos László.

Sipos László 1917-ben és 1919-ben.

Sipos László gyászértesítője. Kolozsvár. 1964.

Sipos László nyugalmazott tanár életének 72., évében 1964. október 15-én rövid szenvedés után Kolozsvárt elhunyt. A Házsongárdi temetőben nyugszik. Gyászolják özvegy Sipos Lászlóné, szül. Csekme Irma neje, Sipos György fia és felesége, Sipos Julika unokája. Sipos Béla testvére, Incze Árpádné, szül. Csekme Olga és Csekme Margit sógornői. A közelebbi és távoli rokonok.

Sipos László és Csekme Irma sírja a Házsongárdi temetőben.²⁵⁴

K1. György (*Kolozsvár, 1925.-†Bukarest, 1982. október 19.) θ N. Corina. 1956. k. „Sipos György mezőgazdasági szakíró. Életéről csak bizonytalan adataink vannak: 1948-ban végzett a kolozsvári Mezőgazdasági Akadémián, utána egy évig tanársegéd volt ugyanott, majd Bukarestbe került; a lovrini, majd a funduleai kutatóközpontban dolgozott haláláig. Egy, a szerzők nevének feltüntetése nélkül kiadott kötet, Az agronómus kézikönyve (Bukarest, 1954), majd Az öntözés gyakorlata (uo. 1973) társszerzője (utóbbi D. Mureșannal, Nagy Zoltánnal és Titz Lajossal). A hetvenes években az Analele ICCS (Brassó), Analele ICCPT (Fundulea), Probleme Agricole, Revista de Protecție vegetală – Cereale și plante tehnice közölte a cukorrépa, gyapot, kukorica termesztésére, öntözésére, szerves trágyázására,

²⁵⁴ A sírt 2003-ban találtam meg és lefotóztam, 2012-ben már nem találtam, felszámolták. (S. B.)

a talaj előkészítésére vonatkozó, román társszerzőkkel írott tanulmányait.”²⁵⁵ Az 1971. és 1974. között megjelent Mezőgazdasági Útmutatóban is publikált. Rostás Zoltán²⁵⁶ interjúja²⁵⁷ alapján meghalt 1982. október 19-én 59 éves korában. Ennek alapján 1924-ben született és szüleinek házasságkötési időpontja 1922-re tehető. Sipos György 1947-től végzett kutatómunkát, a Bethlen kollégiumban végezte középiskoláit, majd Kolozsvárt tanult, végzés után a tanügyben dolgozott, a bánsági Lovrinban (Temesvár és Arad közelében) kutató volt. 1967. és 1982. között Funduleán²⁵⁸ (Bucuresti közelében) intézetvezető volt és az öntözéssel foglalkozott. Sipos Katalin kiegészítései: Sipos Györgyöt a Bukaresti református temetőben (Lutherana, a magyar templom kertjében van a temető) temették el. Feleségének keresztnéve Corina, román nő volt, aki Izraelbe települt és ott elhunyt. Júlia leányuk férje német, keresztnéve Helmut, akivel Németországba települtek. A házasságkötésük valószínű időpontja 1956, Sipos Júlia 1958 körül születhetett.

L1. Júlia.

F2. Mózes I. (*Márkosfalva, 1735. k.) 1. θ N. N. (*1738. k.-†Márkosfalva, 1782. április 18.) 2. θ Gyöngyös (csernátoni) Istvánné. Márkosfalva. 1782. november 12.

G1. Mária. (*Márkosfalva, 1759. március 8.-)

G2. András. (*Márkosfalva, 1762. április 12.-)

G3. Mózes II. (*Márkosfalva, 1765. szept. 28.-)

G4. N. (-†Márkosfalva, 1770. április 2.-)

D3. Gábor. (*Márkosfalva, 1666. k.-) Említve 1683. évi bécsi hadjárat után. θ Aszalos Ilona.

E1. Sámuel I. (*Márkosfalva, 1700. k.-†Nagyenyed, 1750. után) 1750. Nagyenyeden találjuk. θ Dobolyi Anna.

F1. Sámuel II. szücsmester (*Márkosfalva, 1735. k.-†Nagyenyed, 1769. k.) aki családjának címeres levelét 1766-ban a Marosvásárhelyi királyi táblán átíratta. θ Kovács Katalin.

G1. Pál. (*Nagyenyed, 1759. október 16.-†Szászváros, 1816. szeptember 15. Tordos község²⁵⁹ 260) elkeszéként (1810.-1816.) halt meg tífuszban. Holttestét Szászvárosból Tordosra visszavitték, és a legvalószínűbb, hogy a templomot szegélyező területen temették el.)²⁶¹

²⁶² ²⁶³ Sipos Pál életrajza ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷: „ref. pap, tanár, matematikus, filozófiai író.”²⁶⁸ Neme-

²⁵⁵ [Sipos György](#). Romániai Magyar Irodalmi Lexikon. Kriterion Kiadó.

²⁵⁶ [Rostás Zoltán](#) (Székelyudvarhely, 1946. december 28. –) szociológus, szerkesztő.

²⁵⁷ A felvétel szövegét a Hét 1977. kulturális hetilap márciusában közölte. Ld.: Rostás Zoltán. Visszajátszás. Interjúk. Albatrosz Könyvkiadó. Bukarest. 1984. Mi marad meg az ember munkájából. Sipos György. 193-199.

²⁵⁸ Ld.: Pacepa I. M. A kreml öröksége. A hírszerzés szerepe a kommunista kormányzási rendszerben. II. Kiadás. PolgArt, Budapest, 2002. munkája (141-145.) ismerteti, hogy Dej pártelnök a „Genezis” hírszerző akció keretében 1960 után, hogyan szerezte meg az USA-ban kitermesztett, kukoricafajtát, amit hibridnek hívtak, mert jól ellenállt az aszálynak. Dej saját személyes vezetése alá rendelte a funduleai Agronómiai Kutatóintézetet, DIE hírszerző tiszteket vezényelt oda és kiadta a szigorúan titkos utasítást, hibrid kukoricára kell szakosodnia. Ösztöndíjasokat küldött ki az USA-ban, akiket kiképeztek és 1960-1965 között több száz kiló genetikai anyagot loptak a kiküldött kutatók. 1978-ban Ceausescu-nak megküldött jelentésében a román mezőgazdasági miniszter dicsérte a DIE hozzájárulását a román mezőgazdaság fejlődéséhez, s véleménye szerint a „Genezis” 300 millió dollárt takarított meg. Sipos György tehát egy a Román Hírszerzőszolgálat, a DIE által irányított agrárkutató intézetet vezetett. Pacepa I. M. : Vörös horizontok. 215. szintén beszámol erről a DIE hírszerző akcióról., aminek eredményeként 1972-ben lett Románia Európa első hibridkukorica termelője. Sipos Géza, édesapám testvére kapcsolatban volt Sipos Györggyel, aki elmesélte Neki, hogy Ceausescu egyik látogatása során, azt javasolta, hogy sűrűbben vessék a kukoricát, ezt kellett tenni és így csak csalamádé termett. (S. B.)

²⁵⁹ Tordos Hunyad megyében Szászvárostól hat kilométerre nyugatra, a Maros bal partján fekszik.

²⁶⁰ Romy Károly György: Adalék Sipos Pál életrajzához. (Ponori Thewrewk Józsefnek) Századunk, Po-zsonyban, Alapítá és szerkeszti Orosz József. – Nyomatatja Schmid Antal. 1845. 19. 152. hasáb.

²⁶¹ Woyciechowsky József. Sipos Pál élete és matematikai munkássága. Athenaeum. Bp. 1932. 7-8. szerint 1759. okt. 16. született Nagyenyeden. Református család gyermeke; apja (névének csak a rövidítése ismeretes: Sam.) állítólag szücsmester volt. A Lécfalvi Sipos családból vált ki a Márkosfalvi ág. Ennek sarja Sipos Sámuel akit 1750. körül Nagyenyeden említenek. (Komáromy-Pettkó, Nagy Iván családtörténeti értesítő. I. évf. Bp. 1899. 290. Pál azonban nem szerepel az előbb említett Sipos Sámuel de Márkosfalva leszármazói között, talán azért, mert Sipos Pál pap lett, nőtlen maradt s így nemességének igazolására nem volt szükség.

²⁶² A magyar nyelvű filozófiai irodalom forrásai c. könyvsorozat kötetei. Kiadja az SZTE Társadalomelméleti Gyűjteménye, az SZTE Filozófia Tanszéke és a Pro Philosophia Kiadó. Sorozatszerkesztő: Laczkó Sándor és Tonk Márton. VIII. kötet. Egyed Péter: 65

si előneve Márkosfalvi volt, de ő nem használta. Családjában a szücsmesterség apáról fiúra szállt. Ezt a láncot Sipos Pál szakította meg. 1775-től Nagyenyeden tanult. A nagyenyedi református Bethlen-kollégiumban matematika tanára Zabolai Kovács József volt (aki Baselen Bernoulli Jánostól tanult matematikát és Bernoulli Dánieltől fizikát, Párizsban pedig kapcsolatba került többek között Clairautval is). A kiválóan tanuló Sipos egy ideig a Teleki-család házi nevelője, 1783-tól 1787-ig akadémiai rektor volt a szászvárosi református iskolában. 1787-től 1791-ig az ifjú Teleki József gróf nevelőjeként rendelkezésére állt a gróf hatalmas, jelentős matematikai műveket is tartalmazó könyvtára. Az ifjú gróf apja, maga is kitűnő matematikus, Bernoulli Dániel és Clairaut magántanítványaként nyerte ilyen irányú ismereteit. Az ő segítségével vált lehetővé Sipos külföldi tanulmányútja. 1791-től 1797-ig Odera-Frank- furtban, Göttingenben, Bécsben tanult. 1798. november 25.-től újra átvette a szászvárosi iskola vezetését, most már „rektorprofessor” címmel. 1805-től matematikatanár a sárospataki református kollégiumban.^{269 270} 1810-től haláláig református pap Tordoson. Hírnevét a berlini tudományos akadémia által kiadott és aranyéremmel jutalmazott matematikai dolgozata alapozta meg.^{271 272} Az ellipszis kerületének meghatározására ma is kitűnő közelítő szerkesztési eljárása épp úgy elismerést érdemel, mint a körív tetszőleges arányban történő felosztására alkalmas izométernek nevezett, csigavonal (kochleoid) élű vonalzója. Ő használta először Magyarországon szögmérésre a negyedkör tízes rendszerű törtrészeit, és trigonometrikus táblájának szerkezete egyetlen a maga nemében. Sipos Pál az első magyar matematikus, aki önálló felfedezéssel gazdagította tudományát.²⁷³ A sárospataki ref. kollégiumnak 1810-ben kitűnő matematika tantervet készített. Mint filozófus Kant és Fichte követője.^{274 275} Az 1810-es években barátaival: gróf Gyulai Lajossal, Döbrentei Gáborral, Buczy Emillel egy tudós társaság létrehozásán is fáradozott. Szépirodalommal is foglalkozott, több alkalmi verse ismeretes. – F. m. Beschreibung und Anwendung eines mathematischen Instruments für die Mechaniker, zur unmittelbaren Vergleichung der Circulbogen (Sammlung deutscher Abhandlungen 1790 – 91, Berlin, 1796); Specimen novae tabulae trigonometricae... (Pozsony, 1807). – Irod. Dósa Dénes: A szászvárosi ref. Kun-kollégium története (Szászváros, 1897); Dávid Lajos: Magyarok a világkultúrában. Matematikusok és fizikusok (A Magyarság évkönyv 1926.); Fogarasi Albert: Sipos Pál (Enyedi Hírlap, 1931. ápr. 12.); Woyciechowsky József: Sipos Pál élete és matematikai munkássága (Bp., 1932); Makkai Ernő: Sipos Pál és Kazinczy Ferenc (Kolozsvár, 1944); M. Zemplén Jolán: A magyarországi fizika története a XVIII. században (Bp., 1964).” Ponor Thewrewk József: Sipos Pál élete. Jelezte: OSZK Quart. Hung. 2658. p. 2. Kazinczy Ferenc (1759–1831) Prof. Sipos Pálhoz²⁷⁶ címmel verset írt hozzá. A legutóbbi megemlékezés: 200 évvel ezelőtt halt meg Sipos Pál.²⁷⁷ Sipos Pálról nem maradt

---

Az ismert ismeretlen: Sipos Pál c. tanulmányában a következőket írta: 1759. október 16-án született Márkosfalvi Sipos Pál Nagyenyeden. Atyja Sipos Sámuel, szücsmester, korán elhalt, édesanyja Kovács Katalin gondoskodott a neveltetéséről.

²⁶³ Értékes forrás még: Kazinczy Ferenc: Levelei Sipos Pálhoz. 1806-1816. Lippse. 1846.

²⁶⁴ Szinnyi József: Magyar írók élete és munkái. Budapest: Hornyánszky Viktor Akadémiai Könyvkereskedése, Budapest. 1891-1914. 12. kötet. [Sipos Pál](#). 1166-1167.

²⁶⁵ Magyar életrajzi lexikon. 2. kötet. L-Z. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1969. 635. [Sipos Pál](#).

²⁶⁶ [https://hu.wikipedia.org/wiki/Sipos_P%C3%A1l_\(matematikus\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Sipos_P%C3%A1l_(matematikus)) (Letöltés dátuma 2016. november 28.)

²⁶⁷ História. Tudósnaptár. Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók. [Sain Márton](#). [Sipos Pál](#).

²⁶⁸ A magyar nyelvű filozófiai irodalom forrásai c. könyvsorozat kötetei. Kiadja az SZTE Társadalomelméleti Gyűjteménye, az SZTE Filozófia Tanszéke és a Pro Philosophia Kiadó. Sorozatszerkesztő: Laczkó Sándor és Tonk Márton. VIII. kötet. [Sipos Pál](#). A keresztyén vallásnak és a világosodásnak együtt való terjedéséről. A kötetet szerkesztette és a kéziratokat sajtó alá rendezte Egyed Péter (Kolozsvár-Szeged, 2002.)

²⁶⁹ Szücsné Csiszár Magdolna. Emlékezés egy tudós tanárra, Sipos Pálra. Honismeret. 25. 1997. 2. 15-16.

²⁷⁰ Gulyás József. Sipos Pálra vonatkozó iratok a pataki könyvtárban. Új magyar Museum I. köt. I. füzet. Kassa. 1942. 150-152.

²⁷¹ Sipos Pálnak az 1795-ös értekezése, amelynek címe: „Beschreibung und Anwendung eines mathematischen Instruments für die Mechaniker, zur unmittelbaren Vergleichung der Circulbogen”. Ez az első önálló, olyan magyar matematikai tanulmány, amely nemcsak nem marad a kor színvonala mögött, hanem kivételesen nagy külföldi elismerést kapott. A berlini tudományos akadémia annak ellenére, hogy Sipos Pál nem volt tagja, az értekezést 1796-ban kiadta, sőt szerzőjét 1795-ben aranyéremmel jutalmazta.

²⁷² Ld.: Weszely Tibor. Sipos Pál, az első aranyérmes magyar matematikus (Természet Világa, 126. évf., 5. füzet)

²⁷³ Sain Márton. Matematika-történeti ABC. Tankönyvkiadó, Budapest. 1974. 206.

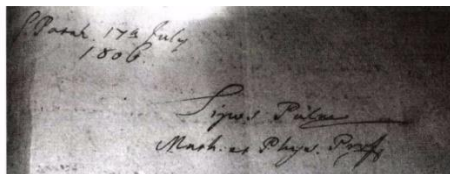
²⁷⁴ Tóth Zoltán. A szabadság filozófiája. Sipos Pál /1759-1816/ liberális teológiája. Confessio. 23. 1999. 3. 46-50.

²⁷⁵ Makkai Ernő. Sipos Pál: Természet és szabadság. Erdélyi Féniks. 1. Kolozsvár. 1944. 61. Az ismertett Sipos Pál tanulmányok: I. A valóságról. 15-21. II. Filozófiai Tekintések. 22-25. III. Folytatása az előbbi vitatásnak más újabb szempont látásából. 26-29. IV. Fichte tudományának veleje. 30-36. V. Mitsoda a szabadság ? 37-42. VI. Természet és szabadság. 43-61.

²⁷⁶ [Sipos Pál és Kazinczy Ferenc](#). Erdélyi Tudományos Füzetek. 174. sz. Kolozsvár. 1944. Különlenyomat az Erdélyi Múzeum 1944. évi 1-2. füzetéből.

²⁷⁷ Weszely Tibor: 200 évvel ezelőtt halt meg [Sipos Pál](#). e-NÉPÚJSÁG.ro 2016. szeptember 12.

fenn sem festmény, sem metszet, sem rajz. Szerencsére tanítványa, Ponori Thewrewk József a máig kéziratban maradt életrajzban külsejét is leírja: „Termetére nézne törpe volt, zömök testalkotású, feje közepszerű nagyságú, homloka derült, haja barna, s tiszta ábrázata... Továbbá szemei kékelők voltak, [...] s ez igen jól illett neki..... Anyanyelvén kívül tudott görögül, deákul, franciául és németül.”^{278 279}

Sipoş Pál aláírása 1806.²⁸⁰

F2. György. (*Nagyenyed, 1738. k.-)   Tétsi Kata.

G1. József I. (*Nagyenyed, 1765. k.-) 1794-1805. Nagyenyeden.

H1. József II.

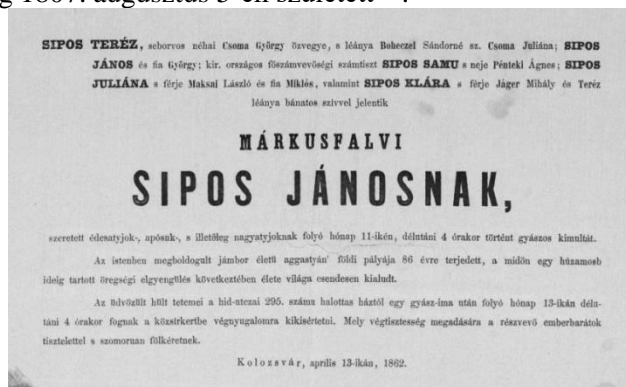
H2. János.

H3. Katalin.   Gönczy Márton.

H4. Júlia.

G2. János I. Csizmadia. (*Nagyenyed, 1777.-Kolozsvár, 1862. április 11.)  

Finta Anna. Említve. 1794-1805. „Sipoş József I. és Sipoş János nagyenyedi lakó-
sok 1794-1805. között nemességigazol  p rt folytatnak. Nagy-Enyed város el j -
r sága 1804. május 8- n bizonyítványt adott arról, hogy márkosfalvi Sipoş János
csizmadia mester igaz nemes szabadságban  l  ember. A bizonyítvány h tlatp j n
Sipoş János feljegyezte, hogy Sipoş Teréz nevű leánya 1805. október 14.- n, Sipoş
Zsuzsanna pedig 1807. augusztus 5- n született”^{281 282}

Sipoş János halotti  rtesít je. Kolozsvár. 1862.

„Sipoş Teréz, seborvos néhai Csoma György özvegye, s leánya Boheczel Sándorné sz. Csoma Juli na; Sipoş János és fia György; kir. országos f -
számvevőségi számtiszt, Sipoş Samu s neje Pénteki Ágnes; Sipoş Juli na
s férje Maksai László és fia Miklós, valamint Sipoş Klára s férje J ger Mi-
h ly és Teréz leánya bánatos szívvel jelentik M rkusfalvi Sipoş Jánosnak,
szeretett  desatyjok, - ap suk, s illetőleg nagyatyjoknak folyó hónap 11- n,
délután 4 óraker történt gyászos kimult t. Az istenben megboldogult j m-
bor  let  aggastyán földi pályája 86 évre terjedt, a midőn egy h zamosb
ideig tartott  rejségi elgyengülés következtében élete világa csendesesen ki-
aludt. Az  dv z lt h ilt tetemei a h d-utczai 295. számu halottas háztól egy
gyász-ima után folyó hónap 13-ik n délután 4 óraker fognak a k zs rkerkbe
végnyugalomra kis rteni. Mely v gtszteszs g megadására a résztvevő em-
berbar tok tisztelettel s szomoruan f lk retnek. Kolozsvár,  prilis 13- n

²⁷⁸ Szerző: Maxim Orsolya, IX. B, Bethlen Gábor Kollégium, Nagyenyed. [Sipoş Pál](#).

²⁷⁹ Benk  Samu: A helyzetudat változásai. Kriterion K. Bukarest 1977. Sipoş Pál és a magyar filozófiai esszé születése. 84-121. c. tanulmányában Sipoş Pál filozófiai írásainak alapos elemzését adja. Többek között ezt írta: „Anyanyelvén kívül tudott görögül, de -
kul (latinul), franciául és németül.” Id. M . 88.

²⁸⁰ Berényi Ágnes Zsuzsanna. [Sipoş Pál szabadkőműves kapcsolatairól](#). Széphalom. 23. A Kazinczy Társaság  vk nyve. 2013. 335-338.

²⁸¹ Orsz. levéltár, Erdélyi osztály.

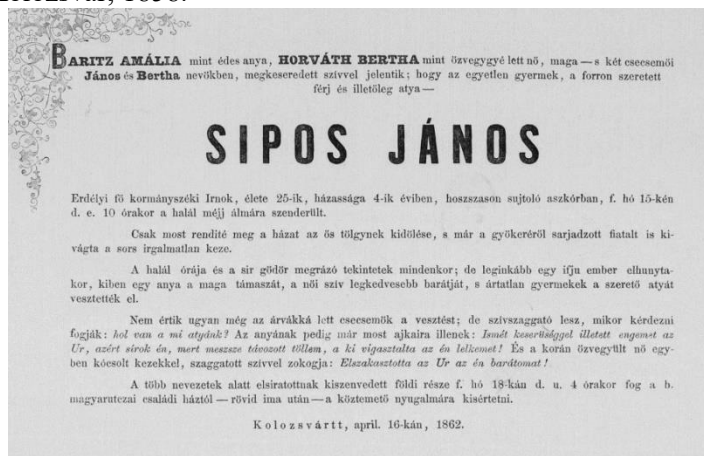
²⁸² [Márkosfalvi Sipoş család](#). Dr. Komáromy András  s Pettkó Béla (szerk.) Nagy Iván Csal d rt neti  rtesit  1. (1899.) Id. m . 289.

1862.”

Kolozsvári református anyakönyv. 1862. április 11. Sipos János 86 éves, tüdőszélhűdés következtében elhunyt, aki 5 gyermek atyja.

H1. Pál. (*Nagyenyed, 1803. k.-†Kolozsvár, 1860.) Sipos Pál megyei tisztii ügyész 1849-ig, meghalt 1860.²⁸³ θ Baritz Amália. (*1806. k.-†Kolozsvár, 1862. után) Fiuk Sipos János 1862-ben, főkörmányszéki írnok Kolozsvárott.

II. János I. (*1838.-†Kolozsvár, 1862. április 15.) θ Horváth Berta. Kolozsvár, 1858.

Sipos János I. halotti értesítője. Kolozsvár, 1862.

„Baritz Amália mint édes anyja, Horváth Bertha mint özvegygé lett nő, maga - s két csecsemői János és Bertha nevükben, megkeseredett szívvel jelentik, hogy az egyetlen gyermek, a forrón szeretett férj és illetőleg atya – Sipos János Erdélyi fő körmányszéki Írnok, élete 25-ik, házassága 4-ik éviben, hosszasan sújtó aszkóiban, f. hó 15-én d. e. 10 órákor a halál méjj álmára szenderült. Csak most rendíté meg a házat az ős tölgynek kidőlése, s már a gyökértől sarjadzott fiataalt is kivágta a sors irlgalmatlan keze. A halál órája és a sír gödör megrázó tekintetek mindenkor: de leginkább egy ifjú ember elhunytakor, kiben egy anya a maga támaszát, a női szív legkedvesebb barátját, s ártatlan gyermekek a szerető atyát veszítették el. Nem értik ugyan még az árvákká lett csecsemők a veszttést: de szívszaggató lesz, mikor kérdezni fogják: hol van a mi atyánk ? Az anyának pedig már most ajkaira illenek: Ismét keserűséggel illetett engemet az Úr, azért sírok én, mert messze távozott tőlem, a ki vigasztalta az én lelkemet! És a korán özvegyült nő egyben kócsolt kezekkel, szaggatott szívvel zokogja: Elszakasztotta az Úr az én barátomat! A több nevezetek alatt elsiratottnak kiszenvedett földi része f. hó 18-kán d. u. 4 órákor fog a b. magyarutczai családi házáttól – rövid ima után – a köztemető nyugalmlára kísértetni. Kolozsvártt, apríl. 16-án, 1862. Az ev. Ref. Főtanoda betűível Kolozsvártt”

Kolozsvári református anyakönyv. 1862. április 15. Sipos János korm. írnok, 2 gyermek atyja 24 éves korában aszkor gyengeségben elhunyt.

J1. János II. (*Kolozsvár, 1860. k.-)

K1. János III. θ Sándor Anna.

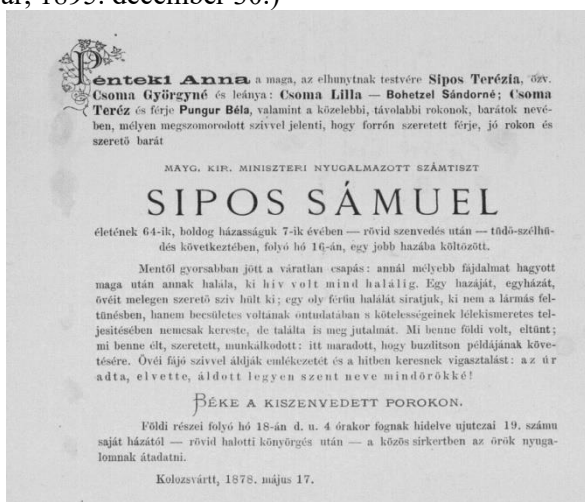
L1. Zoltán.

L2. János IV.

J2. Berta. (*Kolozsvár, 1861. november 9.-†Kolozsvár, 1862. ápri-

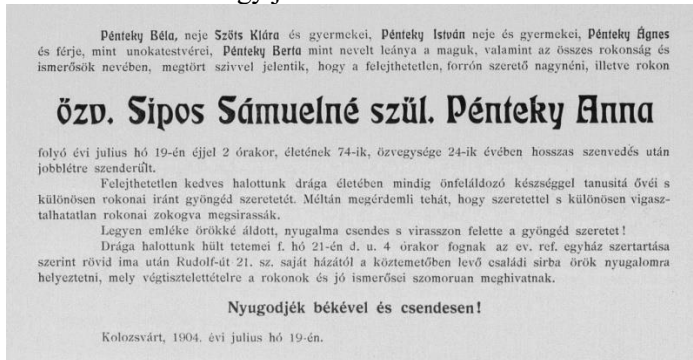
²⁸³ Nagy Iván: Magyarország családai. Id. mű. X. kötet. Sipos család (Márkosfalvi) Székely család Háromszékből. Közülök Antal adóíró biztos 1815–1837. körül; Pál ugyanott megyei tisztii ügyész 1849-ig, meghalt 1860. Neje Baricz Amália, fia János 1862-ben, mint főkörmányszéki írnok Kolozsvárott. Sámuel főkörmányszéki széki számvevő. (Sipos Antalt nem találtam meg a családfán. S. B.)

- lis 22. A halál oka aszkor.) Keresztszülők: Salamon József és Berdo Áronné, Szarvadi Károlina. Bába: Vászi Anna.
- H2. Teréz. (*Nagyenyed, 1805. október 14.-†Kolozsvár, 1862. után) θ Csoma György sebész orvos. (*1802. k.†Kolozsvár, 1862. előtt.) 1835. k.
- II. Csoma Juliánna. (*Kolozsvár, 1836.-) θ Boheczel Sándor.
Kolozsvári református egyház anyakönyve: 1836. kereszteltem városi Chirurgus (görög-latin Chirurgus = Kirurgus sebész orvos) Csoma Györgynek és Sipos Theréziának Csoma Juliannát. Keresztszülők: Szász Lőrinc és Sipos Juliánna, aki Sipos János 4-ik leánya, Sipos Teréz húga.
- H3. Zsuzsanna. (*Nagyenyed, 1807. augusztus 5.-†1862. előtt)
- H4. Juliánna. (*Nagyenyed, 1809. k.-) θ Maksai László.
II. Maksai Miklós.
- H5. János II.
II. György (1844 k.-†1916 után) θ Császár Kata. (*1866. k.-†Kunszentmiklós közelében a tassi szeretet otthonban, 1955.) Sipos György vándor kelmefestő, Császár Kata okleveles bába. Sipos György Káposztásszentmiklóson élt, majd Dicsőszentmártonba költözött. Sipos György 1894 körül hagyta el a családját, amikor elmúlt ötven éves, ennek alapján 1844-ben születhetett. Húsz év múlva 1914-ben, amikor hetvenegy éves lehetett Sipos György, megjelent Kolozsvárott lakó unokaöccsénél, Lengyel Sándor nyomdai művezetőnél, akinek édesanyja (Sipos N.) Sipos György testvére. 1916-ban Sipos György elhagyta a kolozsvári rokonságot és nemsokára Galacból írt, ahol az ottani zsidó temetőnek volt a gondnoka. Azt is megírta, hogy átmegy Törökországba. Ezt követően nem jött hír felőle. Császár Kata szülei: Császár Ferenc és Oprisor Mária.
- J1. Etelka. (Dicsőszentmárton, 1890. k.-Orosháza, 1953.)
Tánctanárnő.
- J2. Domokos I. (*Dicsőszentmárton, 1892. augusztus 4.-†Dicsőszentmárton, 1927. december 22.) θ Komáromy Graciána (*1900. május 2.-†Dunaújváros, 1990 október 5.) Dicsőszentmárton, 1919 június 7. Sipos Domokos író, költő.
- K1. Domokos II. (*Dicsőszentmárton, 1920-†1989) θ Solyt Márta.
- H6. Sámuel, kir. országos főszámvevőégi számtiszt. (*1815.-†Kolozsvár, 1878. május 16.) θ Pénteki (Pénteky) Anna. (*1831.-†Kolozsvár, 1904. július 19.) Kolozsvár, 1871. Pénteky Anna testvérei: Pénteky Sámuel (*1817.-†Kolozsvár, 1885. április 1.), Pénteky József (*1820.-†Kolozsvár, 1895. december 30.)

Sipos Sámuel halotti értesítője. Kolozsvár, 1878.

Pénteki Anna a maga, az elhunytak testvére Sipos Terézia, özvegy Csoma Györgyné és leánya Csoma Lilla-Bohettel Sándorné, Csoma Teréz és férje Pungur Béla...megszomorodott szívvel jelenti, hogy magyar királyi nyugalmazott számtiszt Sipos Sámuel életének 64-ik, boldog házasságának 7-ik évében Kolozsvárt 1878. május 16-án tüdőszélhűdés következtében egy jobb hazába költözött.

Özvegy Sipos Sámuelné, Pénteki Anna gyászértesítője, Kolozsvár 1904.

Pénteky Béla, neje Szöts Klára és gyermekei, Pénteky István neje és gyermekei, Pénteky Ágnes és férje, mint unokatestvérei, Pénteky Bertha mint nevelt leánya...megtört szívvel jelentik, hogy a felejthetetlen, forrón szerető nagynéni, illetve rokon özvegy Sipos Sámuelné szül. Pénteky Anna 1904. július 19-én életének 74-ik, özvegysége 24-ik évében Kolozsváron hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Pénteky Sámuel gyászértesítője, Kolozsvár, 1885.

Pénteky Sámuel (*1817.) 1885. április 1-én reggeli 1 órakor, életének 68-ik évében, végelgyengülés következtében megszűnt élni. Gyászolják: Pénteky István, neje és gyermekei, a megboldogultnak gyermeke. Pénteky József és gyermekei, Pénteky Anna, özvegy Sipos Sámuelné, mint testvérek.

Pénteky József gyászértesítője, Kolozsvár, 1895.

Pénteky József (*1820.) 1848-49-iki honvéd tizedes, 1895. december 30-án d. u. 2 órakor, élete 75-ik évében, Kolozsvárt öregszégi végelgyengülés következtében megszűnt élni. Gyászolják: Pénteky Béla, neje, gyermekei, Pénteky Ágnes, mint gyermekei, özvegy Sipos Sámuelné, mint testvére.

H7. Klára. Ө Jáger Mihály.

II. Jáger Teréz.

F3. Anna I. (*Márkosfalva, 1740. k.-) Ө Ábrahám József.

B2. István. (*Márkosfalva, 1586. k.-†Márkosfalva, 1635. előtt) Említve 1621. Sipos Mihály és Sipos István, akiket Fábián Péter márkosfalvi prédikátor Dávid Demeter és Gáll János, mint fogadott bírák 1621. május 13-án Butthka Tamással,²⁸⁴ bizonyos márkosfalvi pörös jószágra nézve kiegyeztettek. Sipos István Sipos Bálint fiával 1635-ban a márkosfalvi puskás gyalogok között említettek, de megjegyeztetik, hogy mind a ketten lóval mustráltak és hogy "megholt uraiméktől mongyják levelét lenni," tehát fejedelmi kiváltságlevéllel illetve nemesi oklevéllel rendelkeztek.

C1. Bálint. (*Márkosfalva, 1628. k.-†1682. után.) Folyfalva, majd Bonyha, református pap. 1682.

február 3-án márkosfalvi birtokát bizonyos folyfalvi (marosszéki) jószágért elcserélte. Később Küküllő megyében Bonyhán telepedett meg és holta napjáig papi hivatalt viselt. Bonyhán szép udvarházat és birtokot szerzett, melyet azonban fiai gróf Bethlen Elekkel bizonyos dányáni (Dányán Bonyha közelében attól északkeletre található) jószágért elcseréltek.

D1. József I. (*1668 k.)

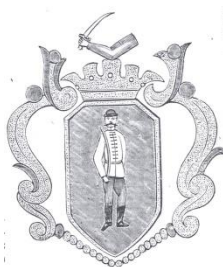
E1. József II. (*1706. k.)

²⁸⁴ Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. Id. mű. 95. A márkosfalvi, kovásznai Butyka családot említi, Butyka Tamásról nem ír, hanem a következőket: „1602-ben Márkosfalván Butyka János és Lukács esküsznek fel, mint szabadszékelyek.” „Márkosfalvi Butyka Miklós 1625. nov. 25.-én Gyula- fejjárta keltezve Bethlen Gábor fejedelemtől székely lófőlevelet (primipilátust) nyert, melylyel Márkos- falván levő háza is felmentetett az adófizetés alul.” Véleményem szerint Butthka Tamás a márkosfalvi Butyka család tagja volt. (S. B.)

- F1. Gábor. (*1752.-†1800.) Említve 1754. 1755. és [1784. november 29.](#) Nemességét igazolja II. József király. ⚭ Nagy Mária. Sipos Gábor Bonyháról Koródszentmártonba költözött, ahol osztályos rokonaival együtt hat egész jobbágytelket (antiqua ussio) és három örökös jobbágyot bírt, s ezen kívül magának különösen is volt Oláh Solymoson egy telkes jobbágya. Kóród Szent Márton adózó közönsége ellen nemességigazolást kezdve a marosvásárhelyi királyi tábla által birtokos nemesnek ítéltetett, mely ítélet 1784. nov. 29-én legfelsőbb helyről jóváhagyatott. Gyermekei nem voltak.
- D2. Sámuel I. (*1670. k.) Bonyhán élt.
- E1. Sámuel II. (*1710. k.)
- F1. Mózes. (*1740. k.) Csizmadia mesterséget tanult és 12 esztendeig vándorolt külső országokban. Annak utána Kolozsvárra telepedett, hol közönségesen bécsi csizmadianak hívták.
- G1. Gábor. (†1803. előtt.) ⚭ Szőnyi Erzsébet. (*1750.-†Kolozsvár, 1829. március 15.)
- H1. Mária. (*Kolozsvár, 1774. február 12.-)
- H2. József. (*Kolozsvár, 1780. május 3.-†1850. szeptember 20.) Csizmadiamester.
- G2. Sámuel III. (*1765. k.) 1803-ban kolozsvári polgár, csizmadia mester. A házsongárdi temetőben van eltemetve Sipos Sámuel csizmadia mester, akinek sírján a következő felirat volt: "Sipos Sámuelnek itt van temetése, \Három tsemetével lesz innen kelése"²⁸⁵
- H1. János szintén kolozsvári polgár és hasznobérlő volt. Nemességét 1824-ben igazolta. Ezen ág további leszármazásáról adataink nincsenek.
- G3. Zsuzsanna. ⚭ Matolcsy László.
- D3. Pál.
- D4. János. 20 éves korában, gróf Bethlen Elek bonyhai tiszttartója volt és a jobbágyok agyonverték.

A Sipos (kézdimárkosfalvi) rokon Barabás (kézdimárkosfalvi), Jakó (lisznyói), Keresztes (nagybacóni), Bodola (zágoni) családok.

A Barabás (márkosfalvi) családja

A Barabás (márkosfalvi) család címere.²⁸⁶

Kerek pajzsban lovas vitéz jobbjában karddal, a lovas előtt és a lovas mögött két-két szuronyos fegyvertartó katona tiszteleg. A márkosfalvi Barabás családról részletes adatokkal rendelkezünk a szakirodalomban.^{287 288 289}

A márkosfalvi Sipos és a márkosfalvi Barabás család közötti kapcsolat: Barabás Mihály II.

²⁸⁵ Dittrichné Vajtai Zsuzsanna: [Házsongárdi temető](#). Kolozsvár. 2013. Forrás: erdely.ma

²⁸⁶ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. 43-46. Barabás (márkosfalvi) 43.

²⁸⁷ Ld. Kempelen Béla. Magyar nemes családok. I. kötet. Id. mű. 362-366. [Barabás \(márkosfalvi\)](#). Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. 43-46. Barabás (márkosfalvi) alapján vezeti le a családfát. A márkosfalvi anyakönyvek 1759-től állnak rendelkezésre és az anyakönyvek alapján megállapítottam, hogy a Pálmay József által közölt négy táblából álló részletes Barabás családfákban az adatok pontosak. A márkosfalvi családi könyv I. kötete (A-K) maradt meg a Márkosfalvi lelkészi hivatalban. (S. B.)

²⁸⁸ [Zsigmond Júlia. Családtörténet női ágon](#). Művelődés. Kolozsvár. LXIV. évfolyam. 2011. szeptember.

²⁸⁹ [Barabás Miklós](#) (*Kézdimárkosfalva, 1810.-†Budapest. 1898.) A márkosfalvi Barabás-család családfája.

(1636. körül élt.) második felesége Sipos Kata, Barabás Dániel (*1820-†1871.) felesége özvegy Sipos Sámuelné, szül. Botár Inesz (*1813.-†1895.) és Sipos Zsigmond (*1800.-†1881.) felesége Barabás Róza (*1804.-†1873.).

Típus: I. Név: Barabás de Márkosfalva Mihály. Kiadó: Bethlen Gábor. 1619.08.07 nemességigazolás. Jelzet: F 139 - Cista diplomatica - I jelzetű productionalisok - 7. L - N°. 80. Honos: Háromszék. Pest. Birtok: N/A. Sorszám: 1b597.²⁹⁰ (Ld. még MNL OL 1301/1898. sz.)

Típus: K. Név: Szegedy-Maszák de Pest Hugó író n: [Barabás de Márkosfalva Adél-Ilona-Mária](#). gy: 1. Aladár, 2. Elemér, 3. Tihamér-Antal, 4. Árpád-János, 5. Miklós-Ferenc-Hugó, 6. Leóna-Mária, 7. Viola-Petra-Mária, 8. Susette-Hermina-Alíz. Kiadó: Ferenc József |Budapest| 1887.05.25| nemesség és címer adományozása; előnév adományozása; névváltoztatás. Jelzet: K 19 - Királyi Személye Körüli Minisztérium Levéltára - Királyi könyvek - 69. kötet - 641.

A1. Barabás Mihály I. székely hadnagy címeres nemeslevelet Bethlen Gábortól 1619. augusztus 7-én nyert. Barabás Mihály I. Márkosfalván 1614. febr. 17-23.²⁹¹, majd 1619. július 13. is²⁹² lóföként lovon lustrált. 1614. febr. 17-23. két zsellére mint gyalog lófök lustráltak, ezek: Borsai István és Pál Péter. 1614-ben Barabás Gergely meghalt, özvegye 1619-ben még élt, egy leánya van. Barabás Gergely Barabás Mihály testvére vagy unokatestvére lehetett. 1625. karácsony harmadnapján Márkosfalván megállapodás született Jancsó Gáspár I. fiai Jancsó István és Jancsó Gáspár II. valamint anyjuk (Olti Erzsébet Θ Jancsó Gáspár I., akik 1625-ben már nem éltek) testvére Olti András között. A megállapodásnál tanú volt Barabás (márkosfalvi) Mihály I.²⁹³

B1. Mihály II.²⁹⁴ 1636-1650. tájt élt, világtalan. 1636. március 2., albisi nemesként osztozkodik Tamás testvérel. 1650. szeptember 28. Márkosfalva, beteg. 1. Θ Szabó Erzsébet. 2. Θ Sipos (márkosfalvi) Kata.

C1. Erzsébet. Θ Török Máté.

D1. Török Mihály.

B2. Tamás. 1635-ben lustrál. 1650. k. élt.

B3. György. Deák.

B4. N. Θ Butyka Miklós. „Márkosfalvi Butyka Miklós 1624. november 25-én Gyulafejérvártt keltezve Bethlen Gábor fejedelemtől székely lófölevelet (primipilátust) nyert, melylyel Márkosfalván levő háza is felmentetett az adófizetés alul.”²⁹⁵

B5. István. Θ Bod Anna, szülei Bod Miklós²⁹⁶ ²⁹⁷és Gyárfás (lécfalvi) Anna.

C1. Ilona. Θ Vajna (pávai) András.²⁹⁸ Pálmay József²⁹⁹. és Szentkatolnai Bakk Endre³⁰⁰ alapján [1713-ból Háromszék lakosai hűségesküje III. Károlynak, s a nemesek, lófök és pus-kások névsora. Pagus Márkosfalva](#). Nobiles. Vajna András, Vajna Ferenc, Vajna Gábor, Barabás János, Sipos Pál, Sipos Sámuel. Primipili. Butyka Miklós, Butyka Tamás. Barabás Tamás.

D1. Vajna (pávai) Ferenc. Θ Lázár (dálnoki)³⁰¹ Mária.

D2. Vajna (pávai) Gábor. 1771-ben élt. 1. Θ Apor lány, báró. 2. Θ Bartha Judit.

E1. Vajna (pávai) László. Anyja Bartha Judit. Θ Koncz Mária.

²⁹⁰ Adatbázisok. A 131 Illésy-féle családtörténeti adatbázis. [Barabás Mihály rekord lapja](#). MNL OL.

²⁹¹ Demény Lajos IV. köt. Id. mű. 459-460.

²⁹² Demény Lajos IV. köt. Id. mű. 628.

²⁹³ [Szentkatolnai Bakk Endre. A Bak és Jancsó család története](#). Vizaknai római katolikus lelkész. Budapest, Hunyadi Mátyás Inté-zete. 1883.

február 6. Jancsók. 158.

²⁹⁴ Tüdös S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Id. mű. 175-179. Eredeti MOL. P. 907. 4. cs. 1. tétel, Asboth cs. lvt. Barabás II. Mihály. 373-374.

²⁹⁵ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. Butyka (márkosfalvi, kovásznai) 95.

²⁹⁶ Bod (albisi és felső-csernátóni) Miklós 1614-ben lustrált. Apja Tamás, akinek az apja Kelemen. A Bod család egyik ága Márkos-falván élt. Ld.: Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. Bod (albisi és felsőcsernátóni) család. 78.

²⁹⁷ Bod Miklós lustrált Albis. Szádeczky Lajos. Székely oklevéltár V. Kolozsvár. 1896. A Sepsi, Kézdi és Orbai széki nemesek, lófök és szabad-székelyek, a kiket Básta György főgenerális a császár-király hűségére összeíratott és feleskettetett 1602. aug. 1.178. Barabás Gergely. Márkosfalva. 189. Gyárfás Gergeely, Gyárfás István, Gyárfás Jakab, Gyárfás György, Gyárfás András. Lécfalva. 185.

²⁹⁸ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. Vajna (pávai, kovásznai és zágoni) 458-464.

²⁹⁹ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. Vajna család IV. tábla, Vajna András és Barabás Ilona le-származottai. 461.

³⁰⁰ [Szentkatolnai Bakk Endre. A Bak és Jancsó család története](#). Vizaknai római katolikus lelkész. Budapest, Hunyadi Mátyás Inté-zete. 1883.

február 6. I. Bak család. III. I. Török Mátyás (1497) családfája.

³⁰¹ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. Lázár (dálnoki) 283..

- D3. Vajna (pávai) Miklós. Hadnagy. ⚭ Veres (dálnoki) Éva.
E1. Vajna (pávai) András. ⚭ Vajna (zágoni) Zsuzsa.
- D4. Vajna (pávai) N. ⚭ Zsigmond (lemhényi) Pál.
E1. Zsigmond (lemhényi) Gábor. ⚭ Székely Erzse.
- D5. Vajna (pávai) N. ⚭ Bodo Pál.
- D6. Vajna (pávai) N. ⚭ Eresztevényi Ádám.³⁰² Eresztevényi Ádám apja Eresztevényi István II., akinek az apja Eresztevényi András, akinek az apja Eresztevényi István I. 56. Végrendelet. Eresztevény, 1644. január 22.³⁰³ Id. Eresztevényi István lófő és felesége, Dálnoki Demjén (Dimien) Kata közös végrendeletükben a vagyont egymásra testálják. Haláluk után pedig Eresztevényi István fiaira, Boldizsárra és Andrásra, az anya, Demjén (Dimien) Kata (beteg) Boldizsárt mellőzve, András fiára bizza az örökséget. 69. Végrendelet. Eresztevény, 1658. december 23.³⁰⁴ Eresztevényi Istvánné Demjén (Dimien) Kata nemesasszony ingó és ingatlan javait fiára, Eresztevényi Andrásra, valamint leányunokáira, Annokra és Erzsókra hagyta. (Eresztevényi Boldizsár leányai voltak Annok ⚭ Nagy (szotyori) Tamás és Erzsók ⚭ Dési Márton.) Demjén Kata első férje Vontzi (illyefalvi) Péter volt, aki fiatalon meghalt. Eresztevényi István 1614, 1635-ben a régi lófők között mustrált. 1642. február 21-én, I. Rákóczi Györgytől nemességet nyert. Eresztevényi András 1686-ban az eresztevényi templomot építette.
E1. Eresztevényi Ferenc.
E2. Eresztevényi András. 1790-ben végrendelkezik.
E3. Eresztevényi Elek I. ⚭ Keserü Anna.
F1. Eresztevényi Elek II. Királybíró. (-†1824. előtt) ⚭ Szentiványi (sepsiszentiványi) Mária.³⁰⁵
- C2. Zsuzsa. ⚭ Forró (angyalosi) István I.³⁰⁶
- D1. Forró László I.
E1. Forró László II. ⚭ Barabás Krisztina.
E2. Forró György.
F1. Forró Károly.
G1. Forró Rozália. ⚭ Intze³⁰⁷ (lisznyói) József.
G2. Forró Mária. ⚭ Becző Lázár.
G3. Forró János. Márkosfalva.
E3. Forró István.
E4. Forró Teréz. (*1720.-) ⚭ Kálnoki Antal. Csernáton.
- D2. Forró István II.
E1. Forró László. 1. ⚭ Barabás Krisztina, (*1771.) szülei Barabás Mihály II. és Deák Zsuzsa. Barabás Krisztina 2. ⚭ Gidófalvy Samu.
E2. Forró György.
E3. Forró István. ⚭ Fekete N.
E4. Forró N. ⚭ Kálnoki Antal. Csernáton.
- D3. Forró N. ⚭ Török Ferenc pap.
- B6. János I. 1645 k. Béldi János tisztje. Márkosfalván élt. ⚭ Bod Margit, szülei Bod Miklós és Gyárfás Anna. 1635-ben Márkosfalván Bod Miklós és testvére Bod Lukács (⚭ Kálnoky (csernátoni) Anna.) mint nemesek 1-1 lóval lustrálnak.³⁰⁸ Volt egy leánytestvérük Bod Erzsébet, ⚭ Csüdör (nyujtódi) Mózes (1662.) Szüleik Bod Tamás (Albispól házasodott Márkosfalvára) ⚭ Török Anna. Bod Tamás apja Bod Kelemen. Török Anna apja Török András, akinek az apja Török Mátyás³⁰⁹. (1497).

³⁰² Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. Eresztevényi (eresztevényi) 154-155.

³⁰³ Tüdős S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Id. mű. Eredeti: Sepsiszentgyörgyi Állami Levéltár. Fond. 65/37, Eresztevényi család iratai. 160-161. és Eresztevényi István és Istvánné Demjén Kata. 384.

³⁰⁴ Tüdős S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Id. mű. Eredeti: Sepsiszentgyörgyi Állami Levéltár. Fond. 65/37, Eresztevényi család iratai. 194-196.

³⁰⁵ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. Szent-Iványi (sepsi-szentiványi) 418-421.

³⁰⁶ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. Forró (angyalosi) 164-165.

³⁰⁷ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. Intze (killényi és lisznyói) 219-220.

³⁰⁸ Demény Lajos. V. köt. Id. mű. 147.

³⁰⁹ [Szentkatolnai Bakk Endre. A Bak és Jancsó család története.](#) 1883. I. Bak család. III. I. Török Mátyás (1497) családfája.

C1. János II. 1700. elején élt. ⚭ Folta Ilona Kézdiszentlélekről.

D1. Mihály I. ⚭ Köntzei Mária. (-†Márkosfalva, 1775. március 11.) Említve 1741-ben. 1762. január 18.-án a vizitáció során consistorialis személyek Barabás Mihály, Vajna Ádám, Vajna Miklós.

E1. Ferenc. (-†Márkosfalva, 1784. június 8.) ⚭ Vajna Borbála. (-†Márkosfalva, 1772. március 3. Temette Wass Gábor.)

E2. Mihály II. (-†Márkosfalva, 1813. április 3.) 1. ⚭ Deák Zsuzsa. (*1744. k.-†Márkosfalva, 1795. június 2.) Márkosfalva, 1764. augusztus 12. 2. ⚭ özvegy Nagy (szotyori) Lázárné, szül. M. Éva. Márkosfalva, 1797. február 28.

F1. Zsuzsa. (*Márkosfalva, 1765. szeptember 21.-†Márkosfalva, 1829. július 6.) ⚭ Beczó Gábor.

F2. Elek. (*Márkosfalva, 1769. április 2.-†Márkosfalva, 1822. május 18.) ⚭ Kováts Klára (*1773.-†Márkosfalva, 1851. szeptember 22. A halál oka vízibetegség.) Márkosfalva, 1795. május 27. Kováts Klára szülei Kováts Sámuel ⚭ Birtalan Erzsébet.

G1. Salome. (*Márkosfalva, 1795. szeptember-) Konfirmált 1812. május 10. ⚭ Kováts Lajos. [A lelkész Kováts Sámuel, bejegyzése unokámat kereszteltem, tehát Kováts Klára apja Kováts (kézdivásárhelyi) Sámuel, (-†Márkosfalva, 1808. október 2.) aki Márkosfalván volt lelkész 1779. április 26.-1808. október 2. továbbá 1795.-1808.között haláláig esperes is volt. Kováts Sámuel ⚭ Birtalan Erzsébet. (-†1813. november 21)]

G2. Klára. (*Márkosfalva, 1798. április 24.-) Konfirmált 1812. május 10. ⚭ Nagy (szotyori) György.³¹⁰

G3. Krisztina. (*Márkosfalva, 1800. március 23.-) Konfirmált 1813. november 28. ⚭ Forró Dávid.

G4. Sámuel. (*Márkosfalva, 1802. november 21.-†Márkosfalva, 1874. május 10. A halál oka végelgyengülés.) Székassor (ülnök). ⚭ Lukáts Karolina. (*1810.-†Márkosfalva, 1865. január 6. Meghalt 55 évesen. A halál oka szívgörcs, hosszas évek alatt alakult ki, Temette Bodola Sámuel.) Márkosfalva, 1831. szeptember 5. Esketési tanú Beczó András.

H1. Imre. (*Márkosfalva, 1833. szeptember 22.-) Keresztszülők, Hadnagy Fejér úr és Mátyás Zsigmondné. Bába, Hegyeli Bálintné, Kádár Éva. (*1819. október 14.-†1893. december 25.). (Pálmaynál Albert, *1833. def.)

H2. Albert I. (*Márkosfalva, 1835. március 9.-†Márkosfalva, 1895. június 15.) Keresztszülők Barabás Farkas és József, Barabás Karolina. Bába Hegyeliné. ⚭ Kovács Róza. (*1836. május 26.-†1891. november 19.) Márkosfalva, 1859. november 21. Esketési tanúk Forró János, Beczó Sándor, Cseh Sándor, Cseh Farkas. Eskető pap Bodola Sámuel.

I1. Ilona I. (*Márkosfalva, 1860. november 9.-†1861. október 12. Meghalt szamarhurutban) Bába Kádárnő. Keresztelő pap Bodola Sámuel.

I2. N. Ikerlányok halva születtek. (*Márkosfalva, 1862. április 1.) Bába Rácznő.

I3. Dániel. (*Márkosfalva, 1864. április 4.-†Márkosfalva, 1907. február 24) Konfirmált 1878.

I4. Ilona II. (*Márkosfalva, 1867. április 26.-†Márkosfalva, 1868. július 24.)

I5. Jenő I. (*Márkosfalva, 1869. április 26.-†Márkosfalva, 1943. január 14.) ⚭ Brassóban élt, hazajött 1932-ben. ⚭ Bakk Anna. (*1867. január 19.-†1940. február 13.) 1897. december 2.

J1. Anna. (*Sepsiszentgyörgy, 1898. október 3.-)

J2. Jenő II. (*Sepsiszentgyörgy, 1900. július 17.-)

³¹⁰ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. Id. mű. Nagy (szotyori) 335-337. Első nemeslevelük 1585. szeptember 27-én kelt, amit Nagy Elek nyert.

- J3. Albert. (*Sepsiszentgyörgy, 1902. október 1.-)
- I6. Albert II. (*Márkosfalva, 1872. február 6.-†Márkosfalva, 1901. április 28.) Keresztszülők Kocsis Gábor és Kis Emma. Konfirmált 1886.
- I7. Irma. (*1876. december 4.-†1893. május 29. A halál oka tüdővész.) Konfirmált 1892.
- I8. Aladár. (*Márkosfalva, 1876. december 4.-†Márkosfalva, 1877. április 14.)
- H3. Gyula. (*Márkosfalva, 1837. február 13.-def.) Keresztszülők Becző Sándor és testvére Betcző Julianna. Bába Hegyeliné.
- H4. Veronika. (*Márkosfalva, 1839. május 11.-) Keresztszülők Barabás József és Barabás Polixena. Bába asszony Hegyeliné.
- H5. Karolina. (*Márkosfalva, 1841. május 20.-) Keresztszülők Barabás József és hitvесе, Becző Júlia. Bába Mántóné.
- H6. Gyula. (*Márkosfalva, 1843. május 29.-) Keresztszülők Barabás József úr és hitvесе, Becző Júlia. Bába Mántóné. θ Forró Mária. (*Márkosfalva, 1844. április 20.-) 1866. január 23. Elköltöztek Sepsiszentgyörgybe.
- I1. Domokos. (*Márkosfalva 1867. július 13.-†Márkosfalva 1867. július 23.)
- I2. László. (*Márkosfalva, 1868. augusztus 18.-†1935. január 8.) θ 1899. május 22. Sepsiszentgyörgybe költözött.
- I3. Anna. (*Márkosfalva 1870. június 12.-†Márkosfalva 1885. október 19.) Konfirmált 1884. θ Móra István (*Csíszármihályfalva, 1864.) iparos, Márkosfalva, 1892. december 26. Eskető lelkész Kelemen Győző. (*1851. szeptember 2.-†1907.)
- I4. Ilona. (*Márkosfalva 1873. június 8.-) Konfirmált 1886. θ Bereczki Domokos (*1859.) birtokos, szentháromsági, 35 éves. Márkosfalva, 1894. szeptember 2. Marosszékbe költözött. Esketési tanúk Bereczki Dániel, Nagy Sándor, Kos András, Barabás Gyula és Forró Mária.
- I5. István. (*Márkosfalva 1873. június 8.-) Ilona ikertestvére. Keresztszülők Forró Albert (*1842. február 26.-†1913. augusztus 9.) ifjú legény és Baricz Johanna hajadon. Bába martonfalvi Bende Józsefnő. Keresztelte Bodola Sámuel pap.
- G5. Erzsébet. (*Márkosfalva, 1805. október 13.-)
- G6. Ráchel. (*Márkosfalva, 1808. május 11.-) Konfirmált 1823. május. θ Forró Gergely.
- G7. Karolina. (*Márkosfalva, 1810. december 26.-) Konfirmált 1823. május. θ Pünköshti Mózes.
- G8. József. (*Márkosfalva, 1813. március 5.-†) Dulló. 1. θ Becző Júlia. (*1816.-†Márkosfalva, 1866. október 23. Meghalt kolerában.) 1841. k. 2. θ Kovács Zsuzsa. (*1817.-†Márkosfalva, 1877. november 15. A halál oka tüdősorvadás.) Márkos falva, 1868. k. A gyermekek anyja Becző Júlia.
- H1. Ignác. (*Márkosfalva, 1842. május 23.-) Keresztszülők Barabás Sámuel, Forró János és hitvесеi. Bába: Sz. Katolnai Bánfi Farkasné. θ Szabó Ilona.
- I1. Piroska.
- I2. Irén.
- I3. Gyula.
- H2. Berta I. (*Márkosfalva, 1844. május 23.-) Keresztszülők: Becző Lázár és felesége, Forró Mária, több rokon jelenlétében. Bába Csomos Jánosnő.
- H3. Géza. (*Márkosfalva, 1846. augusztus 1.-†Márkosfalva, 1868. augusztus 16. Öngyilkos volt főbe lőtte magát.) Keresztszülők Ba-

- rabás Farkas körjegyző és Barabás Amália. Bába Csomos Józsefnő.
 H4. Eleonóra. (*Márkosfalva, 1848. november 6.-) Kuti Ferenc özvegy (*1844.-). Márkosfalva, 1867. december 16.
- H5. Gergely. (*Márkosfalva, 1850. július 23.- †1926. május 17.) Bába: Kádár Ferencnő. Körjegyző. † Rediger Laura. (*1848. december 30.-†1919. január 22.) Márkosfalva, 1874. november 9. Elköltöztek 1893. április 24-én.
- I1. Juliánna. (*Márkosfalva, 1876. január 23.-†Márkosfalva, 1878. november 7.)
- I2. Andor. (*Márkosfalva, 1879. március 18.-†Márkosfalva, 1885. június 13.)
- I3. Gerő. (*Márkosfalva, 1881. augusztus 27.-) Elköltözött.
- I4. Márton. (*Márkosfalva, 1884. szeptember 10.-†Márkosfalva, 1885. július 8.)
- H6. Béla. (*Márkosfalva, 1855. április 11.-) Gazdatiszt. † özv. Kovács Ignácné.
- H7. Aladár. (*Márkosfalva, 1858. január 2.-†Márkosfalva, 1858. november 11. A halál oka himlő.) Keresztszülők Lázár Mihály és neje, Bokor Miklós és neje. Bába Kádárnő.
- H8. Sabrina, Irma. (*Márkosfalva, 1860. október 18.-†Budapest, 1945. Hamvait 1970-ben Márkosfalvára hazahozták.) Keresztszülők Forró János és Becző Borbála. Keresztelte Kese Mihály. Bába Kádárnő. † Kos (Koós) András II. (*1855.-†1925.), akinek az apja Kos (Koós) András I. földbirtokos. Márkosfalva, 1882. április 10. 10 gyermekük született, közülük hat élte meg a felnőtt kort.” A Koós-kúriában férje halála után hosszabb ideig Irma lánya családjával lakott, besegített a gyermekek nevelésébe, a házi munkába. Velük költözött Sepsiszentgyörgyre is, amikor úgy döntöttek, bérelnek ott egy lakást, mert így gazdaságosabb, mint ha minden gyermeknek internátust fizetnének, márpedig mindegyiket taníttatni akarták. Itt érte őket a hír, hogy közeledik a frontvonal. Nem akartak menekülni, de az idős nagymamát gyermekei Budapestre költöztették Albert fiához (ő Kolozsváron Mezőgazdaságtudományi Egyetemet végzett, Orosházán kapott állást a Wengheim birtokon intézőként. Nem tervezte, hogy végleg szülőföldjétől távol telepedjen le, de apja ezt javasolja neki egy 1918 körül írt levelében, arra hivatkozva, hogy otthon kiszámíthatatlan a politikai helyzet. Albert a gazdatiszt lányát vette el feleségül, Budapesten telepedtek le, utódaik ma is többségükben ott élnek). Koós Irma nyolcvanon túl van, amikor a háborús körülmények okozta idegesség, nyugtalanság miatt egyre romlik egészsége és fekvőbeteg lesz. Bombariadókkor nem tudott lemenni a pincébe, egy fürdőszobát alakítottak át neki, hogy ott meghúzódhasson. Ott halt meg az egyik légítámadás alatt. Mivel kijárási tilalom volt, a bérház udvarán hantolták el. Háború után Budapest egyik temetőjébe költöztették, aztán az 1970-es évek végén egy urnában hazahozták hamvait, és a márkosfalvi temetőben helyezték el. Akkor már gyermekei közül csak Albert élt.”³¹¹
- I1. Kos András III. (*Márkosfalva, 1883.-) Minthogy Barabás Anis még konfirmálatlan volt, helyette anyja, Barabás Gyuláné Forró Mária tartotta keresztvíz alá” Andrást, elsőszülött fiát.³¹²
- I2. Kos Zsuzsa. (*Márkosfalva, 1887. május 14.-) Keresztszülők Becző Zoltán (*1847.-Márkosfalva, 1905. február 12.³¹³), Becző Irma, bába Bakk Mária, keresztelő pap Bodola Sámuel.

³¹¹ [Zsigmond Júlia: Családtörténet női ágon](#). Művelődés - közművelődési folyóirat- Kolozsvár LXIV. évfolyam 2011. szeptember.

³¹² [Zsigmond Júlia: Családtörténet női ágon](#). Id. mű.

³¹³ Becző Zoltán († Becző Szerena.) halotti értesítője. Gyásjelentők. Székely nemzeti múzeum. Sepsiszentgyörgy.1763-1940.

- I3. Kos Mária. (*Márkosfalva, 1889. január 1.-) Keresztszülők ifj. Kocsis Gábor és Kocsis Róza. Bába Bakk Mari. Pap Bodola Sámuel.
- I4. Kos Irma. (*Márkosfalva, 1890. november 26.-) Keresztszülők Sepsiszentgyörgyről Pataki Áron és Kovács Anna. Bába Bakk Mari. Pap Bodola Sámuel. „Az ifjabb Koós Irma a három lány közül egyetlenként tanult tovább. Szatmárnémetiben végezte a tanítóképzőt, és a háromszéki Páván kezdte pályáját. Itt ismerkedett meg a zabolai Bende Jenővel, akivel házasságra lépett. Bende Jenőnek volt már egy felesége, akit fiatalon elvesztett, s aki után maradt egy fia is. Ifjabb Bende Jenőt pávai nagyszülei nevelték. De aztán mindhárman Márkosfalvára költöztek. A szülők a helyi iskolában tanítottak, s a szolgálati lakásban kezdték egybekötött életüket. Négy közös gyermekük született, de mind az öten úgy nőttek fel, mint édestestvérek...Bende Jenóné Koós Irmának nem csak az anya, de a családfő szerepét is be kellett töltenie. Férjét alig tíz év házasság után egy rejtélyes betegség mozgásképtelenné tette, fokozatosan lebénította, majd elvitte.”³¹⁴
- J1. Bende N. (leány) október 2.-) 1943-tól a Nagyvárad tanítóképzőben tanult.
- J2. Bende Mária. (*1924. október 2.-) 1942-től a Nagyvárad tanítóképzőben tanult. 1944. áprilisában a front közeledése miatt az oktatást felfüggesztették és a tanulókat hazaküldték. 1945-ben Budapestre menekült, majd visszatért Márkosfalvára. A tanítóképzőt Kolozsváron befejezte és 1948-ban Dálnokba ment tanítani. ☉ Miklós István szabó. Dálnok. 1954.
- J3. Bende Sándor.
- J4. Bende Lajos.
- I5. Kos Ferenc. (*Márkosfalva, 1894. május 28.-) Keresztszülők Barabás Jenő kereskedő segéd és Kocsis Ida hajadon. Bába Bakk Mária. Keresztelő pap Kelemen Győző.
- I6. Kos N. (leány) (*Márkosfalva, 1896. február 19.-) Szülész nő Bak Mária, anyakönyvvezető (az anyakönyvvezetést 1895-ben vezették be) Veres Péter.
- I7. Albert.
- H9. N. (*Márkosfalva, 1862. július 20.-†Márkosfalva, 1862. július 20. Halva született.)
- G9. Lajos. (*Márkosfalva, 1815. december 13.-)
- G10. Amália. (*Márkosfalva, 1820. április 15.-) ☉ Barabás János.
- F3. Krisztina. (*1771.) 1. ☉ Forró (angyalosi) László. 2. ☉ Gidófalvy Samu.
- F4. Dénes. (*Márkosfalva, 1776. április 22.-†Márkosfalva, 1819. április 12.) Megyebíró. ☉ Ingarten Klára (*1781.-†Márkosfalva, 1863. június 15. Meghalt hosszas rendes betegségben).
- G1. Farkas. (*Márkosfalva, 1813. március 28.-†Márkosfalva, 1860. március 4. A halál oka üdült köszvény.)
- G2. Polixena I. (*Márkosfalva, 1815. május 15.-†1815.)
- G3. Polixena II. (*Márkosfalva, 1816. október 24.-) ☉ Becző Miklós. Márkosfalva, 1841. december 5.
- E3. István. (†Márkosfalva, 1788. április 27.)
- F1. Mária. (-†Márkosfalva, 1786. február 22.-)
- E4. Zsuzsa. (-†Hatolya, 1784. szeptember 12.)
- E5. Mária. ☉ Kocsis András. Márkosfalva, 1764. augusztus 23.
- D2. István. (*Márkosfalva, 1710.-†Márkosfalva, 1784. augusztus 24.) Említve 1741-ben.

³¹⁴ [Zsigmond Júlia: Családtörténet női ágon](#). Id. mű.

1. ⚭ Vajna (pávai) Éva. (*Páva, 1715.-) Vajna Éva apja Vajna Zsigmond.³¹⁵ 2. ⚭ Forró (angyalosi) Sára (†Márkosfalva, 1773. november 19.).
- E1. Péter I. (*1736.-†Márkosfalva, 1811. október 28. 75 éves volt.) ⚭ Deák (kovásznai) Ilona (*1739.-†Márkosfalva, 1824. december 7. 85 éves volt.)
- F1. Péter II. (*Márkosfalva, 1769. július 28.-)
- F2. Berta. (*Márkosfalva, 1772. június 8.-) ⚭ Lázár (dálnoki) Lajos.
- F3. Júlia (*1762. k.). ⚭ Kotsis (márkosfalvi) Ádám. Márkosfalva, 1781. október 13.
- F4. Antal I. (*Márkosfalva, 1777. január 11.-†Márkosfalva, 1835. január 17. Meghalt forró betegségben.) Megyebíró volt Márkosfalván 1822-1825. ⚭ Balogh (barátfalvi) Anna (*Barátfalva, 1785.-Márkosfalva, 1867. április 9. 82 éves volt.). Márkosfalva, 1803. február 18.
- G1. Pál I. (*Márkosfalva, 1804. január 4.-def.)
- G2. Róza. (*Márkosfalva, 1804. január 4.-†Márkosfalva, 1873. június 16. Meghalt hosszas betegségben. Temette Bodola Sámuel pap.) Konfirmált 1820. március. ⚭ Sipos Zsigmond. (*1800. május 9.-†Márkosfalva 1881.) ⚭ 1827. április 4. Barabás Pál ikertestvére Róza. (Folytatás ld.: márkosfalvi Sipos családfa.)
- G3. Antal II., barátosi jegyző. (*Márkosfalva, 1809. május 22. -†Réty, 1901. november 5.) Bodola (zágoni) Róza. (*Márkosfalva, 1811. február 1.-†Barátos, 1888. február 24. A halál oka szélhűtés. Halotti értesítő alapján.) 1834. április 17-én Bodola Ferenc hajadon leánya Bodola Rozália és Barabás Antal fia ifj. Barabás Antal házasságot kötöttek. Esketési tanúk Forró János, curátor, Intze László, márkosfalvi református schola (iskola) rector, (igazgató) eskető pap alsócsernátoni Kovács Sámuel.

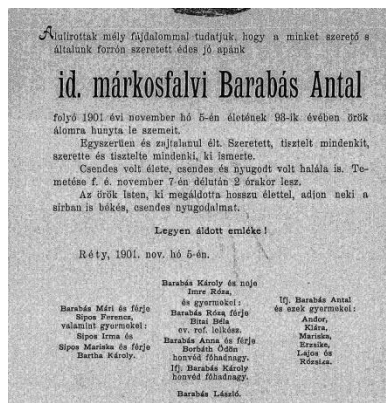

Barabás Antal és Bodola Róza. 1886. k.

Márkosfalvi id. Barabás Antalné, szül. zágoni Bodola Rózália halotti értesítője. 1888. Bodola Rózália 1888. február 24-én éjjel 2 óraker, életének 78-ik, boldog házasságának 55-ikévében, szélhűtés következtében megszűnt élni. Barátosi sírkertben temették el. Gyászolják: idősb Barabás Antal, férje, gyermekei: Barabás Mária, férje Sipos Ferenc és gyermekei, Barabás Károly, neje Imre Róza és gyermekei.

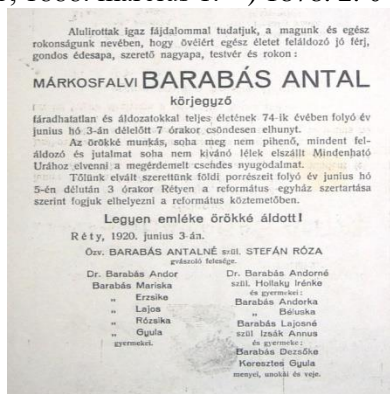
³¹⁵ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. Vajna (pávai, kovásznai és zágoni) Vajna Zsigmond. 1729. Az orbai szék királybírája. ⚭ Tusa Klára. Gyermekei között csak Zsigmondot és leszármazottait ismerteti. Vajna Zsigmond testvére Vajna István I., 1710. 1720-ban az orbai szék királybírája. ⚭ Barabás (márkosfalvi) Mária, akit a Barabás családfán az adatok hiánya miatt elhelyezni nem tudtam. 459-460.

[Id. márkosfalvi Barabás Antal halotti értesítője. 1901.](#)

Id. márkosfalvi Barabás Antal 1901 évi november hó 5-én, életének 93-ik évében örök álomra hunyta le szemeit. Réty. Gyászolják gyermekei: 1. Barabás Mári és férje Sipos Ferencz, valamint gyermekei: Sipos Mariska és férje Barta Károly. 2. Barabás Károly és neje Imre Róza és gyermekei: Barabás Róza és férje Bitai Béla, református lelkész, Barabás Anna és férje Borbáth Ödön, honvéd főhadnagy, ifj. Barabás Károly honvéd főhadnagy. 3. Barabás László. 4. Ifj. Barabás Antal és gyermekei: Andor, Klára, Mariska, Erzsike, Lajos és Rózsika.

- H1. Mária. (*1836.-†1938.). Θ Sipos Ferencz. (*Márkosfalva, 1836. április 10.- †1927. október. 21.) Θ 1859. október 27.
- H2. Károly I. θ Imre Róza. Barátoson éltek.
- I1. Róza. (*1868.-) θ Bitai Béla, református lelkész.
- I2. Anna. Borbáth Ödön, honvéd főhadnagy.
- I3. Károly II., (*Márkosfalva, 1885. február 3.) honvéd főhadnagy. Θ Czako Róza. (*1882. október 26.-†1930. október 25.) Márkosfalva, 1911. november 18.
- J1. Barabás Béla. (*Márkosfalva, 1913. február 22.-) Konfirmált 1926.
- J2. Barabás Gizella. (*Márkosfalva, 1914. október 7.-) Konfirmált 1928.
- J3. Barabás Margit. (*Márkosfalva, 1921. január 13.-)
- J4. Barabás Anna. (*Márkosfalva, 1922. szeptember 22.-) Konfirmált 1936. május 21.
- H3. László. Tanár Czirákon, Nograd megyében.
- H4. Antal III. (*1846.-†Réty, 1920. június 3.) 1. θ Bokros Maria. (*1853.-†Nagyborosnyó, 1888. március 1.³¹⁶) 1878. 2. θ Stefán Róza.

[Barabás Antal III. halotti értesítője. 1920.](#)

Márkosfalvi Barabás Antal körjegyző, 1920. június 3-án életének 74-ik évében elhunyt. A Réty református temetőben temették el. Gyászolják: Stefán Róza, felesége, gyermekei 1. Dr. Barabás Andor és felesége Hollaky Irénke és gyermekei: Andor és Béla. 2. Barabás Mariska. 3. Barabás Erzsébet. 4. Barabás Lajos és felesége, Izsák Annus és gyermeke Barabás Dezső. 5. Rózsa és férje Keresztes Gyula. 6. Gyula.

- I1. Andor I. θ Hollaky Irén.

³¹⁶ [Márkosfalvi ifj. Barabás Antalné, szül. Bokros Mariska halotti értesítője.](#)

- J1. Andor II.
 J2. Béla.
 I2. Klára.
 I3. Mariska.
 I4. Erzsébet.
 I5. Lajos. θ Izsák Anna.
 J1. Dezső.
 I6. Rózsa. θ Keresztes Gyula.
 I7. Gyula.
- G4. Anna. (*Márkosfalva, 1812. március 19.-) θ Donáth József.
 G5. Pál. (*Márkosfalva, 1813.-†Márkosfalva, 1817.)
 G6. Júlia. (*Márkosfalva, 1815. február 3.-) 3. θ Bodor (gidófalvi és léczfalvi) Farkas II.³¹⁷ Bodor Farkas 1. θ Bodor Klára. 2. θ Szabó Franciska. Bodor Farkas 5 gyermeke gyermekkorukban meghalt. Bodor Farkas II. apja Bodor Farkas I.
 H1. Bodor Pál. θ Sándor Mária.
 H2. Bodor Katalin. θ Nagy Tamás. Zágon.
 H3. Bodor György agglegény.
- G7. István. (*Márkosfalva, 1818. augusztus 30.- †Márkosfalva, 1907. június 2.) 1848/ 49. honvéd. θ Farkas (alsócsernátoni) Zsuzsa. (*1834. április 18.- †1909. február 9.) Márkosfalva, 1851. február 11. Esketési tanú Kovács József.
 H1. Mór. (*Márkosfalva, 1853. szeptember 24.-) Konfirmált 1868.
 H2. Mária. (*Márkosfalva, 1856. október 1.-) Konfirmált 1870. θ Végh Ferenc. Márkosfalva, 1875. február 13. Alsócsernátonban élt.
 H3. Ferenc. (*Márkosfalva, 1858. november 24.-†Márkosfalva, 1858. november 24. Halva született.)
 H4. Anna. (*Márkosfalva, 1864. március 18.-†Márkosfalva, 1864. április 12.) Keresztszülők Alsócsernátoni Farkas Pál és neje Farkas Anna. Bába Rácznő. Keresztelte és temette Bodola Sámuel.
- G8. Péter. (*Márkosfalva, 1821. július 9.- †Márkosfalva, 1889. július 24. Meghalt végelgyengülésben. Bodola Sámuel temette.) θ Rákosi (mártonfalvi) Kata. Márkosfalva, 1851. február 20. Esketési tanú Kovács József.
 H1. Ödön. (*Márkosfalva, 1851. december 1.-†Márkosfalva, 1852. május 20.)
 H2. Leonárd. (*Márkosfalva, 1854.-†Márkosfalva, 1873. július 5.)
 H3. László. (*Márkosfalva, 1857. június 5.-†Márkosfalva, 1858. július 13. Meghalt vérhasban.) Keresztszülők Lukács Károly és Rákosi Klára. Bába Kádárnő.
 H4. Etelka. (*Márkosfalva, 1859. december 3.-) Bába Rácznő. θ Bakk István (*1855.) Márkosfalva, 1887. június 29.
- G9. Elek. (*Márkosfalva, 1824. május 20.-) 1848/49. honvéd. θ Bodor Karolina. (*1830.-†Márkosfalva, 1890. október 22.)
 H1. Rozália. (*Márkosfalva, 1850. október 16.-†Márkosfalva, 1852. szeptember 25. A halál oka vérhas.) Keresztszülő: özv. Donáth Józsefné. Bába: Csákánynő.
 H2. Berta I. (*Márkosfalva, 1855. június 7.-†Márkosfalva, 1857. augusztus 21.)
 H3. Cecília. (*Márkosfalva, 1857. február 2.-) Keresztszülők Barabás Dániel és neje Botár Inesz, Barabás István és neje Farkas Zsuzsa θ Király Kálmán. Sepsiszentgyörgy.
 H4. Sándor I. (*Márkosfalva, 1860. január 22.-†Márkosfalva, 1929. december 24.) Keresztszülők Barabás József és Becző Julianna. Bába Kádárnő. Keresztelő pap Bodola Sámuel. Körjegyző. θ Karácson Rózsa. (*1876. december 1.-†Márkosfalva, 1910. június 22.) Márkosfalva,

³¹⁷ Pálmai József. Háromszék vármegye nemes családjai I. Id. mű. Bodor (sepsizaláni- gidófalvi- és léczfalvi) 82-88.

1910. június 22.
11. András. (*Márkosfalva, 1895. december 20.-) θ 1922. július 22.
Brassóba költözött.
12. Miklós. (*Márkosfalva, 1897. szeptember 22.-) θ 1921. június 28.
Brassóba költözött.
13. Sándor II. (*Márkosfalva, 1899. október 9.-†Márkosfalva, 1901.
június 3.
14. Anna. (*Márkosfalva, 1904. április-) θ Szabó Károly. Márkosfalva,
1923. március 5.
15. László. (*Márkosfalva, 1906. január 9.-) θ Szabó Emília.
(*Márkosfalva, 1914. szeptember 3.-) Márkosfalva, 1932. augusz-
tus 27.
J1. Imre. (*Márkosfalva, 1933. január 1.-)
16. Ilona. (*Márkosfalva, 1908. szeptember 18.-) Konfirmált 1922.
17. Sándor III. (*Márkosfalva, 1912. augusztus 30.-)
18. Erzsébet. (*Márkosfalva, 1919. február 26.-) Konfirmált 1932.
május 17.
- H5. Berta II. (*Márkosfalva, 1862. január 6.-) Keresztszülők Kocsis Gábor
ifjú és Barabás Lujza nemes. Bába Rácznő. Keresztelő pap Bodola
Sámuel. θ Fejér József, (*1841. február 22.-†1932. április 21.) Seps-
szentgyörgy. 1900. június 4.
- H6. Lőrincz. (*Márkosfalva, 1864. június 26.-) Keresztszülők Bodor
Lőrincz krakkói pap és Barabás Lujza. Bába Rácznő. Keresztelő pap
Bodola Sámuel. Királyi jegyző, Esztelneken. θ Málnási Etelka.
I1. Károly. (*1900.)
- G10. Dávid. (*Márkosfalva, 1828. január 5.-) 1848/49. honvéd. θ Becző Julian-
na.
- H1. Antal IV. (*Márkosfalva, 1859. március 20.-) Keresztszülők Barabás
Albert és Barabás Lujza nemesek. Bába Kádárnő. Keresztelő pap Bo-
dola Sámuel.
- H2. Imre. (*Márkosfalva, 1861. február 2.-) Keresztszülők Szabó István és
neje Barabás Klára nemesek. Bába Rácznő. Keresztelő pap Bodola
Sámuel. θ Kovács Róza. (*1853. május 17.-†1917. február 28.) Már-
kosfalva, 1886. július 11. Esketési tanúk Bakk Lázár, Kovács András,
Kocsis Gábor, Barabás Gergely. Eskető pap Bodola Sámuel.
11. Róza. (*1887. április 7.-†1923. április 17.) Keresztszülők Kupán
Dániel és Kovács Zsuzsa. Bába Benkoné. Pap Bodola Sámuel. Kon-
firmált 1900. 1. θ Forró Géza. (*1877. szeptember 2.-†1943. nov-
ember 17.) Márkosfalva, 1920. március 27. 2. θ Nagy Vilma.
(*Alsócsernáton, 1887. július 28.-†1935. december 9.) Márkosfalva,
1923. december 1. 2 leányának az anyja. 3. θ Bakk Tékla.
(*Márkosfalva, 1895. november 19.-) Márkosfalva, 1936. április 8.
J1. Forró Berta. (*1924. december 31.-)
J2. Forró Panni. (*1928. december 2.-)
- I2. Mária. (*1888. szeptember 2.-) Bába Bakk Mari. Konfirmált 1902.
május 11. θ Bitai Zsigmond. (*1898. július 20.-) Márkosfalva, 1924.
május 8.
J1. Bitai Ferenc. (*1922. július 8.-) Házasság előtt született.
J2. Bitai Margit. (*1925. április 4.-†1925. október 4.)
J3. Bitai Klára. (*1828. augusztus 5.-)
J4. Bitai László. (*1931. november 15.-†1932. július 28.)
- I3. Örzse. (*1891. január 16.-†1891. május 25.) Bába Bakk Mari.
- H3. Klára. (*Márkosfalva, 1863. július 21.-) Keresztszülők Szabó István és
Barabás Klára. Bába Rácznő.
- H4. Fábián. (*Márkosfalva, 1867. január 20.-) Keresztszülők Szabo
(czofalvi) István és Barabás Klára. Bába martonfalvi Bende Józsefnő.
- H5. István. (*Márkosfalva, 1868. december 25.-) Keresztszülők nemes

- Kovács Áron és neje Denes Teréz. Bába martonfalvi Bende Józsefnő.
Keresztelte Bodola Sámuel.
- H6. Izsák. (*Márkosfalva, 1871. május 6.-†Márkosfalva, 1886. április 22.)
Keresztszülők Kovács Áron és Dénes Irén nemesek. Bába Bakk Mari.
- H7. Ilona. (*Márkosfalva, 1876. október 18.-) Keresztszülők Kisó András
ifjú és Barabás Czeczilia hajadon. Bába Tompáné
- G11. Pál II. (*Márkosfalva, 1831. október 15.-†Márkosfalva, 1916. szeptember
1.) Keresztszülők: Bodola Ferenc és felesége. Bába: Sok Anna. Θ Tódor
Ágnes, gazdasszonya. (-†Márkosfalva, 1921. szeptember 12.)
- H1. Mária. (*Márkosfalva, 1877. november 26.-) Konfirmált 1907. május
20. Házasságon kívül a szolgálójától született, de magáénak ismerte
el. Aláírta Orbán Lajosné.
- F5. Julia. (*Márkosfalva, 1779. k.-) Θ Kocsis Ádám. Márkosfalva.
- F6. Zsuzsa. (*Márkosfalva, 1781. k.-)
- E2. János I. (*Márkosfalva, 1735.-†Márkosfalva, 1803. június 11. 68 éves volt.)
Említve 1752-ben és 1781-ben. (Johannes Barabás). 1. Θ Hadnagy (dálnoki) An-
na. Márkosfalva, 1759. augusztus 9. 2. Θ Forró György özvegye, Bárdi Krisztina.
(*1749.-†Márkosfalva, 1835. április 20. 86 éves volt.) Márkosfalva, 1786. május
15.
- F1. Zsigmond. (*Márkosfalva, 1762. augusztus 15.-†1762. augusztus 15.)
Benjámin ikertestvére.
- F2. Benjámin. (*Márkosfalva, 1762. augusztus 15.-) Zsigmond ikertestvére.
- F3. Eszter. (*Márkosfalva, 1764. április 1.-) Θ Szathmáry Gábor pap.
- F5. Éva I. (*Márkosfalva, 1770. január 4.-†Márkosfalva, 1774. február 6.)
- F6. Mihály. (*Márkosfalva, 1773 augusztus 29.-)
- F7. Izsák. (*1774.-†Márkosfalva, 1854. január 8. Meghalt vízkorságban, 80 éves
volt.) Megye bíró 1804-1806 között. Θ Forró Krisztina.
- G1. Elek. (*Márkosfalva, 1802. november 7.-†Márkosfalva, 1865. május 23.)
1. Θ N. 2. Θ Bitai Rozália. (*1804. k.-†Márkosfalva, 1852. december 3.)
Márkosfalva, 1848. november 29. Barabás Elek özvegy volt. 3. Θ Szabó
Éva (*1817.-). Márkosfalva, 1853. október 4. Szabó Éva 36 éves hajadon.
Tanúk Kovács József, Todor József. 4. Θ N.
- H1. Zsigmond. (*Márkosfalva, 1855. január 2.-†Márkosfalva, 1936.
augusztus 10.) Anyja Szabó Éva. Θ Székely Mari. (*1853. június
11.- †Márkosfalva, 1937. február 24.) (*1853. június 11.-) Márkos-
falva, 1879. október 15.
- H2. Mihály. (*Márkosfalva, 1857. január 19.-) Anyja Szabó Éva. Θ Bod
(albisi) N.
- H3. Anna. (*Márkosfalva, 1860. december 8.-†Márkosfalva, 1861.
augusztus 21. A halál oka vérhas.) Anyja Szabó Éva. Bába Rácznő.
Keresztelő pap Bodola Sámuel.
- G2. Zsigmond. (*Márkosfalva, 1805. május 10.-†1842.) Udvari tiszt.
- G3. Borbála. Θ Hadnagy (dálnoki) Sámuel.
- G4. Mihály (*1812.-) Θ Kékkövi Eszter.
- G5. Károly. (*Márkosfalva, 1819. december 28.-) Θ Szabó Róza. Márkosfalva,
1854. március 5.
- H1. Mária. (*Márkosfalva, 1854. december 10.-†Márkosfalva, 1877.
július 27. Meghalt tüdősorvadásban, 23 éves volt.) Θ Gyöngyösi
István.
- H2. Róza. (*Márkosfalva, 1857. november 14.-) Keresztszülők Barabás
Farkas és Gál Rozália. Bába Kádárnő. Θ Székely János.
- H3. Berta. (*Márkosfalva, 1859. november 20.-) Bába Kádárnő,
keresztelő pap Bodola Sámuel. Θ Gyöngyösi István.
- G6. Mária. (*Márkosfalva, 1823.-) 1. Θ Domokos (gidófalvi) 2. Θ Bartha
(nagyborosnyói) Elek. Márkosfalva, 1852. február 18. Barabás Mária öz-
vegy gidófalvi Domokosnő. Tanúk Forró János és Kovács József. Presbi-
teri jegyzőkönyv, békéltetési tárgyalás: „1853. január 25. Nagyborosnyói

Bartha Elek miután feleségét Barabás Máriát elhagyta, Barabás Mária úgy nyilatkozott, hogy Bartha Elek úrhoz mint feleség soha vissza menni nem fog.” 3. ⚭ Szabó Károly. Márkosfalva, 1861. október 31. Barabás Mária elvált, 38 éves. Esketési tanúk Barabás Albert és Szonda Lajos. Eskető pap Bodola Sámuel.

F8. Róza. (*Márkosfalva, 1778.-) ⚭ Bartha László, marosszentkirályi református pap.

F9. János II. (*1779. k.-†1823. február)³¹⁸ 1. ⚭ [Gaál \(dálnoki\) Terézia](#), (*1780. k.-†1837. után, 1840. k.) Gaál (dálnoki) István leánya. 1807. Gaál István (†1829. után) fia Gaál Miklós, aki 1822-ben öregsége miatt a gazdaságának az irányítását átadta fiának. Gál Terézia. 2. ⚭ Szabó (dálnoki) Antal. Dálnok. 1817. január 20. Diszperzáció mellett. Esketési tanúk Barabás Elek és Lázár Dávid. 4 gyermeke született Szabó Antaltól. Barabás János II. a jobb módú nemesek közé tartozott, Márkosfalván és Feltorján bírt ingatlanokat. Az utolsó nemesi felkelésre (insurrectio-ra) 1809-ben, a napóleoni háborúk alatt került sor és ehhez csatlakozott Barabás János II. aki a felső fehérmegeiekhez állt táborba, ahol főhadnagyi rangot viselt. A résztvevőknek azonban nem valami nagyon sok dolguk volt, ettek, ittak, kártyáztak, mulattak s ez okozta azt, hogy a dorbézolást Barabás János II. annyira megszokta, hogy a nemesi felkelés után is folytatta. Gaál Terézia látva az így bekövetkezendő végromlást és az ittas állapottal vele járó bánásmódtól is sokat szenvedve, Barabás Miklós fiát hat hónapos korában az ölébe vette és Márkosfalváról átgyalogolt Dálnokba. Erre Gaál Terézia édesapja Gaál István megkezdte leánya nevében a válópert, ami 1810-ben fejeződött be. Gaál Terézia így a szülői házban talált menedéket és Márkosfalvára nem tért vissza.

[Barabás Miklós édesanyja](#) Gaál Terézia, második házasságából, Szabó Antaltól származó gyermekeivel, 1828. Készítette Barabás Miklós.

2. ⚭ Jankó (feltorjai) Anna. Felső Torja. 1820. Jankó Anna rokonai Könceziné és Pocsáné.

G1. János III. (*1808. k.-†Márkosfalva, 1851. február 8. A halál oka öngyilkosság.) Anyja Gaál Terézia. ⚭ Barabás Amália (*Márkosfalva, 1820.-†Márkosfalva, 1874. szeptember 6.). 1847. szeptember 7-én házasodott Barabás Elek leánya Barabás Amália és özvegy Barabás János.³¹⁹

H1. János III. (*Márkosfalva, 1848. július 6.- †Márkosfalva, 1896. február 12.) Keresztszülők: Barabás Lajos ifjú és Forró Klára kis-

³¹⁸ [Barabás Miklós emlékirata.](#)

³¹⁹ [Barabás Miklós megjegyzése](#) (Bakk Pál. Barabás Miklós kiadatlan levele. Korunk. 1970. 29. évfolyam. 8. szám. 1261.): „Mint testvéreim vannak felemlítve I-ször János sz. 1787-ben torjai lakos, neje Barabás Amália, Cop. 1847-ben. Ez elég vén legény lehetett, mikor megházasodott, 60 éves korában, nagy bátorsága volt megházasodni, én ennek hírét soha nem hallottam sem Torján, sem Márkosfalván. Torjai lakos nem volt.” A márkosfalvi anyakönyvek szerint viszont valószínűleg Barabás Miklós testvére volt Barabás János, nem torjai, hanem márkosfalvi lakos. Márkosfalvi anyakönyv: 1847. szeptember 7-én házasodott Barabás Elek leánya Barabás Amália és özvegy Barabás János. 1851. február 8-án Barabás János öngyilkos lett. 1874. szeptember 6-án meghalt özvegy Barabás Jánosnő, Barabás Amália (*1820.) 54 éves volt. Két gyermekük János III. és Károly, ahogy az anyakönyvek alapján közöltem. Ezek az anyakönyvi adatok egyeznek Pálmay József által közölt családfával, Barabás család III. tábla. Id. mű. 45.

asszony. Bába Csomós Józsefné. θ Miklós Ilona. (*1852. szeptember 7.-) Márkosfalva, 1875. április 17.

I1. Irén. (*Márkosfalva, 1873. február-†Márkosfalva, 1875. augusztus 7. A halál oka szamarhurut.)

I2. Gyula. (*Márkosfalva, 1874. augusztus 16.-†Márkosfalva, 1875. augusztus 3. A halál oka szamarhurut.)

I3. Emma. (*1876. április 5.-) Konfirmált 1890.

I4. Zoltán. (*1877. október 16.-) Konfirmált 1890.

I5. Kálmán I. (*1879. június 11.-†1880. szeptember 27.)

I6. Kálmán II. (*1882. november 7.-†1885. május 1.)

I7. Géza. (*1884. október 25.-)

I8. Róza. (*1881. február 11.-)

I9. Miklós. (*1886. október 9.-) Keresztszülők ifj. Kos András és Barabás Irma.

I10. Irma. (*Sepsiszentgyörgy, 1890. november 5.-)

H2. Károly. (*Márkosfalva, 1850. július 22.-†Márkosfalva, 1853. október 22.) Keresztszülők: Jankó Tamás és Barabás Polixena. Bába Csomós Józsefné.

G2. Miklós.^{320 321 322 323} (*Márkosfalva, 1810. február 10.-†Budapest, 1898. február 12. Márkosfalván szülőhelyén kopjafát állítottak fel, amit a csernátóni Haszmann fivérek készítettek. A felírat: Ezen a helyen született Márkosfalvi Barabás Miklós festőművész, falunk nagy szülöttje 1810-1898.) 1970-ben Hunyadi László marosvásárhelyi szobrász által elkészített Barabás Miklós márványszobrát állították fel a falu közepén. Anyja Gaál Terézia. 1822-ben 12 éves korában járt utoljára Háromszéken, szülőföldjét elhagyta. θ Bois de Chesne Zsuzsanna. (*Konstanz³²⁴. 1813.-†Pest, 1861.). Pest. 1841. június. Chesne Zsuzsanna testvére Bois de Chesne Pierret Genfben élt. 1836 szeptember 10-én az MTA levelező tagjának választották. 1859-ben engedélyt kapott egy Képzőművészeti Társulat megalapítására, melynek 1862-től haláláig igazgató elnöke volt. A III. oszt. vaskoronarend lovagja volt. 2008-ban Márkosfalván a könyvtár, az általános iskola és az óvoda is Barabás Miklósról kapta a nevét.

Barabás Miklós. Önarckép. 1841. Barabás Miklósné.

³²⁰ [Márkosfalvi Barabás Miklós önéletrajza.](#)

³²¹ Magyar Életrajzi Lexikon. [Barabás Miklós.](#)

³²² [A Pallas nagy lexikona.](#) [Barabás Miklós.](#)

³²³ [Barabás Miklóssal](#) kapcsolatos irodalom.

³²⁴ Konstanz város Németország délnyugati, Svájjal határos csücskében, Baden-Württemberg tartományban, a Bodén-tó (vagy Konstanz-tó) partján.

Barabás Miklós családja körében.

- H1. Henriette. (*Pest, 1842. december 10.-†Pest, 1892. március 2.) θ Demjén László I. 1863. Henriette rajzolni és festeni atyjától tanult, kezdetben csendéleteket, később arcképeket festett. θ Demjén László I. (*Balmazújváros, 1836. április 3.-†Kolozsvár, 1886. február 14.) kolozsvári könyvtáros, könyvkiadó. 1863. Barabás Henriette 1865-ben betegeskedni kezdett és férjétől elválva, hazament Budapestre atyjához egyéves fiacskájával együtt. Elnehezedett idegbaja 1892 tavaszán sírba vitte.
- II. Demjén László II. (*Kolozsvár, 1864.-†München, 1929.)
Festőművész. Előbb Pesten, majd Münchenben tanult s ott is telepedett le.
- H2. Ilona (Hona). (*Pest, 1844. július 14.-Pest, 1929. március 12.) θ [Szegedy-Maszák Hugó](#).(*Nagyenyed, 1831. augusztus 10.-†Budapest, 1916. augusztus 28. [Sírja védett 2004. Fiumei úti temető](#), Budapest. Parcella, Szakaszsor, Sír: 20, N/A, 2, 61) Pest.) 1866. február 10. Újságíró, grafikus. Barabás Miklós tanítványa Pesten, majd veje. 1887. május 25. nemességet kapott. Szülei Maszák János és Szegedy Zsuzsánna. 1867 és 1882 között 9 gyermekük született.³²⁵

Barabás Ilona fotója. Készítette apja Barabás Miklós. 1864.

- H3. Alice. (*Pest, 1846. február 18.-†Pest, 1867. december 30.) θ Thaly Guido.
- H4. Elemér, Arthur. (*1849. január 26.-†Pest, 1869. augusztus 9. A halál oka tüdő gümő.) Keresztapja Görgey Artúr. Harmadéves orvosnövendék volt, amikor fiatalon meghalt.
- G3. János. (*Torja, 1814.-) Huszár volt. Anyja Jankó Anna. Torja.
- G4. Polixéna. (*Torja, 1815.-†1875.) Anyja Jankó Anna. 1. θ Csoboth (altórjai) József, huszárfőhadnagy. 2. θ Csoboth (altórjai) András³²⁶. (*1830.-†1894.) főhadnagy. 2. θ Török Mária. (*1833.-†1885.)
- G5. Lajos. (*Torja, 1817.-†Márkosfalva, 1866. november 2.) Anyja Jankó

³²⁵ Ld.: MACSE Magyar családtörténeti adattár. [Szegedy-Maszák Hugó](#).

³²⁶ Ld. Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. Első kötet. Id. mű. Csoboth (altórjai) család. András szülei: József I. (*1789.-†1872.) és Babos (besenyői) Rozália. (-†1852.), József I. szülei: Pál II. (*1753.-†1819.) és Benkő (altórjai) Ilona. (-†1828.) Pál II. szülei: Simon I. (*1710.-†1793.) és Szabó (altórjai) Borbára, Szabó László leánya. Simon I. apja Pál I. akinek apja Csoboth (altórjai) Imre, 1680-ban élt, földbirtokos.. 117-119.

Anna.

- E3. Éva. θ Forró (angyalosi) András.
- E4. György I., iskola igazgató. (*Márkosfalva, 1746.-†Márkosfalva, 1820. október 13.) 1. θ Kováts (martonfalvi) Krisztina (*1850. k.-†Márkosfalva, 1797. december 13. előtt.) Márkosfalva, 1771. július 9. 2. θ özvegy Debrenti Andrásné (-†Márkosfalva, 1814. január 16.). Márkosfalva, 1797. december 13. Barabás György özvegy volt. A 12 gyermek anyja Kováts Krisztina.
- F1. Dániel. (*Márkosfalva, 1772. április 6.-†Márkosfalva, 1772. október 31.)
- F2. Terézia. (*Márkosfalva, 1773 okt. 12.-) θ Kovács Sámuel.
- F3. Mózes. (*Márkosfalva, 1775. szeptember 17.-†1829. után.) θ Veress Anna (*1762.-†Márkosfalva, 1829. december 18. 67 éves volt.), Márkosfalva, 1800. április 19.
- F4. József. (*Márkosfalva, 1777. november 16.-)
- F5. Éva. (*Márkosfalva, 1780. március 17.-) θ Hodor Samu.
- F6. Rebeka. (*Márkosfalva, 1781. február 18.-)
- F7. Sámuel. (*Márkosfalva, 1783.-†Márkosfalva, 1783. október 8.)
- F8. Erzsébet, (*Márkosfalva, 1784. november 26.-†csecsemő korában.)
- F9. Anna. (*Márkosfalva, 1785. szeptember 21.-)
- F10. István (*Márkosfalva, 1787. augusztus 2.-†Márkosfalva, 1844. szeptember 4.) 1. θ Szász (pókai³²⁷) Borbála, Pókai tiszteletes úr leánya, Márkosfalva, 1809. május 3 2. θ Nagy (szotyori) Anna (*1785.- †Márkosfalva, 1849. november 25.)
- G1. Zsuzsa. (*Márkosfalva, 1811. január 20.-) θ Becző Sámuel, Márkosfalva, 1834. február 14.
- G2. Mária. (*Márkosfalva, 1814. április 21.-)
- G3. Éva. (*Márkosfalva, 1816. február 2.-)
- G4. András. (*Márkosfalva, 1817. április 16.-†1817.)
- G5. Dávid. (*Márkosfalva, 1818. április 4.-†1818.)
- G6. Dániel (*Márkosfalva, 1820. április 11.-†Márkosfalva, 1871. november 24.). θ Botár Inesz (*1813. december 8.-†Márkosfalva, 1895. október 27.) özvegy Sipos Sámuelné. θ Márkosfalva, 1852. április 12. 1852. április 10-én a római katolikus egyházból átvevődött özvegy Sipos Sámuelné, Botár Inesz, az 1850-279 szám alatt köröztetett gubernialis rendelet értelmében. Kellő bizonynyalattal ellátva. Aláírta és igazolta Kovács András egyházi és Kocsis Károly gondnok. Házasságot kötöttek ős polgár ifjú legény Barabás Dániel és özvegy Sipos Sámuelné, Botár Inesz. Tanúk Becző Miklós, Kocsis Károly. Házasodtak diszperzáció mellett.
- H1. Lujza (Luiga) (*Márkosfalva, 1844. július 20.-†Márkosfalva, 1926.június 3. Felsőcernátonban élt, Márkosfalván halt meg.) Barabás Dániel úrfia gyermeket magától származónak vallotta. Keresztszülők Barabás József és felesége. Bába Csomosnő. Konfirmáció 1856. θ Szaniszló Ferencz. 1868. február 19.
- H2. Miklós (*Márkosfalva, 1846. április 19.-†Márkosfalva, 1871. november 1. A halál oka tífusz. Bodola Sámuel és Borbát Pál temette.) Konfirmáció 1859.
- H3. Dániel II. (*Márkosfalva, 1848. július 3.-†Márkosfalva, 1859. december 31. A halál oka tífusz.) Keresztszülők: T. Barabás József úr és felesége. Bába Csomós Józsefné. Elismerte sajátjának Barabás Dániel.
- H4. Sándor (Márkosfalva, 1850. szeptember 20.-Márkosfalva 1854. július 5.) Barabás Dánieltől sajátjának elismerve. Keresztszülők: Szabó (czófalvi)³²⁸ József és felesége. Bába: Kádár Ferencnő.
- H5. Sarolta (Lotti) (Márkosfalva 1857. augusztus 2.-†Márkosfalva

³²⁷ Póka falu a Maros megyében, Marosvásárhelytől 15 km-re északra a Sár-patak jobb partján.

³²⁸ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. 401. Szabó (czófalvi) Háromszéki székely család, melyből József 1848-ban az orbai alszékben árvaszéki ülnök volt.

1931. május 17.) Keresztszülők Forró János és neje Becző Borbála. Bába Kádárnő. Konfirmáció 1871. november 21. θ Forró Imre, (*Márkosfalva, 1846. március 31.-†Márkosfalva, 1917. november 15.) Márkosfalva, 1874. november 21.

I1. [Forró Mária](#). (*1875. szeptember 2.-†Bárkány, 1903. február 4.

³²⁹A márkosfalvi köztemetőbe temették el.) Konfirmált 1890. θ Imreh Benedek. 1895. november 23. [Imreh Benedek szülei Imreh János és Kövér Klára. Gyermekük még: Imreh Giza, Kiss Jenőné, Imreh László, Imreh Antal. Kövér Klára szülei Kövér Mózesné, született Incze Klára.]

J1. Imreh Emma.

J2. Imreh Anna.

J3. Imreh Klára.

J4. Imreh Irma.

J5. Imreh Béla.

I2. Forró Géza. (*Márkosfalva, 1877. szeptember 2.-†Márkosfalva, 1943. november 17.) Konfirmált 1892. 1. θ Barabás Róza (*1887. április 7.-†Márkosfalva, 1923. április 17.) Márkosfalva, 1920. március 27. 2. θ Nagy Vilma. (*Alsócsernáton, 1887. július 28.- †Márkosfalva, 1935. december 9.) 3. θ Bakk Tékla. (*Márkosfalva, 1895. november 19.-) Márkosfalva 1936. április 8.

J1. Forró Berta. (*Márkosfalva, 1924. december 31.-) Nagy Vilmától.

J2. Forró Pana. (*Márkosfalva, 1928. december 9.-) Nagy Vilmától.

I3. Forró János. 1879. december 4.-†1880. szeptember 18.)

I4. Forró Miklós I. (*1881. december 6.-†1884. április 20.)

I5. Forró Ilona. (*1883. április 11.-†Márkosfalva, 1915. június 12.) Konfirmált 1896. θ Jancsó Vince. (*1873. december 3.-1935. március 13.) 1908. július 5. Nagynyújtodon lakott.

J1. Jancsó Anna. (*1909. április 29.-)

J2. Jancsó László. (*Nyújtod, 1910. június 27.-†1960.) θ Veress Sára. (Felsőcsernáton, 1913.-†1987.)

I6. Forró Julianna. (*1886. október 18.-†1889. november 4.) Keresztszülők Barabás Gyula és Forró Mari. Bába Bakk Mari. Keresztelő pap Bodola Sámuel.

I7. Forró Borbála. (*1888. április 14.-†1889. november 10.) Keresztszülők Barabás Gergely és Rediger Laura. Bába Bakk Mari. Keresztelő pap Bodola Sámuel.

I8. Forró Miklós II. (*1889. október 21.-) Keresztszülők Szaniszló Ferenc és Barabás Lujza. Bába Rác Andrásné. Keresztelő pap Bodola Sámuel. Elköltözött Márkosfalváról.

I9. Forró Erzsébet. (*1892. november 10.-†1935. után.) Keresztszülők Vitályos Sándor birtokos és neje Szaniszló Kata. Bába Bakk Mária. Keresztelő pap Kelemen Győző. Márkosfalván az elemi iskolában 1903-ban V. osztályos. θ Horváth Árpád. Márkosfalvára visszajött 1935-ben.

I10. Forró Gyula. (*1894. augusztus 18.-†1895. szeptember 1.)

G7. Klára. (*1823.-) θ Szabó István.

F10. Péter. (*Márkosfalva, 1789. október 24.-)

F11. György II. (*Márkosfalva, 1793. július 28.-†1802.)

F12. Samu. (*Márkosfalva, 1796. október 30.-)

E5. Borbála. (*Márkosfalva) 1776. θ Bakcsi (albisi) Elek³³⁰. Bakcsi Elek szülei

³²⁹ Imreh Benedekné, született márkosfalvi Forró Mária halotti értesítője. Gyászjelentők. Székely nemzeti múzeum. Sepsiszentgyörgy. 1763-1940.

³³⁰ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Id. mű. Baktsi (albisi és étfalvi) 30-32.

Bakcsi István II. ⚭ Szőcs Mária Kézdivásárhelyről. Bakcsi István II. szülei Bakcsi István I. ⚭ Györi Zsuzsa, Györi Márton pap leánya. Bakcsi István I. szülei Bakcsi Gábor ⚭ Török R. Bakcsi Gábor szülei Bakcsi Boldizsár (-†1635.) ⚭ Bod Kata (1643. december 26. Kézdivásár, beteg, özvegy. Örökségét leánya Bod Györgyné öröklí, mert gondoskodott Róla.) 1610-ben nemességét megerősítik, 1614-ben Albison mint nemes lustrál.³³¹

F1. Bakcsi Pál. Albis.

F2. Bakcsi Sándor. Albis.

F3. Bakcsi Dénes. Albis.

F4. Bakcsi Sarolta. Albis.

F5. Bakcsi Zsófia. Albis.

F6. Bakcsi Róza. Albis.

F7. Bakcsi Anna. Albis.

E6. Erzsébet. (*1761.)

E7. Mária. (*Márkosfalva, 1764. augusztus-) ⚭ Székely (márkosfalvi) Elek. Márkosfalva, 1793. május 21.

E8. Sándor I. (*1766. k.-†Márkosfalva, 1800. március 13.) Megyebíró. ⚭ Nagy Anna (*Lécfalva, 1767.-†Márkosfalva, 1842. május 20. 75 éves volt.) A lécfalvi pap Nagy György leánya. Márkosfalva, 1788. február 13.

F1. Sándor II. (*Márkosfalva, 1789. január.-†Márkosfalva, 1867. január 29. a családi sírboltba temették.) Keresztszülők: Vajna Ferencz és Miklós.

F2. Anna. (*Márkosfalva, 1790. december 26.-) ⚭ Lőrincz Antal.

F3. Dávid. (*Márkosfalva, 1794. október 19.-†Márkosfalva, 1806.)

F4. Miklós. (*Márkosfalva, 1797. április 16.-†Márkosfalva, 1803.)

F5. Ádám. (*Márkosfalva, 1799. november 14.-†Márkosfalva, 1810.)

D3. Anna. 1. ⚭ Györffy Mihály. 2. ⚭ Czíkó Mihály.

Gyárfás család^{332 333 334 335 336}

A Gyárfás (lécfalvi) címer. Gyárfás József címere.

Vágott pajzs, fenn a vörös mezőben hármassal zöld halmon daru felemelt jobbában tollat tart.³³⁷

Gyárfás Pál I. (*1550.) leszármazottai:

A1. Pál II. fejedelmi tanácsos. akinek testvére István I., aki 1609-ben sepsiszéki jegyző, birtoka volt Lécfalván, 1635-ben, mint primor lustrált. István I. testvére és annak Pál III. fia³³⁸ Gyulafehérvárt 1609. október 8-án nyerte el a családi címet Báthory Gábor fejedelemtől. István I. és Pál II. (Gyulafehérvári Levéltár VI/390.) 1621. február 9-én a kihalt altorjai Török család javait (Altörja, Peselnék és Kantafalva, Háromszéken lévő falvak) kapták meg Bethlen Gábor fejedelemtől. (Gyulafehérvári Levéltár X/205.)

³³¹ Tüdős S. Kinga válogatta: Erdélyi testamentumok I. Id. mű. Bakcsi Boldizsár. 372.

³³² Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Gyárfás (lécfalvi) Id. mű. 186-191.

³³³ <http://www.familyhistory.ro/index.php?id=20061203gy>

³³⁴ Gyárfás Elemér dr. A lécfalvi Gyárfás család sepsiszentgyörgyi ága. Genealógiai Füzetek 4. 1906. 37.

³³⁵ Nagy Iván. Magyarország családai. IV. kötet. Gyárfás (Lécfalvi) 460-462. Pótlék kötet. Gyárfás család. 261-162.

³³⁶ <http://genealogy.euweb.cz/hung/gyarfaz.html>

³³⁷ Kempelen Béla. Magyar nemes családok. 4. kötet. Gyárfás (Lécfalvi) Id. mű. 388.

³³⁸ Dr. Gyárfás Elemér. A lécfalvi Gyárfás család sepsiszentgyörgyi ága. Genealógiai Füzetek. 1906. 37. Gyárfás Elemér bizonyítja, hogy a nemességet és a családi címet 1609-ben nem Gyárfás Pál II. hanem testvére Gyárfás István I. a fiával Gyárfás Pál III. nyerte el. Az 1621-es adományozásnál elfogadja Pálmay József érveit, hogy Gyárfás Pál II. és testvére Gyárfás István I. kapták közösen az adományt.

B1. István II. (-†1657. A lengyel háborúban esett el.) 1. ☉ Csákány Kata. 2. ☉ Nagy (szemerjai) János 1648-ban török követ.

C1. Pál IV. ☉ Modra Katalin. Sepsiszentgyörgy.

D1. István III.

E1. Mihály.

F1. Sámuel.

G1. Dávid. Országgyűlési követ. 1. ☉ Bakó Eszter. 2.☉ Sipos Ágnes.

H1. Emília. (*Sepsiszentgyörgy, 1850. június 7.) Anyja Sipos Ágnes. ☉ Jakó László I. (*Lisznyó, 1838. május 20.-†Lisznyó, 1922. november 10.)

H2. Gyárfás Ágnes. (*Sepsiszentgyörgy, 1848.-†Bodok, 1872. március 14.) ☉ Zajzon Farkas. (*Uzon, 1838.-†Kovácsna, 1906. szeptember 24.) Sepsiszentgyörgy, 1865. Református pap volt Sepsiszentgyörgyön. [Zajzon Farkas³³⁹ szülei Zajzon István (*Ikafalva, 1810. december 30.-†Turia, 1886. augusztus 25.) ☉ Könczey Ágnes. (*Torja, 1811.-†Karatna, 1890. január 24.) Zajzon István szülei Zajzon Lajos (*Nagyborosnyó, 1780.-†Ikafalva, 1856. január 29.) ☉ Török Éva (*Ikafalva, 1790.-†Ikafalva, 1863. december 7.) Ikafalva, 1806. április 30. Könczey Ágnes szülei Könczey Rafael (*Torja, 1775.-†1856.) ☉ Petho Ágnes. (*1780.-) Zajzon Lajos szülei Zajzon Mihály (*Uzon, 1744.-†Nagyborosnyó, 1819.) ☉ Istók Judit. (*Uzon, 1740.-†Ikafalva, 1853. június 11.) Uzon, 1775. Könczey Rafael apja Könczey Zsigmond]

I1. Zajzon Ilona. (*Uzon, 1866.-†Karatnavola, 1908. október 10.) ☉ Vén Károly I. (*1860.-†Sepsiszentgyörgy, 1908.) Sepsiszentgyörgy, 1891. május 19.

[Vén Károly I. szülei Vén Mihály ☉ Milkus Anna.]

J1. Vén Károly I. (*Karatnavola, 1890.-)

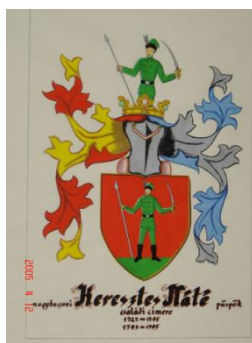
H3. Gyárfás Lina. Zajzon N.

I1. Zajzon Géza.

I2. Zajzon Anna.

I3. Zajzon Anna. ☉ Farkas György. Bikafalva.

Keresztes (nagybaconi) család

Keresztes Máté (nagybaconi) címere, 1795.³⁴⁰

A1. Keresztes György (pedes pixidarius, gyalog katona illetve puskás, említve: 1602, 1604, 1614, 1627-ben bíróságot is viselt, 1635-ben primipili veterani, kiszolgált, tehát idősebb, lófő, ugyanakkor zamado, számadó: a nagyközségek, és az uradalmak nyájaiért felelős személy, számadó juhász volt.

B1. Máté I. (*1600 k.)

C1. Máté II. (*1625 k. említve: 1648 és 1655.)

D1. Máté III. (*1655. k. . Czímeres levelet Apaffy Mihálytól 1681. május 20-án nyert)

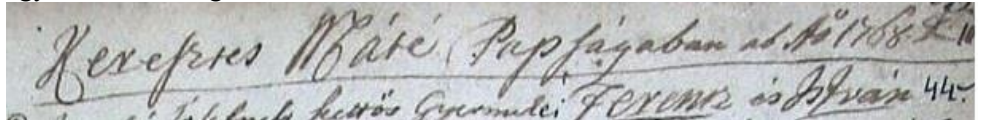
E1. Sámuel.

F1. Ferenc (felesége egy Dézsi nemes leány, akinek anyja Pál Anna, aki Baróti Pál János és Keresztes Borbála leánya volt, birtokaik voltak Miklósvárszéken és Bardócszéken)

³³⁹ A Zajzon családra vonatkozó adatokat ifj. Demeter Jánostól kaptam meg.

³⁴⁰ Wikikönyvek. [Címerhatározó/Keresztes címér](#).

G1. Máté IV. (*Nagybacon, 1727.-†Nagyenyed, 1795. december 4. A halál oka gutautés.)³⁴¹ 1752 és 1759 között Kolozsvárt tanult, majd 1759-ben Máramarosszigeten iskolarektorkodott³⁴², hogy külföldi tanulmányainak költségét összegyűjtse. 1761. május 16-án iratkozott be a franekeri egyetemre,³⁴³ két év múlva, 1763 májusában pedig kézhez vette a professzoraitól aláírt bizonyítványokat. 1763 nyarán tért haza Erdélybe. Gr. Kendeffi Elek udvarában végzett papi szolgálatot, majd 1764-1768 között Alsórákoson, 1768 májusától Zabolán, s még ez év október 10-től Kézdivásárhelyen lelkészkedett. 1768-1793 között volt kézdivásárhelyi lelkész és a 1782. április 9-től a Kézdi Református egyházmegye esperese, később nagyenyedi lelkész, 1787 júliusától egyházkerületi főjegyző, 1793 december 6-1795 december 4 között püspök. Nem sokáig folytathatta püspöki hivatalát, mert szeme világát elvesztette s nemsokára agyvérzésben meghalt.

Kézdivásárhelyi református keresztelési anyakönyv. 1768. október 10. Keresztes Máté papságának kezdete.

Kézdivásárhelyen meghatározó a főtér arculatában a református templom, mely ezer férőhellyel rendelkezik. Keresztes Máté esperes építette 1770-1782 között a barokk és neoklasszicista stílusjegyeket magán hordozó erődített templomot.

1. ♂ Bogdány (telegdi) Ilona, nagybatzoni pap Bogdán Péter leánya (*1749-† Nagyszeben, 1781. október 8. Szalesti János plébános hivatalosan igazolta, hogy a 32 éves, református vallású Telegdi Bogdány Ilona, aki halottas ágyán a katolikus vallásra tért át.) Alsórákos. 1765 körül. Elvált 1778-ban. Mária Terézia királynő a válást nem engedélyezte és csak a halála (1780. november 29.) után történt meg a válás. 6 gyermekük született. 2. ♂ Szóts (kézdivásárhelyi) Krisztina. (*Kézdivásárhely, 1742. november 8.-) 1778. Apja: Szóts István ötvös.

H1. Keresztes Máté V.

H2. Keresztes József.

H3. Keresztes Ádám.

H4. Keresztes Éva.

H5. Keresztes Sámuel.

II. Károly. Szászváros.

H6. Keresztes Ersébeth.

H7. Keresztes István. Enyedi professor.

H8. Keresztes Terézia. ♂ Baló (enyedi) István.

H9. Keresztes Susánna. ♂ Szolga kapitány.

H10. Keresztes Zsófia. (*1785.-†Márkosfalva, 1845. szeptember 29.)

♂ Bodola (zágoni) Ferencz I. márkosfalvi pap, esperes. (*1783.-†Márkosfalva, 1858. november 28.) 1809. július 25.

II. Bodola Rozália(*1811. február 1.-)

I2. Bodola Anna (*1813. január 27.-) 1. ♂ Becző (hadikfalvi)

Antal, nemes Becző Gábor fia. Márkosfalva, 1834. február 15.

2. ♂ Bodola Anna, divortia (elvált), Kováts (kézdivásárhelyi) Ábrahám (*Kézdivásárhely, 1807. december 23.-†1857. április 27.) Esperesi engedéllyel. Márkosfalva, 1840. december 1. Kováts Ábrahám szülei: Kováts Miklós (akinek apja

³⁴¹ Sipos Gábor. Adatok Keresztes Máté püspök életéhez. Cselekvő hit. Emlékkönyv Csiha Kálmán püspöki szolgálatának 10 éves évfordulójára. Kolozsvár, 2000. 191-199.

³⁴² „Mathaeus Keresztes, prius rector Szigeth factus, tandem acad. salut. et redux pastor Rákosiensis factus.” Török István: A kolozsvári collegium tanulónak névsora. A kolozsvári ev. ref. collegium Értesítője 1905/1906. 43.

³⁴³ G. Henk van de Graaf: A németalföldi akadémiák és az erdélyi protestantizmus a XVIII. században. Kolozsvár, 1979.- Szabó Miklós-Szögi László: Erdélyi peregrinusok. Marosvásárhely, 1998. 258.

néhai Kováts Kelemen) és Pap Rákhel. (akinek apja notárius Pap Mihály) ☉ 1799 december 16.

J1. Kováts Róza. (*1843. február 9.-†Márkosfalva, 1889. április 12.) ☉ Sipos György (Márkosfalva, 1841. szeptember 29.-†1928. január Márkosfalva.) Márkosfalva, 1865. szeptember 26.

I3. Bodola János. (*1815. április 16.-)

I4. Bodola Mária. (*1817. január 18.-)

I5. Bodola Ferenc II. (*1819. május 29.-)

I6. Bodola Sámuel. (*1822. november 16.-)

I7. Bodola Lajos. (*1825. április 15.-)

H11. Keresztes Dániel szászvárosi pap.

H12. Keresztes Sára. ☉ Osváth hadnagy

A Szöcs (kézdivásárhelyi) család³⁴⁴

A Szöcs (kézdivásárhelyi) család címere.³⁴⁵

1597-ben Szöcs Gergely kézdivásárhelyi lakos volt. Szöcs István 1711-1722 között főbíró volt. Felesége Hankó Erzsébet. Gyermekük Kristóf, Klára, Krisztina. Kézdivásárhelyi Szöcs István. 1721. május 20., Bécs. III. Károly nemességet és címet nyert, nevét Szöcsre változtatta. Szöcs Samu 1775-ben Kézdivásárhely hadnagya, vagyis főbírája, leánya Szöcs Krisztina, Keresztes Máté püspök felesége. Az anyakönyvek alapján Szöcs Krisztina apja Szöcs István ötvös, anyja Kováts Erzsébet.

A1. Szöcs István. (ötvös) ☉ Kováts Erzsébet. (-†1749. december 16.)

B1. Szöcs Krisztina. (*Kézdivásárhely, 1742. november 8.-) ☉ Keresztes Máté. 1778.

Bodolla (zágoni) család

Bodola de Zágón Ferenc³⁴⁶ és gyermekei: András, János, Ferenc. Kiadó Apafi Mihály 1 - Gyulafehérvár, 1676.11.20. Honos 1676.12.17. Háromszék Levéltári jelzet F 139 - Cista diplomatica - I jelzetű productionalisok - 7. Q - N°. 213. Sorszám 1b1746.

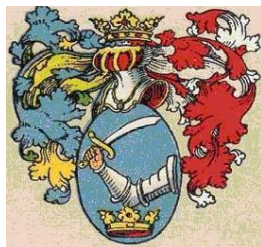
Betétív az 1354/1916 O. L. (MNL OL) számú ügyirat 2. ívéhez. Bodolla de Zágón.³⁴⁷ Az Országos Levéltárban őrzött táblai perekből megállapítható a következő leszármazás: 1676 november 26-án Apafi Mihálytól czimeres nemes – levelet kapnak Bodolla I. Ferenc és három fia: I. András, II. Ferenc és I. János. Budapest 1917. április 20. Kivonatolta: Ányos. Bemutattatott a következő eredeti czimeres levél: 1676. november 26. Gyulafehérvár. Apafi Mihály erdélyi fejedelem Zágóni Bodolla Ferencet és általa András, János és Ferenc nevű fiait, akik egyébiránt addig is székely szabadságban éltek („consideratis fidelitate fidelibusque servitiorum meritis agilis Francisci Bodola de Zágón.... eundem igitur Franciscum Bodola ac per cum Andream, Joannem et Franciscum filios eius et hactenus, ut intelligimus, libertate Siculica gavisos ...de statu et conditione minus nobili .. eximendos stb.”) nemességre emeli és nekik a következő, a nemeslevél elejére befestett címet adományozza:.... „Datum in civitate nostra Alba Julia die vigesima sexta mensis Novemberis anno Domini millessimo sexcentesimo septuagesimo sexto. Ellentmondás nélkül kihirdettetett az erdélyi országgyűlésen Gyulafehérvárt, 1676 december 17-én. Kivonatolta Ányos.

³⁴⁴ Pálmay József: Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. 425.

³⁴⁵ Wikikönyvek. [Cimerhatározó. Szöcs címer.](#)

³⁴⁶ Illéssy János (1861-1905) gyűjtemény, elektronikus dokumentum. Bodolla de Zágón Ferenc. Id. mű.

³⁴⁷ Elküldte Bodolla Huba, 2001-ben.

Bodolla (zágoni) család címere.³⁴⁸

Czímer: kék paizsban vörös ruhás könyöklő kar kardot tart; sisakdisz: nincs; takarók: vörös-ezüst, kék-arany.

A márkosfalvi Bodola ház 2006-ban.

- A1. Bodolla Ferencz I. (*1640 k.) 1676. november. 26.-án három fiával Apafi Mihálytól címeres nemesleveleket kapnak.
- B1. András.
- B2. János.
- B3. Ferencz II. (*1670 k.) ⚭ Vardó Borbála. 1723. előtt Zágonból Feldobolyba költözött.
- C1. György I. (*1695. k.) ⚭ Bőjte Kata. Bodola György I.-nek gyermekei 1741-ben és 1744-ben osztottak meg, később perlekedtek. Bőjte család.³⁴⁹ Kihalt székely család, bírt egykőron Háromszékben Fel-Dobolyban, azonban fi-ágon kifogyván, az utolsó leány Bodola Györgyné a székely törvény szerint fiúsított, és mivel mégis a Bodola család kezén 1741. és 1744-ben ezen Bőjte birtokban a Bodola leányok is osztályrészt kaptak, azt az erdélyi kir. tábla 1798-ban Bodola család fi-ágának vissza-ítélte. Az ítélet-levélből ily nemzedékrend tűnik ki: Bőjte Márton (végrendeletet írt 1669.) fia Bőjte János, akinek leánya Bőjte Kata, Bodola György I.-né.
- D1. György II.
- D2. István. Említik 1741.-1744.
- E1. Elek. (1785. február 4-én produkált³⁵⁰) aki 1798-ban indította meg Zsuzsanna nagynénje ellen a pört, megmutatván, hogy annak oly jószágok is adattak részébe, melyek jure siculicalis praefectionis csak fi-ágot illetnek. A végső ítélet kimondá a fölperes részére, hogy a zágoni jószág nem Bőjte Kata után (ki praefeciálva volt) hanem Vardo Borbála jogán háramlott a családra.
- D3. Zsuzsa. ⚭ Bartok Kelemen.
- C2. János I. (*1705 k.)
- D1. József. 1785. február 4-én produkált, az ítéletben apja János. Az ítélet megerősítve 1793. március 15-én. Feldobolyon élt.
- D2. János II. (*1730. k.-) 1785. február 4-én produkált. ⚭ N. N. (-†Feldoboly, 1797. március 8.)
- E1. János III. (*Feldoboly, 1754. február 14.-†Nagyenyed, 1836. január 14. A halál oka gutta ütés.) Részlet Bodola János halotti értesítőjéből: „Az Erdélyi Nagy

³⁴⁸ [Bodola György](#). Ősök, származás, család.

³⁴⁹ Nagy Iván. Magyarország családai. 2. kötet. Bőjte család. Id. mű. Arcanum DVD könyvtár. IV. családtörténet.

³⁵⁰ Mária Terézia 1769-1771 között kiadott rendeletei szerint a nemesség bebizonyításánál a nemesség általános megvizsgálása (generalis nobilium investigatio) helyett új eljárást rendelt el s ez az eljárás a nemesség igazoló per (processus legitimatorius vagy productionalis) volt.

[Köblös Zoltán. Nemesség igazoló perek](#). I. közlemény. Genealógiai Füzetek. 1905. július-augusztus hó. 77.

Fejedelemségben a' Helvétziai és némely Ágostai Vallástételt követő Ekkle'siáknak ritka bölcsességü és buzgóságu Fő Tiszteletű Püspöke, már néhai b. e. Zágoni Bodola János nints többé. A' folyó 1836^{dik} év' Januáriussának 6^{dik} napján estvéli 7 órakor, gutta ütésből következett elgyengülésben, 82 évekre terjedett földi pályáját, papsága 52, Püspöksége' 21-dik esztendejében bevégezve, átszenderedék a jobb életre,..." Püspök 1815-1836. „Felső-Dobolyban Sepsi-Székben; tanult Kézdi-Vásárhelyen öt, a nagy-enyedi kollegiumban 14, végre a leydai akadémián három évig; innét haza érkezvén, a nagy-enyedi ref. község 1784 végével meghívta papjának és 1787-ben az ottani kollegium theologiai s egyháztörténeti tanszékére, egyúttal főkönyvtárnok is volt. 1799-ben kiutazott Angolországba, a kollegium építésére ott gyűjtött segedelmi tőkepenz tisztába hozatalára. 1806-ban az erdélyi ref. egyház főjegyzőjévé választott és kilencz évig az elbetegesedett Abats püspök mellett ennek kötelességeit is sokszor teljesítette. 1815-ben püspökké választották és szept. 22. a király diplomával is megerősítette hivatalában.”³⁵¹ Az erdélyi felvilágosodás legfontosabb művei, Sipos Pálnak (ld. a márkosfalvi Sipos családfa) a kanti kritikai filozófia és transzcendentalizmus, valamint a fichtei tudománytan szellemében írott eredeti alkotásai azonban nem jelenhettek meg, és pedig – a legutóbbi esetében bizonyítottan – az egyházi cenzúra (Bodola János püspök) miatt, amely a politikai cenzúrát képviselte.³⁵² Θ Deák Teréz.

[Bodola János erdélyi református püspök. Barabás Miklós ceruzarajza.](#)

1836 előtt.

F1. Károly. (Nagyenyed, 1790. k.-Szászváros, 1836.)³⁵³ ref. lelkész, Nagyenyeden végezte iskoláit, azután köztanítószágot is viselt, majd külföldre ment s 1814-ben a göttingeni egyetemre iratkozott be. Hazájába visszatérve, 1815-ben igazgató, 1821-ben lelkész lett. Szászvároson, ahol mint első pap halt meg.

F2. Mihály. Veresmarti birtokos, 1848/49-ben dullóbiztos. Θ Eperjesi Teréz.

G1. Imre. (*1832.-†1904. után.) Főlevéltárnok. Θ Kenderessy Mária.

(*1837.-†M-Forró, 1904. augusztus, 17.³⁵⁴) 1861. [Kenderessy Mária testvére Kenderessy Ida.]

H1. Mihály. (*1864.) Θ Magyarforrói (Marosújvár közelében.) birtokos. 1. Θ Csíky Berta. 2. Θ Harmat Matild. [Csíky Berta szülei: Csíky (nagylaki) Albert és Fosztó Julianna. Csíky Berta leánytestvére: Csíky Ilona, Böjte Zsigmondné. Csíky Berta első férje férje Bodola Mihály, második férje László Kálmán. Harmat Matild testvérei Margit és Győző, apjuk Harmat Lajos, akinek testvére Harmat János. Csíky Berta második férje: László Kálmán, gyermekeik: 1. László Simon (Noslac, Marosnagyak, Marosújvári járás, Alsó-Felsővármegye (*1899. július 11.-† Noslac, 1964. február 19.) Θ Tulodi Katinka. 2. László Ernő. 3. László Juliska Θ Puhala Ernő I. fiúk: Puhala Ernő II.]

I1. András. (*1890.-)Anyja Csíky Berta.

I2. György (*1892. június 20. - 1967. január 7.) anyja Csíky Berta
Θ Ferenczi Magda (*1910.-)

³⁵¹ [Bodola János \(zágoni\). In.: Szinyei József. Magyar írók élete és munkái.](#) Id. mű.

³⁵² [Enyed Péter. Az erdélyi felvilágosodás és a filozófiaoktatás kapcsolatáról](#) (1781-1830) Korunk. 2009. október.

³⁵³ [Bodola Károly \(Zágoni\). Debreceni református kollégium nagykönyvtára. Elektronikus könyvtár.](#) Zoványi Jenő. Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon.

³⁵⁴ [Bodola Imréné. született Kenderessy Mária halotti érteítője](#) alapján.

- J1. Gyöngyi (*1941.-) ⊕ Simon Valentin (*1941.-)
 K1. Simon Gyöngyi (*1971.-).
- J2. Barna I. (*1939.-) ⊕ Bernáld Mária (*1942.-)
 K1. Barna II. (*1966-2002)
 K2. Huba (*Marosvásárhely, 1969.-) ⊕ Órfi Rita (Miskolc *1977.-)
- I3. Margit (-†1952. április 22.), anyja Harmat Matild.
- I4. Erzsébet (*1898.-†1967. augusztus 19.), anyja Harmat Matild ⊕ Folbert Tamás.
 J1. Folbert Gábor.
 J2. Folbert Katalin. (*1927. január 13.-†1973. január 16.) ⊕ Gálfi Dénes.
 K1. Gálfi Ica.
 K2. Gálfi Julianna.
 K3. Gálfi Irma.
 K4. Gálfi Mária.
- F3. Imre. Gárdista, testőr Bécsben.
- F4. Anna. ⊕ Lázár (csíktapolcai) Farakas.
- F5. Klára. ⊕ Imre (étfalvi) Miklós.
- E2. Antal. ⊕ Izsók Anna.
- E3. Sámuel I. (*1760. k.-†1796.) Bölcselőtanár. előbb pap Búnban (Maros megyében), majd 1787-96-ig a székelyudvarhelyi ref. kollégium tanára. ⊕ Huszár (vajdaszentiványi) Veronika. (-†1803)
 F1. Sámuel II.³⁵⁵ (*Székelyudvarhely, 1790. december 10.-†Kolozsvár, 1866. április 22. Marosvásárhelyen temették el. Kováts Áron, marosvásárhelyi pap búcsúztatta.) Püspök. A székelyudvarhelyi református kollégiumban tanult 1803-ig; ezután nagybátyja, Bodola János református püspök neveltette Nagyenyeden, ahol a bölcséletet, jogot és teológiát elvégezte s osztálytanító lett. Az 1814. iskolai év végével a göttingeni egyetemre ment, de alig tölthetett ott másfél évet. Visszatért hazájába s 1816 tavaszán Kolozsvárrt özvegy báró Dániel Istvánné udvarában volt pap; ugyanennek az évnek november 17-én Héderfájára került lelkésznek. 1817-ben a dévai zsinaton fölavatták a papi hivatal folytatására. 1818. június 21-én a marosvásárhelyi egyházközség választotta lelkészének, és 1822. január 22-e után ment a székelyudvarhelyi református kollégiumba teológiatanárnak, ahonnan 1833. június 30-án távozott, mivel a marosvásárhelyi főiskolához helyezték át. 1836-ban a református egyház főjegyzővé választotta; ezt tanári hivatalával együtt folytatta 1841-ig; ekkor Nagyenyedre választották meg teológiatanárnak. 1848. november 17-én a felbőszült román nép elől Kolozsvárra menekült; innen 1849-ben Marosvásárhelyre költözött, ahol 1850. július 19-étől teológiatanár volt. 1854-ben átköltözött Kolozsvárra a teológiai szeminárium igazgatójának. 1852 februárjában a főkonzisztórium püspökhelyettesé tette, 1861. május 22-én püspöki hivatalában megerősítette, egyszersmind királyi tanácsos lett. Életrajzát Bartók György írta meg a Nagy papok életrajza című kötetben (Budapest, 1877.) ⊕ Antal (magyardellői) Zsuzsanna. (*1803.-†Marosvásárhely, 1889. június 22.)³⁵⁶ Marosvásárhely, 1821. Antal Zsuzsa szülei Antal János püspök (Oláhdellő, 1767. február 22.-Marosvásárhely, 1854. augusztus 12.)³⁵⁷ ⊕ Péterffi (kibédi) Mária.^{358 359}

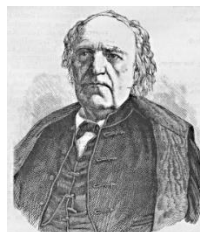
³⁵⁵ [Bodola Sámuel. Marosvásárhelyi Pantheon.](#)

³⁵⁶ [Özvegy zágoni Bodola Sámuelné, született Magyar-Déllői Antal Zsuzsanna halotti értesítője.](#)

³⁵⁷ [Antal János. Debreceni református kollégium nagykönyvtára.](#) Elektronikus könyvtár. Zoványi Jenő. Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon.

³⁵⁸ [Bodola Sámuel \(zágoni\) In.: Szinyeyi József. Magyar írók élete és munkái.](#) Id. mű.

³⁵⁹ Nagy Iván. Magyarország családai. 1. kötet. Antal család. Id. mű. Arcanum DVD könyvtár. IV. családtörténet.

Bodola Sámuel. 1861.

- G1. Ágnes. (*1823.-†Marosvásárhely, 1893. december 3.³⁶⁰ Bodola Sámuel hamvai mellé temették el.) Hajadon.
- G2. János (*1829. december 3.-†Marosvásárhely, 1884. május 11.³⁶¹) Államügyész helyettes, amikor nősült. A marosvásárhelyi királyi tábla tagja, királyi táblai bíró volt. Ügyvéd. Öreg honvéd Gál Sándor székelyföldi hadosztályából³⁶². ⚭ Gáti (Gáthy) Terézia. (*Marosvásárhely, 1834.-†Marosvásárhely, 1909. november 28.³⁶³) Marosvásárhely, 1856. október 6. Esketési tanúk Vályi Károly postamester és Bartha József. Gáti Terézia apja néhai Gáti János.
- H1. Sámuel. (*Marosvásárhely, 1860. április 28.-†Bécs, 1879. június 12. A halál oka inflúza.³⁶⁴) A bécsi egyetem joghallgatója volt, 19 éves korában meghalt. Először a bécsi evangélikusok temetőjébe, majd Marosvásárhelyen temették el.
- H2. Katinka. (*Marosvásárhely, 1857.-†1928.) ⚭ Horváth (székési) Miklós.
(*1853.-†Marosvásárhely, 1923.) Főszámvevő Alsófejér megyében.
I1. Horváth Lili. (-†1927. után.)
I2. Horváth Trézsi. (-†1927. után.) ⚭ Ternovszky Ferenc.
I3. Horváth János dr. (-†1927. után.) Vitéz.
I4. Horváth Miklós dr. (-†1927. után.)
I5. Horváth Sámuel. Meghalt két hónapos korában. Marosvásárhelyen temették el, nagypapja Bodola János mellett.
- H3. Gábor I. (*Marosvásárhely, 1862. május 2.-†Székelyudvarhely, 1909. február 9. Marosvásárhelyen a családi sírboltba temették el.³⁶⁵) A Székelyudvarhelyi királyi törvényszéknek az elnöke, a Székelyudvarhelyi református gimnázium főgondnoka. ⚭ Fekete (nagyfalusi) Anna. 1894. [Fekete Anna szülei Fekete Gábor és neje Balogh Anna. 1909-ben még éltek. Gyermekük még 1. Fekete Katalin ⚭ Almay Salamon. 2. Fekete Károly ⚭ Madarász Bea. 3. Fekete Sándor.]
I1. Gábor II.
- H4. Béla I. (*1865. május 18.-†Budapest, 1927. október 22. A Kerepesi úti temetőben temették el.³⁶⁶) A magyar királyi kúria bírása. ⚭ Bálinth (lemhényi) Irma. (-†Budapest, 1947. július 25.³⁶⁷ Budapest, X. kerület, új köztemetőbe temették el.) Laktak Budapest, IV. kerület Szarka u. 1.
I1. Béla II. (*1895.-†Toporouc melletti csatában esett el 1916. január 6-án. A csernoviczi főtemetőben temették el, ahonnan 1916. május 18-án a Jókai Mór utcai Bodolla-háztól a Marosvásárhelyi temetőbe vitték és a családi sírboltba temették.³⁶⁸) Magyar királyi honvéddhadnagy volt az I. világháborúban.

³⁶⁰ [Zágoni Bodola Ágnes halotti értesítője.](#)

³⁶¹ [Zágoni Bodolla János halotti értesítője.](#)

³⁶² [A szabadságharc háromszéki arcai. Háromszék.](#) Független napilap. Sepsiszentgyörgy. 2008. március 15.

³⁶³ [Özvegy Zágoni Bodolla Jánosné, született Gáthy Terézia halotti értesítője.](#)

³⁶⁴ [Zágoni Bodolla Samu halotti értesítője.](#)

³⁶⁵ [Zágoni Bodolla Gábor halotti értesítője.](#)

³⁶⁶ [Zágoni Bodolla Béla dr. halotti értesítője.](#)

³⁶⁷ [Özvegy Dr. zágoni Bodolla Béláné, született lemhényi Bálint Irma halotti értesítője.](#)

³⁶⁸ [Zágoni Bodolla Béla halotti értesítője.](#)

- I2. János Dr. (*1898.†Budapest, 1969. március 13. Rákoskeresztúri temetőben nyugszik.)³⁶⁹ ⚭ Farnos Marianne. 1949. Farnos Marianne testvérei: Farnos Eszter, Löte Lajosné, Farnos Olga, dr. Bielek Tiborné, Farnos Erzsébet, Novotny Jánosné.
- H5. Ferenc dr. (*1868.-†Marosvásárhely, 1943. augusztus 25.³⁷⁰)
 Ügyvéd, városi tiszti főügyész, a marosvásárhelyi református egyház főgondnoka. ⚭ Ternovszky (kelemenfalvi) Margit. (*1880.-†1943. után.) Marosvásárhely, 1902. március 31. Esketési tanúk Fekete Gábor és Dobay Albert. Eskető pap Bíró András. [Ternovszky Margit szülei Ternovszky Béla (*1848.-†Kolozsvár, 1914. július 11. A kolozsvári egyetemi klinikán halt meg, hosszas betegség után.³⁷¹) A Marosvásárhelyi királyi ítélőtábla elnöke. ⚭ Andreánszky Ilona. 1872. Ternovszky Béla apja Ternovszky Károly. magyar királyi főerdész. (*1817.-†Tepla, 1904. január 30.³⁷²) Ternovszky Béla testvére Ternovszky Irma. (*1854.-†Lipótepla, 1912. október 6.³⁷³) Ternovszky Margit testvérei dr. Ternovszky Béla, Ternovszky Aranka, Bíró Kálmánné, (gyermekei ifj. Bíró Kálmán, Bíró Margit) Ternovszky Ferenc ⚭ Horváth Trézsi, dr. Ternovszky Jenő ⚭ Hankó Klára.]
- G3. Dénes. (*Marosvásárhely, 1834.-†Fejérd, 1888. január 1.³⁷⁴ Édesapja Bodola Sámuel sírjába temették Marosvásárhelyt.) Fejérdben (Kolozs megye) református pap 1868-1888. ⚭ Szakács Ida. (-†1900.) 1868. [Szakács Ida szülei Szakács István I kolozskalotai esperes ⚭ Miklós Deborah. Gyermekük még 1. Szakács Gizella ⚭ Biedermann Alajos. 2. Szakács István II.]
- H1. Sámuel. Közjegyző.
 H2. István. (*1860. k.-†1918.) Birtokos.
 H3. Johanna. (*1862.-†1899.) 1. ⚭ Szabó Lajos (*1862.-) 2. ⚭ Vásárhelyi Sándor Marosvásárhelyt.
 H4. Viktor. Állami vasúti hivatalnok.
 H5. Ida. Hajadon.
- G4. Mária. (-†1870. július) ⚭ Kacziány Ferninánd (Nádor), hevesmegyei törvényszéki ülnök, törvényszéki bíró. Marosvásárhely, 1851. január 15. Esketési tanúk Lisowszky Teofil, Görög Károly. Eskető lelkész Molnár György, héderfáji (marosmegyei) pap.
 H1. Kacziány Ödön.³⁷⁵ (*Marosvásárhely, 1852. január 8.-†Budapest, 1933. január 10. Sírja a Kerepesi úti temetőben, 47-1-59 parcella.³⁷⁶³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ Keresztszülők Dr. Antal László, özvegy prof. Molnár Sámuelné, Antal Borbála. Antal László és Antal Borbála szülei Antal János püspök és Péterffy Mária. Bába Nagy Györgyné. Festőművész. Először Barabás Miklóstól tanult rajzolni. 1876 szeptemberében a zentai községi gimnáziumban, 1877-től 1880-ig a ceglédi polgári iskolánál tanított. 1880 és 1890 között a szegedi magyar királyi állami főreáliskola rendes tanára volt. ⚭ Král Anasztázia.
 II. Kacziány Adrienne. (Zenta, 1877. május 1.-) Festőművész. Budapesten atyjánál, majd Münchenben és Berlinben tanult.

³⁶⁹ [dr. Bodolla János halotti értesítője.](#)

³⁷⁰ [Zágoni Bodolla Ferenc dr. halotti értesítője.](#)

³⁷¹ [Kelemenfalvi Ternovszky Béla halotti értesítője.](#)

³⁷² [Kelemenfalvi Ternovszky Károly halotti értesítője.](#)

³⁷³ [Kelemenfalvi Ternovszky Irma halotti értesítője.](#)

³⁷⁴ [Zágoni Bodola Dénes halotti értesítője.](#)

³⁷⁵ [Kacziány Ödön. Első magyar festményszakértő iroda.](#)

³⁷⁶ [Kacziány Ödön sírja 2004 óta védett.](#)

³⁷⁷ [Kacziány Ödön életrajza. Wikipédia.](#)

³⁷⁸ [Galéria Savaria. Kacziány Ödön.](#) Életrajzi adatok.

³⁷⁹ [Kaczián Ödön. Magyar életrajzi lexikon.](#) Id. mű. 834.

Tájképekkel és csendéletekkel szerepelt a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon kiállításain.³⁸⁰

I2. Kacziány Aladár. (*Nográdsurány, 1887. október 15.-Budapest, 1978.) 1933-1946 között a budapesti Iparművészeti Iskola tanára.³⁸¹

H2. Kacziány Kálmán.

H3. Kacziány Géza. (*Arad, 1856.-†Budapest, 1939. december 16. A nógrádverőcei családi sírboltban nyugszik.)³⁸² Budapesten hírlapíró, középiskolai tanár, majd miniszteri tanácsos. ⚭ Oroszy Vilma.

H4. Kacziány Oszkár. Körjegyző.

G5. Johanna. (-†1889. után.) ⚭ Garda József. Teológiai tanár Nagyenyeden.

H1. Garda Dezső. Mávnál gépészmérnök Budapesten.

H2. Garda Sámuel dr. Nagyenyedi bölcsész tanár.

H3. Garda Kálmán dr. Ügyvéd.

E4. György (*1770.-†1829.) Ügyvéd Déván. ⚭ Kenderessy (seréli, hunyad megyei) Ágnes. 1801.

F1. Zsigmond. (*1810.-) ⚭ Silling Kata. (*1810.-)

G1. Eszter. (*1843.-)

E5. Zsuzsa.

D3. György. 1785. február 4én produkált. Feldobolyon élt.

D4. Ferenc III. (*1745 k.) (1785. február 4én produkált. Az ítéletben: Bodola Ferenc³⁸³ apja Bodola János. Az ítélet megerősítve 1793. március 15-én.) ⚭ Zilahy Rákhel.

E1. Ferenc IV.³⁸⁴ (*1783.-†Márkosfalva 1858. november 28. Temette 1858.

december 1-én Zaizon István direktor és Szini János jegyző. A márkosfalvi temetőben a bejárattól balra megtalálható Zágoni Bodola Ferenc sírja, az egyházi nyilvántartásban az 57. sir. 1. Zágoni Bodola Ferencz márkosfalvi ref. pap, esperes, Rikán inneni egy-ház gyülekezeti elnök (1783 - 1858). 2. Ezredesnő Szabó Debora (1809 - 1868) Jüngling Jánosné. 3. Bodola Mária (1854-1870). Református pap volt Márkosfalván 1809.-1851. ⚭ Keresztes Zsófia. (*1785.-†1845. szeptember 29.) Márkosfalva, 1809. július 25.

Zágoni Bodola Ferenc sírja a Márkosfalvi temető bejáratánál.

F1. Róza. (*Márkosfalva, 1811. február 1.-†Barátos, 1888. február 24.) ⚭ Barabás Antal I. (*Márkosfalva, 1809. május 22.-†Réty, 1901. november 5.)

G1. Barabás Mária. (*1836.-†1938.) ⚭ Sipos Ferenc. (*1836-†1927.) [Ld. Barabás és Sipos családfákat]

F2. Bodola Anna. (*Márkosfalva, 1813. január 27.-†1871. szeptember. 20.).1.

⚭ Betző Antal (a mátisfalvi Betző Gábor fia) 1834. február 27. 2. ⚭ Kováts Ábrahám, (*Kézdivásárhely, 1807. december 23.-†1857. április 27.) aki Kézdivásárhelyen ügyvéd volt. ⚭ 1840. december 1. [Kováts Ábrahám szülei: Kováts Miklós, akinek apja néhai Kováts Kelemen és Pap Rákhel. (akinek apja Notárius Pap Mihály)]

³⁸⁰ [Kacziány Adrienne. Első magyar festményszakértő iroda.](#)

³⁸¹ [Kacziány Aladár. Első magyar festményszakértő iroda.](#)

³⁸² [Kacziány Géza. Magyar életrajzi lexikon.](#) Id. mű. 834.

³⁸³ Bodola János II.-nek nem lehetett a fia Bodola Ferenc (*1783.) márkosfalvi pap, mert ez a Bodola Ferenc 1785-ben produkált, tehát Bodola Ferenc apjáról van szó.

³⁸⁴ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai I. Id. mű. 80. szerint Bodola János (*1754.) püspök és Bodola Ferenc (*1783.) márkosfalvi esperes testvérek voltak. Ez nehezen hihető, mert 29 év köztük a korkülönbség. [Salati Ferenc Marosvásárhely](#) adatait fogadtam el, amit a 118. lábjegyzet is igazol. Radix fórum. (S. B.)

- G1. Betző Gábor (-†1836. október 20.)
- G2. Kovács Róza. (*1843. február 9.-†Márkosfalva, 1889. április 12.). ☉ Sipos György.(Márkosfalva, 1841. szeptember 29.-†1928. január Márkosfalva.)
- F3. János. (*Márkosfalva, 1815. április 16.-)
- F4. Klára. (*Márkosfalva, 1816. március-†Márkosfalva, 1840. augusztus 8.)
- F5. Mária. (*Márkosfalva, 1817. január 18.-)
- F6. Ferenc V. (*Márkosfalva, 1819. június 29.-†1865.) 1849 februárjától őrmester a 15. határőr ezred 1. zászlóaljánál. 1849 május 9-én hadnagy ugyanitt illetve a 83. honvédszászlóaljban a besztercei hadosztálynál. 1849 szeptemberében besorozzák a 17. határőr ezredhez, de megszökik. 1867. szülőhelyén gazdálkodik, a Háromszéki Honvédegyelet tagja³⁸⁵. ☉ Bruz Lajos özvegye, Silling Mária. (*1824.-†1860.)
- F7. Sámuel. (*Márkosfalva, 1822. november 16.-†Retteg, 1902. április 29.³⁸⁶) Márkosfalvi pap 1851-1892. ☉ Jüngling Sarolta (Lotti). (*1829. október 2.-†Márkosfalva, 1899. június 25. ³⁸⁷ A halál oka végelgyengülés. Temette Kelemen Gyöző.) Sepsiszentgyörgy, 1852. október 28. Eskető pap Gödri Ferenc sepsiszentgyörgyi pap és esperes. [Jüngling Sarolta szülei: özvegy Jüngling János, ezredes Kézdivásárhelyen és Szabó Deborah. Jüngling János apja lutheránus pap Mirkvásán, ki 1760 körül született, és Hollandiából származtak. Jüngling Lotti testvérei Jüngling Mihály, kincstári igazgató és Jüngling János, miniszteri tanácsos.]
- G1. Mária (*Márkosfalva, 1854. június 27.-†Márkosfalva, 1870. október 30. A halál oka tifusz. Temették Borbát Pál dálnoki és Jancsó Ferenc makasai lelkészek.) Keresztszülők Kovács István, Mátyás Zsigmondnő, Gál Rozália. Kézdivásárhelyi Kovács Áron és felesége Szócs Anna. Bába Kádár Ferencnő. Keresztelő pap Szász Károly kézdivásárhelyi lelkész.
- G2. Gyula. (*Márkosfalva, 1856. június 25.-) Keresztszülők Kézdivásárhelyi Kovács Áron és felesége Szócs Anna. Keresztelte Simó Sándor kézdimártonfalvi pap. ☉ Bodola Anna. (*1853.-†Kolozsvár, 1900. július 13.³⁸⁸) Marosvásárhely. 1884. május 11. Eskette Székely János pap.
- H1. Matild.
- H2. Gyula.
- H3. Erzsébet.
- H3. Lajos.
- G3. Johanka (Janka) (*Márkosfalva, 1860. január 14.-†Retteg, 1940. Meghalt szívtágulásban) Keresztszülők Jüngling János ifjú legény, Jüngling Johánka és Barabás Laura hajadonok. Keresztelte az apa Bodola Sámuel. ☉ Köblös Albert. (*1853. augusztus 29.-†1894. november 12.)
- H1. Köblös Mária (*1887.-)
- H2. Köblös István (*1894.-)
- [Folytatás Köblös család. Boldog Gyöngyi ősei.]
- G4. Mari (*Márkosfalva, 1872. június 6.-†Márkosfalva, 1887. március 20. A halál oka tifusz.) Keresztszülők: Szabó Károly és neje Barabás Mária. Keresztelte Szini János esperes. Konfirmált 1886-ban.
- F8. Lajos I. (*Márkosfalva, 1825. április 15.-†Brassó, 1897. április 3. Márkosfalván temették el³⁸⁹.)³⁹⁰ 1848-iki tüzér főhadnagy,³⁹¹ ³⁹²főmérnök, kincstári

³⁸⁵ Bodola Ferenc. In.: Bona Gábor. Hadnagyk és főhadnagyk az 1848/49. évi szabadságharcban. Heraldika kiadó. Budapest. 1998. Első kötet: A-Gy.

³⁸⁶ [Bodola Sámuel halotti értesítője.](#)

³⁸⁷ [Z. Bodola Sámuelné, született Jüngling Sarolta halotti értesítője.](#)

³⁸⁸ [Bodola Gyuláné, született Bodola Anna halotti értesítője.](#)

³⁸⁹ [Bodola Lajos id. halotti értesítője.](#)

³⁹⁰ [Bodola Lajos id. Életrajzi lexikon.](#) Id. mű. 228-229.

³⁹¹ Bodola Lajos 1848/49-es harci tevékenységéről és emigrációjáról ld.: [Kinizsi István: "A sánta huszár naplója](#) -Történelmi emlékek az 1848-1849-es magyar szabadságharc katonáinak emigrációs életéből. II. kiadás, IMPRESS, Marosvásárhely, 1999, 7-75. Elektronikus kiadás: Terebess Ázsia E-Tár. 1849.

[László Károly: Katona életemből.](#) Terebess Kiadó, Budapest, 2001. Elektronikus kiadás: Terebess Ázsia E-Tár.

³⁹² [A szabadságharc háromszéki arcai. Háromszék.](#) Független napilap. Sepsiszentgyörgy. 2008. március 15.

igazgató. A jogot Nagynyeden végezte. 1848-ban nevelő Nagyszébenben, ahonnan hazatért, és részt vett az agyagfalvi Székely Nemzeti Gyűlésen. 1848. novemberétől önkéntes Gábor Áron Háromszéken alakuló tüzérségénél. 1849. február 1-jétől hadnagy, az 1. székely hatfontos üteg parancsnoka. Február 4-én részt vett a Szászhermány és Szentpéter közötti, oroszokkal vívott csatában, ahol megsebesült. 1849. március 16-tól főhadnagy. Háromszékről az 1. székely tüzérüteggel Segesvárra, onnan Medgyesre rendelték, végül Nagyszében bevétel után a Vöröstoronyi szoros őrseregében szolgált. Július 20-án a cári csapatok Havasalföldre szorították, ahol letették a fegyvert a török csapatok előtt. A vidini, majd a sumlai menekülttábor lakója. Később, egy időre, a török hadseregben tüzérszázados, ahonnan kilépett, és Svájcba utazott. 1852-től Olaszországban mérnök. A magyar légióban is szolgált. 1874-ben hazatért. A földművelésügyi minisztériumban, majd állami főmérnökként Brassóban nyert alkalmazást. [A Pusztaszéklai rizstermelőtelep igazgatójaként 1892-ben ment nyugdíjba.](#) ☉ Montanó Adél. (*1840.-Brassó, 1892. július 18.³⁹³) 1858.

Bodola Lajos I. 1875. k. ³⁹⁴

G1. Bodola Lajos II. (*Sampierdarena. Olaszország, 1859. október 9.-†Budapest, 1936. június 28. Sírja a Farkasréti temetőben, védett sír. 5/4-1-3³⁹⁵³⁹⁶ [Czettler Jenő, az MTA levelező tagja tartotta a gyászbeszédet.](#))³⁹⁷ Bodola Lajos 1879-ben jött Magyarországra szüleivel. 1885-ben végezte el tanulmányait a József Műegyetemen, majd a hidépítéstani tanszéken lett tanársegéd. 1888-ban szerzett magántanári képesítést, 1893-tól adjunktusként tevékenykedett. 1894-től ny. rk. tanár, 1896-tól 1912-ig, nyugdíjazásáig a geodézia ny. rendes tanára. 1910-11-ben a Műegyetemen volt rektor. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja (1905). ☉ Pettkó Berta. (*1861.-†1938.) Budapest, 1886.

Bodola Lajos II. és felesége Pettkó Berta. 1905 december 27. Házasságuk 20-dik évfordulója emlékére készítették.

A Köblös család.

A1. Köblös (rettegi) István³⁹⁸. (*Székelykövesd, 1822.-†1887. augusztus 27.) 1848-as hadnagy, pap Székelyösön, majd Rettegen. Apja Köblös István. 1. ☉ Nagy Anna (*1832.-†1864.) B1- B6

³⁹³ [Bodola Lajosné, Montano Adél halotti értesítője.](#)

³⁹⁴ [Bodola Lajos id. Életrajzi lexikon.](#) Bodola Lajos I. fotója. Id. mű. 229.

³⁹⁵ [Bodola Lajos ifj. halotti értesítője.](#)

³⁹⁶ [Bodola Lajos és feleségének a sírja. Farkasréti temető.](#) Budapest.

³⁹⁷ [Bodola Lajos. Magyar életrajzi lexikon.](#) Id. mű. 228-229.

³⁹⁸ <http://www.radixforum.com:80/surnames/koblos/> Salati Ferenc adatai, Marosvásárhely Radix fórum. Köblös Katalin ki-gészítése Radix fórum (2015. június 14-én)

- gyermek. 2. ♂ Vitályos (gidófalvi) Eleonóra Laura (*1838.-†1913.) B7-B13 gyermek.
- B1. Gábor. (*1851. december 6.-†1882. július 26.), Kolozsváron ügyvéd. ♂ Péter Ilona.
- B2. Albert I. (*Retteg, 1853. augusztus 29.-†Retteg, 1894. november 12.) ♂ Bodola (zágoni) Janka. (*Márkosfalva, 1860. január 14.-†Retteg, 1940.)
- C1. Mariska. (*Retteg. 1887. szeptember 18.-) ♂ Pásztohy Dénes. (*Mezőbánd, 1871. december 25.-) 1909.
- C2. Albert II.
- C3. Anna.
- C4. István. (Beszterce, 1894.-†Melbourne, 1966.) Református lelkész Szengyelben, Magyardecén, Bodonkúton, Ördögkeresztúron, majd Kolozsváron, a Farkasutcai templomban, ahol a papi lakban laktak. ♂ Cseh Olga.
- D1. Levente. (Ausztrália)
- D2. Csaba. (Amerika)
- D3. Nóra. (*1925.) (Ausztrália)
- B3. István. (*1855. augusztus 20.-†1928. k.) 50 éven át Magyarországban lelkész. ♂ Sajtos Gizella, 1882. május 1.
- B4. Lajos I., dr. orvos Budapesten. (*1859. január 24.-) ♂ Pongrácz Erzsébet.
- C1. Lajos II.
- B5. Domokos, vagy Dezső. († fiatalon)
- B6. Berta (*1864. január 4.-) ♂ Dr. Újvárosi Gábor. 1884. április 5.
- C1. Újvárosi Miklós.
- B7. Gizella (Giza), (*1866. január 6.-†Dicső, 1943. január 16.) ♂ Kiss (zaláni) Sándor rettegi lelkész. 1890 március 16.
- C1. Kiss (zaláni) Gyula.
- B8. Anna (*1868. január 26.-†fiatalon)
- B9. Jenő (*1870. július 13.-†1877. november 20.)
- B10. Laura vagy Lenke. (*1872. szeptember 1.-†1872. október 27.)
- B11. Krisztina (*1873. október 23.-†1874. április 12.)
- B12. Samu, (*1875. augusztus 30.-†Debrecen, 1939. szeptember 30.) Hajdúböszörményi igazgatótanár. ♂ Szintay Teréz. Szintay Teréz testvérei: Dr Szintay Lajos, Szintay Kálmán, Szintay Erzsébet, valamint Szintay Irén, Mohácsy Ferenc neje.
- C1. Judit.
- B13. Nina. (†fiatalon.)

Kovács (kézdivásárhelyi) család

Kézdivásárhelyi Kovács Andrásról van adat, hogy 1606-ban élt és felnőtt ember volt. „1606. június 25-én Jancsó Balázs, mint magtalan egyén nagy beteg lévén, kézdivásárhelyi Kovács András, Kalmár Ferencz, Papp János és Pécsi Márton testamentariusok előtt végrendekezett...Jancsó Balásznak 1606-ban kelt testamentuma kézdivásárhelyi Kovács András, Kalmár Ferencz, Papp János és Pécsi Márton nevők aláírásával és szokott pecsétjökkel megerősítve.”³⁹⁹

Kovács (kézdivásárhelyi) Nemességet 1655. június 28-án Rákóczy Györgytől Kovács Géza nyert.⁴⁰⁰ 1713. szeptember 26. Háromszéki mezővárosok lakosságának családokénti összeírása. Kézdivásárhely. A nemesi előjogukat, az ősi székely jog alapján megőrizték: Szöcs István notárius (íródeák, jegyző), Szöcs István városi bíró, Kovács János, Kovács Volfgangus, Kovács Péter, Kovács István. Csizmadiák: Kovács János, Kovács István, Szöcs Jakab.⁴⁰¹

A1. Kovács József. (*1710. k.-)

B1. Kelemen (*1740.-†Kézdivásárhely, 1780. október 20.) ♂ Csiszér Anna. (*1742. k.-†1799. után) Kézdivásárhely, 1763. február 7.

C1. Miklós (*Kézdivásárhely, 1770. december 10.-) ♂ Pap Rákhel. (*Kézdivásárhely, 1784. január 3.) Kézdivásárhely, 1799. december 16. Pap Rákhel notárius Pap Mihály II. leá-

³⁹⁹ [Szentkatolnai Bakk Endre. Kézdivásárhely s az ottani Jancsó családok története.](#) Kézdivásárhely. 1895. I. A kézdivásárhelyi ős Jancsók. 92. 102.

⁴⁰⁰ Pálmai József: Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Id. mű. 262.

⁴⁰¹ Pál-Antal Sándor: Székely székelyek a 18. században. IV. Háromszék 1701-1722 között. Id. mű. 172. A családfákon az adatok hiánya miatt a Szöcs és Kovács család felsorolt tagjait nem sikerült elhelyeznem. (S. B.)

nya. Pap Mihály I. fia Pap Mihály II.

D1. Ábrahám (*1807. december 23.-†1857. április 27. 49 éves korában szívszélhűdésben halt meg.) császári és királyi huszár. Keresztszülők Pungratz Pál és Hanko Anna. ♂ Bodola Anna (*Márkosfalva, 1813. január 27.- Márkosfalva, 1871. szeptember 20.) Márkosfalva, 1840. december 1. Bodola Anna Bodola Ferenc elvált leánya. Esketés Bodola Ferenc esperesi engedélye mellett. Eskető Kováts Sámuel alsócsernátoni pap.

E1. Róza. (*Márkosfalva, 1843. február 9.-†Márkosfalva, 1889. április 12.) ♂ Sipos György. (Márkosfalva, 1841. szeptember 20.-†Márkosfalva, 1928. január 13.)

D2. Judit. (*Kézdivásárhely, 1809. december 4.-) Keresztszülők Pungratz Pál és Hanko Anna.

D3. Rebeka. (*Kézdivásárhely, 1814. szeptember 14.-) Keresztszülők Pungratz Pál és Hanko Anna.

Jakó (lisznyói) családja⁴⁰²

A1. Jakó Sámuel I. (*1730. k.) Apja Sámuel vagy Mihály lehetett.

B1. Antal I. (*1756.-†1833. március 31.). 1. ♂ Kuti (uzoni) Erzsébet⁴⁰³. (-†1811. január 29. Meghalt forró nyavalyában) Lisznyó, 1781. március 10. 2. ♂ N. 1811. február 14. Uzon.

C1. Antal II. (*Lisznyó, 1791.-†1857. után.) Anyja Kuti Erzsébet. Református pap Székelymuzsnán. Részt vett a Makk-József-féle [székelyföldi összeesküvésben](#), 1851. június-1852. január. Habsburg-ellenes titkos szervezkedés volt Magyarország függetlenségének visszaállítására. Jakó Antal a szervezkedésben községvezető volt Muzsnán. 1852-ben (január és június között) letartóztatták, Nagyszebenben raboskodott. 61 éves volt amikor letartóztatták, Ő volt a legidősebb rab a lelkészek között. A császári és királyi nagyszebeni haditörvényszék Jakó Antalt (vezető egyesületi tag, nevezetesen mint községi főnök, a törvényszék előtt tett vallomása alapján „6. rendű vádlott. Jáko Antal, erdélyi, háromszéki, lisznyói születés, 61 éves, református, nős, négy gyermek atyja, musnai lelkész”⁴⁰⁴) több társával együtt a 1853. október 11-én kötél általi halálra, majd 1854. február 18-án I. Ferenc József osztrák császár, magyar és cseh király a halálos ítéletet 10 év vasban töltendő várfogságra enyhítette. 1853. szeptembere és 1854. márciusa között a gyulafehérvári vár kazamatáiban raboskodott elítélt társaival együtt⁴⁰⁵. 1854. március közepétől a csehországi Josefstadt várbörtönben volt rab. 1857. május 13-án uralkodói kegyelemmel szabadult. 4 gyermeke volt, közülük Albertről van adatunk.

D1. Albert (-†1880. április 14. előtt.) ♂ Csusz (imecsfalvi)⁴⁰⁶ Klára. (-†1880. április 14. után.) 1880. október 12-én Lisznyóban özvegy Jakó Antalné, született Csusz Klára 200 forintra becsült ingatlanára végrehajtási árverést rendelt el a sepsiszentgyörgyi királyi járásbíróság. Végrehajtó brassói Jakó Ferenc ügyvéd volt. Kelt 1880. április 14.⁴⁰⁷

E1. Sámuel. Az olasz légiónál szolgált. ♂ Sigmond Anna.

F1. Béla. ♂ Fodor Sali.

E2. Lina. ♂ Kovács István. Református pap Újszékely.

E3. Miklós. (*Lisznyó, 1830.-†Lisznyó, 1907. október 23. A halál oka aggkori végkimerülés) 1848/49-ben honvéd. 1. ♂ Damó Zsófia. (*1832. február 25.-†1867. július 19.) Lisznyó, 1858. július 20. Esketési tanúk: Damó Sándor, Damó György és Barabás Antal. Eskette Dénes (ikafalvi) Antal ref. pap. 2. ♂ Zakó Lídia.

F1. Lujza. (*Lisznyó, 1859. május 27.-) Keresztszülők Jakó István és neje Bartha

Mária. Bába Bodoki Györgyné. Keresztelő lelkész Dénes Antal. ♂ Kóré Sámuel. (*1852.-) Lisznyó, 1877. szeptember 25. Esketési tanúk Barabás Gergely, Damó Ferenc, Tölgyes István, Barabás Ferenc. Eskette Dé-

⁴⁰² Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Jakó (lisznyói) Id. mű. 226-227.

⁴⁰³ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. II. kötet. Kúthy (uzoni) család. Kúthy Gergely 1596-ban uzoni birtokos, akinek a fia Kúthy Péter 1627-ben kapott nemes levelet és 1635-ben lustrált. Id. mű. 279.

⁴⁰⁴ [Budapesti Hírlap. \(380. szám.\) 1854. március. 29.](#) 2138.

⁴⁰⁵ Köztük volt Dáné (bágyi) Károly és Dáné (bágyi) Mózes II., akik a Szakács (szenterzsébeti) családdal rokonságban voltak. Ld.: Boldog Gyöngyi - Dr. Sipos III. Béla: A Szakács (székelyszenterzsébeti) és rokon székely családok története és családfái. I. rész. Macse-Matrikula. 2017. 1. sz.

⁴⁰⁶ Pálmay József. Háromszék vármegye nemes családjai. I. kötet. Csusz (imecsfalvi) 1620-ban nyert nemesi levelet. Id. mű. 128.

⁴⁰⁷ [Budapesti Hírlap. \(211. szám.\) 1880. szeptember 15.](#) 7097.

nes Antal ref. pap.

F2. Dénes I. (*Lisznyó, 1860. október 10.-†1861. előtt.) Keresztszülők Barabás Antal és neje Damó Borbála. Bába Gligor Dénesnő, Nikuc Anna. Keresztelő lelkész Dénes Antal. Laknak Lisznyó 104.

F3. Dénes II. (*Lisznyó, 1862. február 10.-) Keresztszülők Jakó István és neje Bartha Mária. Bába Gligor Dénesnő, Nikuc Anna. Keresztelő lelkész Dénes Antal. Állami tanító Olt-Halmágyon. ☉ Incze Lujza.

G1. Dénes II.

G2. Ferenc.

G3. Melinda.

F4. Károly. (*1863. december 18.-) Keresztszülők Jakó István és neje Bartha Mária Bába Gligor Dénesnő, Nikuc Anna. Keresztelő lelkész Dénes Antal. Adótiszt.

F5. Pál I. (*1865. december 12.-) Keresztszülők Jakó István és neje Bartha Mária. Bába Gligor Dénesnő, Nikuc Anna. Keresztelő lelkész Dénes Antal. ☉ Décsi Anna.

G1. Pál II.

C2. Mária. ☉ Tolvay Ferenc. Református pap Pókában.

C3. Pál I. (*Lisznyó, 1803. május 14.-†Lisznyó, 1872. január 27. Meghalt forró nyavalyában. Temette Dénes Antal ref. pap)

Jakó Pál aláírása. Lisznyó. Keresztelési anyakönyv. 1830, december.

Jakó Pál I. assessor, ülnök, 1830-ban főkaplár, az 1848-as forradalomban részt vett, strázsamester, megsebesült, tovább nem szolgálhatott, felszerelt lovát a húzáróknak adományozta. ☉ Magyarosi Anna (*Alsócsernáton, 1814.-†Lisznyó, 1874. október 2. Rendes halál. 59 éves volt. Temetés a háznál és a sírnál könyörgéssel. Temető pap Dénes Antal.) ☉ 1831.

Lisznyói idősb Jakó Pálné született Magyarosi Anna és egyetlen gyermeke Jakó László, ugy ennek nője született Gyárfás Emília és gyermekeik Lajos, Anna, Emília, valamint szintén özvegy Gyárfás Dávidné született Sipos Ágnes, a magok ugy minden közelebbi és távolabbi rokonok nevében mélyen megszorodott szívvel tudatják

Lisznyói id. Jakó Pálnak

17 napi szenvedés után, mindenki által becsült munkás élte 69. évében máj napon történt gyászos kimúltát.

Az idéviltnek hull tetemei folyó hó 29² délután 2 órakor fognak a lisznyói ev. ref. köztemetőben örök nyugalomra letéetni, mire minden résztvevők ezennel tisztelettel és szomoruan felhívatnak.

Lisznyó, január 27²⁴ 1872. Béke poraira!

Lisznyói id. Jakó Pál gyászértésítője. Lisznyó, 1872.

Lisznyói idősb Jakó Pálné született Magyarosi Anna és egyetlen gyermeke Jakó László, úgy ennek nője született Gyárfás Emília és gyermekeik Lajos, Anna, Emília, valamint szintén özvegy Gyárfás Dávidné született Sipos Ágnes (Gyárfás Emília édesanyja) ...megszomorodott szívvel tudatják Lisznyói id. Jakó Pálnak 17 napi szenvedés után, mindenki által becsült munkás élete 69. évében 1872. január 27-én történt kimúltát.

D1. Miklós. (*Lisznyó, 1833. január-†Lisznyó.1833. július 1.)

D2. Albert. (*Lisznyó, 1836. január 24.-†1872. előtt.)

D3. László I. (*Lisznyó, 1838. május 17.-†Lisznyó, 1922. november 10.) körjegyző, dulló. 1.☉ Jakó Borbála. Lisznyó, 1862. Törvényesen elváltak. 2. ☉ Gyárfás (lécfalvi) Emília. Lisznyó (*Sepsiszentgyörgy, 1850. június 7.-†1935. február 19.), a ki Sepsiszentgyörgyön az Olt utcát vitte hozományként a házasságba. Szülei: Gyárfás Dávid (-†1872. január 27. előtt) és Sipos Ágnes (-†1872. január 27. után). Gyárfás Emília testvérei: 1. Gyárfás Ágnes ☉ Zajzon Farkas, református pap Sepsiszentgyörgyön és 2. Gyárfás Lina. (Folytatás ld.: Gyárfás (lécfalvi) család.)

A Jakó család. 1909.

Balról jobbra. Hadnagy Antal neje Jakó Irén, ülében Hadnagy Erzsébet, Hadnagy Béla, Hadnagy Gizella, Jakab Álmos neje Jakó Emília, Jakab Dezső, ifj. Jakab Álmos tanító, Jakab Jenő. Hadnagy Mihály neje Jakó Anna, Hadnagy Irén, Hadnagy Jenő, Hadnagy Jolán, Hadnagy István, Hadnagy Árpád. Földes József, Jakó Ilona, állapotos, Gábor fiával, középen Jakó László és Gyárfás Emília, mögöttük állnak: Jakó László, Jakó Erzsébet és Jakó Pál.

E1. Lajos I. (*1863).

E2. Anna. (*1869. április 4.-) Laknak Lisznyó 73. Keresztszülők: Bodoki református pap. Zajzon Farkas és neje Gyárfás Ágnes. Bába Gyárfás Benczénő Keresztelte Zajzon Farkas, ref. pap. ☉ Hadnagy Mihály I. (*Márkosfalva, 1862. december 1.-) Lisznyó, 1888. szeptember 16. Esketési tanúk Barabás György (*1826.-†1922. Sírja megvan a lisznyói temetőben, 2016-ban.) és Kádár József. Tanító Lisznyón és Dálnokon. Hadnagy Mihály apja Hadnagy Albert.

F1. Hadnagy István. (*Lisznyó, 1889. november 5.-†Lisznyó, 1912. május 17.)

F2. Hadnagy Irén. (*Lisznyó, 1891. március 31.-)

F3. Hadnagy Jenő (*Lisznyó, 1893. szeptember 30.-†Lisznyó, 1973. június 5.)

F4. Hadnagy Jolán. (*Lisznyó, 1900. április 10.-) Keresztszülők Hadnagy Albert magyar királyi postatáviradai főtiszt és neje Schud Józefa, Temesvár.

F5. Hadnagy Árpád. (*Lisznyó, 1896. március 12.-)

F6. Hadnagy Mihály II. (*Lisznyó, 1904. október 2.-†Lisznyó, 1914. május 20.)

E3. Emília. (*1871. január 14.-) Laknak Lisznyó 73. Keresztszülők Tompa Miklós és neje Tompa Etelka. Bába Gligernő. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. ☉ Jakab Álmos I. (*1866.-) Tanító Sepsiszentgyörgyön. Lisznyó, 1890. augusztus 19. Esketési tanúk Zajzon Farkas és Nagy Károly. Jakab Álmos I. apja Jakab Sándor.

F1. Jakab Álmos II.

F2. Jakab Jenő.

F3. Jakab Dezső.

E4. Ilona (*Lisznyó, 1872. július 23.-) Laknak Lisznyó 73. Keresztszülők: Bodoki ref. pap Zajzon Farkas és Dénes Polixena. Bába Gligernő. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. ☉ Földes József II. (*Nagyborosnyó, 1867.-†1922. március 31.) Kereskedő, vasúti raktárnok. Lisznyó, 1894. december 27. Esketési tanúk Hadnagy Mihály, Jakab Álmos, Nagy Károly Elköltöztek Lisznyóból Nagyborosnyóba. Földes József II. szülei Földes József I. és Incze Eszter.

F1. Földes József III.

F2. Földes Gábor.

F3. Földes Mici.

F4. Földes Ilona.

E5. István. (*Lisznyó, 1873. június 12.-†Lisznyó, 1875. november 20.) Keresztszülők Nagy Károly és Kovács Emília. Bába Gligernő. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.

E6. Irén. (*Lisznyó, 1877. január 3.-) Laknak Lisznyó 73. Keresztszülők Nagy Károly és neje Kovács Emma. Bába Gligernő. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. ☉ Hadnagy Antal I. (*Zabola, 1873.) Tanító Sepsiszentgyörgyön. Lisznyó, 1896. augusztus 29. Esketési tanúk Nagy Károly földbirtokos és Hadnagy Mihály tanító. Eskető pap Antal Lajos. Hadnagy Antal I. szülei Hadnagy Dénes és Nagy Róza.

F1. Hadnagy Béla. (*Lisznyó, 1897. július 14.-†Sepsiszentgyörgy) Keresztszülők Földes Gábor tanárnövendék, Nagy-Borosnyó. Nagy Bella kisasszony, Kilyén. Bába Nagy Árpádné. Keresztelő pap Antal Lajos.

F2. Antal II. Sepsiszentgyörgy.

F3. Erzsébet. Sepsiszentgyörgy.

F4. Gizella. Sepsiszentgyörgy.

F5. András. Sepsiszentgyörgy.

E7. Pál II. (*Lisznyó, 1879. február 3.-†Kézdivásárhely, 1965.) Keresztelték 1879. február 23.

Keresztszülők Nagy Károly és neje Kovács Emma. Laknak Lisznyó 73. Bába Gligernő. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. Tanító Tamásfalván. Θ Sipos (márkosfalvi) Etelka. (*Márkosfalva, 1881. október 17.-†Barot, 1950. március 7. A halál oka szívbénulás. Sírja Kézdivásárhelyen.) Θ 1904. július 17. 1922-1927 között Márkosfalván éltek, 1927-ben Kézdivásárhelyre költöztek.

Jakó Pál II. és Sipos Etelka családja. 1928.

Alsó sor: Jakó Róza és Jakó Erzsébet, középső sor, a szülők, Sipos Etelka és férje Jakó Pál II. felső sor, állnak: Jakó Etelka, Jakó Pál, Jakó László, Jakó Emma.

A márkosfalvi református egyház kepe könyve szerint egyházfenntartói járulékot Jakó Pál 1922 és 1926 között fizetett. Bogdán Éva emlékezete szerint, miután Sipos György fiait, Gábort, Gyulát, Bélát és Lászlót kitanította és fiai elhagyták Márkosfalvát, földjeit és házat Sipos Etelkára íratta. Sipos Etelka férje Jakó Pál eladta 1927 évben a Sipos birtokot, egy Forró Józsefnek és a pénzt eltékozolta, elmulatta. Így a család Sipos Etelka és 6 gyermeke nyomorgott, Kézdivásárhelyen albérletben több helyen éltek, többek között a református templom mögötti házban is. A Forrók megengedték, hogy Sipos György dolgozzon a méhészetben, unokája Jakó László segítette az 1920-as években.

F1. Pál III. (*Tamásfalva, 1906. július 20.-†1965.), kereskedő volt. Θ Lénárd Ilona. (*1909. augusztus 23.-) Kézdivásárhely, 1934. szeptember 22. Esketési tanúk Bene Albert és Dr. Dávid István ügyvéd. Eskető pap Paál Lajos. Lénárd Ilona szülei: Lénárd Miklós és Werner Mária (Zindics) (*1861.-†1942.). Sacul-Severin. (Temesi járás, Krassó-Szörény vm. környékén van).

G1. Ildikó.

G2. Katalin.

F2. László II. (*Székelytamásfalva, 1908. május 18.-†Budapest, 2001. július 26. Sírja az óbudai-temetőben) 1. Θ Lökös Edit, (*1928. július. 22.-) 2. Θ. Zakariás Katalin, Cica, (*1913. április 16.-†Budapest, 2013.) Θ Budapest, 1972. 2 leányának anyja Lökös Edit. 1919-ben szülei-vel Lisznyóba költöztek a Jakó családi házba, 1921-ben Márkosfalvába költöznek Sipos György házába, a házat később 1926-ban Forró József veszi meg, aki a családi emlékezet szerint bűnöző volt. 1927-ben Kézdivásárhelyen laktak a régi templom mögötti házban. 1933-ban a szülők és a lányok Barótra költöztek, majd 1940-ben visszaköltöztek Kézdivásárhelyre. Jakó László II. tanulmányainak elvégzése után 1940-től Nagybányán tanító. 1944-ben katona Maroshévízen, visszavonulás után Kapuvárra került. 1945-ben Ausztriába menekült, amerikai fogságba kerül, de még az év ősszén visszakerült Budapestre. 1948-ban Szőlőgyörökön, 1950-ben Balatonzamárdiban élt. 1957-ben Budapestre költözött. 1971-ben Lökös Edittől elvált. 1972-ben feleségül vette Zakariás Katalint.

G1. Edit (*Budapest, 1951. szeptember 16.-) 1. Θ Kóta Ferenc (*1950. október 26.-) Budapest, 1975 2. Θ Paál Sándor (*1957. március 11.-) Budapest, 1984.

H1. Kóta Emőd (*Budapest, 1976. július 7.-) Θ Sándor Anna. Budapest, 2011. július 16.

II. Kóta Marcell. (*Budapest, 2012. július 2.-)

- I2. Kóta Szilárd. (*Budapest, 2015. március 6.-)
 I3. Kóta Lilla. (*Budapest, 2016. október 31.-)
 H2. Paál Bese (*1985. február 24.-)
 G2. Emő (*Budapest, 1955. augusztus 6.-) 1.⊕ Fogarasi Róbert 2.⊕ Szirtes András, karnagy.
 3.⊕ Jancarbo Portolani.
 H1. Szirtes Réka (*Budapest, 1974. szeptember 16.-) ⊕ Schoone Erik. Hollandia. 2007.
 augusztus 25.
 I1. Schoone Emília. (*Budapest, 2007. november 30.-)
 I2. Schoone Leon. (*Budapest, 2009. szeptember 22.-)
 H2. Szirtes Gergely. (*Budapest, 1975. november 4.-) 1. ⊕ Sipos Mónika. 2004. július 31.
 2. ⊕ Borza Zsuzsanna.
 I1. Szirtes Flóra. (*Budapest, 2004. december 2.-) 1. feleségétől.
 I2. Szirtes Kira Liza. (*Budapest, 2008. május 26.-) 2. feleségétől.
 I3. Szirtes Brunó Márk. (*Budapest, 2016. november 26.-) 2. feleségétől.
 H3. Portolani Gina (*München, 1983. november 6.-) Budapesten él, szobrász. ⊕ Tánczos
 Zoltán, informatikus, borász. 2010. július 3.
 I1. Tánczos N. (*Budapest, 2013. július 29.-)
 I2. Tánczos Keude. (*Budapest, 2015. március 30.-)
 I3. Tánczos N. (*Budapest, 2017. április 1.-)
 F3. Emília (*Székelytamásfalva, 1912. július 22. –) ⊕ Borbáth Zoltán.
 G1. Borbáth Mariska, testnevelő tanár. ⊕ Bihari András, mérnök.
 H1. Bihari Zoltán, Izraelbe települtek le.
 H2. Bihari András, Izraelbe települtek le.
 F4. Etelka (Etus) (*Székelytamásfalva 1915. december 16.-†Kézdivásárhely, 1999. július 26,
 meggyilkolták). ⊕ Bogdán Elemér (*Sepsiszentgyörgy, 1914. október 19.-†Kézdivásárhely, 1988.),
 fényképész. Barot, 1938. március 28. Bogdán féle fényképészeti műterem.⁴⁰⁸ Kézdivásárhely, Ko-
 vászna megye. Jellege: Ipartörténeti emlék. Vezető: Dimény Attila. Története: A Bogdán-féle mű-
 termet az 1870-1880 körül alapították, s 1999-ig az alapító Bogdán Ferenc (*1859.-†1918.) leszármazottai vezették. Tőle fia, Bogdán Artúr (*1883.-†1933.) vette át, őt fia Bogdán Elemér (*1914.-
 †1988.) követte, halála után felesége, lécfalvi Jakó Etelka (*1915.-†1999.) dolgozott a műterem-
 ben. 2000-ben a magyar állam, a Nemzeti Örökség Minisztériumának támogatásával megvásárolta
 a műtermet berendezésével, s rábízta a Kézdivásárhelyi Városi Múzeum által létrehozott alapítvány
 kezelésébe.
 G1. Bogdán Éva (*1941.-) ⊕ Bogdán Antal gépészmérnök, elvált.
 H1. Bogdán István, mérnök (*Kézdivásárhely, 1971. május 17.-) ⊕ Papp Ágnes (*1976. január
 21.-) 2006. július 23. 3 gyermekük született.
 G2. Bogdán Elemér, Pál, (*1946.-) mezőgazdasági gépészmérnök, Brassóban tanult.
 H1. Bogdán Boglárka. (*1972.-)
 I1. Gyopár. (*1996.-)
 F5. Rozália (*Székelytamásfalva 1917. május 1.-†2003. k.). ⊕ Komsa Lajos.
 G1. Komsa Lajos. USA-ban él.
 G2. Komsa Zsuzsa. USA-ban él.
 F6. Erzsébet (*1920. január 2.-†2003.) Konfirmált 1935. Kézdivásárhely. ⊕ Székely József.
 E8. László II. (*1884. április 10.-) Keresztszülő özvegy Máréfi Károlyné, született Magyarosi Ágnes. Bá-
 ba Gligernő. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. MÁV tisztviselő, Budapesten élt.
 F1. László II.
 F2. Piroska.
 E9. Erzsébet. (*Lisznyó, 1888. január 6.-) Keresztszülő Kovács Ferenc tanár neje Kozek Fáni.
 Bába Gligernő. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. ⊕ Kádár János I. (*Mezőköplény, 1881.-) 1910. március
 28. Kádár János szülei Kádár Mihály és Papucs Ágnes.
 F1. Kádár János II.
 F2. Kádár Ferenc (*Lisznyó, 1917. április 14.-†Lisznyó, 1990. május 6.).
 F3. Kádár Rózsi.

⁴⁰⁸ [ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek](#). Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület havonta megjelenő kiadványa. VIII. évfolyam 93. szám. 2004. november. Irodalom: Ráday Mihály: Az utolsó lehetőség. Népszabadság 2000 április 22.; Miklósi-Sikes Csaba: Fényképészek és műtermek Erdélyben. Székelyudvarhely, 2000. 102.; Butka Zsuzsa: Napfény-műteremből fotómúzeum. Antiquité 2001/3. 25-28.

- D4. N. (*Lisznyó, 1843.-†Lisznyó, 1847. december 24. Meghalt Jakó Pál 4 éves leánykája himlőbe)
- B2. Sámuel II. (*Lisznyó, 1768.-†Lisznyó, 1840. április 18.) ⚭ Kесе Rebeka (-†Lisznyó, 1813. október 30. Hirtelen halállal hunyt el.) Kесе Miklós leánya. Lisznyó, 1792. január 24.
- B3. András (*Lisznyó, 1774.-†Lisznyó, 1857. június 6. Meghalt 83 éves korában.) Huszártiszt. ⚭ Kováts Krisztina. (*1782.-†Lisznyó, 1860. május 1. Meghalt 78 éves korában. Rendes halál. Temette Dénes Antal ref. pap.) Lakik Lisznyó 70.
- C1. Anna. ⚭ Kóré Mózes.
- C2. Ferenc I. (*Lisznyó, 1812. december 13.-†Lisznyó, 1880. június 17. Rendes halál. Lakik Lisznyó 70. Temette Dénes Antal ref. pap.) Keresztszülők: Kесе György és felesége Kесе Jolán. Ügyvéd. ⚭ Barabás Rákhel. (*1816. szeptember 5.-) Lisznyó. 1836. április 11. Eskette Dénes András ref. pap. Barabás Rákhel szülei Barabás József strázsamester ⚭ Mak Julianna. Sepsiszentgyörgy, 1813. április 30. Esketési tanúk Kесе Mihály, Kесе Benjámín, Kесе Borbála.
- D1. Sándor I. (*Lisznyó, 1838. november 6.-†Lisznyó, 1838.)
- D2. Sándor II. (*Lisznyó, 1839. november 6.-) ⚭ Kесе Rozália (*Lisznyó, 1849.) Lisznyó, 1869. március 9. Esketési tanúk Barabás Mihály, Kесе György, Bedő Károly és Lörintz Sándor. Eskette: Dénes Antal.
- E1. István. (*Lisznyó, 1870. augusztus 22.-†Lisznyó, 1870. szeptember 11. Temette Lörintz Sándor ref. pap)
- E2. Sándor III. (*Lisznyó, 1872. május 31.-) Ikrek. Keresztszülők Damó Elek és neje Kесе Ágnes. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
- E3. Rozália. (*Lisznyó, 1872. május 31.-) Ikrek. Laknak Lisznyó 192.
- E4. Berta. (*Lisznyó, 1874. szeptember 25.-†Lisznyó. 1877. december 1. A halál oka torokgyík. Temette Lörinc Sándor. ref. pap.) Keresztszülők: Szotyor István és neje Barabás Ágnes. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
- E5. Anna. (*Lisznyó, 1877. március 2.-†Lisznyó, 1879. március 3.) Keresztszülők: Jakó András és neje Jani Anna. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
- D3. István (*Lisznyó, 1842. január 16.-)
- D4. András I. (*Lisznyó, 1848. április 25.-†Lisznyó, 1848. december 18.)
- D5. András II. (*Lisznyó, 1849. szeptember 8.-†Lisznyó, 1912. augusztus 25. A halál oka gyomor görcs.) Lakik Lisznyó 192. 1. ⚭ Jáni Anna. (*1855. május 20.-†1880.) Lisznyó, 1872. december 26. Esketési tanúk Damó Elek és Jakó Sándor. Eskette: Dénes Antal. Elváltak. 2. ⚭ Janó Zsuzsanna (*1857. december 30.-†Lisznyó, 1924. szeptember 26.) Lisznyó, 1880. június 19. Esketési tanúk Bedő Lajos és Bikfalvi Albert. Eskető lelkész Dénes Antal. Az első gyermek anyja Jáni Anna, a többi Janó Zsuzsanna.
- E1. Antal I. (*Lisznyó, 1880.-†Lisznyó, 1883. november 24. A halál oka torok lob.)
- E2. Antal II. (*Lisznyó, 1881. május. 30.-†Lisznyó, 1883. november 24.) Keresztszülők Páljános Mihály és neje Szotyori Anna. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
- E3. Béla. (*Lisznyó, 1883. március 2.-†Lisznyó, 1893. május 13. A halál oka toroklob.) Keresztszülők özvegy Orbán Józsefné, Janó Julianna, Cseke János és neje Janó Mária. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
- E4. Ferenc I. (*Lisznyó, 1885. március 22.-†Lisznyó, 1917. Meghalt a háborúban.) Keresztszülők Damó Sándor és Kovács Rebeka. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. ⚭ Barabás Zsuzsa. (*Lisznyó, 1883. március 8.-†Lisznyó, 1968. január 24.) Lisznyó, 1909. július 24. Barabás Zsuzsa szülei Barabás Dénes ⚭ Dósa Borbála. Lisznyó. Keresztszülők Barabás Sándor (*1835.) ⚭ Szotyori Franciska. (*1850.) Lisznyó, 1866. december 26. Bába Gligornó.
- F1. Pál. (*Lisznyó, 1910. április 27.-†Lisznyó, 1981. február 5.) Konfirmált 1924. május 29.
- F2. Ödön. (*Lisznyó, 1911. június 3.-) Konfirmált 1926. május 13.
- F3. András. (*Lisznyó, 1913. szeptember 28.-) Konfirmált, 1928. május 17.
- F4. Ferenc II. (*Lisznyó, 1915. április 6.-†Lisznyó, 1976. február 12.) Konfirmált 1929. május 9.
- F5. István. (*Lisznyó, 1916. szeptember 10.-†Lisznyó, 1917. június 26.)
- E5. Antal II. (*Lisznyó, 1890. január 2.-) Keresztszülők Barabás Gergely és neje Lörincz Laura Bába uzoni Gyárfásné. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
- E6. Gizella. (*Lisznyó, 1891. november 26.-) Keresztszülők Fekete Lajos számadó gondnok és földbirtokos és Dancs Jula. Bába Keresztes Józsefné. Keresztelő pap Antal Lajos. ⚭ 1911. március 18.
- E7. István. (*Lisznyó, 1894. augusztus 20.-†Lisznyó, 1932. augusztus 23.) ⚭ Bikfalvi Gizella. (*1892.-†Lisznyó, 1969. július 18.) 1920. k.

- F1. Gizella. (*Lisznyó, 1921. június3.-†Lisznyó, 1923. június 6.)
 F2. Lajos. (*Lisznyó, 1924. június 6.-†Lisznyó, 1992. május 21.) ⊕ Antal Piroska.
 G1. Albert. (*Lisznyó, 1956. május 14.-)
 G2. Hajnalka. (*Lisznyó, 1958. augusztus 4.-)
- F3. Ilona. (*Lisznyó, 1926. június26.-) ⊕ Bedő Lajos. (*1909. október 15.-†1997. április 22.)
 Lisznyó, 1947. március 30. Bedő Lajos. 2. ⊕ Darabont Ágnes. (*1927. június 13.-) Lisznyó, 1958. szeptember 6.
- G1. Bedő Rozália. (*Lisznyó, 1961. március 29.-) Konfirmált 1975. július 13.
 E8. Anna. (*Lisznyó, 1897. január 1.-)
 E9. Lina. (*Lisznyó, 1899. január 27.-)
 E10. Mária. (*Lisznyó, 1902. április 10.-)
- D6. Ágnes. (*Lisznyó, 1851. szeptember 8.-) Lakik Lisznyó 192. ⊕ Bikfalvi Albert. (*Bikfalva, 1839.)
 Lisznyó, 1869. március 9. Esketési tanúk Simon Sámuel, Zsigmond Mihály, Simon György és Jana Ferencz. Eskette: Dénes Antal.
- D7. Ferenc II. (*Lisznyó, 1854.-†Lisznyó, 1857. augusztus 11.
- C3. István. Káplár. (*Lisznyó, 1815. június 4.-†Lisznyó, 1886. november 17. Temette Dénes Antal ref. pap.) 1. ⊕ Gál (aldobolyi) Teréz. (*1822.-†Lisznyó, 1847. december 20. A halál oka himlő.) Lisznyó, 1840. november 7. Esketési tanúk Jakó Ferencz és Jüng Ferencz káplár. Eskette Dénes (ikafalvi) Antal ref. pap. 2. ⊕ Bartha Mária. (*Lisznyó, 1833.-†Lisznyó, 1892. január 11. A halál oka guttaütés.) Lisznyó, 1850. július 16. Esketési tanúk: Damó Elek és Szotyori Antal. Eskette Dénes (ikafalvi) Antal ref. pap. Az első két gyermeke az első a többi a második feleségétől született.
- D1. Pál I. (*Lisznyó, 1841. december 20.-) Keresztszülők strázsa mester Jakó Pál és Magyarosi Anna. Bába Bokorné. ⊕ Molnár Eszter.
 E1. Pál II. Királyi törvényszéki jegyző, Brassó.
 E2. Ferenc. Vámtiszt.
- D2. Antal. (*Lisznyó, 1845. január 28.-†Lisznyó, 1882. október 25. A halál oka agyszélütés)
 Keresztszülők strázsa mester Jakó Pál és Magyarosi Anna. Bába Bokorné. Tartalékos honvédhadnagy, gazdatiszt. Lakik Lisznyó 70.
- D3. Ágnes. (*Lisznyó, 1852. január 6.-†Lisznyó, 1883. március 3.) Keresztszülők Jakó Pál és neje Magyarosi Anna. Bába Bodokiné. ⊕ Barabás Gergely I. (*Lisznyó, 1849. január 28.-†Lisznyó, 1909. július 6.) Lisznyó, 1875. február 9. Esketési tanúk Jakó László és Damó Elek. Eskette Dénes Antal. Barabás Gergely özvegy. 2. ⊕ Lőrincz Laura özvegy. (*1850.-†Lisznyó, 1922. október 15.) Lisznyó, 1883. szeptember 18. Esketési tanúk Jakó Sándor, Barabás Albert, Moldvai János. Barabás Gergely I. keresztzülei a lisznyói református pap Dénes Antal és felesége Csia Zsuzsa. Barabás Gergely I. szülei Barabás Mihály (*Lisznyó, 1808. szeptember 30.-†Lisznyó, 1871. október 19.) ⊕ Bedő Rozália. (-†Lisznyó, 1887. november 20.) Lisznyó, 1834. 1843. és 1851. között hat gyermekük született, a harmadik volt Barabás Gergely I.
 E1. Barabás Gergely II. (*Lisznyó, 1881. január 2.-†Lisznyó, 1883. november 5.) Jakó Ággestől.
 E2. Barabás Gergely III. (*Lisznyó, 1887. augusztus 15.-) Lőrincz Laurától.
- E3. Barabás Árpád. (*Lisznyó, 1891. április 12.-†Lisznyó, 1922. január 17.) Konfirmált 1905. június 1. Lőrincz Laurától.
- D4. Ferenc I. (*Lisznyó, 1854. november 26.-) ⊕ Kese Zsuzsa (*1860. július 10.-†Lisznyó, 1902. április 28. A halál oka öngyilkosság.) Lisznyó, 1879. november 18. Esketési tanúk Csia Sándor, Jakó László, Csia Sándor és Löfi Antal. Eskette: Dénes Antal pap. Laknak Lisznyó 52. Kese Zsuzsa keresztzülei ifj. Szotyori Ferenc és neje Kese Anna. Kese Zsuzsa szülei Kese József elvált (*1820.) ⊕ Csia Zsuzsanna hajadon (*1833.) Lisznyó, 1856. május 4. Esketési tanúk Jakó Pál és Jakó István.
 E1. Mária. (*Lisznyó, 1880. július 15.-†Lisznyó, 1884. március 26. A halál oka vízkorság.) Keresztszülők: Kese Károly és neje Jakó Mária. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
 E2. Ferenc II. (*Lisznyó, 1882. január 2.-†Lisznyó, 1884. február 19. A halál oka toroklob.) Keresztszülők őspolgár Jakó László és neje Gyárfás Emília. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
 E3. István I. (*Lisznyó, 1884. február 11.-†Lisznyó, 1884. november 13. Rendes halál.)
 E4. Ilka. (*Lisznyó, 1885. november 8.-†Lisznyó, 1903. szeptember 26. A halál oka tüdővész.)
 Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
 E5. Berta I. (*Lisznyó, 1889. november 4.-) Konfirmált 1905. június 1. ⊕ Damó József I. (-†Lisznyó, 1955. május 2.) Lisznyó, 1919. július 29.
 F1. Damó Ilona, Edit. (*Lisznyó, 1923. november 2.-)

- F2. Damó József II. (*Lisznyó, 1925. június 4.-)
 E6. Margit I. (*Lisznyó, 1891. október 9.-†Lisznyó, 1893. május 5.)
 E7. István II. (*Lisznyó, 1887. szeptember 21.-†Lisznyó, 1894. szeptember 6.) Kereszt szülők Veres István és hajadon Damó Ágnes. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
 E8. Berta II. (*Lisznyó, 1889. november 4.-) Kereszt szülők ifjú Csia Kálmán és Barabás Berta hajadon.
 E9. Margit II. (*Lisznyó, 1891. október 9.-†Lisznyó, 1893. május 5. A halál oka toroklob.) Kereszt szülők Fekete Lajos számadó gondnok és földbirtokos és Dancs Jula. Bába Keresztes Józsefné. Keresztelő pap Antal Lajos.
 E10. Ferenc III. (*Lisznyó, 1894. október 30.-)
 E11. Irma. (*Lisznyó, 1896. július 21.-)
 E12. Antal. (*Lisznyó, 1900. március 15.-)
 D5. Rozália. (*Lisznyó, 1856. május 8.-†Lisznyó, 1916. augusztus 20.) ⚭ Damó Lajos I. (*1847. augusztus 3.-†Lisznyó, 1923.) Lisznyó, 1875. augusztus 9. Lakik Lisznyó 31. Esketési tanúk Jakó László és Szotyori Antal. Eskette: Dénes Antal ref. pap. Damó Lajos szülei Damó Károly és Csia Ágnes.

Jakó Rozália, Damó Lajosné sírja (részlet) a Lisznyói temetőben. 2016.

- E1. Damó Lajos II. (*Lisznyó, 1876. szeptember 5.-)
 E2. Damó Albert. (*Lisznyó, 1878. október 6.-†Lisznyó, 1947. február 7.)
 E3. Damó Ödön. (*Lisznyó, 1880. november 14.-)
 E4. Damó Antal. (*Lisznyó, 1883. július 1.-†Lisznyó, 1883. november 3.)
 E5. Damó Ilona. (*Lisznyó, 1885. március 8.-†Lisznyó, 1947. február 15.)
 E6. Damó Erzsébet. (*Lisznyó, 1888. január 29.-†Lisznyó, 1894. január 7.)
 E7. Damó Margit I. (*Lisznyó, 1890. július 20.-†Lisznyó, 1891. augusztus 30.)
 E8. Damó Margit II. (*Lisznyó, 1892. június 8.-†Lisznyó, 1893. május 6.)
 E9. Damó Erzsébet I. (*Lisznyó, 1894. május 20.-†Lisznyó, 1894. november 27.)
 E10. Damó Antal. (*Lisznyó, 1896. január 28.-†Lisznyó, 1925. május 6.) Szentkirályi református lelkész.
 E11. Damó Erzsébet II. (*Lisznyó, 1898. február 21.-†Lisznyó, 1898. február 22.)
 D6. Albert. (*Lisznyó, 1858. szeptember 25.-†Lisznyó, 1929. november 14.) Bíró. Kereszt szülők Jakó Pál és Magyarosi Anna. ⚭ Kese Mária. (*Lisznyó, 1871. június 17.-†Lisznyó, 1949. május 12.) Lisznyó, 1888. január 24. Esketési tanúk Jakó Ferenc és Damó Lajos. Eskető pap Dénes Antal. Kese Mária szülei Kese György és Dusa Anna. Kese Mária kereszt szülei Fekete György és neje Kovács Ágnes. Bába Gligornó.

Jakó Albert (*1858-†1929) sírja (részlet) a Lisznyói temetőben. 2016.

- E1. Albert II. (*Lisznyó, 1889. február 24.-) Lisznyó 70. Kereszt szülők Jakab Álmos tanító és Jakó Emília hajadon. Bába Gligorné. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
 E2. Dezső I. (*Lisznyó, 1891. május 20.-†Lisznyó, 1892. január 20.)
 E3. Dezső II. (*Lisznyó, 1893. február 4.-)
 D7. Sándor I. (*Lisznyó, 1861. április-†Lisznyó, 1862. márc. 16.) Fővigyázó.
 D8. Sándor II. (*Lisznyó, 1863. január 10.-) Kereszt szülők: őspolgár Jakó Pál és neje Magyarosi Anna, ev. ref. vallásúak. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.
 D9. Mária. (*Lisznyó 1865. október 8.-) Kereszt szülők Tatrangi (uzoni) Sándor és neje Benke Julianna, ev. ref. vallásúak. Bába Kovács Andrásné. Keresztelte Dénes Antal ref. pap. ⚭ Kese Károly I. (*Lisznyó, 1857.-) földész. Lisznyó, 1881. november 15. Esketési tanúk Jakó László, Jakó Ferenc, Csia Sándor, Bedő Károly-

né. Eskette: Dénes Antal pap.

E1. Kese Károly II. (*Lisznyó, 1882. szeptember 20.-) Keresztszülők Jakó Ferenc és Kese Zsuzsanna.

E2. Kese Mária. (*Lisznyó, 1885. május 19.-†Lisznyó, 1896. augusztus 18.)

E3. Kese József. (*Lisznyó, 1888. július 4.-) Lisznyó 52. Keresztszülők Bardocz István csendőrparancsnok és neje Barabás Ilona. Bába Bodrea Mária Bodzai lakos. Keresztelte Bartha Boldizsár Bodzai katolikus lelkész.

E4. Kese Lajos. (*Lisznyó, 1897. október 26.-) Keresztszülők Jakó Albert bíró és neje Kese Mária.

Bába Bagoly Jánosné. Keresztelő pap Antal Lajos.

E5. Kese Dezső.

E6. Kese Albert.

D10. András. (*Lisznyó, 1869. szeptember 16.-†Lisznyó, 1869. október 19.) Laknak Lisznyó 70.

Keresztszülők őspolgár Tatrang Sándor és neje Benke Julianna. Bába Gligornó. Keresztelte Dénes Antal ref. pap.

B4. István.

C1. Sándor.